C:\Users\Plazma\Desktop\Krimi\Gulik\Gulik Robert-Zahada cinskeho bludiste.pdb

PDB Name: Robert_van_Gulik-Zahada_cinskeh
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

ZÁHADA ČÍNSKÉHO BLUDIŠTĚ

Robert van Gulik

Knižní klub 1995

OSOBY
HLAVNÍ POSTAVY
TI Žen-ťie, nově jmenovaný náčelník v Lan-fangu, okresním městě na severozápadní hranici čínského císařství
CHUNG Liang, důvěrník a rádce soudce Ti a seržant soudního dvora
MA Žung
ŤIAO Taj
TAO Kan
- tři spolehliví pomocníci soudce Ti

OSOBY Z PŘÍPADU VRAŽDY V UZAVŘENÉ MÍSTNOSTI
TING Chu-kuo, generál žijící ve výslužbě v Lan-fangu
TING Jie, jeho jediný syn. mladší kandidát literatury
WU Feng, syn velitele Wu z ministerstva války, mladší kandidát literatury a amatérský malíř

OSOBY Z PŘÍPADU UKRYTÉ ZÁVĚTI
JOU Šou-ťien, bývalý guvernér, který zemřel na odpočinku v Lan-fangu
paní JOU, rozená MEJ, guvernérova druhá mladá žena
paní LI, malířka a přítelkyně paní Jou
JOU ŤI, guvernérův starší syn s První ženou
JOU Šan, chlapec guvernérovy druhé ženy

OSOBY Z PŘÍPADU DÍVKY S USEKNUTOU HLAVOU
FANG, kovář, později velitel biřiců u soudního dvora
Bílá orchidej, jeho starší dceří
Temná orchidej, jeho druhá dcera
Jeho syn

DALŠÍ
ČCHIEN Mou, místní tyran
LIU Wan-fang, jeho poradce
LING, desátník
Orolakčy, ujgurský náčelník, skutečným jménem princ Uldžin (jméno Orolakčy, pod nímž vystupuje, znamená ujgurský agent nebo zástupce)
Lovec, komplic Orolakčyho
Tülki, ujgurské děvče
Mistr Jeřábí šat, starý poustevník

1

PODIVNÉ SETKÁNÍ NA LOTOSOVÉM JEZEŘE;
SOUDCE TI JE PŘEPADEN CESTOU DO LAN-FANGU

Nebesa stvořila neměnný řád pro deset tisíc věků,
uspořádala slunce a hvězdy nahoře, hory a řeky dole;
pak staří mudrci vytvořili náš posvátný společenský řád:
nebeskou spravedlnost vzali jako osnovu
a lidský zákon jako útek.

Moudrý a čestný soudce je neomylným nástrojem Nebes,
je lidu otcem i matkou, laskavý a též přísný;
u jeho dvora se odčiňují křivdy spáchané na utištěných
a zločinec nemá naději na únik, navzdory šalbě a klamu.

Za časů naši osvícené dynastie Ming, v období Jung-lo, žije naše říše v míru, úrody jsou bohaté, nestíhají nás sucha ani povodně, lidu se dobře daří a je spokojen. Za tento šťastný stav věcí vděčíme jen a jen Vznešené Ctnosti Jeho Císařského Veličenstva. V této požehnané době míru je přirozeně málo zločinů, takže v současnosti nenacházíme mnoho materiálů ke studiu zločinu a jeho odhalování. Zajímá-li se současník o záhadné zločiny a bystrozraké soudce, kteří je obdivuhodně řešili, pak se musí obracet spíše do minulosti.
Protože mám dostatek volného času, abych se mohl věnovat svému oblíbenému studiu, pilně pátrám ve starých záznamech a zaprášených archívech po slavných kriminálních případech ze starých časů. Zvykl jsem si naslouchat vždycky, když se v čajovně sejdou přátelé a známí a začnou si vyprávět o ohromujících případech, které odhalili slavní soudci minulých století.
Jednou pozdě odpoledne jsem se toulal Západním parkem a obdivoval lotosy, jež byly právě v plném květu. Přešel jsem umělecky tesaný mramorový můstek, který vede na ostrov uprostřed lotosového rybníka, a na otevřené terase hostince jsem si našel prázdný rohový stůl.
Upíjel jsem čaj, louskal sušená melounová semínka a přitom jsem se kochal pohledem na jezero plné lotosů. Pozoroval jsem pestrý dav - a jak často mívám ve zvyku - bavil jsem se tím, že jsem se snažil ze zevnějšku některých chodců vyčíst jejich osobnost a prostředí, z něhož pocházejí.
Můj zrak padl na dvě pozoruhodně krásné dívky, které šly kolem ruku v ruce. Protože si byly velmi podobné, hned mě napadlo, že jsou to sestry. Měly však zřejmě naprosto odlišné povahy. Mladší byla veselá a živá, neustále něco povídala. Starší byla naproti tomu zamlklá a plachá a té druhé sotva odpovídala. Na tváři měla výraz hlubokého smutku. Bezpečně jsem vycítil, že ji potkalo cosi hluboce tragického.
Když se obě dívky ztratily v davu, zpozoroval jsem, že za nimi jde starší žena; lehce kulhala, opírala se o hůlku a zdálo se, že je chce dohonit. Domníval jsem se, že je to jejich dueňa. Ale jak šla kolem terasy, spatřil jsem v jejím obličeji tak zlý, poťouchlý výraz, že jsem rychle přenesl svou pozornost na hezký mladý pár, který se ke mně blížil.
Mladý muž měl na hlavě čepici kandidáta literatury, dívka byla oblečená skromně jako žena z domácnosti. Šli odděleně, ale ze zamilovaných pohledů, které na sebe vrhali, bylo jasné, že patří k sobě. Podle nejistých výrazů ve tváři jsem usoudil, že jde o tajný milostný poměr.
Právě když šli okolo mne, pokusila se dívka vzít mladíka za ruku, ale náhle stáhla ruku zpět, pohodila hlavou a zamračila se.
Jak jsem těkal očima po hostech, shromážděných na terase, zpozoroval jsem obtloustlého, úpravně oblečeného muže, který seděl sám jako já. Měl příjemný kulatý obličej; odhadl jsem jej na příslušníka venkovské šlechty. Protože se mi zdálo, že je to hovorný typ, rychle jsem odvrátil zrak ve strachu, aby si můj upřený pohled nevyložil mylně jako výzvu k navázání známosti. Dával jsem přednost samotě se svými myšlenkami, tím spíše, že jsem v jeho očích spatřil lesk, který nabádal k ostražitosti. Přemítal jsem o tom, že člověk se studeným, vypočítavým pohledem, který tak usvědčuje jeho přátelskou tvář z přetvářky, by byl patrně docela dobře schopen spáchat temný, předem promyšlený zločin.
Po chvíli jsem spatřil, jak po schodech na terasu pomalu vystupuje starý pán s vlajícím bílým vousem. Měl na sobě hnědý šat se širokými rukávy, lemovanými černým sametem, a na hlavě vysokou čapku z černého tylu. Ačkoli neměl žádné odznaky hodnosti, byl to velice vznešený zjev. Na okamžik se zastavil, opřel se o zahnutou hůl a pronikavýma očima pod huňatým obočím se rozhlížel po přeplněné terase.
Protože člověka tak úctyhodného stáří nelze nechat stát, rychle jsem vstal a nabídl příchozímu místo u svého stolu. Přijal mou nabídku se zdvořilou úklonou. Zatímco jsme popíjeli čaj, vyměňovali jsme si obvyklé zdvořilostní otázky. Ukázalo se, že jeho rodové jméno je Ti a že je okresním náčelníkem na odpočinku.
Brzy jsme se zabrali do příjemného rozhovoru. Můj host se jevil jako člověk širokého vzdělání a vybraného vkusu. Bavili jsme se o próze i poezii, sledovali veselé zástupy, které se procházely podél vody, a čas zatím nepozorovaně utíkal.
Všiml jsem si, že můj host mluví s přízvukem typickým pro provincii Šan-si. A tak jsem využil toho, že na okamžik uvázl hovor, a zeptal jsem se, jestli jeho rodina není náhodou spřízněna se starým rodem Ti z Tchaj-juanu, hlavního města této provincie, z níž před staletími, za vlády dynastie Tchang, vyšel velký státník Ti Žen-ťie.
V očích starého pána se náhle zablýsklo. Hněvivě poškubával dlouhým vousem.
"Ovšem!" zvolal. "Moje rodina je skutečně jednou odnoží rodu Ti, z něhož vyšel velký soudce Ti, a já jsem velmi

pyšný, že ho mohu počítat mezi své předky. Ale tato skutečnost je současně zdrojem neustálého trápení. Kdykoli si dám v hostinci misku rýže nebo popíjím v čajovně voňavý nápoj, musím - častěji, než je mi milé - vyslechnout, jak si ostatní hosté vyprávějí příhody o mém slavném předkovi. Je pravda, že to, co říkají o skvělé kariéře soudce Ti Žen-ťie u císařského dvora, bývá obyčejně v podstatě správné; navíc lze tato fakta ověřit nahlédnutím do úředních análů tchangské dynastie. Tito nevědomí lidé však většinou šíří bizarní historky z raného období Ti Žen-ťieovy dráhy, když sloužil jako okresní náčelník na venkově a proslavil se jako ‚soudce Ti´, neboť rozluštil mnoho záhadných kriminálních případů. V naší rodině se po nesčetné generace tradovaly pravdivé zprávy o většině těchto případů. Velice mi vadí, že musím poslouchat všechny ty nepodložené povídačky, jaké se po čajovnách vyprávějí, a obyčejně jídlo ani nedojím a odcházím."

Starý pán potřásl hlavou a hněvivě zabušil holí do kamenných dlaždic.

Když jsem se dozvěděl, že můj host je skutečně potomkem slavného soudce Ti, byl jsem nadšený. Vstal jsem a hluboce jsem se před ním poklonil na znamení úcty k jeho vynikajícímu rodu. Pak jsem pravil: "Ctihodný pane, věžte, že se zaujetím studuji pravdivé zprávy, v nichž se popisuje vynikající práce předních soudců naší slavné národní minulosti při odhalování zločinů. Jelikož nejsem líný povídálek, vždy tyto staré dokumenty pečlivě analyzuji. Což neslouží nám, kteří žijeme v této pozdní době, jako zrcadlo, což nám nejsou výstrahou, když odhalují naše vlastní slabé stránky a chyby? Tyto příběhy nejen zlepšují morálku a zušlechťují chování, ale jsou všem špatným lidem účinným odstrašujícím příkladem. Nikde nelze nalézt výmluvnější doklad toho, jak hustě je upletena síť nebeské spravedlnosti a jak se žádnému zlosynovi nakonec nepodaří proklouznout jejími oky.

A podle mého názoru nežil za starých časů detektiv, který by se mohl rovnat soudci Ti. Po mnoho let jsem horlivě sbíral zprávy o případech, které jeho skvělý mozek rozřešil. Nyní, když mi šťastný osud umožnil setkat se s vámi, pane, jenž jste studnicí informací o tomto tématu, kladu si otázku, jestli byste považoval za příliš velkou troufalost, kdybych vás pokorně požádal, abyste mi dopřál vyslechnout si z vašich úst některé méně známé případy."

Starý pán ihned souhlasil a já jsem ho pozval, aby se mnou skromně povečeřel.

Padal soumrak a hosté odcházeli z terasy do jídelny, kde číšníci rozžali svíce a barevné papírové lampióny.

Vyhnul jsem se hlavnímu sálu s hlučným davem u večeře a uvedl jsem svého hosta do postranní místnosti s výhledem na jezero, které nyní tonulo v rudé záři zapadajícího slunce.

Objednal jsem dvě večeře o čtyřech chodech a konvici horkého vína.

Když jsme vychutnali jídlo a vypili několik kalíšků, starý pán si pohladil dlouhé licousy a řekl:

"Budu vám vyprávět o třech podivuhodných kriminálních případech, které můj ctihodný předek soudce Ti vyřešil za velice neobvyklých okolností. V té době sloužil jako okresní náčelník v Lan-fangu, v odlehlém okrese na severozápadní hranici naší říše."

Nato začal vyprávět dlouhý a složitý příběh.

Ačkoli jeho vyprávění nebylo bez zajímavostí, liboval si ve zdlouhavých odbočkách a hlas měl nevýrazný a monotónní jako bzučení čmeláka. Po chvíli jsem zpozoroval, že moje pozornost ochabuje. Vypil jsem tři pohárky za sebou, abych si pročistil mozek, ale jantarová tekutina mě ještě víc uspávala. Zatímco hlas mého hosta bzučel a bzučel, mně se zdálo, že v těžkém vzduchu slyším šelestit ducha spánku.

Když jsem se probudil, zjistil jsem, že jsem sám ve studené místnosti a hlavu mám položenou na zkřížených pažích na stole.

Nade mnou stál nevrlý číšník a hlásil, že odbila první hlídka; nepletu si snad náhodou tento hostinec s noclehárnou, kde mohou lidé podle libosti strávit celou noc? Hlavu jsem měl těžkou a nenapadla mě hned správná odpověď, abych toho halamu neotesaného odkázal do příslušných mezí. Místo toho jsem se zeptal na svého hosta a popsal jsem dost podrobně, jak vypadal. Číšník odpověděl, že toho večera obsluhoval nejdřív v jiné části restaurace, a jak prý si to představuji, copak má čas prohlížet si jednoho každého hosta od hlavy k patě? A hned mi předložil účet za dvě večeře o šesti chodech a za osm konvic vína. Nezbývalo než zaplatit, ačkoli jsem od té doby velice na pochybách, jestli se mi setkání se starým pánem jen nezdálo a jestli ten číšnický dareba nevyužil mého zmatku, aby mě pořádně ošidil.

Odešel jsem s pocitem, že jsem byl obětí špatného žertu, a vydal jsem se pustými ulicemi domů.

Můj sluha už tvrdě spal, stočený v koutě knihovny. Nebudil jsem ho, jenom jsem došel po špičkách k polici s knihami. Vytáhl jsem Anály tchangské dynastie, Říšský lexikon a své vlastní poznámky o soudci Ti, a soustředěně jsem se jimi probíral. Zjistil jsem, že v hlavních rysech příběhy starého pána celkem odpovídají skutečnosti, avšak na severozápadní hranici neexistuje město, které by se jmenovalo Lan-fang. Pomyslel jsem si, že jsem mu snad špatně rozuměl, a rozhodl jsem se, že příštího dne starého pána navštívím a požádám ho o další objasnění. Pak jsem s úlekem zjistil, že si z jeho vyprávění sice jasně pamatuji každé slovo, ale ať dělám co dělám, nemohu si vzpomenout na jediný detail, týkající se jeho osoby. Zapomněl jsem jak jeho plné jméno, tak i nynější bydliště.

Zavrtěl jsem hlavou, navlhčil štětec a ještě téže noci jsem svěřil celé jeho vyprávění papíru. Štětec jsem odložil, teprve když ráno zakokrhal kohout.

Příštího dne jsem se usilovně vyptával přátel, ale nikdo z nich nikdy neslyšel, že by v našem městě žil na odpočinku okresní náčelník jménem Ti, a ani další pátrání po jeho nynějším pobytu nepřineslo nové informace. Toto zjištění však nerozptýlilo mé pochybnosti. Starý pán mohl jenom projíždět anebo žije někde za městem, na venkově.

A tak se nyní osměluji předložit vyprávění, tak jak je, a ponechávám úsudku bystrého čtenáře, aby sám rozhodl, zda setkání na Lotosovém jezeře bylo pouhým snem nebo skutečností. Jestliže tento příběh o třech záhadných zločinech odpoutá čtenáře na několik okamžiků od starostí a problémů každodenního života, nebudu litovat měďáků, které ze mne číšník vyždímal. Ať už se ve skutečnosti stalo cokoli, onen číšník je zřejmě obyčejný darebák; je přece zcela nemyslitelné, aby jeden nebo třeba i dva pánové vytříbeného vkusu vypili na posezení osm džbánů vína.

Po horské cestě východně od města Lan-fangu se pomalu ubíraly čtyři koňské povozy.
Soudce Ti, nový okresní náčelník Lan-fangu, si v prvním voze udělal co možná největší pohodlí na cestě tak svízelné. Seděl na cestovním svinovacím lůžku a zády se opíral o velké zavazadlo s knihami. Jeho věrný pomocník, starý seržant Chung, seděl proti němu na balíku látky. Cesta byla hrbolatá a ani všechna tato opatření je nechránila před neustálými otřesy.
Soudce i seržant cítili únavu, neboť byli na cestě nepřetržitě už několik dní.
Za nimi jel velký vůz s hedvábnými záclonkami, krytý plachtou. V něm podřimovaly mezi polštáři a prošívanými přikrývkami tři manželky soudce Ti s dětmi a služkami.
Další dva vozy byly naložené zavazadly. Někteří sloužící odvážně hřadovali nahoře na hromadě balíků a kufrů; ostatní raději kráčeli vedle zpocených koní.
Před svítáním projeli poslední vesnicí. Od té doby vedla cesta neobydlenou horskou krajinou. Nepotkali nikoho než pár sběračů dřeva. Odpoledne je dvě hodiny zdrželo zlomené kolo a teď za soumraku se hory zdály cestovatelům ještě nehostinnější.
V čele průvodu jeli dva vysocí chlapíci. Na zádech měli pověšené široké meče, k hruškám sedel si připevnili luky a v toulcích jim chrastily šípy. Byli to Ma Žung a Ťiao Taj, dva soudcovi oddaní pomocníci, kteří nahrazovali ozbrojený doprovod skupiny. Další soudcův pomocník, hubený nahrbený muž, zvaný Tao Kan, tvořil se starým majordomem zadní voj.
Když dojeli na hřbet horského pásma, Ma Žung zarazil koně. Cesta před nimi klesala do zalesněného údolí a na druhé straně vystupovaly opět příkré hory.
Ma Žung se otočil v sedle a zavolal na vozku: "Před hodinou jsi tvrdil, ty mizero jeden, že se blížíme k Lan-fangu. A tady máme před sebou další hory!"
Vozka zamumlal něco o lidech z hlavního města, kteří mají pořád naspěch, a pak mrzutě zabručel: "Buďte bez starosti, z dalšího hřebene už uvidíte na úpatí Lan-fang."
"Slyšel jsem toho neřáda vykládat o ‚dalším hřebeni´ už předtím," prohodil Ma Žung k Ťiao Tajovi. "Je to nepříjemný, že dorazíme do Lan-fangu tak pozdě. Dosavadní náčelník tam na nás určitě od oběda čeká. A to vůbec nemluvím o dalších hodnostářích okresní správy a jejich hostině na uvítanou! Těm musí už po čertech kručet v břiše! Přinejmenším jako mně!"
"A jak jim vyschlo v hrdle!" dodal Ťiao Taj. Obrátil koně a zamířil k soudcovu vozu.
"Tak máme před sebou ještě jedno údolí, Vaše Ctihodnosti," hlásil, "a pak už konečně dorazíme do Lan-fangu!"
Seržant Chung potlačil povzdech. "Velká škoda," ulevil si, "že Vaše Ctihodnost dostala pokyn opustit tak brzy Pu-jang. Sice tam hned po našem příjezdu došlo ke dvěma velkým kriminálním případům, ale vcelku to byl příjemný okres."
Soudce se kysele usmál a pokoušel se opřít nějak pohodlněji o balík s knihami.
"Jako by se zbytky buddhistické kliky v hlavním městě spojily s přáteli kantonských obchodníků," řekl, "a přičinili se o mé přeložení dávno před vypršením mého funkčního období v Pu-jangu. Ale sloužit jako okresní náčelník v tak odlehlém okrese, jako je Lan-fang, bude nanejvýš poučné. Nepochybně tam najdeme osobité a zajímavé problémy, s jakými bychom se ve větších městech ve vnitrozemí nikdy nesetkali."
Seržant sice souhlasil, ale zůstal sklíčený. Bylo mu přes šedesát a nepohodlí dlouhé cesty ho unavovalo. Od dětství byl nevolníkem rodiny soudce Ti. Když soudce nastoupil úřednickou dráhu, učinil ho svým důvěrným rádcem a na každém místě, kde působil, ho jmenoval seržantem biřiců u soudního dvora.
Vozkové práskali biči. Průvod překonal horský hřbet a úzkou klikatící se cestou sestupovali do údolí.
Brzy se ocitli dole v údolí, kde pod vysokými cedry, které rostly po obou stranách z hustého podrostu, cesta potemněla.
Soudce měl právě v úmyslu nařídit sloužícím, aby zapálili pochodně, když k němu zepředu i zezadu dolehly zmatené výkřiky.
Z lesa se náhle vynořil houf mužů s obličeji zakrytými černými šátky.
Dva muži chytli Ma Žunga za pravou nohu a strhli ho z koně dřív, než měl čas vytasit meč. Třetí skočil zezadu na Ťiao Tajova koně a smrtelným stiskem šíje strhl muže k zemi. A konečně dva další lupiči zaútočili na zadní voj - na Tao Kana a starého majordoma.
Vozka seskočil z vozu a zmizel v lese. Sluhové soudce Ti se rozutíkali, jak nejrychleji uměli.
V okénku soudcova vozu se objevily dvě maskované tváře. Seržant Chung byl omráčen úderem do hlavy. Soudce sotva stačil uhnout před kopím, které vniklo dovnitř. Rychle uchopil ratiště oběma rukama. Loupežník venku jím lomcoval a snažil se je škubnutím uvolnit. Ti je chvilku pevně držel a pak je vrhl ve směru tahu. Otočník upadl naznak. Soudce mu vytrhl kopí z rukou a vyskočil z okna. Vířil kopím kolem sebe, a tak udržoval dva útočníky v určité vzdálenosti. Loupežník, který udeřil seržanta Chunga, byl ozbrojen obuškem. Muž s kopím vytasil nyní dlouhý meč. Oba na soudce prudce zaútočili a ten si uvědomil, že těmto dvěma odhodlaným protivníkům nebude s to dlouho odolávat.
Ma Žungovi se dosud nepodařilo vyskočit a oba lotříci, kteří ho strhli z koně, se ho chystali přibít mečem k zemi. Měli však smůlu - narazili na obávaného bojovníka, který byl ještě před několika lety sám proslulým lapkou. Dokud se soudce Ti nepřičinil o jejich nápravu, patřili jak Ma Žung, tak Ťiao Taj, k ‚bratrům zeleného lesa´. A bylo moc málo triků, které by se Ma Žung v bitkách při cestách nenaučil. Místo aby se pokusil vstát, překulil se, chytil jednoho útočníka za kotník a trhl jím tak, že muž ztratil rovnováhu. Současně kopl druhého vší silou do kolena. Těmito dvěma tahy získal čas, aby mohl vyskočit. Strašnou ránou pěstí do hlavy srazil k zemi muže, jemuž předtím podtrhl nohu. Pak se obrátil jako blesk a dal druhému, který se držel za pochroumané koleno, takový kopanec do obličeje, až se mu hlava prudce zvrátila a málem si zlomil vaz.

Ma Žung vytasil meč a pospíchal na pomoc Ťiao Tajovi; ten ležel na zemi a zoufale zápolil s mužem, který ležel na něm. Další dva stáli připraveni s dlouhými noži, aby je do Ťiao Taje vbodli, jakmile se naskytne příležitost. Ma Žung proklál jednomu lupiči hruď. Aniž se zdržoval vytahováním meče, vrhl se na druhého a kopl jej do slabin tak, že upadl a svíjel se bolestí na zemi. Potom Ma Žung popadl lupičův dlouhý nůž a vrazil jej pod levé rameno muži, který zápasil s Ťiao Tajem.
Právě když Ma Žung pomáhal Ťiao Tajovi vstát, zaslechl varovný výkřik soudce Ti.
Ma Žung se rychle otočil, a tak kyj onoho muže, který nejdříve napadl soudce a nyní přiběhl kamarádům na pomoc, minul jeho hlavu a dopadl dunivě na levé rameno. Ma Žung klesl se zaklením k zemi. Lupič se rozmáchl kyjem podruhé, tentokrát aby rozbil hlavu Ťiao Tajovi. Ten vytáhl nůž, rychle přiskočil k lupiči a pod vztyčenou paží mu jej vrazil až po jílec do srdce.
Soudce Ti, který nyní čelil jen muži s mečem, se ho rychle zbavil. Učinil klamný výpad kopím, a když útočník zvedl meč, aby jeho rámu zachytil, přešel soudce rychle k šermířskému triku, jemuž se říká ‚podťatý stožár´, otočil kopím ve vzduchu a ratištěm udeřil protivníka tak, že ho omráčil.
Ti ponechal na Ťiao Tajovi, aby lupiče svázal, a spěchal k nákladním vozům. Jeden lupič se plazil po zemi a zoufale se držel za krk. Druhý nakukoval pod vůz s klackem v ruce. Soudce ho vyřídil hrotem kopí, jímž ho naplocho udeřil do hlavy.
Tao Kan vylezl zpod vozu s tenkým provazem v ruce.
"Jak to tu vypadá?" zeptal se Ti.
Tao Kan se ušklíbl a odpověděl: "Jeden z těchto lotrů srazil k zemi majordoma a druhý mi dal pěknou ránu do hlavy. Tak jsem zakvílel, praštil sebou a nehejbal jsem se. Mysleli, že jsem bez sebe, a začali rvát dolů zavazadla. Vstal jsem a nejbližšímu lotrasovi jsem zezadu hodil přes hlavu tenkou smyčku. Pak jsem skočil pod vůz a ze všech sil jsem za tu šňůru táhl. Druhý lupič tam za mnou nemohl, protože by se byl sám vydal v nebezpečí, a kyj mu byl nanic. Právě uvažoval, co si má počít, když mu Vaše Ctihodnost problém vyřešila."
Soudce Ti se usmál a pospíchal zase dopředu, odkud slyšel nevybíravé Ma Žungovo klení. Tao Kan vytáhl z rukávu ovčí strunu a nejprve bezpečně svázal oběma lupičům nohy a ruce. Pak teprve uvolnil smyčku kolem krku toho prvního, který se zatím málem udusil.
Tito dva lupiči se dali oklamat neškodným Tao Kanovým vzhledem. Tao Kain byl už v letech a do pranice se nehrnul, ale byl to mimořádně lstivý člověk, který si po léta vydělával na živobytí jako profesionální šejdíř. Soudce Ti mu jednou pomohl z ošklivé šlamastiky a pak ho přijal mezi své pomocníky. Vzhledem k tomu, že důvěrně znal cesty a cestičky v podsvětí, byl velice užitečný jak při stíhání zločinců, tak při shromažďování důkazů. A jak se mohl lupič se zmodralým obličejem přesvědčit, měl Tao Kan vždy v zásobě nečekané uskoky.
Když se soudce vrátil k čelu výpravy, zastihl Ťiao Taje v boji muže proti muži. Jeden z těch, kdo první napadli Ma Žunga, přišel totiž po ráně do hlavy zase k sobě. Ma Žung sám byl přikrčený k zemi, neboť měl levou ruku zchromlou po ráně do ramene. Pravicí se snažil odrážet útoky malého lupiče, který s překvapivou rychlostí kolem něho jako by tančil a rozháněl se přitom krátkou dýkou.
Soudce zvedl kopí. Právě v té chvíli se Ma Žungovi podařilo chytit svého protivníka za zápěstí. Železným stiskem mu zkroutil ruku tak, že lupič dýku upustil. Pak ho Ma Žung porazil a klekl mu na žaludek.
Lupič žalostně vykřikl.
Ma Žung se s námahou postavil, zatímco mu zajatec bušil volnou rukou do hlavy a do ramene. To však, jak se zdálo, Ma Žungovi moc nevadilo. Sotva popadaje dech, požádal soudce: "Vaše Ctihodnosti, sundal byste mu tu masku?"
Soudce Ti strhl zajatci šátek a Ma Žung vykřikl: "Ať nás Nebesa chrání! Dyť je to holka!"
Dívali se do blýskajících se očí mladého děvčete. Ma Žung údivem pustil její paži.
Soudce jí rychle přidržel ruce za zády a s hořkostí v hlase řekl: "Někdy člověk skutečně narazí v těchto lupičských bandách na opuštěnou ženu! Svažte ji jako ostatní!"
Ma Žung zavolal Ťiao Taje, který v mezičase přemohl a svázal svého protivníka. A pak tam trčel jako sloup a v rozpacích se škrábal na hlavě, zatímco Ťiao Taj svazoval dívce ruce za zády. Ta nepromluvila ani slovo.
Soudce šel k vozu, v němž byly pod plachtou ženy a děti. Jeho První dáma se krčila u okénka s dýkou v ruce. Ostatní zalezly ve smrtelné hrůze pod prošívané přikrývky.
Ti jim oznámil, že je po boji.
Z úkrytů se vynořili soudcovi sluhové a vozkové. Rychle začali zažíhat pochodně.
V jejich mihotavém světle přehlížel soudce výsledky bitvy.
Sami utrpěli nevelké škody. Seržant Chung nabyl opět vědomí a Tao Kan mu ovazoval hlavu. Starý majordom zažil víc strachu než bolesti po ráně, kterou mu lupič uštědřil. Ma Žung, vysvlečený do pasu, seděl na kmeni poraženého stromu. Levé rameno měl rudé a opuchlé, a Ťiao Taj mu je natíral léčivým olejem.
Ma Žung zabil dva lupiče, Ťiao Taj jednoho. Šest ostatních bylo natolik zřízených, že byli k dalšímu boji nezpůsobilí. Jenom děvče neutrpělo žádnou úhonu.
Soudce přikázal sluhům, aby raněné lupiče přivázali nahoru na první nákladní vůz a mrtvá těla na druhý. Dívka musela jít pěšky.
Tao Kan vyndal vatovaný košík a soudce i jeho pomocníci vypili po šálku horkého čaje.
Ma Žung si vypláchl ústa, opovržlivě si odplivl a řekl Ťiao Tajovi: "Celkem vzato na to šli amatérsky. Neřekl bych, že tihle chlapi jsou profesionální lupiči."
"To se ví." souhlasil Ťiao Taj, "v deseti mohli odvést lepší práci!"
"Mně to stačilo!" poznamenal suše soudce Ti.
V tichosti vypili další šálek čaje. Všichni byli vyčerpaní a nikomu nebylo do řeči. A tak se ozýval čas od času jen šepot

sluhů a sténání raněných loupežníků.
Po krátkém odpočinku se dal průvod opět do pohybu. Cestu ukazovali dva sluhové s rozžatými pochodněmi.
Než překonali poslední horský hřeben, uplynula ještě dobrá hodina. Pak cesta vyústila na širokou silnici a brzy spatřili cimbuří severní brány města Lan-fangu, rýsující se na večerní obloze.

2

SOUDCE TI ZAHAJUJE PRVNÍ ZASEDÁNÍ SOUDNÍHO DVORA;
V ARCHÍVU OBJEVUJE NEVYŘEŠENÝ PROBLÉM

Ťiao Taj s údivem hleděl na mohutnou bránu, nad níž se tyčila vysoká věž. Pak si uvědomil, že Lan-fang je pohraniční město, kde se musí počítat s náhlým útokem barbarských hord ze západních stepí.
Jílcem meče zabušil na bránu, pobitou železnými hřeby.
Za hodnou chvíli se otevřela záklopka malého okénka v bráně. Shora se ozval nevrlý hlas: "Brána je na noc zavřená. Přijeďte zejtra ráno!"
Ťiao Taj hřímavě zabušil na bránu a zvolal: "Koukejte otevřít! Přijíždí okresní náčelník!"
"Jaký náčelník?" zeptal se hlas.
"Jeho Excelence Ti, nový okresní náčelník Lan-fangu. Tak otevřeš tu bránu, ty zabedněnče?"
Záklopka zapadla. Ma Žung popojel k Ťiao Tajovi a zeptal se:
"Co má tohle zdržování znamenat?"
"Ti líní psi spali," řekl Ťiao Taj znechuceně. A při těch slovech znovu zabušil mečem na bránu.
Zaslechli řinčení řetězů. Konečně se těžká vrata na pár stop otevřela.
Ťiao Taj se s koněm vedral dovnitř a téměř přitom podupal dva nedbale oblečené vojáky s rezatými přilbami na hlavách.
"Otevřte tu bránu dokořán, pacholci líní!" hulákal na ně Ťiao Taj.
Vojáci se drze dívali na oba jezdce. Jeden otevřel ústa a už chtěl něco říct, ale když viděl Ťiao Tajův zarputilý pohled, raději si to rozmyslel a společně s druhem otevřeli bránu.
Průvod prošel a ubíral se po ztemnělé hlavní třídě k jihu.
Město budilo dojem opuštěnosti. Ačkoli první noční hlídka ještě neodbila, ve většině obchodů už zavřeli na noc masivní dřevěné veřeje.
Tu a tam viděli malé skupinky lidí, tísnících se kolem olejových lamp pouličních prodavačů. Když je průvod míjel, otáčeli se a chvilku se bez zájmu dívali na koňské povozy, ale pak se zase vraceli k svým miskám nudlí.
Nikdo nepřišel nového okresního náčelníka pozdravit a nikde nebylo stopy po nějakém uvítání.
Průvod projel pod vysokým ozdobným obloukem, který se klenul nad ulicí. Tady se hlavní třída rozdělovala vlevo a vpravo a vedla kolem vysoké zdi. Ma Žung a Ťiao Taj ji odhadli na zadní zeď soudního areálu.
Dali se tedy východním směrem a jeli podél této zdi, až narazili na velikou bránu. Na oblouku visela omšelá dřevěná tabule a vyřezaný nápis na ní hlásal: "Soudní dvůr Lan-fangu".
Ťiao Taj seskočil z koně a ze všech sil začal bušit na vrata.
Otevřel je pořízek v záplatovaných šatech. Měl rozježené, umaštěné vousy a strašně šilhal. Zdvihl papírovou lucernu, aby si Ťiao Taje prohlédl. Pak zavrčel: "Nevidíš, vojáčku, že soudní dvůr je zavřenej?"
To už bylo na Ťiao Taje příliš. Popadl muže za bradu a pořádně mu omlátil hlavu o zárubeň, až to dunělo. Pustil ho teprve, když muž začal prosit o slitování.
Ťiao Taj řekl autoritativně: "Přijela Jeho Excelence okresní náčelník Ti. Otevři vrata a svolej pracovníky soudního dvora!"
Muž spěšně otevřel obě křídla. Průvod projel a zastavil se na hlavním nádvoří před velkou audienční dvoranou.
Soudce Ti vystoupil z vozu a rozhlédl se. Na vysokých šestidílných skládacích dveřích audienční dvorany byla závora a na ní visel zámek, na oknech protější úřadovny byly zavřené okenice. Všechno bylo temné a opuštěné.
Soudce si zasunul ruce do rukávu a nařídil Ťiao Tajovi, aby předvedl strážce brány.
Ťiao Taj ho popadl za límec. Pořízek honem padl na kolena.
Soudce se ho stroze zeptal: ..Kdo jsi a kde je odcházející okresní náčelník, Jeho Excelence Kuang?"
"Tato bezvýznamná osoba," koktal muž. "je zdejším žalářníkem. Jeho Excelence Kuang odjela časně ráno jižní městskou bránou."
"Kde jsou úřední pečeti?"
"Ty budou jistě někde v úřadovně," odpověděl žalářník rozechvěle.
Soudci Ti došla trpělivost. Dupl a rozkřikl se: "Kde jsou stráže, kde jsou biřici? Kde jsou písaři, kde jsou úředníci, kde jsou všichni, kdo patří k tomuhle zatracenému soudnímu dvoru?"
"Velitel biřiců odešel minulej měsíc. Hlavní písař je poslední tři dny pro nemoc nepřítomnej a ..."
"Takže tu není nikdo kromě tebe," přerušil ho soudce. Obrátil se k Ťiao Tajovi a pokračoval: "Uvrhni toho chlapa do jeho vlastního vězení. Zjistím si sám, co je tu v nepořádku."
Žalářník začal protestovat, ale Ťiao Taj mu vrazil pár pohlavků a svázal mu ruce za zády. Pak ho otočil, nakopl a zaburácel: "Veď nás do vězení!"
V levém křídle areálu za prázdnými ubikacemi stráží našli docela prostorné vězení. Cel se zřejmě po dlouhou dobu neužívalo, ale dveře vypadaly bytelně a v oknech byly železné mříže.
Ťiao Taj strčil žalářníka do jedné malé kobky a zavřel dveře.

Ti řekl: "A teď se půjdeme podívat do soudní síně a do úřadovny."
Ťiao Taj se chopil papírové lucerny. Dvoukřídlá vrata soudní síně našli bez obtíží. Když do nich Ťiao Taj strčil, rozevřely se za skřípotu zarezlých pantů. Pak zvedl lucernu.
Měli před sebou velkou prázdnou síň. Na kamenných dlaždicích byla tlustá vrstva prachu a špíny a ze zdí visely pavučiny. Soudce Ti došel k pódiu a podíval se na vybledlý a potrhaný červený přehoz, který pokrýval stůl. Vyplašil přitom velikou krysu.
Soudce kývl na Ťiao Taje. Pak vystoupil na pódium, obešel stůl a odhrnul závěs, který zakrýval dveře do pracovny okresního náčelníka. Na soudce se vyvalilo mračno prachu.
Až na holý zchátralý stůl, křeslo s rozbitým opěradlem a tři dřevěné stoličky byla kancelář prázdná.
Ťiao Taj otevřel dveře v protější stěně. Ucítili vlhký pach. Stěny byly obložené policemi s vyrovnanými řadami kožených pouzder na dokumenty, pokrytých zelenou plísní.
Soudce Ti zavrtěl hlavou.
"Krásný archív!" zamumlal.
Kopnutím otevřel dveře na chodbu a mlčky kráčel zpět do soudní síně; před ním šel Ťiao Taj s lucernou.
Ma Žung a Tao Kan zatím zavřeli zajatce do vězení. Tři mrtvé lupiče uložili v ubikacích stráží. Soudcovo služebnictvo bylo zaměstnáno skládáním zavazadel pod dohledem majordoma. Ten informoval soudce, že obytné prostory okresního náčelníka v zadním traktu areálu jsou v nejlepším pořádku. Odcházející náčelník zanechal všechno v dobrém stavu; místnosti byly zametené, nábytek čistý a opravený. Soudcův kuchař zažíhal oheň v kuchyni.
Soudce si s úlevou oddechl; jeho rodina má konečně střechu nad hlavou.
Seržantu Chungovi a Ma Žungovi soudce přikázal, aby si odpočinuli. Dovolil jim, aby si rozložili svinovací lůžka v jedné boční místnosti přímo v jeho rezidenci. Pak soudce pokynul Ťiao Tajovi a Tao Kanovi, aby ho následovali, a vrátil se zase do pracovny.
Tao Kan postavil na psací stůl dvě rozžaté svíce.
Soudce se opatrně uvelebil ve vratkém křesle. Oba pomocníci odfoukli prach ze stoliček a posadili se.
Ti zkřížil ruce na psacím stole. Chvilku všichni mlčeli.
Byl na ně na všechny zvláštní pohled. Měli na sobě pořád ještě hnědé cestovní úbory, potrhané a zablácené v boji s lupiči. Tváře se zdály v slabém světle svíček unavené a přepadlé.
Pak soudce promluvil: "Poslyšte, přátelé, je pozdě a jsme unavení a hladoví. Ale přesto bych se s vámi chtěl poradit o neutěšené situaci, v níž jsme se octli."
Tao Kan a Ťiao Taj netrpělivě pokyvovali hlavami.
"Nad tímhle městem," pokračoval soudce, "mi zůstává rozum stát. Ačkoli tu můj předchůdce pobýval tri roky a svou rezidenci udržoval ve výborném stavu, zřejmě nikdy neužíval soudní síně a všechen personál soudního dvora poslal domů. A třebaže ho posel jistě řádně informoval o tom, že plánuji příjezd na dnešní odpoledne, ujel odtud, aniž mi nechal zprávu, a úřední pečeti svěřil takovému darebákovi, jako je žalářník. Ostatní úředníci okresní správy náš příjezd prostě ignorovali. Jak si to všechno vysvětlujete?"
"Nemohlo by to být tím," zkoušel to Ťiao Taj, "že místní lidé chystají povstání proti ústřední vládě, Vaše Ctihodnosti?"
Soudce Ti zavrtěl hlavou.
"Je pravda," odpověděl, "že ulice jsou téměř vylidněné a obchody zavřené v neobvykle časnou hodinu. Ale nepozoroval jsem žádné známky neklidu a nikde nebylo vidět zátarasy ani jiné přípravy na boj. A lidé na ulici se netvářili nepřátelsky, byli jenom lhostejní."
Tao Kan se zamyšleně tahal za tři dlouhé vousy, které mu vyrůstaly z bradavice na levé tváři.
"Na okamžik jsem si myslel," poznamenal, "že tenhle okres snad potrefil mor nebo nějaká jiná nákaza. Ale skutečnost tomu vůbec neodpovídá - nikde jsme neviděli známky strachu a lidi klidně jedli u pouličních stánků."
Soudce Ti si prsty vyčesával z dlouhých licousů pár suchých listů. Po chvíli řekl: "Nemám moc chuti ptát se na vysvětlení žalářníka. Ten chlap je podle všeho prvotřídní darebák!"
Vešel majordom a v patách za ním dva soudcovi sluhové. Jeden nesl podnos s miskami rýže a polévkou a druhý velkou konvici čaje.
Soudce přikázal majordomovi, aby poslal misky rýže také zajatcům do vězení.
Povečeřeli v tichosti.
Když dojedli narychlo připravené jídlo a vypili šálek horkého čaje, Ťiao Taj se na chvilku zahloubal, přičemž si kroutil knírek. Pak pravil: "Souhlasím s tím, co řekl Ma Žung tam v horách, Vaše Ctihodnosti, totiž že lupiči, co nás přepadli, nejsou žádní profesionálové. Což kdybychom se na to, co se tu děje, vyptali našich zajatců?"
"To je skvělý nápad!" zvolal soudce. "Zjisti, kdo je jejich vůdce, a přiveď ho sem."
Za chvíli byl Ťiao Taj zpátky a na řetězu nevedl nikoho jiného než lupiče, který se pokoušel probodnout soudce kopím. Ti na něho zostra pohlédl. Viděl silného, urostlého muže, s pravidelnou, otevřenou tváří; vypadal spíš na řemeslníka nebo kramáře než na lupiče, zabývajícího se přepadáváním pocestných.
Když poklekl před psacím stolem, přikázal mu soudce stroze: "Uveď své jméno a zaměstnání!"
"Tato osoba," řekl muž uctivě, "se jmenuje Fang. Donedávna jsem byl kovářem tady ve městě Lan-fangu, kde moje rodina žila po několik generací."
"Proč ty," podivil se soudce, "člověk, který se vyučil starobylému, poctivému řemeslu, jsi dal přednost opovrženíhodnému životu loupežníka?"
Fang sklonil hlavu a řekl zasmušile: "Provinil jsem se přepadením s vražednými úmysly. Plně si uvědomuju, že mě čeká trest smrti. Přiznávám svou vinu, není třeba ji dokazovat. Proč by se měla Vaše Ctihodnost obtěžovat dalším výslechem?"

Z jeho slov zaznívalo hluboké zoufalství. Soudce pravil klidně: "Nikdy neodsuzuji zločince, dokud jsem nevyslechl všechno, co mi o sobě může říct. Mluv a odpověz na mou otázku!"
"Tato osoba byla přes třicet let kovářem, řemeslu se vyučila u svého otce," řekl úvodem Fang. "Já i moje žena, syn a dvě dcery jsme všichni byli silní a zdraví; měli jsme denně svou misku rýže a tu a tam i kousek vepřového. Považoval jsem se za spokojeného člověka.
Potom si jednoho nešťastného dne Čchienovi lidé všimli, že můj syn je statný mladík, a přinutili ho, aby se dal do jejich služeb."
"Kdo je to ten Čchien?" přerušil ho soudce.
"Co Čchien není?" odpověděl Fang s hořkostí. "Je to už přes osm let, co uchvátil všechnu moc v okrese. Patří mu polovina půdy a bezmála čtvrtina obchodů a domů v našem městě. Je okresním náčelníkem, soudcem i vojenským velitelem, všechno v jednom. Pravidelně posílá úplatky úředníkům na prefekturu, která je odtud vzdálena pět dní jízdy na koni. Přesvědčil je, že kdyby nebylo jeho, barbarské hordy z druhé strany hranice by byly už dávno tenhle okres obsadily."
"A moji předchůdci se s těmito nenormálními poměry smířili?" vyptával se Ti.
Fang pokrčil rameny. Odpověděl: "Okresní náčelníci brzy po svém jmenování zjistili, že bude mnohem snazší a bezpečnější, když se spokojí se stínovou existencí a všechnu skutečnou moc ponechají Čchienovi. Dokud jednali jako jeho loutky, Čchien jim každý měsíc dával bohaté dary. Žili v klidu a pohodlí, zatímco my, obyčejní lidé, jsme trpěli."
"Tvé líčení," řekl soudce chladně, "mi připadá nesmyslné. Bohužel je pravda, že příležitostně v některém odlehlém okrese uchvátí moc místní tyran. A je ještě smutnější, že se někdy slabý okresní náčelník s takovým nezákonným stavem věcí smíří. Nemůžeš mi ale namluvit, člověče, že po osm let se všichni okresní náčelníci, co sem byli jmenováni, tomuhle Čchienovi podrobovali."
Fang se opovržlivě usmál: "Pak jsme zrovna my v Lan-fangu měli smůlu! Našel se jen jeden náčelník, před čtyřmi roky, který se proti Čchienovi postavil. Po dvou týdnech ho našli mrtvého na břehu řeky, s krkem podříznutým od ucha k uchu."
Soudce se k muži bleskurychle naklonil: "Nejmenoval se ten náčelník náhodou Pan?" zeptal se.
Fang přikývl.
"Ústřední úřady dostaly zprávu, že okresní náčelník Pan padl v potyčce s ujgurskými nájezdníky, kteří vtrhli do jeho okresu," pokračoval Ti. "Byl jsem v té době v hlavním městě. Vzpomínám si, že tam bylo jeho tělo dopraveno s vojenskými poctami a že byl posmrtně povýšen do hodnosti prefekta."
"Tak Čchien maskoval jeho vraždu," ujistil ho Fang lhostejně. "Vím, jak to bylo. Viděl jsem jeho mrtvolu na vlastní oči."
"Tak vyprávěj dál!" vyzval ho soudce.
"Můj jediný syn," pokračoval Fang, "se teda musel dát k tý bandě darebáků, kterou si Čchien drží jako osobní stráž, a už jsem ho nikdy nespatřil.
Pak ke mně přišla jedna babizna, která dělá Čchienovi kuplířku. Řekla mi, že Čchien nabízí deset stříbrňáků za Bílou orchidej, mou starší dceru. Odmítl jsem. Tři dny nato šla dcera na trh a už se nevrátila. Pořád jsem chodil do Čchienova paláce a prosil jsem, abych s ní směl alespoň promluvit. Ale vždycky mě surově zbili a vyhnali.
Když má žena takhle přišla o jediného syna a starší dceru, rozstonala se z toho a před čtrnácti dny mi umřela. Tak jsem vzal otcův meč a šel jsem do Čchienova paláce. Strážní mě chytli. Vrhli se na mě s obušky a pak mě polomrtvého hodili na ulici. Před týdnem mi banda darebáků zapálila dílnu. Odešel jsem z města s Temnou orchidejí, to je má mladší dcera, kterou jste dnes v noci taky zajali, a přidali jsme se v horách k tlupě jiných zoufalců. Dnes večer jsme poprvé zkusili přepadnout pocestné."
Zavládlo hluboké ticho. Soudce se chtěl pohodlně uvelebit v křesle, ale zavčas si uvědomil, že je opěradlo rozbité. A tak se zase opřel lokty o stůl a řekl: "Tvůj příběh mi zní velice povědomě. Když jsou lupiči chyceni při činu, obvykle se u soudu vytasí s nějakou takovouhle strastiplnou historkou. Jestli jsi lhal, padne tvá hlava na popravišti. Když se ukáže, že jsi mluvil pravdu, vyhrazuji si změnu rozsudku."
"Mně stejně nezbývá žádná naděje," řekl kovář sklíčeně. "Když mi nedá useknout hlavu Vaše Ctihodnost, určitě mě oddělá Čchien. A totéž platí o mých druzích. Všichni jsme obětí Čchienovy krvežíznivosti."
Soudce pokynul Ťiao Tajovi. Ten vstal a odvedl Fanga do vězení.
Ti vstal a začal přecházet sem a tam. Když se Ťiao Taj vrátil, zůstal stát jako socha. Pak zamyšleně pravil: "Myslím, že ten Fang mluvil pravdu. Tenhle okres je v moci místního tyrana; okresní .náčelníci tu byli bezmocnými loutkami. Tím se vysvětluje i podivné chování místního obyvatelstva."
Ťiao Taj udeřil velikou pěstí do kolena.
"A to si dáme od toho darebáka Čchiena líbit?" vykřikl hněvivě.
Soudce se lehce usmál. "Je už pozdě," řekl, "a vy dva uděláte nejlíp, když půjdete na kutě a pořádně se vyspíte. Na zítřek mám pro vás spoustu práce. Já tu ještě tak hodinku pobudu a podívám se na ten starý archív."
Tao Kan a Ťiao Taj se nabídli, že tu zůstanou a pomohou mu, ale soudce kategoricky odmítl.
Jakmile odešli, vzal svíčku a šel do vedlejší místnosti. Rukávem svého špinavého cestovního šatu setřel plíseň ze štítků na krabicích s dokumenty. Zjistil, že nejnovější akta bylá datována před osmi lety.
Soudce přenesl tuto krabici do pracovny a rozložil obsah po psacím stole.
Jeho zkušené oko však nepotřebovalo mnoho času na zjištění, že jsou to většinou dokumenty týkající se běžné agendy okresní správy. Na dně krabice však našel malý svitek, označený ‚Případ Jou versus Jou´. Posadil se, rozvinul svitek a nahlédl do něho.
Viděl, že jde o právní spor, týkající se dědictví po Jou Šou-ťienovi, guvernérovi provincie, který se uchýlil do Lan-fangu na odpočinek a před devíti lety zemřel.

Soudce Ti přivřel oči a v duchu se vrátil o patnáct let zpět, do doby, kdy sloužil v hlavním městě jako mladší tajemník. V té době bylo jméno Jou Šou-ťien slavné po celé říši. Byl to mimořádně schopný a úzkostlivě čestný úředník, oddaný státu a lidu; slávu si vysloužil jako dobrotivý správce i jako moudrý státník; později ho trůn jmenoval hlavním státním sekretářem, avšak Jou Šou-ťien náhle rezignoval na všechny své funkce. S odvoláním na chatrné zdraví se zahrabal v kterémsi zapadlém pohraničním okrese. Sám císař jej vyzýval, aby své rozhodnutí znovu uvážil, ale Jou Šou-ťien rozhodně trval na svém. Soudce měl v živé paměti, jakou senzaci tehdy tato náhlá rezignace vzbudila v hlavním městě.
Tak tedy Lan-fang je tím místem, kde prožil Jou Šou-ťien svá poslední léta!
Ti dokument opět zvolna rozvinul a přečetl jej pečlivě od začátku až do konce.
Zjistil, že když se Jou Šou-ťien usadil v Lan-fangu na odpočinku, byl vdovcem po šedesátce. Měl jediného syna jménem Jou Ťi, kterému tehdy bylo třicet. Krátce po příjezdu do Lan-fangu se starý guvernér znovu oženil. Za ženu si vybral mladičkou, sotva osmnáctiletou dívku z rolnické rodiny, jejíž rodové jméno bylo Mej. Z tohoto nerovného manželství se mu narodil druhý syn jménem Jou Šan.
Když se starý guvernér roznemohl a cítil, že se blíží jeho konec, povolal k smrtelnému loži syna Jou Ťia a svou mladou ženu s chlapečkem. Řekl, že své ženě a druhému synovi Jou Šanovi odkazuje svitkový obraz, který sám namaloval. Všechen ostatní majetek měl přejít na Jou Ťia. Vyslovil naději, že se Jou Ťi postará o to, aby jeho macecha a nevlastní bratr dostali, co jim patří. Po těchto slovech starý guvernér vydechl naposled.
Soudce se podíval na datum dokladu a uvědomil si, že Jou Ťimu je teď asi čtyřicet, vdově skoro třicet a jejímu synkovi asi dvanáct.
V dokumentu se pravilo, že jakmile byl otec pohřben, Jou Ťi vyhnal macechu a Jou Šana z domu. Z otcových posledních slov prý jasně vyplývá, že Jou Šan je nemanželské dítě, a on tudíž není povinen starat se ani o něho, ani o jeho cizoložnou matku.
Nato vdova podala žalobu k soudnímu dvoru; vyslovila pochybnost o ústní závěti a na základě občanského práva požádala o polovinu majetku pro svého syna.
Právě v té době se Čchien zmocnil vlády nad Lan-fangem. Soudní dvůr zřejmě neučinil pro vyřešení tohoto případu nic.
Ti dokument zase svinul. Uvědomil si, že na první pohled nemá vdova valné vyhlídky. Přihlédneme-li k věkovému rozdílu mezi ním a jeho ženou, mohl starý guvernér posledními slovy skutečně naznačovat, že mu paní Mej byla nevěrná.
Na druhé straně bylo zvláštní, že muž tak neposkvrněného charakteru, jakým byl velký Jou Šou-ťien, si zvolil tento zvláštní způsob, aby dal najevo, že Jou Šan není jeho syn. Podle soudcova přesvědčení by se byl Jou Šou-ťien, pokud by zjistil, že je mu jeho mladá žena skutečně nevěrná, s ní dal rozvést a poslal ji i jejího syna někam daleko, aby tak ochránil svou čest i čest své význačné rodiny. A proč ten podivný odkaz v podobě obrazu?
Připadalo mu divné i to, že Jou Šou-ťien nezanechal poslední vůli písemně. Muž tak velkých úřednických zkušeností měl vědět, že ústní závěti vyvolávají v rodinách téměř vždycky hořké spory.
Tento případ měl několik aspektů, které zasluhovaly pečlivé vyšetření. Možná že by tak mohl odhalit i důvod Jou Šou-ťienova náhlého odchodu z veřejného života.
Soudce Ti prohledal doklady, ale nenašel nic jiného, co by se vztahovalo k případu Jou versus Jou. Nenarazil ani na žádný průkazný materiál, jehož by bylo možno užít proti Čchienovi.
Soudce vrátil dokumenty do krabice. Po dlouhou dobu zůstal sedět v hlubokém zamyšlení. Uvažoval o možnostech a způsobech, jak se zbavit tyrana Čchiena, ale znovu a znovu se v myšlenkách vracel i k starému guvernérovi a jeho podivnému odkazu.
Jedna svíčka prskla a zhasla. S povzdechem vzal Ti druhou svíci a odešel do své rezidence.

3

SOUDCE TI JE SVĚDKEM HÁDKY NA TRŽIŠTI; MLADÝ MUŽ PŘEDPOVÍDÁ VRAŽDU SVÉHO OTCE

Příštího dne soudce ke své nelibosti zjistil, že zaspal. Rychle se nasnídal a hned se odebral do pracovny.
Viděl, že někdo místnost pořádně uklidil. Křeslo bylo opraveno a psací stůl se jen leskl. S péčí, v níž soudce poznal ruku seržanta Chunga, bylo na desce rozloženo všechno soudcovo oblíbené psací náčiní.
Seržanta nalezl v archívu. Spolu s Tao Kanem to tam vymetli a vyvětrali. Místnost teď příjemně voněla po vosku, kterým vyleštili červené kožené krabice na dokumenty.
Ti spokojeně pokyvoval hlavou. Sedl si ke stolu a poslal Tao Kana pro Ma Žunga a Ťiao Taje.
Když měl všechny čtyři pomocníky pohromadě, poptal se nejdříve seržanta Chunga a Ma Žunga po zdraví. Oba řekli, že by to po včerejším boji mohlo být horší. Seržant si dal na hlavu místo obvazu už jen náplast z naolejovaného papíru a Ma Žung mohl opět hýbat levou paží, i když to zatím ještě šlo poněkud ztuha.
Ma Žung ohlásil, že si časně ráno společně s Ťiao Tajem prohlédli soudní zbrojnici. Našli tam slušné množství pík, halaparten, mečů, přilbic, brnění a kožených kazajek, ale všechno je staré, špinavé a potřebuje to dát do pořádku.
Soudce řekl rozvážně: "Fangův příběh nabízí přijatelné vysvětlení zdejší podivné situace. Jestli nám všechno vylíčil po pravdě, musíme jednat rychle, dřív než Čchien zjistí, že se chystám proti němu zakročit, a než sám učiní první tah. Musíme přejít do útoku, než si uvědomí, co se děje. Jak praví naše staré přísloví: ‚Nebezpečný pes kouše, dřív než vycení zuby!´"
"Co uděláme s tím žalářníkem?" zeptal se seržant Chung.
"Zatím ho necháme, kde je," odpověděl soudce. "Ještě že mě napadlo toho mizeru zavřít. Zřejmě je to jeden z

Čchienových lidí. Ten by byl hned běžel za svým pánem a všechno mu o nás vyzvonil."
Ma Žung otvíral ústa, aby se na něho zeptal, ale soudce zvedl ruku: "Tao Kane, ty teď půjdeš do ulic a seženeš všechny možné informace o Čchienovi a jeho lidech. Současně se vyptáš na bohatého občana jménem Jou Ťi. Je to syn slavného guvernéra Jou Šou-ťiena, který asi tak před osmi lety zemřel tady v Lan-fangu.
Já sám půjdu ven s Ma Žungem, abych získal celkovou představu o městě. A seržant Chung s Ťiao Tajem dohlédnou na všechno tady u soudu. Brána zůstane zavřená a během mé nepřítomnosti nikdo nesmí dovnitř ani ven, kromě majordoma - ten půjde osobně nakoupit nějaké potraviny.
Sejdeme se tu zase v poledne."
Soudce vstal a nasadil si malou červenou čapku. V jednoduchém modrém šatu vypadal jako zámožný učenec.
S Ma Žungem po boku vyšel ze soudního areálu.
Nejdříve šli volným krokem k jihu a prohlédli si slavnou lan-fangskou pagodu. Stála na malém ostrůvku uprostřed lotosového jezera. Smuteční vrby na jeho březích se chvěly v ranním vánku. Pak se dali na sever a vmísili se do davu.
Ve městě panoval shon po ránu obvyklý a majitelé krámů na hlavní třídě dělali slušné obchody. Ale smích téměř nezaslechli, lidé mluvili tlumeným hlasem, a dřív než něco řekli, rozhlédli se spěšně kolem.
Když došli k dvojitému oblouku severně od soudního dvora, zahnuli soudce a Ma Žung doleva a pomalu mířili na tržiště u hlásné věže. Tento trh skýtal zajímavou podívanou. Obchodníci z druhé strany hranice, oblečení do podivného nápadného šatu, vychvalovali drsnými hlasy své zboží a tu a tam pozvedl žebráckou misku indický mnich.
Skupina zevlounů se shromáždila kolem obchodníka s rybami, který se zuřivě hádal s pěkně oblečeným mladým mužem.
Obchodník ho zřejmě chtěl ošidit. Konečně hodil mladík obchodníkovi do košíku hrst měďáků a hněvivě zvolal:
"Kdyby bylo tohle město slušně spravované, neodvážil by ses za denního světla takhle šidit lidi!"
Tu náhle vystoupil z davu ramenatý chlap, jedním trhnutím mladíka otočil a udeřil ho do tváře.
"To tě odnaučí pomlouvat ctihodného Čchiena!" houkl.
Ma Žung už chtěl zakročit, ale soudce mu položil ruku na paži a zadržel ho.
Diváci se rychle rozprchli. Mladík neřekl ani slovo. Setřel si krev z obličeje a šel svou cestou.
Ti dal Ma Žungovi znamení a oba se vydali za mladým mužem.
Když vstoupil do tiché postranní uličky, soudce ho dohonil: "Promiňte, že se pletu do cizích záležitostí. Náhodou jsem byl svědkem toho, jak s vámi ten hrubián nakládal. Proč to neohlásíte u soudu?"
Mladík stál bez hnutí. Podezíravě se podíval na soudce a na jeho statného průvodce.
"Jestli jste Čchienovi agenti," pravil chladně, "tak si počkáte, než sám sebe obviním."
Soudce Ti se rozhlédl uličkou. Byli tam sami.
"Velice se mýlíte, mladý muži," pravil klidně. "Jsem Ti Žen-ťie, nový náčelník tohoto okresu."
Mladíkova tvář zpopelavěla; díval se, jako by se mu zjevil duch. Pak si přitiskl ruku na čelo a ovládl se. Z hloubi duše si oddechl a na tváři se mu rozhostil široký úsměv. Hluboce se uklonil a uctivě řekl: "Tato osoba je mladší kandidát Ting, syn generála Ting Chu-kua z hlavního města. Jméno Vaší Ctihodnosti je mi dobře známo. Už dlouho neměl tento okres skutečného náčelníka!"
Soudce přijal jeho poklonu lehkým pokývnutím hlavy.
Vzpomněl si, že generál Ting bojoval před mnoha lety s barbary na severní hranici. Avšak když se vrátil do hlavního města, byl donucen odejít do výslužby. Soudce Ti se divil, jak se generálův syn dostal do tak odlehlých končin. Řekl mladíkovi: "V tomto městě není něco v pořádku. Byl bych rád, kdybyste mě mohl blíže informovat o zdejší situaci."
Kandidát Ting hned neodpověděl. Na okamžik se zamyslel, pak řekl: "O těchto věcech je lépe nemluvit na veřejnosti. Prokázali by mi pánové tu čest a přijali pozvání na šálek čaje?"
Soudce souhlasil. Zašli do čajovny na rohu uličky a sedli si ke stolu, který byl trochu stranou ostatních.
Když číšník přinesl čaj, spustil mladý Ting šeptem: "Našemu městu vládne krutý Čchien Mou. Nikdo se proti němu neodváží vystoupit. Čchien si drží ve svém paláci asi stovku ničemů, kteří nemají nic jiného na práci, než se potulovat po městě a zastrašovat lidi."
"Jak jsou vyzbrojeni?" zeptal se Ma Žung.
"Na ulicích mají u sebe jen obušky a meče, ale nedivil bych se, kdyby v Čchienově paláci byl celý arzenál."
Soudce Ti položil jinou otázku: "Vídáte tady ve městě často barbary z druhé strany hranice?"
Kandidát Ting důrazně zavrtěl hlavou.
"Nikdy jsem tu neuviděl jediného Ujgura," odpověděl.
"Ty útoky, o nichž Čchien podává zprávy vládě," poznamenal soudce k Ma Žungovi, "jsou zřejmě pouze jeho výmysl, aby přesvědčil úřady, že on a jeho lidé jsou tu nepostradatelní."
Ma Žung se zajímal: "Byl jste někdy v Čchienově paláci?"
"Toho mě Nebesa chraňte!" zvolal mladý muž. "Vyhýbám se celé té končině! Čchien obehnal svůj palác dvojitou zdí a na všech čtyřech rozích stojí strážní věže."
"Jak se mu vůbec podařilo uchvátit moc?" vyptával se soudce.
"Zdědil po otci velké bohatství," odpověděl mladý Ting, "ale žádnou z jeho vynikajících vlastností. Jeho otec, zdejší rodák, byl čestný a pilný muž, který zbohatl na obchodu čajem. Ještě před několika lety probíhala hlavní cesta do Chotanu a dalších vazalských království na západě Lan-fangem a naše město bylo dosti významným obchodním střediskem. Pak vyschly tři oázy, které ležely při cestě pouští, a tak se silnice posunula asi sto mil na sever. Čchien pak kolem sebe shromáždil stovku darmošlapů a jednoho dne se prohlásil pánem města.
Je to chytrý a rázný člověk, který by byl snadno udělal kariéru v armádě. Ale on nechce nikoho poslouchat. Líbí se mu více spravovat tento okres jako nepopiratelný vládce, který nikomu v celé říši nemusí skládat účty."
"To je velmi nešťastná situace," pravil soudce. Dopil svůj šálek a povstal.

Kandidát Ting se rychle k němu naklonil a prosil, aby se ještě chvíli zdržel. Soudce váhal, ale mladík vypadal tak nešťastně, že si nakonec zase sedl. Kandidát Ting znovu nalil čaj. Zdálo se, že neví, jak začít.
"Jestli vás něco tíží, mladý muži," řekl Ti, "tak neváhejte a mluvte."
"Abych pravdu řekl, Vaše Ctihodnosti," odhodlal se konečně mladý Ting, "je tu ještě cosi, co mě velice tíží. Nemá to nic společného s tyranem Čchienem. Týká se to mé vlastní rodiny."
Opět se odmlčel. Ma Žung se na židli netrpělivě zavrtěl.
Kandidát Ting se vzchopil a pokračoval: "Vaše Ctihodnosti, můj starý otec má být zavražděn!"
Soudce Ti udiveně zvedl obočí.
"Když to víte předem," mínil, "nemělo by být tak těžké tomu zločinu zabránit."
Mladík zavrtěl hlavou.
"Dovolte, abych vám všechno vypověděl. Vaše Ctihodnost snad slyšela, že otce pomluvil jeden z jeho podřízených, ten podlý velitel Wu. Záviděl mu velké vítězství, kterého můj otec dosáhl na severu, a ačkoli nemohl své falešné obvinění dokázat, ministerstvo války přimělo mého otce, aby odešel do výslužby."
"Ano, vzpomínám si na tu záležitost," řekl Ti. "Váš otec tu žije také?"
"Otec," odpověděl mladý Ting, "odešel do těchto vzdálených končin jednak proto, že z Lan-fangu pocházela má zesnulá matka, jednak proto, že se chtěl vyvarovat větších měst, aby si ušetřil rozpaky při setkání s bývalými kolegy. Mysleli jsme si, že tady budeme moci žít v klidu.
Asi před měsícem jsem si však všiml, že se v našem sousedství často potloukají podezřele vyhlížející lidé. Minulý týden jsem jednoho z nich potají sledoval. Šel do malé vinárny v severozápadním cípu města, ta vinárna se jmenuje Věčné jaro. K mému nepopsatelnému údivu jsem se v jiném krámku tam v té ulici dozvěděl, že nad vinárnou bydlí Wu Feng, nejstarší syn velitele Wua."
Soudce Ti se netajil pochybami.
"Proč by sem velitel Wu," uvažoval, "posílal syna, aby znepokojoval vašeho otce? Velitel zničil otcovu kariéru. Každá další akce by mu přivodila jen nesnáze."
"Já vím, co má za lubem!" zvolal kandidát Ting vzrušeně. "Wuovi je známo, že otcovi přátelé v hlavním městě objevili důkazy, podle nichž bylo velitelovo obvinění čirou pomluvou. Poslal sem proto svého syna, aby otce zabil, a tak zachránil svůj mizerný život! Vaše Ctihodnost neví, co je to za člověka, ten Wu Feng! Je to nenapravitelný pijan a člověk bez zábran, který se neštítí žádné násilnosti. Najal si ničemy, aby nás špehovali, a jakmile uvidí vhodnou příležitost, udeří."
"I kdyby to tak bylo, nevidím, jak bych mohl zasáhnout," poznamenal soudce Ti. "Mohu vám jen doporučit, abyste sledoval Wuovy pohyby a abyste současně ve svém domě učinil předběžná bezpečnostní opatření. Domníváte se, že je Wu ve spojení s Čchien Mouem?"
"Ne," odpověděl mladík. "Wu se zřejmě nepokusil zajistit si Čchienovu podporu. Pokud jde o bezpečnostní opatření, můj ubohý otec dostává výhružné dopisy už od té doby, kdy odešel do výslužby. Málokdy vychází ven, vrata máme zamčená a ve dne v noci je na nich závora. Kromě toho dal otec zazdít všechna okna a dveře své knihovny, až na jedny. Když je uvnitř, zavírá je vždy na závoru. V knihovně tráví otec většinu času. Sepisuje totiž dějiny pohraničních válek."
Soudce Ti řekl Ma Žungovi, aby si poznamenal adresu Tingova sídla. Nebylo to daleko od místa, kde se nacházeli, hned za hlásnou věží.
Když se soudce zvedl k odchodu, řekl: "Neopomeňte ohlásit u soudu, jak se věc vyvíjí. Musím teď jít. Jistě chápete, že mé vlastní postavení v tomto městě není moc příjemné. Jakmile vyřídím tu záležitost s Čchienem, budu se vašimi problémy zabývat hlouběji."
Kandidát Ting soudci poděkoval a doprovodil své hosty ke dveřím čajovny. Tam se rozloučil hlubokou úklonou.
Soudce Ti a Ma Žung se vrátili na hlavní třídu.
"Ten mladík mi připomíná člověka, co chtěl mermomocí nosit na hlavě ve dne v noci železnou přilbu, protože se pořád bál, že se mu nebeská klenba zřítí na hlavu," poznamenal Ma Žung.
Soudce zavrtěl hlavou.
"Je to podivná záležitost," řekl zamyšleně, "a pranic se mi nelíbí."

4

TAO KAN PODÁVÁ ZPRÁVU O TAJEMNÉM STARÉM SÍDLE; VE TMĚ SOUDNÍHO AREÁLU JE NASTRAŽENA DŮMYSLNÁ PAST

Ma Žung se po soudci udiveně podíval, ale ten se k té věci už nevyjádřil. Mlčky kráčeli zpět k soudu. Ťiao Taj otevřel bránu a hlásil soudci, že Tao Kan na něho čeká v pracovně. Soudce zavolal dovnitř i seržanta Chunga. Když se všichni čtyři pomocníci posadili před psacím stolem, Ti jim nejdříve vylíčil setkání s kandidátem Tingem. Pak vyzval Tao Kana, aby podal zprávu.
Tao Kan protáhl obličej ještě víc než obvykle a spustil: "Situace pro nás není zvlášť příznivá, Vaše Ctihodnosti. Ten Čchien se tu výborně zabydlel! Vysál z okresu všechno bohatství, ale pro jistotu nechal na pokoji příslušníky vlivných rodin, kteří sem přišli z hlavního města, aby o něm neposílali nepříznivé zprávy ústředním úřadům. To platí o generálu Tingovi, s jehož synem se Vaše Ctihodnost setkala, i o Jou Ťiovi, synu guvernéra Jou Šou-ťiena.
Čchien Mou byl tak chytrý, že neutáhl šrouby příliš. Pobírá tučná procenta z veškerých obchodů, které se v tomto okresu uzavírají, ale ponechává obchodníkům rozumnou míru zisku. Svým způsobem také udržuje veřejný pořádek; je-li

někdo přistižen při krádeži nebo při rvačce, Čchienovi pochopové z něho na místě div nevymlátí duši. Je pravda, že tihle chlapi jedí a pijou po hospodách a v zájezdních hostincích a nikdo od nich nevidí ani pěťák. Na druhé straně Čchien utrácí peníze plnýma rukama a mnoho velkých obchodů má v něm a v jeho lidech dobré zákazníky. Jeho tyranií trpí nejvíc malí kupci a kramáři. Vcelku jsou však lidi v Lan-fangu smíření s osudem a myslí si, že by to mohlo být ještě horší."
"Jsou Čchienovi lidé svému pánovi oddaní?" přerušil ho soudce.
"Proč by nebyli?" opáčil Tao Kan. "Ti darmošlapové, kterých je asi stovka, tráví celé dny pitím a hrou. Čchien je naverboval mezi městskou chátrou a posbíral taky slušný počet zběhů z armády. Mimochodem, Čchienův palác vyhlíží jako pevnost. Vysoká vnější zeď má po celé délce nahoře zapíchnuté železné bodce a hlavní vchod ve dne v noci střeží čtyři po zuby ozbrojená chlapi."
Soudce Ti chvíli mlčel a zvolna si rukou probíral licousy. Pak se zeptal: "A co jsi se dozvěděl o Jou Ťiovi?"
"Jou Ťi," odpověděl Tao Kan, "bydlí poblíž Vodní brány. Zdá se, že se drží v ústraní a vede velice klidný život. Zato se hodně mluví o jeho otci, zesnulém guvernérovi Jou Šou-ťienovi. Byl to prý výstřední stařec, který trávil většinu času ve své venkovské usedlosti na úpatí hor před východní bránou. Venkovský zámeček je prý vlastně starý tmavý dům v hustém lese. Lidi říkají, že byl postavený před více než dvěma staletími. Za domem vybudoval guvernér bludiště, které zabírá několik jiter. Cesta v tom bludišti je lemovaná hustým podrostem a velkými balvany, a to všechno dohromady tvoří neproniknutelnou stěnu. Prý je tam spousta jedovatých hadů, ale jiní tvrdí zase, že tam starý guvernér nastražil podél cesty hrůzostrašné pasti na vetřelce. V každém případě je to bludiště tak dokonalé, že se tam kromě starého guvernéra nikdy nikdo neodvážil vstoupit. On tam ale chodíval téměř každý den a trávil uvnitř nekonečné hodiny."
Soudce sledoval Tao Kanův výklad s velkým zájmem.
"To je zajímavá historka!" zvolal. "Navštěvuje Jou Ťi ten venkovský zámeček často?"
Tao Kan zavrtěl hlavou.
"Ne," odpověděl. "Jou Ťi odtamtud odešel hned po pohřbu starého guvernéra a nikdy tam už nevstoupil. Žije tam jenom starý hlídač se ženou, říká se, že tam straší: v noci tam prý obchází duch starého guvernéra. Všichni se té usedlosti zdaleka vyhýbají, a to i v pravé poledne."
Guvernérovo městské sídlo bývalo hned u východní městské brány. Ale Jou Ťi je brzy po otcově smrti prodal a koupil ten dům, kde teď bydlí - úplně na druhém konci města. Stojí na velkém pozemku v jihozápadním výběžku blízko řeky. Neměl jsem čas tam sám zajít, ale lidi říkají, že je to velkolepé sídlo, obehnané vysokou zdí."
Soudce Ti vstal a začal přecházet po místnosti.
Po chvíli řekl netrpělivě: "Svržení Čchien Moua se jeví jako čistě vojenský problém a mne za prvé tyhle problémy moc nezajímají - příliš připomínají hru v šachy: hned od začátku se ví, kdo je protivník a čím disponuje. V téhle hře nejsou žádné neznámé. Na druhé straně mě velice přitahují jiné dva velmi zajímavé problémy, a to dvojsmyslná poslední vůle starého guvernéra Joua a vražda generála Tinga, ohlášená předem. Rád bych se soustředil na tyhle dvě záležitosti, které mě skutečně vzrušují! A místo toho se musím ze všeho nejdřív zbavit toho zatraceného místního tyrana! Mrzuté!"
Soudce hněvivě poškubával vousem. Pak vstal a řekl: "Inu, nedá se nic dělat, teď poobědváme a pak zahájím první zasedání soudního dvora."
Soudce odešel z pracovny a čtyři pomocníci zamířili do prázdné strážnice, kde jim soudcův majordom přichystal jednoduchý oběd.
Než zašli dovnitř, pozdržel Ťiao Taj Ma Žunga a oba zůstali chvilku stát na chodbě.
Ťiao Taj zašeptal Ma Žungovi: "Já se bojím, že Jeho Excelence podceňuje problém, před kterým stojíme. Ty a já máme vojenské zkušenosti a oba víme, že v tomhle případě nemáme šanci. Čchien Mou má stovku vycvičených hrdlořezů, zatímco na naší straně jsou - nepočítáme-li samotného soudce - jenom dva bojovníci, ty a já. Nejbližší vojenská stanice je odtud vzdálena tri dny jízdy na koni. Nemáme varovat našeho soudce, aby nejednal moc ukvapeně?"
Ma Žung si kroutil knírek.
"Náš soudce," odpověděl tiše, "ví všechno, co víme my. Já bych řekl, že vymyslel nějaký plán, jak situaci zvládnout."
"Ten nejchytřejší plán je na houby," broukl Ťiao Taj, "když máme proti sobě takovou přesilu. Nejde o nás, ale co soudcovy manželky a děti? Čchien s nimi nebude mít slitování. Myslím, že je naší svatou povinností navrhnout soudci, abychom nejdřív předstírali, že se Čchienovi podrobujeme, a potom vypracovali plán, jak na něho zaútočit. Do dvou týdnů by tu mohl být pluk našeho vojska."
Ma Žung zavrtěl hlavou.
"Nevyžádaná rada nebejvá vítaná, kamaráde. Počkejme chvíli a uvidíme, co se bude dít. Co mě se týče, nevím o lepší smrti než padnout v pořádném boji."
"No, dobrá," řekl Ťiao Taj, "jestli dojde k otevřenému střetnutí, beru si na starost přinejmenším čtyři ty darmošlapy. A teď pojď za ostatními. Před nimi o tom nemluv! Nemá smysl seržanta a Tao Kana předem plašit!"
Ma Žung přisvědčil.
Přišli na strážnici a s chutí se pustili do jídla.
Když snědli svou rýži, utřel si Tao Kan bradu a řekl: "Sloužím našemu soudci přes šest roků a myslel jsem, že ho už znám. Ale teď stojím před záhadou; jak se může v době, kdy se máme vypořádat s tak těžkým a naléhavým problémem, jako je svržení Čchien Moua, vzrušovat starým právním sporem a vraždou, ke které možná nikdy nedojde? Ty jsi, seržante, s Jeho Excelencí po celý život. Co ty na to?"
Seržant Chung dojídal polévku a levou rukou si právě nadzvedával kníry. Klidně odložil misku a řekl s úsměvem: "Pokud jde o to, porozumět našemu soudci, pochopil jsem za všechna ta léta jen jedno: že je lepší se o to nepokoušet."
Všichni se rozesmáli. Pak se zvedli a vrátili se zase do soudcovy pracovny.
Když seržant Chung pomáhal soudci převléknout se do obřadního roucha, řekl soudce stroze: "Vzhledem k tomu, že tu

není soudní personál, budete jej musel vy čtyři dnes zastoupit."
S těmito slovy odhrnul závěs, který odděloval jeho pracovnu od soudní síně, a vstoupil na pódium. Posadil se za stůl, přikázal seržantu Chungovi a Tao Kanovi, aby se postavili vedle něho a jako písaři zapisovali průběh jednání. Ma Žung a Ťiao Taj měli stát dole před pódiem na místě strážníků.
Ma Žung se postavil na vykázané místo a vrhl zmatený pohled na Ťiao Taje. Nechápali, proč soudce trvá na tom, aby vytvořili zdání skutečného soudního zasedání. Když se Ťiao Taj podíval do prázdné soudní síně, pomyslel si, že mu to spíš připomíná divadelní představení.
Soudce Ti udeřil kladívkem do stolu. Pronesl slavnostně: "Já, okresní náčelník, zahajuji první zasedání tohoto soudního dvora. Ťiao Taji, přiveď zajatce!"
Ťiao Taj se v mžiku vrátil a přiváděl šest loupežníků a děvče; spoutal je všechny dohromady dlouhým řetězem. Zajatci se blížili k pódiu a s údivem hleděli na soudce, sedícího v obřadním oděvu za omšelým stolem v opuštěné soudní síni.
S nehybnou tváří přikázal soudce Tao Kanovi, aby zapsal plné jméno a dřívější zaměstnání každého vězně.
Pak se soudce ujal slova: "Dopustili jste se trestného činu přepadení na veřejné cestě s vražedným úmyslem. Zákon ukládá za takovýto zločin trest smrti stětím a zabavení veškerého majetku; vaše hlavy mají být vystaveny po tři dny pro výstrahu jiným na městské bráně. Avšak vzhledem k tomu, že jste žádnou z obětí nezabili a nikdo neutrpěl těžké zranění a vzhledem k neobyčejným pohnutkám, které vás dohnaly k tomuto zoufalému činu, já, okresní náčelník, rozhoduji, že v tomto zvláštním případě převáží milost nad spravedlností. Propustím vás na svobodu pod jednou podmínkou, a ta podmínka zní, že budete všichni po určitou dobu působit jako bičiči u tohoto soudu pod velením Fanga a slíbíte, že budete věrně sloužit státu a lidu, dokud vás nepropustím."
Zajatci ohromeně zírali.
"Vaše Ctihodnosti," promluvil Fang, "tyto osoby jsou hluboce vděčné za shovívavost, kterou jste projevil. Ale ve skutečnosti znamená pouze tolik, že se naše poprava o několik dní odkládá. Vaše Ctihodnost nezná Čchien Mouovu povahu a ..."
Soudce Ti udeřil kladívkem do stolu a zaburácel mohutným hlasem: "Vzhlédněte ke svému náčelníkovi! Pečlivě si prohlédněte tyto odznaky moci, která mi byla svěřena. Vězte, že právě v tento den a v tuto hodinu po celé říši vykonávají tisíce mužů, vybavených týmiž odznaky, spravedlnost jménem státu a lidu. Od nepaměti tu stojí jako symboly společenského řádu, na němž se ustanovil moudrý úradek našich předků a který je udržován z příkazu Nebes a ze svobodné vůle nespočetných miliónů našich černovlasých lidí.
Neviděli jste nikdy člověka, který se pokoušel zarazit prut do prudké horské bystřiny? Malou chvíli prut stojí, ale pak jej odnese mocný proud, valící se od věků. Právě tak občas povstanou špatní nebo nevědomí lidé a snaží se zbořit posvátný řád naší společnosti. Což není nad křišťál jasnější, že takové pokusy nemohou skončit jinak než potupným nezdarem?
Neztrácejme víru v tyto symboly, abychom neztratili víru sami v sebe!
"Vstaňte, aby vám mohly být sňaty řetězy!"
Zajatci nepochopili všechny souvislosti soudcových slov. Ale hluboce na ně zapůsobila naprostá otevřenost a strhla je jeho hluboká víra. Soudcovi pomocníci však dokonale porozuměli a věděli, že tato slova byla určena nejen zajatcům, ale i jim. Ma Žung a Ťiao Taj sklonili hlavy a rychle uvolňovali pouta.
Soudce Ti opět oslovil lupiče: "Později každý z vás ohlásí Tao Kanovi a seržantu Chungovi, čím mu Čchien Mou ublížil. V patřičném čase bude každý jednotlivý případ u tohoto soudu projednán. Teď však máme naléhavější úkoly. Všech šest půjde nyní na hlavní nádvoří a dá do pořádku zbraně a staré stejnokroje bičičů. Dva z mých pomocníků, Ma Žung a Ťiao Taj, s vámi provedou vojenský výcvik. Fangova dcera se přihlásí u majordoma o práci jako služebná v rezidenci.
První zasedání soudního dvora je skončeno."
Soudce vstal a vrátil se do pracovny.
Převlékl se do pohodlného všedního šatu. Právě když se chystal vytřídit další dokumenty, vstoupil velitel Fang. Nejdříve se uklonil a pak uctivě řekl: "Vaše Ctihodnosti, na druhé straně údolí, tam, kde došlo k útoku, žije v nouzovém táboře přes třicet dalších lidí. Všichni uprchli z města před řáděním Čchien Mouových lidí. Znám je do jednoho. Je tam pět nebo šest darebáků, ale ostatní jsou čestní lidé, za které ručím. Napadlo mě, že bych tam mohl některý den zajít a nejlepší z nich získat pro službu u soudu."
"To je skvělý nápad!" zvolal soudce. "Vezmi si koně a zajeď tam hned! Vyber lidi, které považuješ za vhodné. Ať přijdou do města za šera, ve skupinách po dvou nebo po třech, různými cestami."
Velitel Fang okamžitě odešel.
K večeru připomínalo už hlavní soudní nádvoří vojenský tábor.
Deset mužů v černých lakových přilbách a kožených kazajkách s červenou šerpou, což je řádný stejnokroj bičičů, se věnovalo vojenskému výcviku, který vedl velitel Fang. Deset dalších, oblečených do lehkých kroužkových košil a s lesklými přilbami na hlavách, se pod Ma Žungovým dohledem cvičilo v boji s pikou. A Ťiao Taj zasvěcoval deset jiných do tajů boje mečem.
Brána soudního dvora byla zavřená. Na stráži stáli seržant Chung a Tao Kan.
Později toho večera nařídil soudce všem mužům, aby se shromáždili v soudní dvoraně.
Při světle jediné svíčky vydával rozkazy. Než skončil, požádal je, aby teď všichni na chvilku zachovali naprosté ticho. Pak sfoukl svíčku.
Tao Kan vyšel ze soudní síně. Zavřel za sebou pečlivě dveře a kráčel temnými chodbami při světle malé papírové lucerny.

Šel do věznice a odemkl celu, v níž seděl žalářník.
Tao Kan uvolnil řetěz, jímž byl připoután ke kruhu ve zdi. Pak řekl nevrle: "Soudce se rozhodl propustit tě ze služeb pro hrubou nedbalost. Nepostaral ses náležitě o soudní pečeti, které ti byly svěřeny. V příštích dnech si soudce vybere nový personál soudního dvora a první zločinec, který bude klečet v řetězech před soudní stolicí, bude ten samozvaný tyran Čchien Mou!"
Žalářník se jen mračil. Tao Kan ho vedl temnými prázdnými chodbami a přes opuštěné hlavní nádvoří. Minuli prázdné ubikace stráží. Všude vládla tma a ticho.
Tao Kan otevřel bránu. Pak žalářníka vystrčil.
"Vypadni!" křikl na něho. "A ať tady tu tvou šerednou tlamu už nikdy nevidíme!"
Žalářník se na Tao Kana pohrdavě podíval a ušklíbl se: "Já tady budu zpátky dřív, než si myslíš, ty neřáde jeden!"
A zmizel v temné uličce.

5

ZA HLUBOKÉ NOCI ZAÚTOČÍ DVACET DAREBÁKŮ;
SOUDCE TI SE VYDÁVÁ NA NEBEZPEČNÝ VÝLET

Krátce po půlnoci narušil ticho v temném soudním areálu randál. Drsné hlasy vykřikovaly povely, řinčely zbraně. Nočním tichem se nesly tupé údery beranu, kterým útočníci bušili do hlavní brány.
Avšak uvnitř soudního dvora se nic ani nepohnulo.
Z dřevěné brány létaly třísky. Těžké fošny spadly s lomozem na zem. Dvacet útočníků, mávajících obušky a rozhánějících se kopími a meči, vtrhlo dovnitř. Vedl je obrovský chlap s planoucí pochodní.
Nahrnuli se na první nádvoří a křičeli: "Kde je ten pes úřednická? Kde je ten ničemný okresní náčelník?"
Habán rozkopl vrata hlavního nádvoří a ustoupil stranou, aby mohli projít ostatní; sám tasil meč.
Hrdlořezové se na hlavním nádvoří zastavili, protože tam byla tma jako v pytli.
Vtom se rozletělo šestero dveří velké audienční dvořany. Nádvoří bylo zaplaveno světlem mnoha velkých svící a luceren, jež byly uvnitř rozestavěné ve dvou řadách.
Vetřelci s očima oslepenýma náhlým přechodem z temnoty do světla nejasně viděli vojáky, stojící v kordonu napravo i nalevo. Světlo se odráželo od jejich přilbic a dlouhých hrotů pik připravených k boji. Pod schody spatřili řadu biřiců s tasenými meči.
Až nahoře na schodech stála impozantní postava v obřadním šatu z třpytivého brokátu, s křídlatou soudcovskou čapkou na hlavě.
Po soudcově boku stáli dva vysocí muži ve stejnokrojích jízdních kapitánů. Jejich prsní krunýře a chrániče paží se leskly a ze špičatých přilbic vlály barevné stuhy. Jeden z nich držel těžký luk s šípem připraveným na tětivě.
Soudce zvolal hřímavým hlasem: "Tady je okresní náčelník Lan-fangu! Složte zbraně!"
Habán s taseným mečem se probral z překvapení nejdříve.
"Probijte si cestu ven!" zaječel na ostatní.
Jak zvedl meč, skácel se na záda se strašným zachroptěním. Ťiao Tajův šíp mu projel hrdlem.
Současně se ozval chraptivý povel z audienční síně:
"Vpravo ... vbok!"
Ihned bylo slyšet řinčení železa a dupot těžkých bot.
Hrdlořezové se po sobě podívali v němém úžasu. Jeden z nich vyrazil vpřed. Křikl na ostatní: "Bratři, to je náš konec! Je tu armáda!"
S těmito slovy hodil svou píku pod schody. Když si odepínal opasek s mečem, prohodil: "Šest let mi trvalo, než jsem se stal desátníkem. Teď asi budu začínat zase jako ucho!"
Ma Žung vyštěkl: "Kdo si tady říká desátník?"
Muž se automaticky postavil do pozoru.
"Desátník Ling, šestý pěší oddíl, třiatřicátá armáda levého křídla. Na váš rozkaz, kapitáne!"
"Všichni zběhové vpřed!" zařval Ma Žung.
Pět mužů se zařadilo za desátníka a nemotorně se postavilo do pozoru.
Ma Žung řekl stroze: "Chlapi, půjdete před vojenský soud."
Mezitím odevzdávali ostatní hrdlořezové zbraně biřicům. Ti každému svázali ruce za zády. Soudce řekl: "Kapitáne, zeptejte se, kolik dalších zběhů se potlouká po městě."
Ma Žung vyštěkl otázku na bývalého desátníka.
"Asi čtyřicet, pane!"
Soudce Ti poškubával vousem.
"Až odjedete na inspekci do dalších pohraničních okresů," řekl Ma Žungovi, "rád bych si tu ponechal nějaké vojáky ve strážní službě. Navrhněte svému veliteli, kapitáne, aby vzal tyhle zběhy znovu do stavu."
Má Žung hned vyštěkl: "Desátník Ling a pět vojínů! Vraťte se hned, odkud jste přišli. Shoďte ze sebe tyhle civilní hadry; zítra se tady budete hlásit přesně v poledne, v uniformách a se zbraněmi jako k raportu!"
Všech šest mužů zvolalo: "Rozkaz!" a odpochodovalo.
Na pokyn soudce Ti odvedli strážníci zajatce do vězení, kde na ně čekal Tao Kan.
Ten si zapsal jejich jména. Patnáctým a posledním nebyl nikdo jiný než propuštěný žalářník. Tao Kanův obličej se doširoka rozzářil:

"Měl jsi úplnou pravdu, ty mizero! Jsi tu skutečně zpátky dřív, než jsem si myslel."
S těmito slovy ho Tao Kan otočil a přesně mířeným kopancem ho odeslal zase do jeho dřívější cely.
Na hlavním nádvoří novopečení vojáci, naverbovaní Fangem, odpochodovali s píkami na ramenou do ubikací strážných.
Soudce se díval, jak pochodují ve vyřízeném útvaru, a s úsměvem řekl Ma Žungovi: "Na jedno odpoledne výcviku to není špatné."
Soudce sešel se schodů. Dva biřici zavírali dveře audienční síně. Seržant Chung se vynořil s náručí starých pánví, kotlů a rezatých řetězů.
Ti poznamenal: "Umíš výborně velet, seržante!"

Příštího dne časně ráno, hned při východu slunce, vyjeli ze soudního areálu tři jezdci na koních.
Uprostřed jel soudce v loveckém šatu. Po jeho boku klusali Ma Žung a Ťiao Taj v plném lesku svých uniforem jízdních kapitánů.
Když zamířili k západu, soudce Ti se otočil v sedle a podíval se na velký žlutý prapor, který vlál ze střechy soudního dvora. Nápis v černých znacích hlásal: "Vojenské velitelství".
"Mé dámy pracovaly na tom praporu dlouho do noci," řekl Ti s úsměvem svým druhům.
Jeli přímo k paláci Čchien Moua.
Před bránou stáli čtyři statní muži s halapartnami. Ma Žung zamířil s koněm přímo před ně. Ukázal bičíkem na vrata a zavelel: "Otevřít!"
Zběhové, které v noci poslali nazpátek, už zřejmě roznesli zprávu o příchodu vojska. Stráže váhaly jen okamžik. Pak otevřely bránu dokořán a soudce se svými pomocníky vjel dovnitř.
Na prvním nádvoří postávalo ve skupinkách několik tuctů mužů a vzrušeně rozmlouvali. Ihned zmlkli a bojácně pokukovali po třech jezdcích. Kdo byl opásán mečem, rychle se snažil zbraň ukrýt v záhybech svého šatu.
Ti tři však projeli, aniž se podívali napravo či nalevo.
Ma Žung navedl svého koně na čtyři schody vedoucí na druhé nádvoří a soudce s Ťiao Tajem ho následovali.
Desátník Ling dohlížel asi na třicet mužů, kteří měli napilno - čistili meče a kopí a mazali kožené kazajky.
Když je Ma Žung míjel, křikl na desátníka: "S deseti vojáky za mnou!"
Třetí nádvoří bylo opuštěné až na několik sloužících, kteří, jakmile spatřili tři jezdce, pelášili pryč.
Ma Žung klusal k velké budově vzadu a kopyta jeho koně zvonila o dlažební kameny. Nádherně vyřezávané červeně lakované dveře dávaly tušit, že toto je hlavní síň Čchien Mouova sídla.
Seskočili z koní a hodili otěže třem desátníkovým mužům.
Ma Žung rozkopl okovanou botou dveře středního vchodu a vstoupil dovnitř, následován soudcem a Ťiao Tajem.
Zřejmě přerušili naléhavé jednání. Ve středu síně seděli v těsném hloučku tři muži. Uprostřed, ve velkém křesle, pokrytém tygří kůží, spočíval vysoký ramenatý muž. Měl silnou spodní čelist, pánovitý výraz ve tváři, úzký knír a krátkou černou bradku. Zdálo se, že právě vstal z postele. Ještě pořád měl na sobě noční oděv z bílého hedvábí a přes něj volný domácí šat z nachového brokátu. Na hlavě mu seděla malá černá čapka. Druzí dva, oba starší muži, seděli proti němu na stoličkách z vyřezávaného ebenu. I oni se zřejmě oblékali ve spěchu.
Síň byla zařízena s válečnickým vkusem. Připomínala spíš zbrojnici než přijímací sál. Stěny byly vyzdobené píkami, kopími a štíty; na podlaze ležely kůže divokých zvířat.
Tito tři muži hleděli na vetřelce v němém úžasu. Soudce Ti nepromluvil ani slovo. Šel rovnou k prázdnému křeslu a sedl si. Ma Žung a Ťiao Taj se zastavili až před Čchien Mouem a dívali se na něho pohledem, který nevěstil nic dobrého.
Oba Čchienovi poradci vyskočili ze stoliček a ustoupili za křeslo svého pána.
Soudce se obrátil na Ma Žunga a bez zájmu řekl: "Kapitáne, ve městě je stanné právo. Nechávám tedy jednání s těmihle darebáky na vás!"
Ma Žung se otočil.
"Desátník Ling!" zařval.
Desátník rychle překročil práh se čtyřmi muži v patách. Ma Žung se zeptal: "Který z těch zločinců je zrádce Čchien Mou?"
Desátník ukázal na muže v křesle.
Ma Žung vyštěkl: "Čchien Moue, jsi zatčen pro vzpouru."
Čchien vyskočil. Postavil se proti Ma Žungovi a zařval hlasem, který si co do drsnosti v ničem nezadal s hlasem Ma Žungovým: "Kdo bude vydávat rozkazy v mém vlastním domě? Stráže, skolte je!"
Jak to řekl, udeřil jej Ma Žung opancéřovanou pěstí do tváře. Čchien upadl a převrátil přitom elegantní čajový stolek s čajovou soupravou z drahocenného porcelánu.
V té chvíli se vynořilo zpoza velkého paravánu. vzadu v síni šest divoce vyhlížejících lotrů. Byli vyzbrojeni dlouhými meči a jejich vůdce se ohánět dvojitou sekerou.
Když spatřili Ma Žunga a Ťiao Taje v plné zbroji, zarazili se. Ma Žung si založil ruce a drsně oslovil tělesnou stráž: "Složte zbraně! Náš velitel později rozhodne, jestli jsou takoví poskokové jako vy vinni, nebo ne."
Čchien měl přeražený nos; pramínek krve mu potřísnil šat. Zvedl hlavu a zvolal: "Neposlouchejte toho zloducha, chlapi! Nejedli jste snad deset let mou rýži? Nejdřív zabte tam toho psa úřednického!"
Velitel tělesné stráže přiskočil k soudci s napřaženou sekerou.
Soudce Ti se ani nepohnul. Pomalu si hladil licousy a pohrdavě hleděl na útočníka.
"Stůj, bratře Wangu!" vykřikl desátník Ling. "Neříkal jsem ti, že se to v celém městě vojskem jen hemží? Nemáme nejmenší vyhlídku. Moc převzala armáda."

Muž se sekerou zaváhal.
Ťiao Taj netrpělivě dupl.
"Dělejte!" křikl. "Máme na starosti důležitější věci než sebrat tady těch pár darebáků!"
Otočil se a předstíral, že odchází.
Čchien Mou ztratil vědomí. Ma Žung v nejmenším nedbal osobních stráží, sklonil se a začal Čchiena poutat.
Soudce vstal z křesla. Když si rovnal šat, řekl chladně muži se sekerou: "Dej ten nebezpečný nástroj pryč, člověče!"
Pak se k němu otočil zády a tvrdě se zahleděl na oba poradce, kteří tam během celého výjevu tiše stáli. Zřejmě si nechtěli zadat s žádnou stranou, dokud nebude jasné, jak spor dopadne.
"Co jste zač vy dva?" zeptal se soudce zvysoka.
Starší se hluboce uklonil.
"Vaše Ctihodnosti," odpověděl, "tato osoba byla přinucena sloužit Čchienovi jako poradce. Dovolte, abych ujistil Vaši Ctihodnost, že..."
"Vylíčíte svou záležitost před soudem!" přerušil ho Ti. Ma Žungovi řekl: "Pospěšme zpátky do soudního dvora. Vezmeme s sebou jen toho Čchien Moua a oba poradce. S ostatními si to vyřídíme později."
Ma Žung odpověděl: "Na váš rozkaz, náčelníku!"
Dal pokyn desátníku Lingovi. Čtyři vojáci oba poradce důkladně spoutali. Ťiao Taj si odvázal od pasu tenký řetěz. Na obou koncích udělal smyčku a oka hodil zajatcům přes hlavu. Pak je vyvlekl ven. Když připevňoval řetěz k sedlu, řekl přísně: "Jestli se nechcete sami uškrtit, přidejte ve vlastním zájmu do kroku!"
Ťiao Taj se vyhoupl do sedla a soudce Ti následoval jeho příklad. Ma Žung si hodil přes sedlo bezvládného Čchien Moua. Pak křikl na desátníka Linga: "Rozděl své vojáky do čtyř skupin po dvanácti. Každá skupina je odpovědná za deset Čchienových chlapů. Půjdete k městským bránám a zajatce zavřete do věží. V poledne přijde jeden důstojník do všech čtyř věží na inspekci."
"Rozkaz!" vykřikl desátník.
Trojice projela nádvořím a oba poradci klusali za Ťiao Tajovým koněm.
Na druhém nádvoří na ně čekal starší muž s šedivou kozí bradkou. Padl na kolena a čelem se dotýkal dlažebních kamenů.
Soudce Ti zastavil koně. "Vstaň a uveď své jméno!" řekl stroze.
Druhý se spěšně zvedl. Odpověděl s úklonou: "Tato nehodná osoba je majordomem tohoto paláce."
Soudce přikázal: "Poneseš plnou zodpovědnost za palác a za všechno, co je v něm, včetně služebnictva a žen, dokud jej nepřijdou převzít úředníci od soudu."
A zase se rozjel.
Ma Žung se naklonil v sedle a jen tak jakoby nic se správce zeptal: "Jestlipak jsi někdy v životě viděl, jak u vojska pomalu umrskají zločince tenkou rákoskou k smrti? Obyčejně to trvá asi šest hodin."
Vylekaný správce domu uctivě odpověděl, že dosud neměl tu čest.
"Tak přesně to se stane tobě, když do písmene nesplníš rozkazy Jeho Excelence," upozornil ho Ma Žung mimochodem.
Pobídl koně a třesoucího se majordoma s popelavým obličejem nechal za sebou.
Když tři jezdci projížděli hlavní bránou Čchienova paláce, čtyři strážci je zdravili vztyčením zbraní.

6

PŘIJETÍ ČTYŘ CECHMISTRŮ V AUDIENČNÍ SÍNI; PANÍ JOU PŘINESE K SOUDU STARÝ OBRAZ

Když dorazili zpátky k soudu, odevzdali Ma Žung a Ťiao Taj stále ještě bezvládného Čchien Moua a oba supící poradce veliteli Fangovi. Pak zašli do soudcovy pracovny. Seržant Chung právě soudci pomáhal převléknout se do pracovního šatu.
Ma Žung si posunul železnou přilbu do týla a setřel si pot z čela. S obdivem se zahleděl na soudce a zvolal: "Tak tohle je tedy ta nejparádnější bouda, jakou kdy kdo na někoho ušil!"
Soudce se matně usmál.
"Nebylo by mělo smysl střetnout se s Čchienem přímo," vysvětloval. "I kdybychom měli opravdu po ruce nějakých dvě stě vojáků, bylo by to znamenalo krvavý boj. Čchien Mou je sice arcilotr, ale v žádném případě to není zbabělec a lidé pod jeho vedením by byli houževnatě bojovali.
Od začátku jsem měl v plánu nějak ho přelstít. Chtěl jsem v Čchienovi a jeho lidech vzbudit dojem, že je po všem a o našem vítězství že bylo rozhodnuto od začátku. Původně jsem měl v úmyslu předstírat, že jsem guvernérem provincie nebo císařským cenzorem na inspekční cestě po pohraničních oblastech.
Ale když mi Tao Kan sdělil, že mezi Čchienovými lidmi je plno zběhů z pravidelného vojska, tak jsem plán přizpůsobil."
"Nebylo příliš riskantní dovolit desátníkovi a pěti dalším mužům, aby se po útoku na tribunál vrátili do Čchienova paláce?" zeptal se Ťiao Taj. "Co kdyby byli začali pátrat a přišli na to, že jsme na ně ušili boudu?"
"Přesně tenhle argument onu spornou otázku rozhodl," odpověděl soudce. "Nikdo, kdo je při smyslech, by přece neposlal šest zdravých bojeschopných mužů nazpátek k jejich veliteli, pokud by za sebou necítil rozhodující početní převahu. Desátníka Linga vůbec nenapadlo, aby něco ověřoval. Čchien je chytrý člověk, ale ani on nepochyboval o přítomnosti pravidelného vojska. Rozhodl se zemřít v posledním zoufalém boji, ale jeho lidé si to včas rozmysleli, zvláště když jsme jim naznačili, že je možná nepotrestáme."
"Ale jak se teď zase toho pluku, co jsme vytvořili, zbavíme?" projevil obavy seržant Chung.

"Jestli se příliš nepletu," řekl Ti klidně, "ten pluk nejprve v lidové fantazii poroste, až dosáhne velikosti celé armády, a pak se opět vypaří, aniž budeme nuceni nějak zasahovat.
Ale teď k naší práci! Nejdřív musíme uvést do chodu úřad. Pak vyjasníme záležitosti týkající se Čchien Moua.
Tao Kan teď půjde za správci všech městských čtvrtí a vyzve je, aby se ke mně neprodleně dostavili. Požádá také starší nejdůležitějších cechů, aby mě v poledne navštívili.
Seržante Chungu, ty se vydáš s velitelem Fangem a deseti biřici do Čchienova paláce. Ženy a služebnictvo zůstanou až do odvolání ve svých pokojích jako v domácím vězení. Ty sepíšeš s majordomem všechny cennosti, uložíš je do trezoru a zapečetíš dveře. Velitel Fang se poohlédne po svém synovi a po starší dceři Bílé orchideji.
Ma Žung a Ťiao Taj objedou čtyři městské brány a přesvědčí se, zda desátník Ling správně rozmístil své mužstvo, a jestli těch čtyřicet Čchienových pochopů, kteří nebyli příslušníky armády, sedí ve věžích pod zámkem. Shledáte-li všechno v pořádku, oznamte Lingovi, že byl znovu vzat do stavu bez ztráty hodnosti.
Využijte situace a zjistěte všechno o vojácích. Ti, kteří nedezertovali v bojích nebo neutekli pro nějaký větší přečin, mohou být vzati zpátky do stavu. Dnes odpoledne sestavím zprávu pro ministerstvo války, aby byli řádně zařazeni. Současně požádám, aby nám sem poslali stovku vojáků."
Soudce domluvil a poprosil seržanta Chunga, aby mu přinesl velkou konvici horkého čaje.
Sehnat správce čtvrtí nedalo Tao Kanovi moc práce. Když je uváděl do soudcovy pracovny, netvářili se příliš nadšeně. Právě oni, kteří byli vybíráni z místních lidí, aby tvořili spojovací článek mezi soudcem a obyvatelstvem, byli zodpovědní za hlášení všech narození, úmrtí a sňatků a mnoha dalších událostí, což všechno se za Čchienovy vlády nedělalo. Jako příslušníci okresní správy měli být správcové čtvrtí přítomni v soudním areálu, aby nového okresního náčelníka uvítali. Očekávali přísné pokárání.
A toho se jim také v hojné míře dostalo. Když vycházeli ze soudcovy pracovny, chvěli se a celí pobledlí uháněli, jako by jim za patami hořelo.
Soudce Ti přešel do velké audienční síně a přijal tam starší cechu zlatníků, tesařů, obchodníků rýží a hedvábím. Soudce se jich zdvořile vyptával na jména a majordom podával občerstvení.
Starší cechů blahopřáli soudci k rychlému zatčení Čchien Moua a vyjádřili radost nad tím, že se okres nyní vrátí k normálnímu životu. Byli však i trochu znepokojeni tak velkým počtem vojáků, kteří obsadili město. Soudce Ti nadzvedl obočí.
"Nejsou tu jiní vojáci než pár tuctů zběhů, které jsem vzal znovu do stavu k výkonu strážní služby," prohlásil.
Starší zlatnického cechu mrkl mazaně na své kolegy a řekl s úsměvem: "Plně chápeme, že ústa Vaší Ctihodnosti jsou jako zapečetěna. Ale stráže od severní brány říkaly, že když Vaše Ctihodnost vstupovala do města, byly téměř rozdupány jízdní švadronou. A minulou noc viděl jeden zlatník, jak po hlavní ulici pochoduje útvar dvou set vojáků, kteří měli boty obalené slámou."
Starší cechu obchodníků hedvábím dodal: "Můj vlastní bratranec viděl, jak kolem něho projíždí třen deseti koňských potahů, naložený vojenskými zásobami. Avšak Vaše Ctihodnost nám může důvěřovat. Chápeme, že vojenská inspekční cesta pohraničními okresy musí být držena v tajnosti, aby se o ní nedoslechly barbarské hordy za řekou. Zprávy se nedostanou z města. Nebylo by však lepší, kdyby velitel nevyvěšoval nad soudním dvorem svou vlajku? Když ji uvidí špehové barbarských kmenů, poznají, že je tu armáda."
"Tuto vlajku," informoval ho soudce Ti, "jsem vztyčil já sám. Znamená jen tolik, že já, okresní náčelník, jsem vyhlásil v tomto okrese dočasně stanné právo, k čemuž jsem v době mimořádného ohrožení oprávněn."
Starší cechů se usmívali a hluboce se klaněli.
"Plně chápeme opatrnost Vaší Ctihodnosti," pravil nejstarší z nich vážně.
Soudce Ti to dále nerozváděl a začal mluvit o něčem zcela jiném. Požádal starší cechů, aby mu ještě téhož odpoledne poslali tři vzdělané muže středního věku, kteří by byli ochotni pracovat u soudního dvora ve funkci hlavního písaře, přednosty archívu a žalářníka, a deset spolehlivých mladíků jako písaře. Dále je požádal, aby půjčili soudnímu dvoru dva tisíce stříbrňáků na zaplacení nutných oprav soudní síně a na platy personálu; tato částka bude splacena, jakmile bude uzavřen proces s Čchien Mouem a jeho majetek zabaven.
Cechmistři pohotově souhlasili.
A konečně jim soudce oznámil, že příštího rána zahájí proces proti Čchien Mouovi a požádal je, aby to dali rozhlásit po celém okrese.
Když starší cechů odešli, vrátil se soudce do pracovny. Tam na něho čekal velitel Fang s hezkým mladým mužem. Oba padli před soudcem na kolena a mladík třikrát za sebou pobil čelem o podlahu.
"Vaše Ctihodnosti," řekl Fang, "dovolte, abych vám představil svého syna. Byl unesen Čchiénovými pochopy a donucen pracovat v paláci jako sluha."
"Bude sloužit pod tvým velením jako biřic," řekl soudce Ti. "Nalezl jsi svou starší dceru?"
"Běda," odpověděl Fang s povzdechem, "syn ji vůbec nespatřil a přes všechno úsilí jsme ji neobjevili. Vyptával jsem se mezi čtyřma očima správce Čchienova paláce. Vzpomíná si, že Čchien Mou jednou vyjádřil přání získat Bílou orchidej pro svůj harém, ale tvrdí, že když jsem dceru odmítl prodat, pustil to jeho pán z hlavy. Nevím, co si o tom mám myslet." Soudce Ti řekl zamyšleně:
"Ty se domníváš, že ji Čchien Mou unesl, a není vyloučeno, že máš pravdu. Nebylo by nic divného, kdyby si člověk jako Čchien udržoval někde mimo svůj palác tajné hnízdečko lásky. Na druhé straně však také musíme vzít v úvahu možnost, že skutečně nemá s jejím zmizením nic společného. Vyslechnu v téhle věci Čchiena a nařídím důkladné vyšetřování. Nevzdávej se předčasně naděje!"
Mezitím přišli do pracovny Ma Žung s Ťiao Tajem. Ohlásili, že desátník Ling splnil příkazy do písmene. U každé brány bylo umístěno deset vojáků a ti drží pod zámkem v každé věži tucet Čchienových lidí. Počet zajatců stoupl o pět vojáků,

kteří zběhli, aby se vyhnuli potrestání za skutečné zločiny. Desátník Ling sesadil povaleče, kteří dosud vykonávali strážní službu u bran, a ustanovil je nosiči vody.
Ma Žung dodal, že Ling má všechny vlastnosti dobrého vojáka. Zběhl proto, že se pohádal s nepoctivým kapitánem, a byl velice rozradostněn, když uslyšel, že je opět příslušníkem pravidelného vojska.
Ti přikývl a řekl: "Navrhnu, aby byl Ling povýšen na seržanta. Prozatím ponecháme těch čtyřicet mužů u bran. Jestli si udrží dobrou morálku, navrhuji, abychom je ubytovali všechny společně v Čchienově paláci. Časem tam zřídím posádkové velitelství. Ty, Ťiao Taji, zůstaneš velícím důstojníkem jak těch čtyřiceti mužů, tak oněch dvaceti, které jsme vycvičili tady v soudním areálu, dokud sem nedorazí vojsko, jak o to požádám."
Těmito slovy se soudce s pomocníky rozloučil. Chopil se štětce a napsal naléhavý dopis vzdálenému prefektovi, v němž vylíčil události posledních dvou dnů. Přiložil seznam mužů, kteří měli být podle jeho názoru opět začleněni do vojska, a návrh na povýšení desátníka Linga na seržanta. Konečně požádal, aby bylo do Lan-fangu posláno sto vojáků jako stálá posádka.
Když dopis pečetil, vstoupil velitel a hlásil, že za soudcem přišla paní Jou. Čeká u brány soudního dvora.
Soudce Ti to zřejmě potěšilo.
"Uveď ji!" přikázal.
Když velitel uváděl dámu do pracovny, ocenil ji soudce pohledem. Bylo jí asi třicet let a stále ještě měla pozoruhodný půvab. Nelíčila se a oděná byla velice prostě.
Poklekla před stolem a plaše řekla: "Paní Jou, rozená Mej, uctivě zdraví Vaši ctihodnost."
"Nejsme v soudní síni, paní," pravil soudce Ti laskavě, "tady není třeba formalit. Prosím, vstaňte a posaďte se!"
Paní Jou zvolna vstala a sedla si na jednu ze stoliček před psacím stolem. Váhala, jak začít.
"Odedávna jsem velice obdivoval vašeho zesnulého manžela guvernéra Joua," řekl Ti. "Považuji ho za jednoho z největších státníků naší doby."
Paní Jou se uklonila a tiše pravila: "Byl to velký a dobrý člověk, Vaše ctihodnosti. Neodvážila bych se připravovat vás o drahocenný čas, kdyby nebylo mou povinností vyplnit příkaz zesnulého manžela." Soudce se k ní naklonil.
"Jen mluvte, prosím," řekl se zaujetím.
Paní Jou sáhla do rukávu a vyndala podlouhlý balíček. Vstala a položila jej na stůl.
"Na smrtelném loži," začala, "mi guvernér odevzdal tento svitkový obraz, který sám namaloval, řekl mi, že toto je dědictví, které odkazuje mně a mému synovi. Zbytek měl připadnout mému nevlastnímu synovi Jou Ťiovi.
Poté se guvernér rozkašlal a Jou Ťi vyšel z místnosti, aby objednal novou láhev léku. Sotva odešel, guvernér mi řekl: ‚Kdyby ses někdy dostala do nesnází, odnes tento obraz k soudnímu dvoru a ukaž jej okresnímu náčelníkovi. Kdyby neporozuměl jeho smyslu, ukaž jej jeho nástupci a dělej to tak dlouho, dokud časem některý moudrý soudce neodhalí jeho tajemství.´ Nato se Jou Ťi vrátil. Guvernér se na nás na všechny ještě jednou podíval. Položil vyschlou ruku na hlavu mého malého synka, usmál se a zemřel, aniž ještě promluvil."
Paní Jou se rozplakala.
Soudce Ti počkal, až se uklidní, a potom jí řekl: "Každá maličkost onoho posledního dne je důležitá, paní. Řekněte mi, co se dělo dál."
"Můj nevlastní syn Jou Ťi," pokračovala paní Jou, "mi vzal obraz z rukou a řekl, že mi jej uschová. Tehdy ještě ke mně nebyl nevlídný. Změnil se teprve po pohřbu. Hrubě mi přikázal, abych ihned odešla z domu i se svým synem. Obvinil mě, že jsem jeho otce podváděla, a zakázal mně i synovi překročit ještě někdy práh jeho domu. Pak hodil na stůl tenhle obraz a s opovržlivým úsměvem mi řekl, že uvítá, ujmu-li se svého dědictví."
Soudce Ti si hladil vous.
"Protože guvernér byl člověk velice moudrý, musí mít obraz nějaký hluboký význam, paní. Budu jej pečlivě studovat. Je však mou povinností vás varovat, že pokud jde o jeho tajné poselství, jsem nezaujatý. Může svědčit ve váš prospěch, může však být také důkazem, že jste vinna zločinem cizoložství. V obou případech podniknu příslušné kroky a zjednám průchod spravedlnosti. Proto ponechávám vašemu rozhodnutí, paní, zda chcete, aby tu svitek zůstal, nebo vezmete-li si jej zpět a odstoupíte od svých nároků."
Paní Jou vstala. S důstojným klidem pravila: "Prosím Vaši Ctihodnost, aby si obraz ponechala a prostudovala jej. Kéž vám milostivá Nebesa dopřejí vyluštit jeho tajemství!"
Pak se hluboce uklonila a odešla.
Seržant Chung a Tao Kan čekali venku na chodbě. Teď vešli dovnitř a pozdravili soudce. Tao Kan nesl plnou náruč svitkových dokladů.
Seržant ohlásil, že sepsali Čchien Mouův majetek. Nalezli několik set zlatých prutů a velké množství stříbra. Peníze zavřeli do trezoru zároveň s větším množstvím náčiní z ryzího zlata. Ženám a domácímu služebnictvu vyhradili třetí nádvoří. Na druhém nádvoří je ubytováno šest biřiců od soudu a deset vojáků pod Ťiao Tajovým dohledem, aby střežili palác.
Se spokojeným úsměvem položil Tao Kan na psací stůl náruč dokumentů a řekl: "Tady je, Vaše Ctihodnosti, všechen inventář, který jsme sepsali, a všechny smlouvy a účty, co jsme našli v Čchien Mouově trezoru."
Soudce se opřel a díval se na hromadu s neskrývanou nechutí.
"Rozmotat Čchien Mouovy záležitosti," řekl, "to bude vleklá a nudná práce. Svěřím ji tobě, seržante, společně s Tao Kanem. Neočekávám, že by se v těchto dokladech našlo něco důležitějšího než důkazy o nezákonném přivlastňování půdy a nemovitostí a o drobném vyděračství. Starší cechů slíbili, že mi sem dnes odpoledne pošlou vhodné lidi, kteří by se ujali povinností úřednického personálu, včetně archiváře. Ti by si měli s těmito problémy poradit."
"Čekají na hlavním nádvoří, Vaše Ctihodnosti," připomněj seržant Chung.
"Zasvěťte je s Tao Kaném do jejich povinností," doporučil jim soudce. "Ať vám archivář pomůže ty doklady roztřídit.

A ty mi potom, seržante, vypracuješ podrobnou zprávu s náměty, jak by se mělo v Čchien Mouově záležitosti postupovat. Dej však stranou každý dokument, který má nějaký vztah k vraždě mého bývalého kolegy, okresního náčelníka Pana.
A já se soustředím tady na ten problém."
Za řeči sáhl po balíčku, který u něho nechala paní Jou. Rozbalil jej a rozvinul na stole svitkový obraz.
Seržant Chung a Tao Kan přistoupili ke stolu a zvědavě prohlíželi obraz zároveň se soudcem.
Byl střední velikosti, malovaný sytými barvami na hedvábí, a představoval imaginární horskou krajinu. Mezi horskými útesy se honily bílé mraky. Tu a tam se mezi chomáči stromů objevovaly domky a vpravo tekla dolů z hor bystřina.
Nebyla tam jediná lidská postava.
Nahoře guvernér obraz nadepsal archaickými znaky:

BESÍDKY PRÁZDNÉ ILUZE

Guvernér obraz nesignoval; byl tam jen rumělkový otisk jeho pečeti.
Obraz byl na všech čtyřech stranách opatřen bordurou z těžkého brokátu. Dole měl dřevěný váleček a nahoře tenkou lištu se závěsným okem. Obvyklá montáž svitkového obrazu naznačovala, že je určen na stěnu.
Seržant Chung si zamyšleně poškubával bradou.
"Podle názvu by se dalo soudit," poznamenal, "že tento obraz představuje nějaký taoistický ráj nebo místo, kde pobývají nesmrtelní."
Soudce Ti pokývl.
"Tento obraz," řekl, "vyžaduje pečlivé studium. Pověste mi jej na zeď proti psacímu stolu, abych se na něj mohl kdykoli podívat."
Tao Kain pověsil obraz na zeď mezi dveřmi a oknem. Pak soudce vstal a vyšel na hlavní nádvoří.
Viděl, že budoucí příslušníci soudního personálu jsou slušní lidé. Krátce k nim promluvil a závěrem řekl: "Moji dva pomocníci vás teď budou instruovat. Dávejte dobrý pozor, protože zítra, jakmile zahájím dopolední zasedání, musíte začít plnit své povinnosti."

7

TŘEM DAREBNÝM MNICHŮM SE DOSTANE SPRAVEDLIVÉHO POTRESTÁNÍ;
KANDIDÁT LITERATURY OHLÁSÍ SUROVOU VRAŽDU

Příštího rána se ještě před rozbřeskem začali občané Lan-fangu hrnout k soudnímu areálu. Než se přiblížila hodina dopoledního zasedání, zaplnil ulici před hlavní bránou hustý dav.
Třikrát zazněl velký bronzový gong. Biřici otevřeli dokořán dvoukřídlová vrata a dav se valil do soudní síně. Brzy tam nebylo ani jediné místečko k stání.
Biřici se postavili do dvou řad vpravo a vlevo před pódiem. Pak se odhrnul závěs v pozadí a na pódium vstoupil soudce Ti v obřadním úboru. Jakmile usedl za stůl, zaujali svá místa po jeho boku čtyři pomocníci. Hlavní písař se svými podřízenými stáli vedle stolu, který byl nyní pokryt novým přehozem ze šarlatového hedvábí.
Když se soudce chopil rumělkového štětce a napsal na proužek papíru pokyn pro strážce vězení, zavládlo hluboké ticho.
Velitel Fang jej uctivě vzal do obou rukou a se dvěma biřici vyšel ze soudní síně.
Vrátili se se starším z obou Čchienových poradců. Ten poklekl před pódiem.
Soudce mu přikázal: "Uveď své jméno a zaměstnání!"
"Tato bezvýznamná osoba," začal muž ponížene, "se jmenuje Liu Wan-fang. Až do doby před deseti lety jsem byl majordomem v paláci zesnulého Čchien Mouova otce. Po jeho smrti si mě Čchien podržel jako svého poradce. Ujišťuju Vaši Ctihodnost, že jsem při každé příležitosti Čchiena nabádal, aby se dal na správnou cestu."
Soudce poznamenal s chladným úsměvem: "Pak se tedy tvé úsilí setkalo s pozoruhodným nezdarem. Tento soud shromažďuje a třídí doklady o zločinech tvého pána. Materiály nepochybně prokážou, že jsi se podílel na mnoha Čchienových špatnostech. Teď se však nezabývám přestupky, kterých jsi se se svým pánem dopustil. Chci se soustředit na velké zločiny. Vypovídej o vraždách, které Čchien spáchal."
Liu odpověděl: "Vaše Ctihodnosti, je pravda, že si můj pán nezákonně přivlastňoval půdu a domy různých lidí, a často dal někoho krutě zbít. Ale pokud vím, Čchien nikdy nikoho záměrně nezabil."
"Lháři!" vykřikl soudce Ti. "A co víš o okresním náčelníku Panovi, který tu byl zbaběle zavražděn?"
"Tato vražda," odpověděl Liu, "překvapila mého pána stejně tak jako mě."
Soudce se na něho podezíravě zahleděl.
"My jsme samozřejmě věděli," pokračoval Liu spěšně, "že Jeho Excelence Pan chystá plán, jak připravit Čchiena o jeho postavení. Ale protože soudce Pan měl s sebou jen jediného pomocníka, můj pán ho několik dnů nechal. Chtěl vyčkat a přesvědčit se, jaké kroky podnikne. Pak jednoho rána přiběhli dva naši lidi do paláce a hlásili, že na břehu řeky našli tělo soudce Pana.
Můj pán se velice rozezlil, protože věděl, že lidi budou odpovědnost za tu vraždu svalovat na něho. Rychle sepsal falešné hlášení pro prefekta, v němž uvedl, že soudce Pan a šest mužů domobrany se pustilo přes řeku, aby zatkli jednoho vzbouřeneckého ujgurského náčelníka, a přitom byl soudce zabit v boji. Šest Čchienových mužů se podepsalo jako svědci..."

Soudce udeřil kladívkem do stolu. "Ještě nikdy jsem neslyšel takovou řadu do očí bijících lží!" vykřikl hněvivě. "Dejte tomu lotrovi pětadvacet ran bičem!"
Liu začal protestovat, ale velitel biřiců jej okamžitě udeřil do tváře. Biřici strhli poradci Liu šaty a obnažili záda, povalili ho na zem a vzduchem zasvištěl bič.
Tenká žíla se hluboce zařezávala do masa. Liu zoufale křičel, že mluví pravdu.
Po patnácté ráně soudce zdvihl ruku. Věděl, že Liu nemá důvod krýt svého padlého pána, a jistě už pochopil, že by ho z každé lži stejně usvědčili ostatní uvěznění. Ti ho chtěl jenom natolik zmást, aby řekl všechno, co ví; byl přesvědčen, že patnáct ran bičem je patrně jen zlomek trestu, který tento darebák zasluhuje.
Velitel podal Liuovi šálek hořkého čaje. Soudce pak pokračoval ve výslechu: "Jestliže je pravda to, co říkáš, proč se tedy Čchien Mou nepokusil odhalit skutečného vraha?"
"To nebylo třeba," odpověděl Liu, "pán věděl, kdo ten odporný čin spáchal."
Soudce Ti zvedl obočí.
"Tvoje výpověď je čím dál tím absurdnější," poznamenal suše. "Když tvůj pán věděl, kdo je vrah, proč ho nezatkl a nepředal ho prefektuře? To by mu bylo získalo důvěru úřadů."
Liu potřásl sklíčeně hlavou.
"Na tuto otázku, Vaše Ctihodnosti, může odpovědět jen sám Čchien. Můj pán se s námi sice radil o méně významných záležitostech, ale nikdy nám neřekl ani slovíčko, když šlo o věci skutečně důležité. Vím, že ve všech věcech zásadní povahy se dal vést člověkem, jehož totožnost jsme nikdy nebyli s to odhalit."
"Myslel jsem," podivil se soudce Ti, "že Čchien byl zcela schopen řídit své záležitosti sám. K čemu by potřeboval nějakého tajemného rádce?"
"Můj pán," odpověděl Liu, "je chytrý a statečný člověk a ve vojenském umění je skutečný mistr. Ale koneckonců, narodil se a byl vychovaný tady, v malém pohraničním městě. Co my tady v Lan-fangu víme o tom, jak jednat s prefektem, jak se obracet na ústřední úřady? A právě vždycky po návštěvě toho cizince udělal můj pán některý z mnoha chytrých tahů, jimiž odvracel prefektovy zásahy do zdejších záležitostí."
Soudce Ti se k němu naklonil a zeptal se věcně: "Kdo je ten tajemný rádce?"
"V posledních čtyřech letech," řekl Liu, "ho přijímal můj pán potají pravidelně. Pozdě v noci mě vždy poslal k postranní bráně našeho paláce, abych strážným řekl, že očekává hosta, který má být ihned uveden k němu do knihovny. Návštěvník přicházel pěšky, v mnišském hávu a s černou šálou omotanou kolem hlavy. Nikdo z nás nikdy neviděl jeho tvář. Můj pán s ním míval tajné porady, které trvaly i několik hodin. Pak odcházel tak tiše, jak přišel. Pán nám nikdy o těchto návštěvách nic neřekl, nic nevysvětloval. Ale věděli jsme, že jsou vždycky předehrou k nějaké větší akci. Jsem přesvědčen, že soudce Pana zavraždil tento muž a pánovi o tom předem nic neřekl. Přišel k nám ještě téže noci. S pánem se zřejmě strašně pohádal. Venku na chodbě jsme je slyšeli, jak na sebe křičí, ale nerozuměli jsme jediné slovíčko. Po tomto rozhovoru byl pán několik dní ve špatné náladě."
Soudce řekl netrpělivě: "O téhle záhadné historce jsem toho už slyšel dost. Co víš o únosu syna a starší dcery kováře Fanga?"
"O takových záležitostech," řekl Liu, "můžeme já a mí druhové podat Vaší Ctihodnosti podrobné informace. Fangova syna se skutečně zmocnili Čchienovi lidé. V paláci byl nedostatek kulíů a tak Čchien vyslal svoje lidi, aby na ulici pochytali pár silných mladíků. Přivedli čtyři. Tři později vrátili rodičům, když za ně zaplatili výkupné. Ale kovář obtěžoval stráže u brány, a tak Čchien rozhodl, že si jeho syna ponechá, aby kováři uštědřil lekci.
Pokud jde o tu dívku, vím, že ji pán náhodou zahlédl, když míjel v nosítkách dílnu jejího otce. Našel v ní zalíbení a tak nabídl, že ji koupí. Když kovář odmítl, pán brzy na všechno zapomněl. Pak se kovář přihnal do paláce a obvinil nás, že jsme ji unesli. Pán se rozzlobil a dal kováři zapálit dům.
Soudce se opřel a pomalu si hladil dlouhý vous. Uvažoval o tom, že Liu asi mluví pravdu. Jeho pán zřejmě nemá se zmizením kovářovy dcery nic společného. Je třeba učinit rychlá opatření, aby byl zatčen Čchienův tajný poradce. Pokud na to už není pozdě!
Pak přikázal: "Vypovídej o tom, co se stalo před dvěma dny, po mém příchodu do města."
"Před týdnem," odpověděl Liu, "ohlásil okresní náčelník Kuang mému pánovi plánovaný příjezd Vaší Ctihodnosti. Žádal, aby mohl odtud odjet časně ráno, protože mu bylo trapné se s Vaší Ctihodností setkat. Můj pán s tím souhlasil. Nařídil, aby si příjezdu Vaší Ctihodnosti nikdo nevšímal - aby byl nový okresní náčelník odkázán do patřičných mezí - jak se vyjádřil.
Pán pak vyčkával, až mu starý žalářník přijde podat zprávu. Ten se prvního dne neukázal. Přišel až druhého dne večer a řekl pánovi, že je Vaše Ctihodnost rozhodnuta ho ztrestat. Dodal, že v soudním areálu jsou jen tři nebo čtyři muži, které popsal jako neobyčejné hrubiány a neurvalce."
Při těchto slovech se Tao Kan pyšně usmál. Nestávalo se často, aby o sobě slýchal takové lichotky.
"Můj pán," pokračoval Liu, "nařídil dvaceti lidem, aby ještě té noci vtrhli do soudního areálu, okresního náčelníka zajali a všechny ostatní aby pořádně zpráskali. Když se Ling s pěti muži vrátil s poplašnou zprávou, že město v tichosti obsadil pluk pravidelného vojska, pán už spal a nikdo se ho neodvážil rušit. Časně ráno jsem pak sám zavedl Linga do pánovy ložnice. Nařídil, abychom na hlavní bránu okamžitě vyvěsili černý praporek, a pak spěchal do přijímací síně. Radili jsme se, co dělat, když vtom přišla Vaše Ctihodnost s důstojníky a zatkla nás."
"Co znamenal ten černý praporek?" otázal se soudce.
"Myslíme si, že to byl vzkaz pro toho záhadného návštěvníka. Vždycky, když jsme jej vyvěsili, přišel ještě téže noci."
Soudce Ti pokynul veliteli a ten Liu Wan-fanga odvedl.
Pak napsal pro žalářníka další proužek papíru a podal jej veliteli biřiců.
Za chvíli se objevil Čchien Mou a byl předveden před pódium. Při pohledu na člověka, který jim železnou rukou vládl

osm let, v davu zašumělo.
Čchien byl jistě impozantní zjev. Měřil přes šest stop a široká ramena i mohutná šíje svědčily o jeho velké síle.
Neměl se k tomu, aby poklekl. Nejdříve pyšně pohlédl na soudce, pak se otočil a s opovržlivým úsměvem přehlížel dav čumilů.
"Poklekni před svým náčelníkem, drzý pse!" křikl na něho velitel strážníků.
Čchien Mou zrudl hněvem. Na čele mu vystoupily žíly silné jako provazy. Otevřel ústa, aby promluvil. V tom se mu náhle z rozbitého nosu vyřinul proud krve. Chvíli se potácel a pak se svalil na zem jako pytel.
Na soudcův pokyn se velitel sklonil a setřel Čchienovi z obličeje krev. Muž byl v bezvědomí.
Velitel poslal jednoho strážníka pro vědro studené vody. Uvolnili Čchienovi šat a omyli mu čelo a hruď. Ale všechno bylo marné. Čchien vědomí nenabyl.
Soudce byl velice rozmrzelý. Nařídil veliteli strážníků, aby znovu předvolal Liu Wan-fanga.
Sotva poklekl, Ti se zeptal: "Trpěl tvůj pán nějakou nemocí?"
Liu se ohromeně díval na Čchiena, ležícího tváří k zemi. Biřici se ho ještě pořád snažili přivést k životu.
Liu přitakal:
"Ačkoli je můj pán neobyčejně silný, trpí jakousi vleklou nemocí mozku. Po léta se radil s doktory, ale žádný lék mu nepomohl. Když ho popadl vztek, často se zhroutil jako teď a zůstal i několik hodin v bezvědomí. Doktoři řekli, že jediný způsob, jak ho vyléčit, je otevřít mu lebku a vypustit zevnitř jedovatý vzduch. Ale v Lan-fangu tohle žádný doktor neumí.
Liu Wan-fang byl opět odveden. Čtyři biřici odnesli Čchienovo bezvládné tělo zpět do vězení.
"Ať mi žalářník hned dá vědět, jakmile ten muž přijde k sobě!" přikázal soudce veliteli biřiců.
Pomyslel si přitom, že tohle Čchienovo zhroucení je velká smůla. Bylo nanejvýš důležité dozvědět se od něho, kdo je jeho tajemný návštěvník. Každou hodinou odkladu se zvyšovala naděje této šedé eminence na únik. Soudce hluboce litoval, že nepodrobil Čchiena výslechu hned po jeho zatčení. Kdo však mohl předvídat, že má neznámého spoluviníka?
S povzdechem se napřímil v křesle. Pak udeřil kladívkem do stolu a řekl zvučně: "Po osm let si přisvojoval tento zločinný Čchien Mou právo, vyhrazené naší císařské vládě. Od nynějška platí v Lan-fangu opět zákon a obnovuje se pořádek. Dobří lidé budou chráněni, provinilci budou nemilosrdně stíháni a trestáni podle zákonů této země.
Zločinec Čchien Mou se provinil vzpourou a dostane se mu spravedlivého trestu. Kromě vzpoury se dopustil řady dalších trestných činů. Každý, kdo má na Čchien Moua nějakou stížnost, podá u soudu žalobu. Všechny případy budou vyšetřeny, a kde to bude možné, bude poškozenému poskytnuta náhrada. Je mou povinností vás upozornit, že vyřízení všech těchto případů nějakou dobu potrvá. Můžete však být ujištěni, že postupně budou křivdy napraveny a spravedlnosti bude učiněno zadost."
Dav diváků propukl v hlasitý jásot. Biřicům chvíli trvalo, než obnovili v soudní síni pořádek.
Tři buddhističtí mniši v koutě stáli stranou všeobecného veselí. Měli hlavy u sebe a šeptem se radili.
Nyní se tlačili davem dopředu a ze všech sil křičeli, že se jim udala strašná křivda.
Když se dostali k pódiu, soudce zaznamenal, že ani jeden nepůsobí zvlášť důvěryhodně. Měli hrubé smyslné obličeje a nepoctivý pohled.
Poklekli před pódiem a soudce rozhodl: "Ať nejstarší z vás sdělí své jméno a přednese stížnost."
"Vaše Ctihodnosti," ujal se slova prostřední, "tento nevědomý mnich se jmenuje Sloup učení. Žiju tady se svými dvěma druhy v chrámku v jižní čtvrti. Trávíme dny zbožnou modlitbou a sebezpytováním.
Náš chudej chrám má jednu jedinou cennost, a to zlatou sochu naší vznešené paní Kuan Jin, amen! Jednou takhle před dvěma měsíci přišel k nám do chrámu ten lump Čchien Mou a svatou sochu si vodnes. Pro tuhle strašnou svatokrádež se bude v pekle smažit na voleji. Ale my bysme byli Vaší Ctihodnosti povděčný, kdyby mezitím přikázala, aby nám byl ten svatej poklad vrácenej, anebo jestli ho ten darebák roztavil, abysme dostali náhradu ve zlatě nebo ve stříbře."
Když mnich domluvil, pobil třikrát čelem o podlahu.
Soudce Ti se zvolna probíral licousy. Po chvíli se zeptal jen jakoby mimochodem: "Když byla tahle socha jediným pokladem, který váš chrám vlastnil, předpokládám, že jste se o ni starali s patřičnou péčí a oddaností?"
"To se ví, Vaše Ctihodnosti," odpověděl spěšně mnich, "sám jsem ji každý ráno voprašoval hedvábným košťátkem a odříkával přitom modlitby."
"Doufám," pokračoval soudce, "že oba tví druzi byli ve službě bohyni stejně horliví?"
"Tato bezvýznamná osoba," řekl mnich po pravici, "po několik let ráno a večer pálila před naší vznešenou paní kadidlo a zbožně rozjímala o její soucitný tváři, amen!"
"Tento nevědomý mnich," dodal třetí, "trávil každej den u vytržení před naší vznešenou paní celý hodiny, amen!"
Soudce spokojeně pokýval hlavou. Obrátil se k hlavnímu písaři a řekl stručně: "Dej každému žalobci kus uhlu a list bílého papíru."
Jakmile drželi udivení mniši tyto předměty v ruce, soudce jim přikázal: "Ty tam vlevo, pojď sem na levou stranu pódia. Mnich napravo se postaví tamhle doprava. A ty, Sloupe učenosti, se obrať tváří k divákům!"
Mniši se odšourali na vykázaná místa. Pak jim soudce energicky přikázal: "Poklekněte a nakreslete mi obrázek té zlaté sochy!"
V davu to zašumělo. "Ticho!" volali biřici.
Tři mniši nějaký čas tiše pracovali. Co chvíli se drbali na holých hlavách a pořádně se potili.
Konečně požádal soudce velitele Fanga: "Ukaž mi ty kresby!"
Když soudce pohlédl na tři listy papíru, smetl je s opovržením ze stolu.
Jak se snášely k zemi, všichni viděli, že se od sebe podstatně liší. Na jednom byla bohyně se čtyřmi pažemi a třemi obličeji, na druhém měla osm paží a třetí mnich se ji pokusil zobrazit ve známé podobě se dvěma pažemi a malým dítětem

na ruce.
Soudce zahřímal: "Tito darebáci podali křivou žalobu. Dejte jim dvacet ran bambusovou holí!"
Bičici mnichy povalili tváří k zemi. Vyhrnuli jim šat a spustili bederní roušky. Bambusové hole zasvištěly vzduchem.
Mniši naříkali a kleli, jak bambus švihal do živého. Ale bičici nepolevili, dokud se jim nedostalo plného počtu ran.
Nedokázali sami odejít. Pár ochotných diváků je odtáhlo. Soudce oznámil: "Ještě než se tito nepoctiví mniši přihlásili, chystal jsem se vyslovit varování, aby se nikdo nepokoušel nezákonně se obohatit uplatňováním vymyšlených nároků vůči Čchien Mouovi. Nechť je osud těchto tří mnichů výstražným příkladem!
"A ještě vám chci říci, že od dnešního rána v tomto okrese neplatí už stanné právo."
Když domluvil, obrátil se k seržantu Chungovi a cosi mu pošeptal. Seržant kvapně opustil síň.
Po návratu jen zavrtěl hlavou.
"Vyřiď žalářníkovi," řekl soudce potichu, "aby mě zavolal, jakmile Čchien Mou přijde k sobě, i kdyby to mělo být o půlnoci."
Pak zvedl kladívko. Právě se chystal skončit zasedání, když tu zpozoroval u vchodu do soudní síně rozruch.
Jakýsi mladík se zoufale snažil prodrat se sevřeným davem.
Soudce pokynul strážníkům, aby příchozího ihned předvedli.
Když, sotva dechu popadaje, padl před pódiem na kolena, poznal soudce kandidáta Tinga, mladíka, s nímž před dvěma dny popíjel čaj.
"Vaše Ctihodnosti!" křičel kandidát Ting, "ten zloduch Wu hanebně zavraždil mého starého otce!"

8
STARÝ GENERÁL JE ZAVRAŽDĚN VE VLASTNÍ KNIHOVNĚ;
SOUDCE SE ODEBÍRÁ NA MÍSTO ČINU

Ti se opřel v křesle.
Pomalu založil ruce do rukávů a řekl: "Uveďte, kdy a jak byla vražda objevena."
"Včera večer," začal kandidát Ting, "jsme oslavovali otcovy šedesátiny. Celá rodina se shromáždila kolem slavnostního stolu v hlavní síni našeho domu a všichni byli v povznesené náladě. Kolem půlnoci otec vstal a odešel. Řekl, že se uchýlí do knihovny a že v tento šťastný den napíše předmluvu ke své knize o dějinách pohraničních válek. Sám jsem ho doprovodil ke dveřím knihovny. Poklekl jsem a popřál mu dobrou noc. Otec zavřel dveře a já slyšel, jak za sebou zasunuje závoru.
Běda, to bylo naposled, kdy jsem viděl svého milovaného otce naživu! Dnes ráno náš majordom klepal na dveře knihovny, aby otci oznámil, že se podává snídaně. Když nedostal odpověď, přestože klepal znovu a znovu, zavolal mne.
Dostal jsem strach, že otec v noci ochořel, a proto jsme sekerou rozbili výplň a dveře otevřeli násilím.
Otec ležel zhroucený na psacím stole. Nejdříve jsem myslel, že spí, a lehce jsem se dotkl jeho ramene. Tak jsem poznal, že je mrtev. Všiml jsem si, že mu z hrdla trčí střenka malé dýky.
Rozběhl jsem se k soudu, abych oznámil, že Wu zbaběle usmrtil mého bezbranného otce. Zapřísahám Vaši Ctihodnost, aby tento hrozný čin pomstila!"
Kandidát Ting propukl v nářek a několikrát pobil čelem o podlahu.
Soudce Ti chvíli mlčel a čelo vraštil do hluboké vrásky. Pak promluvil:
"Vzmužte se kandidáte Tingu! Tento soudní dvůr zahájí neprodleně vyšetřování. Jakmile bude připraven můj doprovod, odeberu se na místo činu. Buďte ujištěn, že spravedlnosti bude učiněno zadost."
Soudce udeřil kladívkem do stolu a prohlásil zasedání za skončené. Vstal a zmizel za závěsem ve své pracovně.
Bičicům dalo práci, než vyklidili soudní síň. Diváci probírali vzrušující události. Všichni do nebe vychvalovali nového náčelníka a žasli, jak chytře odhalil podvod tří mnichů.
Desátník Ling byl zasedání přítomen v doprovodu dvou mladých vojáků. Když si utahoval opasek, prohodil: "Ten soudce je ohromnej náčelník, i když samozřejmě nemá to skvělý vystupování jako naši dva kapitáni Ma a Ťiao. To se halt dá získat jenom za dlouhý léta vojenský služby!"
Jeden voják, chytrý mladík, řekl: "Soudce oznámil konec stanného práva. To znamená, že vojenské jednotky, které tu byly, během noci odešly. Ale já jsem tu kromě nás neviděl jediného vojáka!"
Desátník na něho povýšeně pohlédl a přísně řekl: "Vysoká strategie není nic pro řadový vojáky! Ale poněvadž jsi bystrej hoch, prozradím ti, že tudy procházel pluk, co je na inspekční cestě celým pohraničím. To je důležitý vojenský tajemství. Když o tom někde cekneš, budeš o hlavu kratší!"
Voják naléhal: "Ale jak mohli odejít, desátníku, aby je nikdo ani nezahlídl"
"Vojíne," odpověděl desátník s pýchou v hlase, "pro naši císařskou armádu není nic nemožnýho. Copak jsem ti nevyprávěl, jak jsme překročili Žlutou řeku? Nebyl tam ani most, ani přívoz a náš generál chtěl na druhou stranu. Tak nás dva tisíce vojáků naskákalo do vody a vzali jsme se za ruce, abysme udělali dvě řady. Tisíc vojáků si stouplo mezi nás a každej držel nad hlavou štít. A generál přejel po tomhle železným mostě tryskem na koni!"
Mladý voják si pomyslel, že je to nejneuvěřitelnější historka, jakou kdy slyšel. Ale protože znal desátníkovu prchlivost, řekl uctivě: "Ano, pane!" Načež odešli zároveň s posledními diváky ze soudní síně.
Na hlavním nádvoří už byla připravena soudcova úřední nosítka. Šest bičiců stálo před nimi a šest za nimi. Dva vojáci drželi za uzdy koně seržanta Chunga a Tao Kana.
Soudce se vynořil z pracovny, pořád ještě v úředním šatu. Seržant Chung mu pomohl nastoupit do palankýnu.
Potom s Tao Kanem nasedli na koně a průvod vyšel do ulic. Napřed běželi dva bičici s transparenty na dlouhých

tyčích, byl na nich nápis z velkých znaků: ‚Soudní dvůr města Lan-fangu´. Dva další kráčeli v čele průvodu, tloukli do ručních gongů a volali: "Z cesty! Z cesty! Blíží se Jeho Excelence okresní náčelník!"
Dav uctivě ustupoval. Když lidé viděli soudcův palankýn, propukali v hlasitý jásot a volali: "Ať žije náš okresní náčelník!"
Seržant Chung, který jel vedle soudcova palankýnu, se naklonil k okénku a šťastně vzdychl: "To je něco jiného než před třemi dny, Vaše Ctihodnosti!"
Soudce Ti se matně usmál.
Ukázalo se, že Tingův palác je honosná budova.
Mladý Ting vyšel na první nádvoří, aby soudce uvítal. Sotva Ti vystoupil z palankýnu, vyšel mu v ústrety stařec s rozcuchanými šedými vousy a představil se jako ohledač mrtvol. V občanském životě byl majitelem proslulé lékárny.
Soudce Ti oznámil, že se hned odebere na místo vraždy. Velitel Fang půjde se šesti strážníky do hlavní síně a připraví tam vše k mimořádnému zasedání soudu a ohledání mrtvého.
Kandidát Ting požádal soudce a jeho pomocníky, aby ho následovali.
Chodbou plnou zákrutů je vedl na zadní nádvoří. Spatřili rozkošnou zahrádku s uměle navršenými balvany a velkým jezírkem se zlatými rybičkami uprostřed. Dveře do hlavní síně byly dokořán. Služebnictvo mělo plné ruce práce s úklidem.
Kandidát Ting otevřel malá dvířka na levé straně a vedl je temnou krytou chodbou na dvoreček v délce osmi stop, uzavřený ze tří stran vysokou zdí. V protější stěně byly úzké dveře z masivního dřeva. Jedna výplň byla rozbitá. Mladý Ting dveře otevřel a ustoupil stranou, aby mohl soudce projít.
Ve vzduchu bylo ještě cítit dohořelé svíce.
Soudce překročil práh a rozhlédl se.
Byla to poměrně velká místnost osmiúhelníkového půdorysu. Vysoko ve zdi byla čtyři malá okénka s tabulkami z barevného skla, která propouštěla dovnitř měkké rozptýlené světlo. Nad okny byly dva zamřížované otvory velikosti dvou čtverečních stop. To bylo jediné větrání. Kromě dveří, kterými do místnosti vstoupili, tam nikde nebyl ve zdi jiný otvor.
Hubená postava v domácím šatu z temně zeleného brokátu ležela zhroucená na velkém psacím stole z vyřezávaného ebenu, který stál uprostřed knihovny proti dveřím. Hlava spočívala na ohnuté levé paži, pravá ruka byla natažená na stole a stále ještě svírala červený lakový štětec na psaní. Malá kulatá čapka z černého hedvábí se svezla z temene na zem, takže viděli dlouhé šedé vlasy oběti.
Psací náčiní na stole bylo uspořádané obvyklým způsobem. V rohu stála váza z modrého porcelánu a v ní zvadlé květiny. Z obou stran stály vedle mrtvého muže měděné svícny; svíčky dohořely až do konce.
Soudce se podíval na stěny, obložené policemi s knihami, kam až člověk dosáhne. Řekl Tao Kanovi: "Prozkoumej ty stěny, jestli v nich nejsou tajná dvířka. A prohlédni také okna a tamty otvory."
Zatímco si Tao Kan sundával svrchní šat, aby se mohl vyšplhat na regály, požádal soudce ohledače, aby prohlédl mrtvého.
Ten ohmatal ramena a paže. Pak se pokusil zvednout hlavu. Tělo bylo ztuhlé. Zvrátil je zpět do křesla, aby viděli mrtvému do tváře.
Nevidomé oči starého generála hleděly ke stropu. Na hubeném vrásčitém obličeji mu ztuhl výraz překvapení. Asi na jeden palec trčela z vyzáblého krku tenká čepel o tloušťce sotva půl prstu. Měla podivnou střenku z hladkého dřeva o málo silnější než čepel a dlouhou asi půl palce.
i Soudce Ti složil ruce na prsou a hleděl na mrtvého. Po chvíli vyzval ohledače: "Vytáhněte ten nůž!"
Ohledač nemohl hned miniaturní střenku uchopit. Jakmile ji však držel mezi palcem a ukazovákem, šla ven snadno. Do hrdla vnikla jen asi na čtvrt palce.
Ohledač pečlivě zabalil krátkou zbraň do aršíku naolejovaného papíru a poznamenal: "Krev se srazila a tělo je úplně strnulé. Smrt musela nastat včera pozdě v noci."
Soudce přikývl. Uvažoval: "Když zavražděný zavřel dveře na závoru, svlékl si obřadní šat a čapku, které visí támhle u dveří, a oblékl si domácí oděv. Pak si sedl k psacímu stolu, rozetřel tuš a navlhčil si štětec. Vrah musel udeřit brzy nato, protože generál stačil napsat jen dva řádky, než byl přerušen.
Podivné je, že mezi tím, co spatřil vraha a co mu vrah zabodl dýku do hrdla, uplynul pouhý okamžik. Vždyť ani neodložil štětec!"
"Vaše Ctihodnosti," přerušil ho Tao Kan, "je tu jedna další a ještě podivnější okolnost. Nezjistil jsem, kudy vrah vstoupil do téhle místnosti, tím méně pak, kudy odešel."
Soudce zvedl obočí.
"Člověk se sem nedostane jinak než těmihle dveřmi," pokračoval Tao Kan. "Prohlédl jsem stěny, okénka nad regály i ty zamřížované otvory. A prozkoumal jsem taky dveře, jestli v nich mění pohyblivá výplň. Tady však nikde žádný skrytý vchod není."
Soudce Ti poškubával knírem. Obrátil se na kandidáta Tinga: "Nemohl sem vrah vklouznout dřív, než váš otec přišel?"
Kandidát Ting, který stál u dveří a hleděl na ně skelným pohledem, se vzchopil a odpověděl: "To je vyloučené, Vaše Ctihodnosti. Otec sem přišel, odemkl dveře a na okamžik zůstal u vchodu, zatímco já jsem klečel. Náš majordom stál za mnou. Pak jsem vstal a otec dveře zavřel. Nikdo sem nemohl vstoupit předtím ani potom. Můj otec tyhle dveře vždycky zamykal a klíč neměl nikdo jiný než on."
Seržant Chung se sklonil k soudci a zašeptal mu do ucha: "Budeme muset vyslechnout majordoma, Vaše Ctihodnosti, protože i když připustíme, že se vrahovi nějakým způsobem podařilo nepozorovaně vklouznout dovnitř, nechápu, jak se dostal ven. Na těchto dveřích byla zevnitř zasunutá závora."

Soudce přikývl. Kandidátu Tingovi řekl: "Vy tedy předpokládáte. že vraždu spáchal Wu. Máte nějaký důkaz, že byl v této místnosti?"
Ting se pomalu rozhlédl kolem. .Smutně zavrtěl hlavou a řekl:
"Wu je chytrý člověk, Vaše Ctihodnosti, ten by žádné stopy nezanechal. Ale jsem přesvědčen, že další vyšetřování vynese na světlo jasný důkaz o jeho vině."
"Dáme tělo přenést do hlavní síně," řekl soudce Ti. "Zajděte tam, kandidáte Tingu, a dohlédněte, aby bylo všechno připraveno k ohledání."

9
SOUDCE TI OSAMÍ V PRACOVNĚ MRTVÉHO A PŘEMÍTÁ;
OHLEDÁNÍ OBJASŇUJE PŘÍČINU SMRTI

Jakmile kandidát Ting odešel, přikázal Ti seržantu Chungovi:
"Prohledej šaty oběti!"

Seržant prohmatal rukávy jeho šatu. Z pravého rukávu vyndal kapesník a malou soupravu sestávající z párátka a ušní lžičky v brokátovém pouzdru. V levém rukávu našel velký klíč se složitým profilem a lepenkovou krabičku. Pak ohmatal opasek mrtvého, ale tam našel jen druhý kapesník.
Soudce otevřel lepenkovou krabičku. Bylo v ní devět kandovaných švestek, úhledně uspořádaných do tří řad po třech. Kandované švestky jsou pochoutkou, kterou je Lan-fang proslulý. Na víčku krabice byl proužek červeného papíru s nápisem: "S uctivým blahopřáním".
Soudce si povzdechl a položil krabičku na stůl. Ohledač vzal z generálových ztuhlých prstů štětec. Pak vstoupili dva biřici a odnesli mrtvé tělo na nosítkách z bambusových tyčí.
Ti se posadil do křesla oběti.
"Jděte teď všichni do hlavní síně," vybídl je. "Já tu ještě chvíli zůstanu."
Když ostatní odešli, soudce se opřel v křesle a zamyšleně se díval na police plné knih a dokumentů. Kus volné stěny byl jen vedle dveří. Z každé strany visel svitkový obraz a nade dveřmi byla připevněna obdélníková tabulka s vyrytým nápisem: "Pracovna sebezkoumání". Tak zřejmě pojmenoval starý generál Ting svou knihovnu.
Pak si soudce prohlédl soupravu psacího náčiní, úhledně rozloženou po psacím stole. Kámen na roztírání tuše byl krásný exemplář a bambusový pohár na štětce zdobila vkusná řezba. Vedle třecího kamene stála červená porcelánová nádobka na vodu, kterou se kámen vlhčil. Modrými znaky na ní bylo napsáno "Pracovna sebezkoumání". Patrně byla vyrobena přímo pro generála Tinga. Kotouček tuše ležel na miniaturním stojánku z vyřezávaného nefritu.
Nalevo viděl soudce pár bronzových těžítek na papír. Byl na nich vyrytý nápis: "Za svůj tvar vděčí vrby jarnímu vánku; perlícím se vlnám dodal půvabu podzimní měsíc". Poetické dvouverší bylo podepsáno slovy "Poustevník bambusového háje". Soudce Ti usoudil, že jde o literární jméno některého z generálových přátel, který pro něho dal tato těžítka zhotovit.
Uchopil štětec, jímž zavražděný psal. Byl to krásný kousek s dlouhou špičkou z vlčích chlupů. Násadka byla z řezaného červeného laku a nesla nápis: "Odplata podzimu života". Podél nápisu bylo vyryto velmi malými elegantními znaky: "S uctivým blahopřáním k dovršení šesti cyklů. ‚Sídlo pohody´." Tento štětec byl tedy darem k narozeninám od jiného přítele.
Soudce štětec odložil a podíval se blíž na list papíru, na nějž zavražděný psal. Byly na něm jen čtyři řádky, napsané energickým rukopisem:
Předmluva.
Historické zprávy sahají zpět do daleké minulosti. Mnoho osvícených mužů zachovalo pro budoucnost události předchozích dynastií.
Soudce Ti si uvědomil, že je to ucelená myšlenka. Generál tedy nebyl vyrušen uprostřed psaní. Pravděpodobně uvažoval o další větě, když vrah udeřil.
Soudce ještě jednou uchopil červený lakový štětec a bezmyšlenkovitě se díval na složitou řezbu mračen a draků.
Napadlo ho, jak tichá je tato oddělená knihovna. Zvenčí sem nepronikal ani sebemenší zvuk.
Náhle pocítil, že se ho zmocňuje neurčitý strach. Sedí v křesle zavražděného, přesně v té pozici jako generál před vraždou.
Soudce Ti rychle zvedl oči. S úlekem zpozoroval, že svitkový obraz u dveří visí nakřivo. Propadl náhlé panice. Vstoupil snad vrah do této místnosti tajnými dvířky, skrytými za tímto obrazem, a vrazil generálovi dýku do hrdla? Blesklo mu hlavou, že pokud tomu tak bylo, je on sám teď vydán vrahovi na milost a nemilost. Upřeně pozoroval obraz a čekal, kdy se odsune stranou a objeví se hrozivá postava.
S námahou se ovládl. Napadlo ho, že by Tao Kan nikdy nepřehlédl tajné dveře na tak nápadném místě. Zřejmě to bylo tak, že když Tao Kan zkoumal stěnu za obrazem, nechal svitek viset nakřivo.
Ti si setřel studený pot z čela. Strach pominul, ale stále ještě se nemohl zbavit zlověstného pocitu, že je vrahovi nablízku.
Namočil štětec do nádobky s vodou a sklonil se k psacímu stolu, aby zkusil, jak píše. Všiml si, že mu překáží svícen napravo. Užuž jej odsunul stranou, když vtom se zarazil.
Zvrátil se do křesla a zamyšleně hleděl na svíčku. Když mrtvý generál napsal první dva řádky, zřejmě na chvíli práci přerušil, aby si svíčku přitáhl. Ne však proto, aby lépe viděl na psaní, neboť v tom případě by ji odstrčil doleva. Zrak mu zřejmě padl na něco, co si chtěl na světle lépe prohlédnout. A právě v tom okamžiku vrah udeřil.

Soudce svraštil čelo. Odložil štětec a vzal do ruky svícen. Pečlivě jej prohlížel, ale neobjevil na něm nic mimořádného. Položil jej zase na místo.
Zavrtěl pochybovačně hlavou. Pak náhle vstal a vyšel z knihovny.
Když míjel dva biřice, kteří hlídali na chodbě, přikázal jim, aby bedlivě střežili knihovnu a nikoho nepouštěli do její blízkosti, dokud nebude opravena vylomená výplň a dveře nebudou zapečetěny.
V hlavní síni bylo všechno připraveno.
Soudce Ti se posadil za improvizovaný stůl. Na podlaze před ním leželo na rákosových rohožích generálovo tělo.
Když kandidát Ting odpřisáhl, že je to tělo jeho otce, soudce požádal ohledače, aby se pustil do díla.
Ohledač mrtvolu opatrně odstrojil. Hubené vyschlé tělo tu teď leželo úplně nahé.
Kandidát Ting si zakryl obličej rukávem svého šatu. Písaři a ostatní soudní personál tiše přihlíželi.
Ohledač seděl vedle těla na bobku a prohlížel je kousek po kousku. Zvláštní pozornost věnoval všem životně důležitým místům. Prohmatal lebku, pomocí stříbrné lopatky násilím otevřel ústa a prohlédl jazyk a krk.
Konečně se ohledač postavil a prohlásil: "Oběť se zřejmě těšila dobrému zdraví a neměla žádnou tělesnou vadu. Na pažích a na nohách se objevily bezbarvé skvrny velikosti měďáku. Jazyk je pokrytý silným šedivým povlakem. Rána na krku nebyla smrtelná. Smrt byla způsobena prudkým jedem, který do těla zanesla tenká čepel, vbodnutá do krku."
Posluchačům se zatajil dech. Kandidát Ting svěsil paži a s výrazem hrůzy ve tváři se díval na ležící tělo.
Ohledač rozbalil dýku a položil ji na stůl.
"Nechť si Vaše Ctihodnost laskavě povšimne," řekl, "že kromě zaschlé krve je na hrotu ještě nějaká cizí látka. A to je jed."
Ti uchopil malou dýku za střenku. Prohlížel tmavé hnědé kapky na jejím hrotu.
"Víte, co je to za jed?" zeptal se ohledače.
Ohledač zavrtěl hlavou a s úsměvem odpověděl: "Nedokážeme, Vaše Ctihodnosti, určit jed, který byl aplikován zevně. Jedy, kterých se užívá vnitřně, dobře známe a víme také, jaké příznaky způsobují, ale ty, jimiž se napouštějí dýky, jsou velice vzácné. Neodvážím se říci více, než že podle barvy a tvaru skvrn na těle jde asi o nějaký hadí jed."
Soudce se zdržel dalších poznámek. Zanesl ohledačovo prohlášení do úředního formuláře a přikázal mu, aby jej přečetl a stvrdil otiskem palce.
Pak řekl: "Teď můžete mrtvého obléct a uložit do rakve. Přiveďte sem majordoma."
Když biřici přikryli tělo rubášem a položili je na nosítka, vstoupil do síně správce domu a poklekl před stolem.
Soudce ho oslovil: "Ty jsi odpovědný za chod této domácnosti. Popiš přesně, co se dělo včera večer. Začni slavnostní večeří."
"Jubilejní večeře pro Jeho Excelenci," začal majordom, "se konala právě v této síni. Generál seděl v čele stolu tady uprostřed.
U tabule seděly generálova Druhá, Třetí a Čtvrtá dáma, mladý pan Ting s chotí a dvě mladé sestřenice První generálovy dámy, která zemřela před deseti lety. Venku na terase vyhrávala najatá kapela. Hudebníci odešli dvě hodiny předtím, než se generál odebral do ústraní.
Když se blížila půlnoc, mladý pán navrhl poslední přípitek. Pak generál vstal a řekl, že si půjde odpočinout do knihovny. Mladý pán generála doprovodil. Já jsem šel s nimi a nesl rozžatou svíci.
Generál odemkl dveře. Vstoupil jsem dovnitř se svící a tou jsem zapálil obě svíčky na psacím stole. Mohu dosvědčit, že místnost byla úplně prázdná.
Když jsem zas vyšel ven, mladý pán klečel před generálem a přál mu dobrou noc. Pak vstal. Generál uložil klíč do rukávu, vešel dovnitř a zavřel dveře. Oba, mladý pán i já, jsme slyšeli, jak zasunuje závoru. To je naprostá pravda."
Soudce pokynul hlavou hlavnímu písaři. Ten přečetl zápis správcovy výpovědi, majordom souhlasil a otiskl na něj svůj palec.
Pak ho Ti propustil. Kandidáta Tinga se zeptal: "Co jste dělal potom?"
Zdálo se, že otázka uvedla kandidáta Tinga do rozpaků a že váhá s odpovědí.
"Odpovězte na mou otázku!" křikl na něho soudce.
"Abych pravdu řekl, strašně jsem se pohádal se ženou," přiznal mladý muž neochotně. "Šel jsem rovnou do svých pokojů a žena mi vytkla, že jsem jí při večeři neprokazoval patřičnou úctu. Tvrdila, že jsem ji před ostatními dámami zesměšnil. Cítil jsem se po hostině unavený, a tak jsem jí moc neodpovídal. Seděl jsem na posteli a popíjel čaj, zatímco jí dvě služky pomáhaly s večerní toaletou. Žena si stěžovala na bolest hlavy a jedna služebná jí musela půl hodiny masírovat záda. Pak teprve jsme si šli lehnout."
Soudce svinul papír, na nějž si udělal pár poznámek. Mimochodem prohodil: "Nenašel jsem nic. co by uvádělo tento zločin do spojitosti s Wuem."
"Zapřísahám Vaši Ctihodnost," křičel kandidát Ting, "aby toho vraha vyslechla na mučidlech. Však on se přizná, jak spáchal ten hnusný zločin!"
Soudce vstal a oznámil, že předběžné vyšetřování je u konce.
Beze slova se odebral zpátky na první nádvoří. Když vstupoval do palankýnu, kandidát Ting se hluboce uklonil.
Sotva se soudce vrátil do soudního areálu, zamířil rovnou do vězení. Žalářník mu oznámil, že Čchien Mou je dosud v bezvědomí.
Soudce přikázal, aby poslali pro lékaře. Ten měl udělat vše, aby přivedl Čchien Moua opět k vědomí. Pak soudce pozval Tao Kana a seržanta Chunga do pracovny.
Sedl si k psacímu stolu a vytáhl z rukávu vrahovu dýku. Písaře požádal o konvici horkého čaje.
Vypili po šálku a soudce se pohodlně uvelebil v křesle. Pomalu se probíral vousem a bilancoval: "Tohle je velice neobvyklá vražda. Neznáme motiv ani vrahovu totožnost, a navíc máme dva další praktické problémy - za prvé, jak se

vrah dostal do uzavřené místnosti a jak ji opustil, a za druhé, jak se mu podařilo vrazit tuto podivnou zbraň do hrdla své oběti."
Seržant Chung rozpačitě vrtěl hlavou. Tao Kan soustředěně hleděl na miniaturní dýku. Pomalu propouštěl mezi prsty tři dlouhé vousy, které mu vyrašily na levé tváři, a řekl: "Chvíli jsem se domníval. Vaše Ctihodnosti, že jsem ten problém vyřešil. Když jsem se potuloval po jižních provinciích, slyšel jsem často vyprávět o divoších, kteří žijí v horách a loví pomocí dlouhých foukaček. Pomyslel jsem si, že takovou malou čepel s tou podivnou válcovitou střenkou by bylo docela dobře možné vystřelit právě z takové foukačky, a napadlo mě, že vrah mohl foukačku prostrčit zvenčí mezi mřížemi ve zdi.
Potom jsem však zjistil, že zbraň pronikla do krku oběti v takovém úhlu, že by vrah musel sedět pod stolem! Kromě toho jsem viděl, že přímo proti zadní stěně knihovny je jiná vysoká slepá zeď. Tam by se nedal postavit žebřík.
Ti pomalu upíjel čaj. "Souhlasím," řekl po chvíli, "že ten nápad s foukačkou je neudržitelný. Ale souhlasím také s tvým postřehem, že vrah nevhodí oběti zbraň do hrdla vlastnoručně. Střenka je tak malá, že by ji neudrželo ani dítě.
Dále tě chci upozornit na neobvyklý tvar čepele. Je vydutá a připomíná spíš žlábkové dláto než dýku. Teď, v počátečním stadiu vyšetřování, bych se neodvážil ani hádat, jak s ní vrah pracoval. Tao Kane, udělej mi přesnou kopii té dýky ze dřeva, abych s ní mohl bezpečně experimentovat. Ale zacházej s ní opatrně; jen Nebesa vědí, jakým smrtelným jedem je hrot napuštěn."
"Je jasné, Vaše Ctihodnosti," poznamenal seržant Chung, "že musíme dále vyšetřovat pozadí té vraždy. Neměli bychom předvolat Wua k výslechu?"
"Právě jsem chtěl navrhnout," řekl, "abychom teď zašli k Wuovi na návštěvu. Dávám vždycky přednost tomu, vidět podezřelého v jeho vlastním prostředí. Půjdu tam inkognito, a ty, seržante, půjdeš se mnou."
Ti vstal.
Náhle vpadl do kanceláře žalářník.
"Vaše Ctihodnosti," volal, "Čchien Mou nabyl vědomí. Ale bojím se, že umírá!"
Soudce běžel rychle za ním, sledován seržantem Chungem a Tao Kaném.
Čchien Mou ležel v cele na pryčně. Žalářník mu dal na čelo kus hadru, namočeného ve studené vodě. Oči měl zavřené a lapal po vzduchu.
Soudce se nad ním sklonil.
Čchien Mou otevřel oči a podíval se na něho.
"Čchien Moue," zeptal se soudce naléhavě, "kdo zabil náčelníka Pana?"
Čchien upíral na soudce planoucí zrak. Pohnul rty, ale z úst mu nevyšel ani hlásek. S ohromným úsilím ze sebe vypravil jen nezřetelnou hlásku. Pak zmlkl.
Náhle se jeho velké tělo křečovitě otřáslo. Zavřel oči a natáhl se, jako by hledal pohodlnější polohu. Pak už ležel bez hnutí.
Čchien Mou byl mrtev.
Seržant Chung vzrušeně vykřikl: "Začal říkat ‚j-j-j...´, ale už to nedopověděl."
Soudce se napřímil. Pomalu přikývl a řekl: "Čchien Mou zemřel dřív, než nám mohl dát informaci, kterou tak naléhavě potřebujeme!"
Pohlédl na nehybné tělo a zklamaně dodal: "Teď už se nikdy nedozvíme, kdo zavraždil náčelníka Pana!"
Založil ruce do širokých rukávů a vrátil se zase do pracovny.

10
SOUDCE TI NAVŠTÍVÍ VÝSTŘEDNÍHO MLADÍKA; V PRACOVNĚ PŘEDSEDÁ SHROMÁŽDĚNÍ ZNALCŮ UMĚNÍ

Soudce Ti a seržant Chung měli při hledání Wuova bydliště určité potíže. Ptali se v několika obchodech za chrámem boha války, ale nikdo neslyšel o muži, který by se jmenoval Wu Feng. Pak si soudce vzpomněl, že bydlí nad vinárnou, které se říká Věčné jaro. Ukázalo se, že je to velice známý podnik, proslulý vynikající kvalitou vína. Jeden výrostek je zavedl do postranní uličky, kde spatřili červený látkový transparent s nápisem "Věčné jaro", vlající ve větru.
Obchod byl vpředu otevřený a od ulice jej odděloval vysoký pult. Uvnitř stálo podél stěn na dřevěných policích množství velkých hliněných nádob na víno. Červené nálepky na bocích hlásaly znamenitou kvalitu obsahu.
Majitel, příjemně vyhlížející muž s kulatou tváří, stál za pultem, netečně vyhlížel do ulice a šťoural se v zubech.
Soudce a seržant Chung obešli pult a posadili se uvnitř k čtvercovému stolku. Soudce poručil džbánek dobrého vína.
Když majitel utíral stůl, zeptal se ho, jak jdou obchody.
Majitel pokrčil rameny.
"Nic zvláštního, co by stálo za řeč," mínil, "ale pořád ještě to jde. A jak dycky říkám, tak akorát je lepší než moc málo!"
"Nikdo ti v obchodě nevypomáhá?" zeptal se soudce.
Majitel se otočil, aby z nádoby v rohu nabral trochu nakládané zeleniny. Položil ji s talířkem na stůl a řekl: "Nějakej pomocník by se mi hodil, jenomže s párem pomocnejch rukou přijdou vždycky i hladový ústa. Ne, ne, raci se o všecko starám sám. A co děláte vy dva, pánové, v našem městě?"
"My tudy jen projíždíme," odpověděl soudce. "Jsme obchodníci hedvábím z hlavního města."
"Ale to je ohromný!" zvolal majitel. "To se musíte zastavit u mýho nájemníka, jistýho pana Wu Fenga, ten je taky z hlavního města."
"Pan Wu rovněž obchoduje hedvábím?" zeptal se seržant.
"Kdepak!" ujistil ho majitel. "Je to ňákej malíř. Já se v těchhle věcech nevyznám, ale lidi říkaj, že je moc dobrej. Asi musí

bejt, protože u toho vysedává od rána do noci!" Šel ke schodišti a zavolal nahoru: "Mistře Wu, jsou tu dva páni s posledními novinkami z hlavního města!"
Shora se ozvalo: "Nemohu teď vstát od práce. Ať jdou nahoru!"
Vinárník byl zřejmě zklamaný. Soudce ho utěšil tím, že nechal na stole tučné spropitné.
Vyšli nahoru po dřevěných schodech.
První poschodí sestávalo z jediné velké místnosti, osvětlené vpředu i vzadu řadou mřížových oken, polepených jemným bílým papírem.
Mladý muž v cizokrajném šatu pracoval na obraze, představujícím Černého soudce podsvětí. Sám měl na sobě křiklavou kazajku a na hlavě vysoký turban z barevného hedvábí, jaký nosí muži některých barbarských kmenů na druhé straně hranice.
Na obrovském stole uprostřed místnosti měl malíř rozprostřené hedvábné plátno. Stěnu mezi okny úplně zakrývalo velké množství hotových obrazů, prozatímně připevněných k papírovým svitkům. U zadní stěny stálo bambusové lehátko.
"Posaďte se chvíli na lehátko, pánové!" řekl mladík, aniž vzhlédl od svého díla. "Pokládám zrovna modrou barvu, a kdybych toho nechal, zaschla by mi nestejnoměrně."
Seržant Chung usedl na lehátko. Soudce zůstal stát a se zájmem se díval na mladíka, jak obratně zachází se štětcem. Všiml si, že na obraze, ačkoli byl namalován se znalostí věci, je hodně neobvyklého, například způsob, jak byly pojednány záhyby šatu nebo obličeje zpodobovaných osob. Jak se soudce rozhlížel po obrazech, zavěšených na stěně, zjistil, že jsou na všech patrné tytéž cizí rysy.
Mladík udělal poslední tah, pak se napřímil a začal v porcelánové misce vypírat štětec. Přitom se pronikavě zahleděl na soudce. Beze spěchu máchal štětec v misce a přitom hovořil:
"Tak Vaše Ctihodnost je novým okresním náčelníkem! Protože jste tu zřejmě na zapřenou, nebudu vás uvádět do rozpaků obvyklými formalitami."
Soudce Ti byl tímto nečekaným prohlášením poněkud zaražen.
"Proč si myslíte, že jsem okresní náčelník?"
Mladík se blahosklonně usmál. Položil štětec do nádobky. Založil si ruce a opřel se zády o stůl, takže stál proti soudci. Řekl:
"Považuju se za portrétistu. A vy, pane, jste přímo prototypem soudce. Prosím, prohlédněte si Soudce podsvětí na tomto obraze. Mohl byste k němu sedět modelem, ačkoli připouštím, že to v žádném případě není portrét lichotivý."
Soudce nemohl utajit úsměv. Uvědomil si, že nemá smysl pokoušet se toho chytrého mladíka přelstít. "Nemýlíte se, jsem skutečně Ti Žen-ťie, nový okresní náčelník Lan-fangu, a toto je můj pomocník," řekl.
Wu klidně kývl hlavou. Podíval se zpříma na soudce a prohlásil: "Vaše jméno je v hlavním městě velmi známé, pane. Čemu však vděčím za to, že jste mě poctil svou návštěvou? Nemyslím, že jste mě přišel zatknout. Takovou práci byste jistě přenechal bičicům."
"Co vás přivedlo na myšlenku," zeptal se soudce Ti, "že byste mohl být zatčen?"
Wu si posunul turban do týla.
"Promiňte mi, prosím, pane, že upustím od všech obvyklých zdvořilostních formalit. Vím, že váš čas je drahý - a můj také. Dnes ráno se roznesla zpráva, že byl zavražděn starý generál Ting. Mimochodem, nic jiného si ten pokrytecký darebák nezasloužil. Jenomže jeho potměšilý synátor všude už nějaký čas roztrubuval, že já, syn velitele Wua, známého jako generálův úhlavní nepřítel, ho mám v úmyslu zabít. Už přes měsíc tu mladý Ting obchází po okolí a vyzvídá; snažil se vytáhnout informace o mně z majitele tady toho krámu a přitom mě všelijak pomlouval.
Bezpochyby mě teď mladý Ting obvinil, že jsem jeho otce zabil já. Tuctový okresní náčelník by ihned vyslal bičice, aby mě zatkli. Vy však, pane, jste znám jako muž neobyčejné prozíravosti. Tak jste si pomyslel, že sem nejprve zajdete sám a podíváte se, co jsem zač."
Seržant Chung poslouchal tento nenucený projev s narůstajícím hněvem. Teď vyskočil a zvolal: "Vaše Ctihodnosti, drzost toho hejska je prostě nesnesitelná!"
Soudce jej pohybem ruky zarazil. S jemným úsměvem řekl: "My si s panem Wuem výborně rozumíme, seržante. Na mne samého to působí spíše osvěživě."
Když si seržant zase sedl, soudce pokračoval: "Máte pravdu, příteli. Budu teď stejně otevřený jako vy. Proč jste se vy, syn velmi známého vojenského velitele z ministerstva války, usadil zcela sám v těchto odlehlých končinách?"
Wu se rozhlédl po svých obrazech na stěně.
"Před pěti lety," odpověděl, "jsem vykonal zkoušku na mladšího kandidáta. K otcovu zklamání jsem se pak rozhodl studia přerušit a věnovat se malování. V hlavním městě jsem pracoval u dvou slavných mistrů, ale jejich styl mě neuspokojoval.
Před dvěma lety jsem se náhodou setkal s mnichem, který přišel z Chotanu, vazalského království daleko na západě. Tento muž mi ukázal svůj styl malby, plný života a vzrušujících barev. Dospěl jsem k závěru, že čínští umělci by měli studovat tento styl, aby dodali našemu národnímu umění čerstvé krve. Napadlo mě, že bych se sám mohl stát průkopníkem, a rozhodl jsem se vydat se na cestu do Chotanu."
"Mne osobně," poznamenal soudce suše, "naše národní umění naprosto uspokojuje a nemyslím, že by nás cizí barbarský národ mohl něčemu naučit. Ale netvrdím, že jsem znalec. Pokračujte, prosím."
"Vymámil jsem tedy ze svého dobrého otce peníze na cestu," pokračoval Wu, "a on mě pustil v naději, že jednám z mladické nerozvážnosti, že jednoho dne se vrátím a bude ze mne usedlý mladý úředník. Ještě před dvěma roky vedla cesta do západních království přes Lan-fang; proto jsem přišel sem. Tady jsem ale zjistil, že cesta zanikla a teď vede značně severněji. Stepi na západ od tohoto města jsou obývané jen hordami kočovných Ujgurů, lidí bez umění a bez

kultury."
"Když to bylo takhle," přerušil ho Ti, ..proč jste neodešel a nezamířil na sever, abyste mohl pokračovat v cestě?"
Mladý muž se smál.
"To se, pane, těžko vysvětluje. Musím přiznat, že jsem člověk líný a velice náladový. Nějak se mi tu zalíbilo a pomyslil jsem si, že bych tu stejně dobře mohl chvíli zůstat a malovat. Kromě toho jsem našel zalíbení v tomhle domě. Velice si potrpím na víno a vyhovuje mi bydlet s vinárníkem pod jednou střechou. Ten člověk má záhadný čich na dobré víno a jeho sklad si v ničem nezadá s nejlepšími obchody v hlavním městě. A tak jsem tu zůstal."
Soudce se k tomuto prohlášení nevyjádřil. Řekl: "Přejděme teď k druhé otázce. Kde jste byl minulou noc, dejme tomu mezi první a třetí noční hlídkou?"
"Tady," odpověděl mladík okamžitě.
"Máte na to svědky?"
Wu smutně zavrtěl hlavou.
"Nemám," odpověděl. "Na smůlu se ke mně nedoneslo, že zrovna té noci má být generál zavražděn."
Soudce šel ke schodišti a zavolal na majitele.
Když se jeho kulatý obličej objevil dole pod schody, soudce zvolal: "Jen abychom rozhodli přátelský spor: všiml jste si, jestli byl včera večer mistr Wu mimo dům?"
Muž se podrbal na hlavě, zazubil se a řekl: "Promiňte, pane, ale to nemohu sloužit. Včera večer chodili lidé pořád sem a tam. Vážně nevím, jestli mistr Wu vyšel nebo vůbec nevyšel z domu."
Soudce pokýval hlavou. Chvíli si hladil vous a pak řekl: "Kandidát Ting udal, že jste si najal lidi, aby špehovali kolem jejich domu."
Wuův obličej zvážněl.
"To je směšná lež!" zvolal. "Snažil jsem se ze všech sil toho pseudogenerála ignorovat. Nevydal bych ani měďák, abych se dozvěděl, co dělá!"
"Z čeho vinil váš otec generála Tinga?" zeptal se Ti.
Wuův obličej zvážněl.
"Ten starý darebák," řekl s hořkostí, "obětoval prapor císařského vojska, celkem osm set statných mužů, aby sám vybředl z nepříjemné situace. Všechny tyto vojáky barbaři rozsekali na cucky. Generál Ting by byl býval popraven, kdyby se tehdy zrovna nešířila ve vojsku nespokojenost. Úřady proto nechtěly, aby generálův nečestný čin vstoupil ve všeobecnou známost. Proto mu pouze nařídily, aby odešel do výslužby."
Soudce na to nic neřekl.
Procházel podél stěn a prohlížel si Wuovo dílo. Vesměs to byly obrazy buddhistických svatých a božstev. Velmi dobře byla znázorněna bohyně Kuan-jin, někdy sama, jindy se skupinou pomocných božstev.
Soudce se otočil.
"Mohu-li náš upřímný rozhovor ukončit upřímným názorem," řekl po chvíli, "dovolte mi podotknout, že nepovažuji váš takzvaný nový styl za nějaké zlepšení. Možná že si na to člověk musí zvyknout. Dal byste mi jeden z těch obrázků, abych si mohl vaše dílo prostudovat v klidu?"
Wu se pochybovačně po soudci podíval. Po chvilkovém váhání sundal jeden středně velký obraz, na němž bohyni Kuan-jin doprovázela čtyři jiná božstva. Rozvinul jej na stůl a vzal svou pečeť, malý, složitě vyřezávaný hranolek bílého nefritu. Ležel na miniaturním podstavci z černého dřeva. Wu přitiskl pečeť na polštářek rumělkové barvy a pak ji otiskl v rohu obrazu. Otisk představoval podivnou archaickou podobu znaku Feng, jeho osobního jména. Pak obraz svinul a daroval jej soudci.
"Jsem zatčen?" zeptal se.
"Zdá se, že na vaši mysl těžce doléhá pocit viny," poznamenal soudce suše. "Ne, nejste zatčen. Ale neopouštějte až na další tento dům. Dobrý den a děkuji za tento obrázek."
Soudce pokynul seržantovi a oba scházeli se schodů. Wu se na rozloučenou uklonil. Neobtěžoval se doprovodit je ke dveřím.
Když se ocitli na hlavní třídě, seržant vybuchl: "Ten drzoun by mluvil jinak, kdyby ležel před Vaší Ctihodností na skřipci!"
Soudce se usmál.
"Wu je mimořádně chytrý mladík," konstatoval, "ale už udělal první hrubou chybu."

Tao Kan a Ťiao Taj čekali v soudcově pracovně.
Strávili odpoledne v Čchienově paláci a shromáždili doklady k několik,a případům vyděračství. Tao Kan potvrdil prohlášení Liu Wan-fanga před soudem, že Čchien Mou řídil většinu záležitostí osobně. Jeho dva poradci byli patrně pouhými nohsledy, kteří pouze přitakávali, kdykoli si to jejich pán přál.
Soudce Ti vypil šálek čaje, který mu Chung podal.
Pak rozvinul Wuův obraz a řekl: "A teď se věnujme studiu umění! Tao Kane, pověs ten obraz na zeď vedle krajiny guvernéra Joua!"
Soudce se v křesle opřel a chvíli obě malby pozoroval.
"Tyto dva obrazy," řekl konečně, "obsahují klíč ke guvernérově poslední vůli a k vraždě generála Tinga!"
Seržant Chung, Tao Kan a Tiaa Taj natočili své stoličky tak, aby na obrazy viděli.
Vstoupil Ma Žung. Užasle zíral na neobvyklou scénu.
"Posaď se, Ma Žungu!" vyzval příchozího soudce, "a připoj se k shromáždění znalců!"
Tao Kan vstal a s rukama za zády se postavil před guvernérovu krajinku. Po chvíli se otočil a zavrtěl hlavou.

"Napadlo mě," řekl, "jestli snad mezi listím stromů nebo v obrysech skal není ukrytý nějaký nápis v drobných znacích. Ale nepodařilo se mi objevit vůbec nic!"
Soudce si v zamyšlení poškubával knírem.
"Včera večer," řekl, "jsem hloubal nad touhle krajinkou po několik hodin a dnes ráno jsem ji opět zkoumal, kousek po kousku. Musím se přiznat, že si s tím obrazem nevím rady."
Tao Kan si hladil rozježený knír. Zeptal se: "Nemohl by být, Vaše Ctihodnosti, vzadu pod podlepem obrazu schovaný list papíru?"
"O takové možnosti jsem také uvažoval," ujistil ho soudce, "a proto jsem obraz prohlížel proti silnému světlu. Kdyby byl vzadu vlepený list papíru, byl by vidět."
"Když jsem žil v Kantonu," řekl Tao Kan, "učil jsem se podlepovat obrazy. Nemám odstranit celé podlepení a prozkoumat také okraj, krytý brokátovou montáží? Mohl bych současně ověřit, jestli jsou dřevěné válečky na obou koncích svitku plné. Nemůžeme přece úplně vyloučit, že starý guvernér ukryl dovnitř kus pevně svinutého papíru."
"Jestli dokážeš uvést svitek opět do původní podoby," odpověděl soudce, "pokus se o to. I když musím přiznat, že taková skrýš se mi zdá primitivní a nedůstojná skvělého guvernérova mozku. Ale nemůžeme si dovolit zanedbat ani sebenepatrnější příležitost k rozluštění této hádanky.
Zato tenhle buddhistický obraz přítele Wua, to je něco jiného! V tom je zašifrované vodítko."
Seržant Chung se podivil: "Jak to, Vaše Ctihodnosti? Vždyť vám jej Wu sám vybral!"
Soudce Ti se lehce usmál.
"Poněvadž si neuvědomoval, že se sám prozrazuje," odpověděl. "Wu nemá patrně valné mínění o mém smyslu pro umění, ale já jsem si na jeho obrazech všiml něčeho, co on sám přehlédl."
Soudce upil čaje a přikázal Ma Žungovi, aby zavolal velitele Fanga.
Pak se na Fanga, stojícího před psacím stolem, vážně zahleděl a řekl mu laskavě: "Tvá dcera Temná orchidej si vede dobře. Má První dáma mi sdělila, že je pilná a chytrá." Velitel se hluboce uklonil.
"Váhám," pokračoval soudce, "mám-li tvou dceru vytrhnout z bezpečného prostředí, tím spíš, že pořád ještě nemáme žádné zprávy o osudu tvé starší dcery Bílé orchideji. Na druhé straně je Temná orchidej tou nejvhodnější osobou, která mi může opatřit zprávy z Tingovy domácnosti. S blížícím se generálovým pohřbem bude v domě velký zmatek a jistě budou potřebovat nějaké služebnictvo navíc. Kdyby tam Temná orchidej dočasně získala místo služebné, mohla by vyzvědět spoustu informací od ostatního služebnictva. Nechci však podnikat nic bez tvého otcovského souhlasu."
"Vaše Ctihodnosti," odpověděl velitel mírně, "já i moje rodina se považujeme za vaše otroky. Kromě toho je má mladší dcera samostatné a podnikavé děvče. Ta bude mít z takového úkolu radost."
Ma Žung se zavrtěl na židli, celý nesvůj, a vpadl do řeči: "Není to spíš úkol pro Tao Kana, Vaše Ctihodnosti?" Soudce obdařil Má Žunga pronikavým pohledem a opáčil: "Není lepšího zdroje informací o tom, co se děje v domě, než tlachání služebných. Ulož své dceři, veliteli, ať se odebere do Tingova domu."
"Pokud jde o přítele Wua, chci, aby byl střežen dvojnásobně. Ty, Ma Žungu, tam dnes večer půjdeš a budeš ho hlídat zcela nepokrytě. Budeš dělat, jako že se snažíš zůstat nepozorován, ale tak, aby Wu poznal, že jsi člověk od soudu, který ho má sledovat. Musíš mu dát za každou cenu příležitost, aby mohl nepozorovaně opustit dům. Vynaložna to všechen svůj um a zkušenost, Ma Žungu! Wu je totiž mimořádně chytrý mladík!
Doopravdy ho však bude sledovat Tao Kan. Musí si dát náramně záležet, aby zůstal nepozorován. Jakmile Wu Ma Žungovi. upláchne, pověsí se mu tajně na paty Tao Kan a zjistí, kam jde a co tam bude dělat. Jestli se pokusí opustit město, může se prohlásit a zatknout ho."
Tao Kan byl zjevně potěšen. Řekl: "Tenhle trik dvojitého očka jsme s Ma Žungem už jednou vyzkoušeli, Vaše Ctihodnosti. Já si teď nejdřív vezmu guvernérův obraz a navlhčím jej, aby se podlepení přes noc uvolnilo. A pak s Ma Žungem vypadneme."
Když Tao Kan a Ma Žung odešli, soudce se radil s Ťiao Tajem a velitelem Fangem o situaci v Čchienově paláci. Rozhodl, aby Čchien Mouovy manželky a souložnice byly poslány zpět každá ke své rodině. Domácí služebnictvo mělo být propuštěno s tím, že mu soud vyplatí jeden měsíční plat dopředu. Pouze majordom bude zatím zadržen a dále vyslýchán.
Ťiao Taj hlásil, že je velice spokojen s kázní vojáků. Denně je ráno i odpoledne podrobuje náročnému vojenskému výcviku. Dodal, že mají smrtelnou hrůzu z desátníka Linga.
Když velitel s Ťiao Tajem odešli, soudce se pohodlně uvelebil v křesle.
Uvědomil si, že po všech těch letech společné práce toho ví o Ťiao Tajovi opravdu velice málo. Byl Ma Žungovým druhem v ‚zelených lesích´, ale o jeho dřívějším životě nevěděl nic. Soudce Ti znal celý Ma Žungův životopis a několik epizod vyslechl dokonce dvakrát, ale Ťiao Taj byl vždycky velice zdrženlivý. Plnění vojenských povinností v Lan-fangu mu zjevně skýtalo tolik potěšení, že si soudce kladl otázku, nebyl-li Ťiao Taj původně důstojníkem z povolání. Slíbil si, že se to v nejbližší době pokusí zjistit.
Ale teď měl před sebou mnoho naléhavějších záležitostí. S povzdechem začal soudce Ti studovat doklady Čchien Mouových nekalostí, které mu Tao Kan nechal na psacím stole.

11

TAO KAN PROŽIJE DOBRODRUŽSTVÍ VE STARÉM CHRÁMU; MA ŽUNG NACHÁZÍ V PITCE SOBĚ ROVNÉHO

Ma Žung nepovažoval přestrojení za nutné. Pouze si namísto černé čapky, která hlásala, že je důstojníkem od soudu, vzal zašpičatělý čepec, jaký nosí pracující lid. Také Tao Kan si nasadil místo své čapky jinou, z černého průsvitného

tylu.
Před odchodem se zastavili oba na krátkou poradu v ubikacích stráží.
"To je maličkost, chovat se podezřele," mínil Ma Žung, "aby Wuovi došlo, že ho mám hlídat a nenechat ho upláchnout. Jenomže nevím, jak na to bude mizera reagovat. Což jestli půjde ven a bude se mě snažit cestou setřást?"
Tao Kan zavrtěl hlavou.
"To neudělá," odpověděl. "Wu přece neví, jaké máš směrnice. Neodváží se vyjít ven a riskovat, že ho na místě zatkneš, protože by to soud mohl považovat za podezřelé chování. Ne, ne, já se bojím jenom toho, že Wu se vůbec nepokusí vzít ti roha a rozhodne se zůstat doma, jak to má nařízeno. Ale jestli proklouzne, můžeš být klidný, já už si ho pohlídám."
Seržant Chung vysvětlil Ma Žungovi, kde Wu bydlí, takže ten našel vinárnu Věčné jaro bez obtíží.
Uvnitř to vypadalo velmi přívětivě. Světlo dvou barevných papírových lampiónů dopadalo na červené štítky, nalepené na nádobách s vínem. Majitel právě odměřoval pintu vína. Dva povaleči se vepředu opírali o nálevní pult a z talíře si bezstarostně brali kousky nasolené ryby.
Ma Žung viděl, že proti obchodu stojí středostavovský obytný dům. Zašel tedy k vyvýšenému krytému vchodu, postavil se zády k němu a opřel se o černě lakované dveře.
V prvním patře nad vinárnou hořelo několik svící. Ma Žung viděl, jak se po papíře na mřížových oknech pohybuje stín. Wu zřejmě pilně pracoval.
Ma Žung se vyklonil a rozhlédl se temnou ulicí sem a tam, ale po Tao Kanovi nebylo nikde ani stopy. Založil si tedy ruce a připravoval se na dlouhé čekání.
Oba spokojení mazavkové právě dopili svou pintu vína, když tu se náhle otevřely dveře za Ma Žungovými zády. Dveřník vyprovázel staršího pána. Když pán uviděl postavu přede dveřmi, zeptal se: "Chcete mi něco?"
"Já ne," odpověděl Ma Žung úsečně. Otočil se a znovu se opřel o veřeje.
"Poslyšte," řekl pán nahněvaně, "tohle je náhodou můj dům. A jelikož připouštíte, že tu nemáte co pohledávat, byl bych vám povděčný, kdybyste šel svou cestou!"
"Tahle ulice," zabručel Ma Žung, "je veřejný vlastnictví. A nikdo mi nebude zakazovat, abych tu stál!"
"Koukej zmizet, chlape!" vykřikl pán, "nebo zavolám noční hlídku!"
"Ty rošťáku, když se ti nelíbí, že tu stojím," zařval Ma Žung, "tak to zkus mě vodtud dostat!"
Povaleči u pultu se otočili, aby mohli hádku sledovat. Opřeli se o pult zády a spokojeně si založili ruce, aby jim z rvačky nic neušlo.
V prvním patře se jedno okno otevřelo dokořán. Vyhlédl z něho Wu a začal blíže neurčenou stranu povzbuzovat voláním: "Prašť ho do hlavy!"
"Mám zavolat ostatní služebnictvo, pane?" zeptal se dveřník.
"Svolej všechny neřády, kolik jich tu je!" vyštěkl Ma Žung. "Už se na ně těším!"
Když pán viděl jeho bojovnou náladu, rozmyslel si to.
"Nechci mít před vlastním domem rohovnickou arénu," odsekl. "Ať si tu tenhle křupan pro mne za mne stojí, dokud mu nohy neupadnou."
Pak odkráčel a cestou si rozhněvaně cosi bručel.
Dveřník přibouchl dveře. Ma Žung slyšel, jak zasunuje závoru.
Zklamaný Wu zavřel okno.
Ma Žung se odšoural přes ulici do vinárny. Oba pobudové mu rychle udělali místo u pultu.
Ma Žung se na ně rozmrzele podíval a kysele poznamenal: "Doufám, že vy dva nepatříte k ty roztomilý domácnosti támhle odnaproti."
"Ne, my bydlíme o ulici dál," odpověděl jeden. "Ten chlap odnaproti je učitel a takhle nabručenej je pořád."
"Jenomže my sem nechodíme vodříkávat úlohy," dodal druhý pobuda, "ale něco zakousnout a vypít tady u toho pohostinnýho pultu!"
Ma Žung se hlasitě rozchechtal. Položil na pult hrst měďáků a zavolal na majitele: "Pintu toho nejlepšího!"
Vinárník pohotově přispěchal. Naplnil poháry po okraj a postavil před ně nový talíř se sušenou rybou a nakládanou zeleninou. Bodře se Ma Žunga zeptal: "Odkud račte přicházet, cizinče?"
Ma Žung vyzunkl svůj pohár jedním douškem a počkal, až mu jej vinárník znovu doleje. Pak řekl: "Jsem vozka pana Wanga, velkoobchodníka čajem z hlavního města. Přijeli jsme sem dnes dopoledne s třemi fůrami lisovanýho čaje, který se má prodat přes hranici. Pán mi dal tři stříbrňáky a řek, abych se šel pobavit. Chtěl jsem si najít ňákou pěknou holku. Ale zřejmě jsem se dostal na nesprávnou adresu."
"Jo, v tom případě jste určitě hodně daleko od místa, kam jste měl namířeno," odpověděl vinárník. "Barbarské krasavice z druhé strany hranice bydlí v Severní aleji, skoro hodinu pěšky odtud. Čínské dámy byste našel v Jižní aleji, za lotosovým jezerem v jihovýchodní čtvrti města." Pak dodal ve snaze zalichotit se: "Ale ženské tady nebudou asi pro náročného pána z hlavního města dost dobré! Poslyšte, vy musíte mít ale rušné zaměstnání! Nezašel byste dál a nepověděl nám, co jste zažil na cestách?"
Za řeči přistrčil měďáky zpět Ma Žungovi a řekl: "První runda je na účet podniku."
Oba mazavkové, kteří měli vyhlídku, že přijdou zadarmo k napití, byli hned plni nadšení.
"Takovej chlap od rány, jako jste vy," řekl jeden Ma Žungovi, "musel za svýho života určitě vyřídit pěknejch pár lupičů!"
Ma Žung si dal říct. Vešli do krámku a posadili se k čtvercovému stolku. Ma Žung si vybral místo, odkud viděl na schody.
Vinárník si k nim přisedl a brzy kolovaly poháry s překvapivou rychlostí.

Když Ma Žung odvyprávěl několik historek, při nichž vstávaly vlasy na hlavě, viděl, že ze schodů jde Wu.
Zastavil se vpůli cesty a zadíval se na Ma Žunga.
"Neposedíte s námi, pane Wu?" volal na něho majitel. "Tenhle pán vypravuje náramně pozoruhodné historky!"
"Teď mám moc práce," odpověděl Wu, "ale přijdu dolů později večer. Dohlédni, aby na mě něco zbylo!" A s těmito slovy se zase vrátil nahoru.
"To je můj nájemník, veselý chlapík," vysvětloval vinárník. "Určitě si s ním pěkně popovídáte. Musíte pobýt, dokud nepřijde dolů!"
A nalil další rundu.
Mezitím měl Tao Kan spoustu práce.
Jakmile viděl, že Ma Žung zaujal postavení proti vinárně, zašel do temné uličky. Rychle shodil šat, obrátil ho naruby a zase si jej oblékl. Tento úbor měl totiž zvlášť zhotovený na zakázku. Navrch byl z dobrého hnědého hedvábí a vypadal velmi důstojně. Ale byl podšitý hrubou konopnou tkaninou, plnou špinavých skvrn a ozdobenou několika ledabylými záplatami. Pak si Tao Kan pleskl na čepici; ta se rozplácla a začala se podobat čepici, jaké nosívají žebráci.
V tomto nedůstojném rouchu zašel do úzké mezery mezi řadou domů v ulici, kde bydlel Wu, a zadními zdmi domů v ulici souběžné.
Mezi zdmi byla pořádná tma a na zemi plno odpadků, takže si Tao Kan musel dávat dobrý pozor na cestu. Když usoudil, že se už dostal k zadní zdi vinárny, zastavil se. Stoupl si na špičky a zjistil, že dosáhne právě na zeď. Vytáhl se nahoru a podíval se dovnitř.
Vzadu v krámě byla tma. V poschodí nad ním se však svítilo ve všech oknech. Zadní dvorek byl plný prázdných soudků od vína, pěkně vyrovnaných do dvou řad. Nebylo pochyby, že je to Wuův dům zezadu.
Tao Kan se opět spustil na zem. Trochu se rozhlédl kolem a šťastně našel rozbitý soudek. Přivalil jej ke zdi. Když si na něj stoupl, mohl se lokty opřít o zeď. Podepřel si bradu rukama a pohodlně přehlížel situaci.
Podél celé zadní stěny ateliéru se táhla úzká pavlač. Malíř tam postavil řadu květináčů. Pod ní byla omítnutá zadní stěna vinárny. Úzké dveře byly otevřené. Vedle nich viděl Tao Kan malý přístavek, který považoval za kuchyň.
Uvědomil si, že Wu by se ze svého pokoje snadno dostal - stačilo sešplhat z pavlače.
Trpělivě vyčkával.
Asi za půl hodiny se jedno okno ve Wuově pokoji pomalu odsunulo. Wu vyhlédl ven.
Tao Kan se ani nepohnul. Věděl, že proti temné zdi za ním ho není vidět.
Wu se přehoupl přes okenní pražec. Kráčel přes celou pavlač bezpečně jako kočka, až se dostal nad přístavek. Tam přelezl zábradlí a spustil se na šikmou střechu. Na chvíli se přikrčil k taškám; zřejmě vyhlížel dole mezi soudky volné místo. Pak skočil dolů přesně mezi dvě pyramidy soudků a rychle zamířil do úzké uličky, která oddělovala vinárnu od vedlejšího domu.
Tao Kan opustil svou pozorovatelnu. Co nejrychleji vyběhl z uličky. Zakopl o starou bedničku a málem si zlomil nohu.
Když zahýbal za roh uličky, srazil se s Wuem.
Tao Kan ho obdařil šťavnatou nadávkou. Ale Wu tak pospíchal, že se ani neohlédl, a zamířil k hlavní třídě.
Tao Kan ho v určité vzdálenosti sledoval.
Na ulici byla všude spousta lidí, takže se nemusel příliš skrývat. Sledovat Wua bylo snadné, protože jeho cizokrajný turban tančil nad černými čapkami davu.
Wu se stále ubíral jižním směrem. Náhle odbočil do vedlejší ulice.
Tady už nebylo tolik lidí. Tao Kan ani nezpomalil chůzi, když zatáhl za knoflík vprostřed své čapky, až se změnila ve špičatý čepec, jaký nosí muži z lidu. Z rukávu vytáhl asi stopu dlouhou bambusovou trubici. Byl to jeden z mnoha Tao Kanových chytrých nápadů: kouzelnická trubice, v níž bylo složeno šest dalších, každá následující vždy o slabším průměru. Když je vytáhl všechny, byla z toho bambusová hůl. Tao Kan změnil krok na důstojnější chůzi starší hlavy rodiny.
Šel dál, až se téměř Wuovi přiblížil.
Malíř zahnul do jiné uličky a Tao Kan šel stále za ním. Ocitli se teď v tiché čtvrti a Tao Kan si uvědomil, že nemohou být daleko od východních městských hradeb. Zdálo se, že se tu Wu dobře vyzná. Teď zašel do úzké uličky, která vypadala úplně opuštěná.
Než se tam Tao Kan vydal za ním, podíval se za roh. Viděl, že Wu jde slepou uličkou, která končí obloukovitou bránou buddhistického chrámku. Zřejmě byl opuštěný, protože dřevěná vrata byla rozbitá a zevnitř nevycházelo žádné světlo. Nebylo tam živé duše.
Wu šel rovnou dovnitř a vystoupil po drolících se kamenných schodech k obloukovité bráně. Tam se zastavil a otočil se. Tao Kan měl co dělat, aby schoval hlavu.
Když opět vyhlédl, zmizel už Wu v chrámu.
Tao Kan chvíli čekal, pak se vynořil a tiše kráčel k budově. Nad branou rozeznal tři nezřetelné znaky, sestavené ze zvětralých barevných tašek, zasazených mezi cihlami. Stálo tam: Poustevna tří pokladů.
Tao Kan vyšel po schodech a vstoupil dovnitř.
Zdálo se, že chrám byl opuštěn před mnoha lety. Všechen nábytek byl pryč a místo, kde stával oltář, bylo prázdné. Neviděl nic kromě holých kamenných zdí. Střecha byla tu a tam děravá a otvory bylo vidět hvězdy na noční obloze.
Tao Kan našlapoval na špičky. Prohledal celý vnitřek chrámu, ale po Wuovi nebylo ani stopy.
Konečně vyhlédl ze zadních dveří, ale hned se zase stáhl zpátky za veřeje.
K chrámu přiléhala zahrádka s rybníčkem uprostřed. Na břehu stála stará kamenná lavička. Wu na ní seděl sám. Hlavu měl v dlaních a zdálo se, že veškerý jeho zájem poutá starý rybníček uprostřed.
"Jistě místo tajných schůzek!" řekl si Tao Kan.

Vyhlédl si okenní výklenek, odkud mohl vsedě pozorovat Wua a přitom zůstat skryt před zraky každého dalšího příchozího.
Když se Tao Kan uvelebil, založil si ruce, přivřel oči a napínal uši, aby mu neunikl žádný zvuk. Neodvažoval se dívat na Wua příliš často, protože věděl, jak mnozí lidé vycítí skrytý pohled.
Seděl tam poměrně dlouho. Nedělo se vůbec nic.
Wu čas od času změnil polohu. Jednou dvakrát sebral pár oblázků a bavil se tím, že je házel do rybníčka. Nakonec vstal a začal přecházet po nádvoří sem a tam, zřejmě hluboce ponořen v myšlenkách.
Uplynula další půlhodina.
Najednou se Wu rozhodl odejít.
Tao Kan se přikrčil ve svém výklenku a snažil se splynout s vlhkou kamennou zdí.
Wu kráčel rázně zpět k domovu a nedíval se vpravo ani vlevo.
Vrátil se do své uličky, tiše se zastavil za rohem a vyhlédl. Zřejmě se chtěl podívat, je-li Ma Žung venku na ulici. Pak rychle vykročil a zmizel v úzké uličce mezi vinárnou a sousedním domem.
Tao Kan si ulehčené oddechl a loudal se zpátky k soudnímu areálu.
Ve vinárně byli všichni v náladě.
Když Ma Žung vyčerpal zásobu příběhů, navázal vinárník řadou svých. Oba pobudové byli vděční posluchači. Na konci každého vyprávění nadšeně tleskali a jevili odhodlání vydržet to donekonečna.
Konečně sešel ze schodů Wu a přidal se k společnosti.
Ma Žung vypil víc pohárů, než si stačil pamatovat. Ale měl ohromnou výdrž a hlavu měl pořád ještě jasnou. Myslel si, že kdyby dokázal Wua opít, mohl by z něho vytáhnout nějaké užitečné informace.
A tak Wua hlučně pozdravil jako krajana z hlavního města a nabídl mu přípitek.
A to byl začátek pitky, o níž se ještě dlouhé měsíce potom mluvilo v celé čtvrti.
Wu si stěžoval, že je pozadu za ostatními. Nalil si polovinu džbánku silného bílého nápoje do misky na rýži a vypil ji jedním douškem; víno na něho působilo, jako by pil vodu.
Pak si dal jednu pintu napůl s Ma Žungem a vyprávěl dlouhý, ale velmi zábavný příběh.
Ma Žung na sobě začínal pozorovat účinky vína. Chvíli si lámal hlavu a pak vyprávěl jednu košilatou historku. Konce svého vyprávění se dobral se značnou námahou.
Wu ho hlasitě povzbuzoval. Rychle za sebou do sebe hodil tři poháry. Pak si posunul turban z čela, opřel se lokty o stůl a začal vyprávět celou řadu podivných příběhů o událostech v hlavním městě. Odmlčel se vždycky, jen aby se napil. Činil tak s velkou chutí a pohár vyprazdňoval pokaždé jedním douškem.
Ma Žung s ním poctivě držel krok. V hlavě se mu honily myšlenky, jako že Wu je velice družný člověk. Vzpomínal si, že se ho chtěl na něco zeptat, ale nemohl si uvědomit, co to bylo. Navrhl novou rundu.
Oba povaleči odpadli první. Vinárník je dal odnést domů za pomoci nějakých přátel ze sousedství. Ma Žung dospěl k závěru, že je velice opilý. Začal vyprávět peprnou historku, ale ke konci se nějak zapletl. Wu vypil další pohár a vyprávěl velice neslušný vtip, až vinárník vyl nadšením. Ma Žungovi pointa příběhu unikla, ale přesto jej považoval za mimořádně podařený a hlasitě se smál. Znovu Wuovi připil.
Potom Wu zrudl a pot se mu řinul z čela. Sundal si turban a hodil jej do kouta.
Od té chvíle byl rozhovor velice zmatený. Ma Žung i Wu mluvili oba najednou. Umlkli vždycky, jen aby si potřásli rukou, a napili se.
Bylo už po půlnoci, když Wu oznámil, že si půjde lehnout.
S potížemi vstal ze židle a podařilo se mu dostat pod schody, přičemž neustále slavnostně ujišťoval Ma Žunga o věčném přátelství.
Zatímco vinárník pomáhal Wuovi vyškrábat se nahoru, Ma Žunga napadlo, že tohle je moc příjemné a pohostinné místo. Klidně se skulil na podlahu a začal hlasitě chrápat.

12

SOUDCE HOVOŘÍ O TAJEMSTVÍ DVOU OBRAZŮ; DÍVKA OBJEVÍ VÁŠNIVÉ MILOSTNÉ DOPISY

Příštího rána, když šel Tao Kan přes hlavní nádvoří do soudcovy pracovny, uviděl Ma Žunga, sedícího jako hromádka neštěstí na kamenné lavičce, s hlavou v dlaních.
Tao Kan chvíli tiše poslal a díval se na němou postavu. Pak se zeptal: "Co se ti stalo, kamaráde?"
Ma Žung neurčitě máchl rukou. Ani nezvedl hlavu a řekl chraptivě: "Jdi pryč, bratře, musím si odpočinout. Včera večer jsem trochu popíjel s Wuem. A protože se připozdilo, rozhodl jsem se v té vinárně zůstat přes noc, v naději, že se toho o Wuovi dozvím víc. Vrátil jsem se před půlhodinou."
V Tao Kanově pohledu se zračily jisté pochybnosti. Pak řekl Ma Žungovi netrpělivě: "Jen pojď se mnou! Musíš si vyslechnout moje hlášení a podívat se, co jsem přinesl."
Přitom ukázal Ma Žungovi balíček v naolejovaném papíru.
Ma Žung neochotně vstal z lavičky. Z nádvoří šli rovnou do pracovny soudce Ti.
Soudce seděl za psacím stolem, zahloubaný do jakéhosi dokumentu. Seržant Chung se uvelebil v koutě a popíjel ranní čaj. Ti vzhlédl od papírů.
"Tak co, přátelé, vyšel náš malíř přece jen včera večer z domova?"
Ma Žung si mohutnou tlapou přejel čelo.

"Vaše Ctihodnosti," řekl nešťastně, "mně je, jako bych měl hlavu plnou kamení. Tao Kan přednese naši zprávu sám."
Soudce se pátravě zahleděl do Ma Žungovy zbědované tváře. Pak se obrátil na Tao Kana.
Ten podrobně líčil, jak sledoval Wua k Poustevně tří pokladů a jak podivně si tam Wu počínal.
Když skončil, soudce chvíli mlčel a na čele se mu objevila hluboká vráska. Pak zvolal: "Takže ta dívka nepřišla!"
Seržant Chung a Tao Kan se na něho dívali vyjeveně a dokonce i Ma Žung projevil určitý zájem.
Ti vzal obraz, který mu dal Wu. Vstal, rozvinul jej na psacím stole a na oba konce položil těžítka.
Pak vzal několik listů čistého papíru a zakryl jimi obraz tak, že bylo vidět jen tvář bohyně Kuan-jin.
"Podívejte se pozorně na ten obličej!" doporučil jim. Tao Kan a seržant vstali a sklonili se nad obrazem. Ma Žung se chtěl také zvednout ze stoličky, ale s bolestným výrazem ve tváři si zase honem sedl.
Tao Kan pomalu řekl: "Na bohyni je to samozřejmě neobvyklá tvář, Vaše Ctihodnosti! Buddhistická ženská božstva se vždycky malují s tváří klidnou a úplně neosobní. Tohle je ale podle všeho portrét živé dívky."
Soudce Ti byl s odpovědí zřejmě spokojen. "To je ono!" zvolal. "Když jsem včera prohlížel Wuovy malby, najednou jsem si uvědomil, že Kuan-jin má na všech jeho obrazech stejnou, velice lidskou tvář. Dospěl jsem k názoru, že Wu je hluboce zamilovaný do nějakého děvčete, jehož obraz mu neustále tane na mysli. A tak kdykoli maluje bohyně, dává jim podobu toho děvčete, a možná že si toho není ani sám vědom. A protože Wu je nepochybně velký umělec, musí být tento obraz dobrým portrétem oné záhadné dívky. Vyjadřuje totiž její osobnost.
Podle mého názoru existence téhle dívky vysvětluje, proč Wu neodjel z Lan-fangu. A možná že bychom prostřednictvím té dívky mohli zjistit, co má Wu společného s vraždou generála Tinga."
"Najít tu dívku by nemělo být tak těžké," zasáhl do hovoru seržant Chung. "Mohli bychom se poohlédnout po okolí toho buddhistického chrámku."
"Dobrý nápad!" uznal soudce Ti. "Vtiskněte si všichni tři tento obraz do paměti."
Ma Žung s povzdechem vstal a šel se na portrét také podívat.
Přitiskl si ruce na spánky a zavřel oči.
"Dal sis z ruky do hlavy?" uplatnil Tao Kan zlomyslné rčení. Ma Žung otevřel oči.
"Vím určitě, že jsem tu holku už někde viděl. Její obličej je mi povědomý. Ale dělej co dělej, nemůžu si vzpomenout, kdy a kde to bylo."
Soudce Ti obraz opět svinul.
"To nic," řekl, "až budeš mít čistou hlavu, tak si možná vzpomeneš. A co je tohle, cos to přinesl, Tao Kane?"
Tao Kan opatrně balíček otevíral. Bylo v něm dřevěné prkénko a na něm nalepený čtvereček papíru.
Položil je před soudce a řekl: "Vaše Ctihodnosti, zacházejte s tím opatrně. Papír je ještě vlhký, a tak se snadno trhá.
Dnes časně ráno jsem sloupl podlepení z guvernérova obrazu a pod brokátovou montáží jsem našel přilepený tenhle aršík. Je to závěť guvernéra Joua."
Soudce se sklonil nad drobným písmem.
Zarazil se. Opřel se v křesle a hněvivě poškubával knírem.
Tao Kan pokrčil rameny.
"Ano, Vaše Ctihodnosti, zdání často klame. Paní Jou nás chtěla obalamutit!"
Soudce přistrčil prkénko k Tao Kanovi.
"Přečti to nahlas," přikázal stroze.
Tao Kan četl:

"Já, Jou Šou-ťien, cítím, že konec mých dnů se blíží, a proto činím tímto své poslední pořízení.
Protože se moje druhá žena Mej provinila cizoložstvím a syn, jehož porodila, není synem mého masa a krve, přejde všechen můj majetek na mého nejstaršího syna Jou Ťia, který bude pokračovat v tradici našeho starobylého rodu

Podepsáno a ověřeno pečetí. Jou Šou-ťien."

Po chvíli Tao Kan dodal: "Porovnal jsem samozřejmě pečeť na tomto dokumentu s guvernérovou pečetí přímo na obraze. Jsou naprosto shodné."
Zavládlo hluboké ticho.
Pak se soudce sklonil nad stůl a bouchl pěstí.
"Všechno je to nesmysl!" zvolal.
Tao Kan se pochybovačně podíval na seržanta Chunga. Ten téměř nepostřehnutelně zavrtěl hlavou. Ma Žung vyvalil na soudce oči.
Ti řekl s povzdechem: "Vysvětlím vám, proč si myslím, že tady od začátku něco nesouhlasí.
Vycházím z předpokladu, že Jou Šou-ťien byl moudrý a prozíravý člověk. Byl si plně vědom toho, že jeho starší syn Jou Ťi má špatnou povahu a velmi žárlí na nevlastního mladšího bratra; dokud se nenarodil Jou Šan, považoval se Jou Ťi po celá léta za jediného dědice. Když se přiblížil guvernérův konec, jeho poslední myšlenkou bylo, jak ochránit mladou vdovu a nezletilého syna před zvůlí Jou Ťia.
Guvernér věděl, že kdyby rozdělil majetek rovným dílem mezi oba bratry, nemluvě vůbec o tom, že by Jou Ťia vydědil, starší syn by určitě svému nedospělému nevlastnímu bratrovi ublížil, a snad by ho dokonce i zabil, jen aby se zmocnil jeho podílu z dědictví. Proto guvernér zdánlivě Jou Šana vydědil."
Seržant Chung přikývl a významně se podíval po Tao Kanovi.
"Současně do tohoto obrazu ukryl důkaz," pokračoval soudce, "že polovina nebo větší část majetku má připadnout Jou Šanovi. To je zřejmé ze zvláštní formulace, jíž starý guvernér užil, když vyjadřoval svou poslední vůli. Jasně řekl, že

svitek má připadnout Jou Šanovi a ‚zbytek´ Jou Ťiovi; pečlivě se vyhnul tomu, aby tento ‚zbytek´ blíže určil. Guvernérovým záměrem bylo ochránit touto skrytou závětí nezletilého syna, než doroste v mladého muže a bude se moci dědictví ujmout. Doufal, že po deseti letech nějaký moudrý náčelník objeví skryté poselství tohoto svitku a navrátí Jou Šanovi jeho právoplatné dědictví. Právě z tohoto důvodu uložil své vdově, aby ukázala svitek každému novému náčelníkovi, který bude do tohoto okresu jmenován."
"Ale, Vaše Ctihodnosti, vždyť jí to možná nikdy neuložil!" přerušil ho Tao Kan. "Víme to jenom od paní Jou. Podle mého názoru je tento dokument jasným dokladem toho, že Jou Šan je nemanželské dítě. Guvernér byl laskavý a zdrženlivý člověk. Chtěl zabránit Jou Ťiovi, aby pomstil zlo, spáchané na jeho otci. Současně chtěl zajistit, aby v pravý čas vyšla pravda najevo nad veškerou pochybnost. Právě proto ukryl tento dokument tady do toho svitku. Až jej chytrý okresní náčelník objeví, bude moci odmítnout veškeré nároky, které paní Jou vznese proti Jou Ťiovi."
Soudce jeho výklad pozorně vyslechl. Pak namítl: "Jak ale potom vysvětlíš, že paní Jou tolik usiluje, aby byla záhada kolem tohoto svitku vyřešena?"
"Všechny ženy mají sklon přeceňovat svůj vliv na muže, který je miluje," odpověděl Tao Kan. "Podle mého názoru paní Jou doufá, že starý guvernér ve své dobrotě ukryl do svitku nějakou směnku nebo návod, kde najít ukrytou sumu peněz, aby ji odškodnil za ztrátu podílu z majetku."
Soudce zavrtěl hlavou.
"To, co říkáš, zní naprosto logicky," poznamenal, "ale neodpovídá to povaze starého guvernéra. Já jsem přesvědčen, že tady ten dokument je padělek, který vyrobil Jou Ťi. Soudím, že guvernér ukryl do tohoto svitku nějaký bezvýznamný doklad, aby svedl Jou Ťia na falešnou stopu. Jak už jsem řekl, guvernér Jou by něco skutečně důležitého neukryl tak primitivním způsobem. Kromě onoho klamného dokumentu musí obraz v sobě skrývat nějaké skutečné poselství, a to je zašifrované mnohem rafinovaněji.
Guvernér předvídal podezření staršího syna, že svitek obsahuje něco cenného, a bál se, že jej zničí; proto uložil do podlepu nějaký dokument, který by Jou Ťi snadno našel. Tak měl jistotu, že až jej Jou Ťi objeví, přestane pátrat po skutečném klíči.
Paní Jou mi řekla, že Jou Ťi měl u sebe svitek přes týden. Měl tedy dost času, aby onen dokument objevil. Ať už to bylo cokoli, nahradil jej touto padělanou poslední vůlí, a zabezpečil se tak proti všemu, co by paní Jou se svitkem podnikla."
Tao Kan pokýval hlavou. "Připouštím, Vaše Ctihodnosti, že tohle zní taky velice věrohodně. Já si ale pořád ještě myslím, že můj výklad je jednodušší."
"Nemělo by být tak těžké najít někde ukázku rukopisu guvernéra Joua," mínil seržant Chung. "V nápisu na této krajinomalbě naneštěstí použil archaického písma."
Soudce Ti zauvažoval. "Měl jsem tak jako tak v úmyslu navštívit Jou Ťia. Zajdu tam tedy dnes odpoledne a pokusím se obstarat vzorek běžného guvernérova rukopisu a jeho podpis. Odnes tam teď, seržante, mou navštívenku a ohlas mou návštěvu!"
Po těchto slovech seržant a jeho druzi vstali a odešli.
Když kráčeli přes nádvoří, řekl seržant: "Víš, co potřebuješ ze všeho nejvíc, Ma Žungu? Pořádný hrnec horkého hořkého čaje. Pojď, posedíme chvíli ve strážnici. Nechce se mi nikam jít, dokud tě trochu nepostavím na nohy."
Ma Žung byl rád.
Ve strážním domku zastihli velitele Fanga u hranatého stolu ve vážném rozhovoru se synem. Když je mladý muž spatřil, rychle vstal a nabídl jim židle.
Všichni se posadili a seržant přikázal biřici ve službě, aby přinesl konvici hořkého čaje.
Chvíli se hovořilo jen tak o ničem a potom velitel Fang řekl: "Než jste přišli, radili jsme se zrovna se synem, kde bychom měli hledat mou starší dceru."
Seržant Chung upíjel čaj; po chvilce řekl: "Nechtěl bych se tě bolestně dotknout, veliteli. Přesto bychom ale neměli vylučovat možnost, že Bílá orchidej měla tajně milence a že s ním uprchla."
Fang odmítavě zavrtěl hlavou.
"To je úplně jiné děvče než mladší dcera," řekl. "Temná orchidej je paličatá holka a má svou hlavu. Ta přesně věděla, co chce, už když mi sahala po kolena, a obvykle také věděla, jak toho dosáhnout. Temná orchidej se měla narodit jako kluk. Naproti tomu má starší dcera byla vždycky tichá a poslušná. Má měkkou a poddajnou povahu. Ujišťuji vás, že ta by nikdy na milence ani nepomyslela, natož aby s ním dokonce utekla."
"Když je to tak," zasáhl do hovoru Tao Kan, "musíme být připraveni na nejhorší. Nemohl ji nějaký darebák unést a prodat do nevěstince?"
Fang smutně přisvědčil.
"Máš úplně pravdu," řekl s povzdechem. "Taky si myslím, že bychom měli udělat šťáru v koncesovaných čtvrtích. Jak víte, máme tu ve městě dvě. Jedné se říká Severní alej, ta je v severozápadním rohu městských hradeb. Děvčata jsou tam většinou z druhé strany hranice. Tyhle podniky velice prosperovaly v době, kdy ještě přes Lan-fang vedla cesta na západ. Teď dolehly na Severní alej těžké časy a stala se oblíbeným útočištěm městské chátry.
V té druhé, které se říká Jižní alej, jsou jen prvotřídní podniky. Všechny holky tam jsou Číňanky a některé dokonce vzdělané. Připomínají spíš kurtizány a zpěvačky ve větších městech."
Tao Kan si potahoval tři vousky na levé tváři.
"Já bych myslel, že by se mělo začít v Severní aleji," poznamenal. "Podle toho, co říkáš, si myslím, že by se domy v Jižní aleji neodvážily unášet děvčata. Prvotřídní podniky se vždycky úzkostlivě chrání konfliktů se zákonem a děvčata řádně kupují."
Ma Žung položil svou tlapu veliteli na rameno: "Jakmile náš soudce vyšetří vraždu generála Tinga," řekl, "požádám ho,

aby pátrání po tvé dceři svěřil Tao Kanovi a mně. Jestli ji někdo může najít, tak je to tenhle mazanej šejdíř, zvlášť když mu budu pomáhat a udělám za něho hrubou práci!"
Fang děkoval Ma Žungovi se slzami v očích.
V tom okamžiku vstoupila do dveří Temná orchidej, skromně oblečená jako služka.
"Jak se ti líbí ve službě, děvenko?" zavolal na ni Ma Žung.
Temná orchidej si ho nevšímala. Hluboce se uklonila otci a řekla: "Chtěla bych podat zprávu Jeho Excelenci, tatínku. Budeš tak laskav a zavedeš mě tam?"
Fang vstal a omluvil se. Seržant Chung odešel se soudcovým vzkazem Jou Ťiovi a velitel se vydal přes nádvoří s dcerou v patách.
Soudce zastihli v pracovně samotného; seděl s bradou v dlaních a byl hluboce zamyšlen.
Když zvedl oči a uviděl Fanga s dcerou, tvář se mu rozjasnila. Přátelským pokývnutím přijal jejich poklony a pak řekl se zájmem: "Nechvátej, milé dítě, a vyprávěj mi o všem, co jsi zažila v Tingově domě."
"Jedna věc je jistá, Vaše Ctihodnosti: starý generál měl velký strach o svůj život," začala Temná orchidej. "Služky v Tingově paláci mi říkaly, že všechna jídla se nejdřív musela dávat psovi, aby se ověřilo, že nejsou otrávená. Hlavní i postranní vrata musela být ve dne v noci zamčená. To je pro služebnictvo otrava, protože musí kvůli každému návštěvníkovi nebo podomnímu obchodníkovi zvlášť odmykat. Nikdo tam neslouží rád. Starý generál každého podezíral a mladý vyslýchal. Nikdo tam nevydrží déle než pár měsíců."
"Popiš mi členy domácnosti," požádal ji Ti.
"Generálova První dáma zemřela před několika lety a domácnost, teď řídí Druhá dáma. Ta má pořád strach, že s ní ostatní nejednají dost uctivě, a je to paní, které není snadné vyhovět. Třetí dáma je naprosto nevzdělaná osoba, tlustá a líná, ale nedá práci se jí zavděčit. Čtvrtá dáma je velmi mladá, generál si ji vzal tady v Lan-fangu. Myslím, že je to ten typ, co muže přitahuje. Ale když se dnes ráno oblékala, všimla jsem si, že má na levém prsu ošklivé mateřské znamínko. Pokud se zrovna nesnaží vymámit nějaké peníze z Druhé dámy, tráví většinu dne před zrcadlem.
Mladý pan Ting žije se ženou na malém odděleném nádvoří. Děti nemají. Paní není moc hezká a je o několik let starší než manžel. Ale říkají, že je dost vzdělaná a že přečetla hodně knih. Mladý pán občas nadhodil, že by si vzal druhou ženu, ale ona to nikdy nedovolila. Tak to pán teď zkouší s mladými služkami, ale není moc úspěšný. Nikomu se v tom domě nelíbí a služkám je proto jedno, jestli mladého pána urazí, nebo ne.
Dnes ráno, když jsem uklízela v pokoji mladého pana Tinga, podívala jsem se trochu do jeho soukromých papírů."
"To jsem ti nenařídil," řekl soudce suše.
Fang rozzlobeně po dceři loupl očima.
Temná orchidej se začervenala a rychle pokračovala: "Vzadu v jedné zásuvce jsem našla balíček básní a dopisů, které psal mladý pan Ting. Jeho literární sloh je na mě moc těžký, ale těch pár vět, kterým jsem rozuměla, mi připadalo velice zvláštních. Tak jsem vám ten balíček radši přinesla ukázat, Vaše Ctihodnosti!"
Za řeči zalovila štíhlou rukou v rukávu a vytáhla svazek papírů. S uctivou poklonou je podala soudci.
Ten šelmovsky mrkl na rozhorleného Fanga a pak rychle prohlédl papíry.
Když je zase odkládal, řekl: "V těchto básních se mluví o nedovoleném milostném poměru, a to jazykem tak vášnivým, že je jen dobře, když jsi jim nerozuměla. Všechny dopisy jsou si podobné a všechny jsou také podepsané ‚tvůj otrok Ting´. Mladý Ting je psal patrně jen, aby dal průchod své vášni, zřejmě je totiž nikdy neodeslal ženě, které byly určené."
"Mladý pán by sotva psal něco takového učené ochechuli, jako je jeho žena!" poznamenala Temná orchidej.
Otec jí dal pohlavek, až to mlasklo, a zvolal: "Neodvažuj se mluvit, když se tě nikdo neptá, žábo prostořeká!" Obrátil se k soudci a dodal s omluvou: "To je tím, že už nežije má dobrá žena, aby ji vedla k lepšímu, Vaše Ctihodnosti!"
Soudce se usmál.
"Až budeme mít tenhle vražedný případ z krku, veliteli, zařídím pro tvou dceru vhodný sňatek," řekl. "Pro svéhlavé děvče není nic lepšího, než je připoutat k pravidelným domácím povinnostem."
Fang soudci uctivě poděkoval. Temná orchidej se tvářila nasupeně, ale neodvážila se nic říci.
Soudce poklepal ukazováčkem na balíček a řekl: "Tady to dám ihned opsat. Odpoledne vrátíš originály tam, kde jsi je vzala. Nepočínala sis špatně, slečinko! Měj uši i oči otevřené, ale nech na pokoji uzavřené zásuvky a skříně. A zítra mi zase podej zprávu!"
Když Fang s dcerou odešel, zavolal si Ti Tao Kana.
"Mám tady sbírku dopisů a básní," řekl. "Pečlivě je opiš a pokus se ze všech těch vášnivých výlevů vyčíst nějaké vodítko, podle něhož bychom mohli určit totožnost dámy, jíž byly věnovány."
Tao Kan do básní nahlédl a zježilo se mu obočí.

13

JOU ŤI BAVÍ VZÁCNÉHO HOSTA U ČAJE;
SOUDCE SE ROZHODNE ZNOVU NAVŠTÍVIT GENERÁLOVU PRACOVNU

Soudce se odebral do paláce Jou Ťia jen v doprovodu seržanta Chunga a čtyř strážníků.
Když kráčeli nosiči s jeho palankýnem přes mramorový most, zdobený řezbou, hleděl s obdivem na devítiposchoďovou pagodu, která vyrůstala z lotosového jezera vlevo.
Pak se obrátili k západu a šli podél řeky, až se dostali do pustého jihozápadního rohu města.
Jou Ťiův palác stál stranou na úhoru. Soudce si všiml, že je obehnán skutečně hrozivou zdí. Uvědomil si, že pozemek

leží blízko Vodní brány, kudy řeka opouští město; lidé si přáli, aby tu byly bytelné domy pro případ, že by na město zaútočili barbaři z druhé strany hranice.
Sotva seržant zabušil na hlavní bránu, obě křídla se otevřela dokořán. Dva dveřníci se hluboce ukláněli, zatímco nosiči s palankýnem soudce Ti zamířili na hlavní nádvoří.
Než soudce vystoupil, seběhl po schodech přijímací síně rychle tlouštík středního vzrůstu. Měl široký kulatý obličej a krátký špičatý knír. Malá očka pod tenkým obočím těkala sem a tam, což odpovídalo i jeho rychlým pohybům a překotné mluvě.
Uctivě se uklonil a řekl: "Tato osoba je statkář Jou Ťi. Návštěva Vaší Excelence je pro můj nuzný příbytek velkou poctou. Prosím, račte jít dál!"
Jou Ťi vedl soudce po schodech a vysokými dveřmi do přijímací síně. Nabídl hostovi čestné místo v čele velkého, oltáři podobného stolu u zadní stěny.
Soudce zjistil na první pohled, že audienční síň je zařízena s nevtíravým, vybraným vkusem. Předpokládal, že masivní starožitné stoly a židle a nádherné obrazy na stěnách pocházejí ze sbírky starého guvernéra Joua.
Když sluha naléval čaj do šálků z drahocenné starožitné porcelánové soupravy, zahájil soudce hovor: "Je mým zvykem vždycky navštívit významné občany okresu, kde jsem byl jmenován náčelníkem. Ve vašem případě je to tím příjemnější, že jsem se těšil na setkání se synem tak vynikajícího státníka, jakým byl zesnulý generál Jou Šou-ťien."
Jou Ťi vyskočil ze židle a rychle se třikrát za sebou před soudcem poklonil. Když si opět sedal, repetil: "Deset tisíc díků za laskavá slova Vaší Ctihodnosti! Ano, můj zemřelý otec byl velice pozoruhodný, skutečně velice pozoruhodný člověk! Jaká škoda, že tato osoba je tak nehodným synem tak velkého otce! Běda, skutečné nadání je darem Nebes. Ten pak lze dále rozvíjet vytrvalým studiem. Jestliže však, Vaše Ctihodnosti, jako je to v mém případě, tento základ chybí, pak je i studium od rána do večera málo platné. Mohu o sobě prohlásit snad alespoň tolik, že jsem poznal hranice svých možností. Nejsem nadaný člověk, Vaše Ctihodnosti, a proto jsem si nikdy netroufl ucházet se o nějaký vysoký úřad. Prostě si pokojně žiji a spravuji své domy a půdu."
Podlézavě se zasmál a zamnul si tlusté ruce. Soudce už otvíral ústa, aby promluvil, ale Jou Ťi pokračoval: "Je mi hanba, že jsem nehoden rozmluvy s tak učeným mužem, jako je Vaše Ctihodnost. Mrzí mě to tím více, že se cítím nesmírně poctěn, když se tak slavný náčelník sníží k návštěvě mého nuzného příbytku. Poníženě blahopřeji Vaší Ctihodnosti, že jste tak rychle zatkl toho darebáka Čchien Moua. Skvělý výkon! Dřívější okresní náčelníci se mu podrobovali. Jak politováníhodné! Dobře si pamatuji, jak se můj vážený otec často nepříznivě vyjadřoval o nízké mravní úrovni mladých úředníků. Ehm... Vaše Ctihodnost je ovšem výjimkou. Chci říct, že, jak je obecně známo..."
Jou Ťi na okamžik zaváhal. Soudce mu rychle skočil do řeči: "Zesnulý guvernér vám jistě zanechal pěkný majetek."
"Ovšem, to zanechal!" odpověděl Jou Ťi, "škoda jen, že já jsem tak hloupý! Prakticky všechen můj čas padne na spravování mých statků. A ti nájemci, Vaše Ctihodnosti, ti nájemci! Jsou to docela poctiví lidé, což o to, řekl bych, že jedni z nejlepších, ale pořád ty nedoplatky v nájmu! A pak to zdejší služebnictvo, jaký to je rozdíl oproti lidem v hlavním městě! Vždycky říkám..."
"Pokud vím," přerušil ho soudce rázně, "máte za východní bránou pěknou usedlost."
"Ó, ano," odpověděl Jou Ťi, "ano, to je krásné místo."
Pojednou sám od sebe zmlkl.
"Rád bych se tam jednou podíval," řekl soudce, "na ten slavný labyrint."
"Jaká čest! Jaká čest!" vykřikoval Jou Ťi vzrušeně. "Bohužel je dům ve špatném stavu. Byl bych to tam rád přestavěl, ale můj ctěný otec měl to místo tak rád, že projevil zvláštní přání, aby se tam s ničím nehýbalo. Ano, Vaše Ctihodnosti, jsem hloupý člověk, ale odvažuji se doufat, že projevuji sdostatek synovské úcty. Můj otec to tam svěřil staré manželské dvojici, oddaným bývalým nevolníkům, kteří jsou však naprosto neschopni takovou usedlost spravovat. Ale víte, jak to s takovými starými služebníky chodí; víceméně se předpokládá, že se od nich nic nechce. Já sám jsem tam nikdy nebyl. Po pravdě řečeno, a Vaše Ctihodnost to jistě chápe, ti staří lidé by si mohli myslet..."
"Já se zajímám zejména o labyrint," řekl soudce trpělivě. "Slyšel jsem, že je geniálně vymyšlený. Prošel jste jím někdy?"
V Jou Ťiových očkách se objevil záblesk znepokojení.
"Ne, totiž... Ne, dovnitř jsem se nikdy neodvážil. Abych řekl Vaší Ctihodnosti pravdu, otec byl velice zvláštní, pokud šlo o ten labyrint. Jeho tajemství znal jen on sám..."
"Předpokládám," poznamenal soudce Ti jen tak mimochodem, "že vdova po zesnulém guvernérovi tajemství labyrintu zná?"
"Ach, to je smutná záležitost!" zvolal Jou Ťi. "Musím Vaší Ctihodnosti říci, že mi matka zemřela, když jsem byl ještě velmi malý. Bylo to tehdy velké neštěstí! Zemřela po dlouhé nemoci, plné utrpení."
"Já jsem vlastně měl na mysli," prohodil Ti, "guvernérovu druhou ženu, vaši nevlastní matku."
Jou Ťi opět vyskočil ze židle s překvapivou čilostí. Pochodoval před soudcem sem a tam a přitom vykřikoval: "Ta nešťastná záležitost! Škoda, že o tom musíme mluvit! Vaše Ctihodnost pochopí, jak bolestné je pro oddaného syna, když musí připustit, že jeho ctěný otec se také někdy dopustil chyby. Té nejlidštější chyby, řekl bych, k níž ho dovedla jen jeho vznešená, ušlechtilá povaha.
Běda, Vaše Ctihodnosti, otec se dal oklamat mazanou, hanebnou ženštinou! Podařilo se jí vzbudit jeho soucit a on se s ní oženil. Ach, ty ženy! Místo aby mu byla vděčná, podvedla ho, jen Nebesa vědí, s kterým mladým darebákem. Cizoložství, Vaše Ctihodnosti, je temný, ohavný zločin! Můj otec to věděl, ale trpěl tiše. Ani mně, vlastnímu synovi, o svém trápení neřekl. Teprve na smrtelném loži odhalil konečně svými posledními slovy ten strašný čin!"
Soudce se pokusil něco říct, ale Jou Ťi drmolil dál: "Vím, co má Vaše Ctihodnost na mysli - že jsem měl na tu ženu podat žalobu u soudního dvora. Ale nemohl jsem snést pomyšlení, že by se soukromé záležitosti mého otce vláčely veřejně u soudu před sprostým davem. To pomyšlení bylo nesnesitelné !"

Jou Ťi si zakryl obličej rukama.
"Je mi velice líto," řekl soudce suše, "ale tato záležitost se bude muset před soudem projednat. Vaše nevlastní matka na vás podala žalobu, v níž vznáší námitky proti výkladu poslední vůle a dožaduje se poloviny majetku."
"Ta nevděčnice!" křičel Jou Ťi, "ta odporná ženská! V ní jistě přebývá liščí zloduch, Vaše Ctihodnosti! Žádné lidské stvoření by nemohlo klesnout tak nízko!"
Začal vzlykat.
Soudce pomalu dopil čaj. Počkal, až si Jou Ťi sedne a uklidní se. Pak konverzačním tónem prohodil: "Vždycky mě mrzelo, že mi nebylo dopřáno setkat se s vaším zesnulým otcem. Ale člověk zanechává svého ducha v tom, co napsal. Neobtěžovalo by vás příliš ukázat mi pár stránek jeho kaligrafie? Zesnulý guvernér byl proslulý svým originálním rukopisem."
"Ach!" zvolal Jou Ťi. "Další smůla! Tonu v rozpacích, že nejsem s to splnit příkaz Vaší Ctihodnosti! Zabraňuje mi v tom další z překvapivých povahových rysů mého otce. Abych se správně vyjádřil, spíše i další důkaz jeho velké skromnosti. Když cítil, že jsou jeho dny sečteny, přísně mi nakázal, abych všechny jeho rukopisy spálil. Prohlásil, že žádné dílo jeho štětce nezasluhuje zachovat pro budoucnost. Jaká vznešená povaha!"
Soudce Ti zamumlal nějakou vhodnou formalitu a pak se zeptal: "Vzhledem k tomu, že byl guvernér tak slavný, předpokládám, že s ním mnoho lidí tady v Lan-fangu udržovalo přátelské styky?"
Jou Ťi se pohrdavě usmál.
"V tomhle pohraničním místě není jediný člověk, který by byl mému zesnulému otci stál za rozhovor. Ovšem, kromě Vaší Ctihodnosti! Jakou by měl milovaný otec radost z rozmluvy s Vaší Ctihodností! Vždycky se tolik zajímal o správní záležitosti... Ne, otec byl velice zaujat svými literárními studiemi a všechen volný čas trávil dohlížením na práci rolníků na svých polnostech. Tím se právě vysvětluje, že se té ženštině podařilo vetřít se do jeho přízně... Ale to jsem se nějak rozpovídal!"
Jou Ťi zatleskal a objednal další čaj.
Soudce si mlčky hladil vous. Uvědomoval si, že jeho hostitel je mimořádně prohnaný člověk. Namluvil toho tolik, že prakticky nic neřekl.
Zatímco Jou Ťi breptal pořád dokola o drsném počasí v Lan-fangu, soudce Ti pomalu upíjel čaj.
Náhle se zeptal: "Kde maloval pan otec své obrazy?"
Jou Ťi se na svého hosta zaraženě podíval a chvíli neodpovídal. Podrbal se na bradě a pak řekl: "Já se o umění moc nezajímám... Počkat... Ano, otec maloval v pavilónu za venkovským sídlem. Krásné místo vzadu na zahradě, hned vedle vchodu do labyrintu. Mám dojem, že ten velký stůl, na němž otec pracoval, tam pořád ještě je. Pokud se ovšem starý dveřník o něj pořádně stará. Však Vaše Ctihodnost ví, jak je to s tím starým služebnictvem..."
Soudce Ti vstal.
Jou Ťi naléhal, aby ještě zůstal. Začal s jinou zmatenou příhodou. A jen s největšími obtížemi se soudci konečně podařile se s hostitelem rozloučit.
Seržant Chung čekal na svého pána v lóži vrátného. Vrátili se rovnou k soudu.
Když Ti opět usedl ke svému psacímu stolu, z hloubi duše si oddechl.
"To je ale únavný člověk, ten Jou Ťi!" prohodil k seržantu Chungovi.
"Zjistila Vaše Ctihodnost nějaké nové skutečnosti?" zajímal se seržant.
"Ne," odpověděl soudce, "ale Jou Ťi řekl pár věcí, které mohou mít v budoucnu nějaký význam. Nepodařilo se mi opatřit ukázku guvernérova rukopisu, abych ji mohl porovnat s poslední vůlí, kterou našel Tao Kan ve svitkovém obraze. Jou Ťi tvrdí, že mu otec nařídil, aby po jeho smrti všechny jeho rukopisy zničil. Napadlo mi, že bych snad něco našel u guvernérových přátel tady v Lan-fangu, ale podle Jou Ťia tu jeho otec neměl jediného přítele. Jak na tebe zapůsobil ten palác, seržante?"
"Zatímco jsem čekal ve vrátnici," odpověděl Chung, "bavil jsem se s oběma dveřníky. Ti si myslí, že jejich pán je tak trochu padlý na hlavu. Je stejně výstřední jako jeho otec, ale nemá guvernérův skvělý mozek.
Ačkoli Jou Ťi není sám žádný atlet, má ve velké lásce rohování, zápas a šermování. Služebnictvo do paláce se vybírá většinou podle fyzických schopností. Nic nedělá Jou Ťimu takovou radost jako pozorovat je při tréninku. Z druhého nádvoří udělal jakousi arénu a tam vysedává celé hodiny, hlasitě povzbuzuje zápasníky a vítězům uděluje ceny."
Soudce pomalu pokýval hlavou.
"Slaboši často mívají fyzickou sílu v přehnané úctě," poznamenal.
"Služebníci říkají," pokračoval seržant, "že Jou Ťi jednou odlákal Čchien Mouovi nejlepšího šermíře tím, že ho strašně přeplatil. Čchien se velice hněval. Jou Ťi není statečný člověk, den ze dne očekává, že přitáhnou barbaři a vydrancují město. Proto prý trvá na tom, aby jeho služebníci uměli dobře bojovat. Najal si dokonce dva ujgurské válečníky, aby naučili jeho služebníky bojovat po ujgursku."
"Dozvěděl ses něco o vztahu starého guvernéra k Jou Ťimu?" zajímalo soudce.
"Jou Ťi musel mít ze svého otce děsivý strach," odpověděl seržant Chung. "Nic na tom nezměnila ani guvernérova smrt. Po jeho pohřbu propustil Jou Ťi všechno staré služebnictvo, protože mu příliš připomínalo děsivou otcovu přítomnost. Jou Ťi splnil do písmene všechny guvernérovy pokyny, včetně toho, že má na jeho venkovském sídle ponechat všechno přesně v tom stavu, jak to bylo za jeho života. Jou Ťi sám tam od guvernérovy smrti nikdy nevkročil. Služebnictvo říká, že bledne při pouhé zmínce o tom místě."
Soudce Ti si hladil vous.
"Některý den se do toho venkovského sídla vydám," řekl zamyšleně, "a prohlédnu si ten slavný labyrint. Ty mezitím zjistíš, kde bydlí paní Jou se synem, a pozveš ji ke mně. Paní Jou má možná schovaný nějaký rukopis starého guvernéra. A taky si ověřím Jou Ťiovo tvrzení, že jeho otec neměl tady v Lan-fangu žádné přátele.

Pokud jde o vraždu okresního náčelníka Pana, nevzdal jsem se dosud zcela naděje, že nějak přijdu na stopu tomu záhadnému návštěvníkovi Čchien Moua. Uložil jsem Ťiao Tajovi, aby se vyptal všech bývalých stráží Čchienova paláce, a velitel Fang má ve vězení vyslechnout druhého Čchienova poradce. Uvažuji také o tom, jestli nemám poslat Ma Žunga, aby pátral v brlozích, kde se shromažďuje zločinecká spodina. Jestli okresního náčelníka Pana zavraždil ten záhadný muž v pozadí, měl snad nějaké komplice."
"A zároveň, Vaše Ctihodnosti," navrhl seržant, "by se tam Ma Žung mohl poptávat po velitelově starší dceři Bílé orchideji. Mluvili jsme o tom dnes ráno a Fang připouští, že byla pravděpodobně unesena a prodána do nevěstince."
Soudce řekl s povzdechem: "Ano, taky se bojím, že to s tím ubohým děvčetem nějak takhle dopadlo."
Po chvíli soudce uvažoval dál: "S vyšetřováním generálovy vraždy jsme zatím mnoho nepokročili. Pošlu Tao Kana večer do Poustevny tří pokladů, aby se podíval, jestli se tam neukáže Wu nebo ta neznámá žena, kterou Wu tak rád maluje."
Soudce vzal z hromady jeden dokument, který Tao Kan přinesl za jeho nepřítomnosti. Seržant Chung však, jak se zdálo, se neměl k odchodu.
Chvíli otálel a pak řekl: "Vaše Ctihodnosti, nemohu se zbavit dojmu, že jsme v knihovně generála Tinga něco přehlédli. Čím víc na to myslím, tím víc jsem přesvědčený, že klíč k té hádance musíme hledat tam."
Soudce odložil papír a se zájmem se podíval po seržantovi.
Otevřel malou lakovou krabičku a vyjmul z ní kopii miniaturní dýky, kterou mu zhotovil Tao Kan. Položil si ji na dlaň a řekl zvolna: "Seržante, víš, že před tebou nemám žádné tajemství. Ačkoli vážím různé mlhavé teorie o pozadí vraždy generála Tinga, musím se upřímně přiznat, že nemám zdání, jak bylo té dýky použito, ani jak se vrah dostal dovnitř a zase ven."
Oba se na chvíli odmlčeli.
Náhle se soudce rozhodl.
"Zítra ráno, seržante, půjdeme znovu do Tingova paláce a prohledáme knihovnu. Možná že máš pravdu a že musíme hledat řešení zločinu tam!"

14

V PRACOVNĚ MRTVÉHO JE NALEZENA PODIVNÁ STOPA; SOUDCE TI VYSÍLÁ SVÉ LIDI, ABY ZATKLI ZLOČINCE

Druhého dne ráno bylo krásné počasí. Slibovalo jasný a slunný den.
Když soudce Ti posnídal, oznámil seržantu Chungovi, že má v úmyslu dojít do Tingova paláce pěšky.
"Vezmu s sebou také Tao Kana," dodal soudce. "Trochu tělocviku mu půjde k duhu."
Soudní areál opustili západní bránou.
Soudce neoznámil kandidátu Tingovi svou návštěvu předem. Zastihli palác uprostřed příprav na pohřeb.
Majordom uvedl soudce a jeho průvodce do boční místnosti. Hlavní síň byla přeměněna v márnici a generálovo tělo spočívalo v obrovské rakvi z lakovaného dřeva, před níž dvanáct buddhistických kněží nahlas předčítalo sútry.
Monotónní prozpěvování a údery do dřevěných gongů se rozléhaly palácem a ve vzduchu se vznášela těžká vůně kadidla.
Soudce Ti si na chodbě všiml malého stolku s hromadami darů k narozeninám, zabalených v červeném papíře, k nimž byly připojené blahopřejné dopisy.
Majordom zpozoroval soudcův udivený pohled a pospíšil si s omluvou, Řekl, že všechny ty dary, které tu teď působí tak tísnivě, by byli už dávno uklidili, nebýt toho, že všechno služebnictvo je tak zaměstnáno přípravami na generálův pohřeb.
Přispěchal mladý Ting ve smutečním šatu z bílé konopné látky. Začal se mnohomluvně omlouvat za nepořádek, panující v domě.
Soudce Ti jeho výklady přerušil.
"Dnes nebo zítra," řekl, "bude váš případ projednáván u soudu. Protože bych si rád ověřil dvě tři maličkosti, rozhodl jsem se vykonat u vás zcela neformální návštěvu.
Zajdu si ještě jednou do knihovny vašeho zemřelého otce. Nemusíte se obtěžovat a doprovázet nás."
V temné chodbě ke knihovně zastihli dva biřice, kteří tam měli službu. Hlásili, že se ke dveřím nikdo ani nepřiblížil.
Soudce Ti zlomil pečeť a otevřel.
Rychle ustoupil a dlouhým rukávem si zakryl obličej. Do nosu jej udeřil zápach, který přímo zvedal žaludek.
"Uvnitř je nějaká zdechlina," řekl soudce. "Jdi do hlavní síně, Tao Kane, a požádej ty mnichy o pár tyčinek indického kadidla."
Tao Kan hned odběhl.
Vrátil se se třemi zapálenými tyčinkami v každé ruce. Pronikavě voněly a stoupal z nich hustý dým.
Soudce je převzal a znovu vstoupil do knihovny. Mával kolem sebe tyčinkami tak, že byl zahalen mračnem modrého kouře.
Seržant a Tao Kan čekali venku.
Po chvíli se soudce objevil. V ruce měl tenkou tyčku s vidlicí na konci, jaké se užívá k zavěšování svitkových obrazů na zeď. Na jejím konci nesl rozkládající se tělíčko myši.
Podal tyčku Tao Kanovi a přikázal mu: "Řekni biřicům, ať dají to mrtvé zvíře do krabice s přiléhavým víkem."
Soudce pak čekal před otevřenými dveřmi. Kadidlové tyčinky postavil uvnitř na psací stůl do nádoby na štětce. Ze

dveří se valila oblaka kouře.
Čekali, až zápach vyvane; seržant Chung se smíchem poznamenal: "To zvířátko mi docela nahnalo strach, Vaše Ctihodnosti!"
Soudce zachoval kamennou tvář.
"Však on by tě přešel smích, seržante, kdybys do té místnosti vstoupil. Je naplněna duchem násilné smrti!"
Když se Tao Kan vrátil, vešli všichni tři do knihovny.
Soudce ukázal na malou lepenkovou krabičku, která ležela na podlaze.
"Posledně jsem nechal tu krabičku na psacím stole," řekl, "hned vedle tuše. Je to krabička s kandovanými švestkami, které jsem našel v generálově rukávu. Myš je ucítila. Podívejte se, otisky jejích nožek jsou zřetelně vidět v prachu, který se usadil na stole."
Sklonil se a opatrně vzal krabičku do dvou prstů. Položil ji na psací stůl.
Viděli, že roh víčka je ohlodaný.
Soudce krabičku otevřel. Jedna švestka z devíti chyběla.
"Tohle byla druhá vrahova zbraň," řekl soudce pochmurně. "Ty švestky jsou otrávené."
Tao Kanovi přikázal: "Podívej se po podlaze a najdi tu švestku. Ale nedotýkej se jí!"
Tao Kan se spustil na kolena. Zpola ohlodanou švestku našel pod jednou policí s knihami.
Soudce vytáhl zpod šatu párátko a zabodl je do švestky. Vložil ji zpátky do krabičky a zavřel víčko.
"Zabal tu krabičku do naolejovaného papíru," řekl seržantu Chungovi. "Vezmeme ji k soudu k dalšímu šetření."
Pak se rozhlédl a potřásl hlavou.
"Vraťme se teď k soudu," řekl. "Tao Kan zapečetí dveře a ti dva biřici tu budou hlídat dál."
Mlčky kráčeli domů.
Sotva vešel soudce do pracovny, požádal písaře, aby mu přinesl konvici horkého čaje.
Sedl si za stůl. Tao Kan a seržant Chung se podle zvyku usadili na stoličky.
Mlčky popíjeli čaj.
Pak soudce pravil: "Seržante, ať některý z poslíčků doběhne pro toho starého ohledače."
Když seržant odešel, řekl soudce Tao Kanovi: "Tahle vražda je pořád komplikovanější. Dřív než se nám podařilo zjistit, jakým způsobem vrah svůj čin provedl, zjišťujeme, že měl v záloze druhou zbraň. Jakmile jsme odhalili, že obviněný Wu má tajemnou přítelkyni, dozvídáme se, že tajnou lásku má i žalobce Ting!"
"Vaše Ctihodnosti," řekl Tao Kan lišácky, "není to náhodou totéž děvče? Jestli jsou Wu a Ting soky v lásce, vrhalo by to na Tingovu žalobu úplně nové světlo!"
Soudce Ti myšlenka zaujala.
"To je velice zajímavý nápad!" řekl.
Po chvíli Tao Kan navázal: "Pořád ještě nemohu pochopit, jak se vrahovi podařilo přimět generála Tinga, aby přijal tu krabičku s otrávenými švestkami. Zřejmě mu ji dal osobně. Na stolku v chodbě jsme viděli hromadu dárků k narozeninám. Vrah ji tam nemohl položit, protože neměl jistotu, že si generál vezme právě tuhle krabičku! Byl by si ji stejně tak mohl vzít kandidát Ting nebo kterýkoli jiný člen domácnosti."
A potom," vmísil se do hovoru seržant, "tu máme další problém: proč vrah tu krabičku z generálova rukávu zase nevyndal, když už ho zavraždil? Proč nechal na místě činu tento usvědčující materiál?"
Tao Kan rozpačitě vrtěl hlavou. Po chvíli řekl: "Málokdy jsme se setkali s tolika nesnadnými problémy najednou. Kromě Tingovy vraždy tu máme skryté poselství v té krajinomalbě na zdi a pořád ještě se volně pohybuje Čchien Mouův záhadný návštěvník, a jen Nebesa vědí, jakou novou hanebnost chystá. Máme vůbec nějakou stopu, která by nás přivedla k zjištění jeho totožnosti?"
Soudce Ti se mdle usmál.
"Vůbec ne," odpověděl. "Včera večer mi řekl Ťiao Taj, že vyslýchal bývalé Čchien Mouovy strážné i jeho poradce. Nikdo z nich nemohl podat žádnou informaci. Záhadný cizinec přišel vždycky pozdě v noci. Postavu halil dlouhý plášť a nikdy nepromluvil slovo. Spodní polovinu obličeje mu zakrýval šál, horní polovinu stín jeho kápě. Dokonce neukázal ani ruce; vždycky je měl schované v rukávech."
Vypili další šálek čaje.
Nato písař ohlásil, že se dostavil ohledač.
Soudce obdařil starého lékárníka pronikavým pohledem.
"Posledně, když jste ohledával generálovo tělo," řekl mu, "prohlásil jste, že většinu jedů užitých vnitřně lze určit. Teď tu mám tuhle krabičku s kandovanými švestkami. Myš jednu ohlodala a na místě zdechla. Prozkoumejte ty švestky v mé přítomnosti a pokuste se určit jed. Pokud to bude třeba, máte k dispozici i tu mrtvou myš."
Ti podal krabičku ohledači.
Starec rozvázal raneček, který si přinesl, a vyndal kožené pouzdro. Byla v něm souprava tenkých nožíků s krátkými čepelemi a dlouhými střenkami. Vybral si jeden s vlasovým ostřím.
Pak vytáhl z rukávu čtvercovou podložku z bílého papíru a položil ji na roh psacího stolu. Pinzetou vyndal švestku ohlodanou od myši a položil ji na podložku. S pozoruhodnou obratností z ní odřízl plátek, tenký jako nejjemnější hedvábný papír.
Soudce s oběma pomocníky se zaujetím sledovali každý pohyb.
Ohledač uhladil čepelí nože plátek na podložce. Pozorně jej prohlédl, zvedl oči a požádal o šálek vařící vody, nepoužitý štětec na psaní a o svíčku.
Když písař žádané věci přinesl, ohledač namočil štětec do vody a tenký plátek navlhčil. Vzal čtvereček sytě bílého lesklého papíru, položil jej na plátek a přitiskl dlaní.

Zapálil svíčku. Lesklý papír zvedl a ukázal jej soudci; byl na něm mokrý otisk plátku. Pak jej držel nad plamenem svíčky, dokud neoschl.
Nato odnesl papír k oknu. Chvíli jej prohlížel a zlehka po něm přejížděl ukazovákem. Tao Kan vstal a díval se ohledači přes rameno.
Ten se obrátil a podal papír soudci. Řekl: "Dovoluji si oznámit, že ta švestka obsahuje velkou dávku jedovatého barviva, které se jmenuje klejopryskyřice neboli gumiguta. Bylo do ní vpraveno pomocí duté jehly."
Soudce Ti se zvolna probíral licousy. Podíval se na papír a zeptal se: "Jak jste to zjistil?"
"Touto metodou," řekl ohledač s úsměvem, "se v našem oboru pracuje už po mnoho století. Cizí substance ve šťávě švestky se pozná podle barvy a zrnitosti. Když se Vaše Ctihodnost podívá na tento otisk, jasně rozezná žluté zabarvení. Rozdíl v zrnitosti rozpozná citlivými prsty jen člověk, který má dlouholeté zkušenosti s drogami. A protože na řezu je vidět řadu malých kulatých dírek, soudím, že gumiguta byla dovnitř vpravena dutou jehlou."
"Výborně!" pochválil ho soudce. "Podívejte se teď ještě na ostatní švestky."
Ohledač si sedl k dílu a soudce Ti si bezmyšlenkovitě pohrával s prázdnou lepenkovou krabičkou. Vyndal složený bílý papír, jímž bylo vyložené dno. Náhle se nad ním sklonil a pozorně si prohlížel slabou červenou značku na okraji papíru.
"No ne, dopustit se takovéhle neopatrnosti!"
Seržant Chung a Tao Kan vstali a zvědavě se sklonili nad papírem. Soudce Ti ukázal prstem na červenou značku.
"To je polovina Wuova razítka!" vykřikl seržant. "Vždyť je to táž pečeť, kterou otiskl na náš obraz!"
Soudce se opřel v křesle.
"K našemu malíři vedou tedy dvě přímé stopy," řekl. "Za prvé, použitý jed; gumiguty užívají malíři jako žlutého barviva a všichni vědí, že je to nebezpečný jed. A za druhé: tento list papíru, kterým byla vyložena krabička. Domnívám se, že jej Wu někdy použil jako podložku, když dával na obraz svou pečeť, nepozorností se polovina razítka otiskla na tento papír vespodu."
"Na něco takového jsme právě čekali!" zvolal vzrušeně Tao Kan.
Soudce na to nic neřekl. Tiše čekal, až ohledač dokončí průzkum ostatních švestek.
Konečně stařec ohlásil:
"Každá z nich obsahuje smrtelnou dávku klejopryskyřice, Vaše Ctihodnosti."
Soudce Ti našel na stole list úředního papíru a přisunul jej k ohledači.
"Napište mi sem, prosím vás, svědeckou výpověď, a otiskněte pod ni svůj palec," požádal ho.
Starý ohledač si namočil štětec a vyplnil dokument. Když na něj otiskl svůj palec, soudce ho s vlídnými slovy propustil. Pak požádal jednoho písaře, aby zavolal náčelníka Fanga.
Když náčelník vstoupil, soudce mu dal stručný rozkaz: "Vezmi čtyři bičice a zatkněte malíře Wu Fenga."

15

MALÍŘ WU ODHALUJE PŘED SOUDEM SVÉ TAJEMSTVÍ;
SOUDCE NAŘIZUJE, ABY BYLA PROHLEDÁNA VÝCHODNÍ ČTVRŤ

Soudním areálem se rozlehly tri údery na velký bronzový gong a oznámily zahájení odpoledního zasedání. V soudní síni se shromáždil značný počet diváků. Starý generál Ting byl v Lan-fangu dobře znám.
Soudce vystoupil na pódium. Vyzval kandidáta Tinga, aby předstoupil.
Když poklekl před pódiem, soudce Ti promluvil: "Před časem jste vystoupil před tímto tribunálem a obvinil Wu Fenga, že zavraždil vašeho otce. Vše jsem pečlivě vyšetřil a shromáždil jsem důkazy, jež mě opravňují k Wuovu zatčení. Přesto zůstává nemálo otázek, které je třeba vyjasnit.
Vyslechnu nyní obžalovaného a vy pozorně poslouchejte. Jestli se bude hovořit o věci, k níž máte co dodat, přihlaste se o slovo."
Soudce vyplnil příkaz pro správce vězení. Brzy nato přivedli dva biřici do soudní síně Wua. Když se přiblížil k pódiu, soudce si všiml, že není nijak rozrušený.
Wu poklekl a uctivě vyčkával, až ho soudce osloví.
"Uveďte jméno a zaměstnání!" řekl soudce stroze.
"Tato bezvýznamná osoba," odpověděl Wu, "se jmenuje Wu Feng. Povoláním jsem mladší kandidát a ze záliby malíř."
"Jste obžalován, že jste zavraždil generála Ting Chu-kua," pravil soudce přísně. "Mluvte pravdu."
"Vaše Ctihodnosti," řekl Wu klidně, "toto obvinění rozhodně popírám. Je mi známo jméno oběti i zločin, kvůli němuž byl propuštěn z vojenských služeb, protože jsem o této hanebné záležitosti často slýchal mluvit svého otce. Ale dovolte, abych prohlásil, že jsem se s generálem nikdy nesetkal. Dokonce jsem ani nevěděl, že žije v Lan-fangu, dokud o mně jeho syn nezačal šířit zlovolné pomluvy. Pomluv jsem si nevšímal, protože byly tak směšné, že se mi zdálo úplně zbytečné je vyvracet."
"Je-li tomu tak," řekl soudce chladně, "proč tedy žil generál v neustálém strachu před vámi? Proč byly brány jeho paláce ve dne v noci zavřené a proč se v knihovně zamykal? A jestliže jste nepřipravoval proti generálovi nějakou zákeřnost, proč jste najal darebáky, aby slídili kolem jeho paláce?"
"Pokud jde o první dvě otázky, Vaše Ctihodnosti, týkají se vnitřních záležitostí Tingova paláce. A protože o nich nic nevím, nemohu se k nim vyjádřit. Pokud jde o poslední dotaz, popírám, že jsem někdy najal nějaké lidi, aby sbírali informace o Tingově rodině. Vyzývám toho, kdo mě obžaloval, aby uvedl jméno alespoň jednoho z těch lidí, které jsem údajně najal, a konfrontoval mě s ním."
"Nebuďte tak sebejistý, mladíku," varoval ho soudce vážně. "Vlastně jsem už jednoho z těch darebáků zatkl. Ve

vhodné chvíli s ním budete konfrontován."
Wu vykřikl ve velkém hněvu: "V tom případě ho ten ničemný Ting podplatil, aby křivě svědčil!"
Soudce viděl, že Wu konečně ztratil sebeovládání, a pomyslel si, že to je ta pravá chvíle, kdy je třeba vypálit na obžalovaného další překvapení.
Předklonil se a udeřil na něho: "Já, okresní náčelník, vám řeknu, proč nenávidíte Tingovu rodinu. Ne pro svár mezi vaším otcem a generálem Tingem. Ne, máte zcela osobní a zavrženíhodný důvod. Vizte tuto ženu!"
Při těchto slovech vytáhl z rukávu výřez z Wuovy malby, zachycující pouze tvář bohyně Kuan-jin.
Když jej soudce podával veliteli Fangovi, aby jej předal Wuovi, sledoval oba, obžalovaného i kandidáta Tinga. A všiml si, že jakmile se zmínil o ženě, zapletené do případu, oba mladíci zbledli. Ting v náhlém strachu doširoka otevřel oči.
Vtom soudce zaslechl tlumený výkřik.
Velitel Fang stál pořád ještě s obrazem v ruce. Tvář měl popelavou a tvářil se, jako by spatřil ducha.
"Vaše Ctihodnosti!" vykřikl, "tohle je moje starší dcera Bílá orchidej!"
Při tomto nečekaném odhalení to v davu zašumělo.
"Ticho!" zahřímal soudce.
Podařilo se mu nedat najevo vlastní úžas a klidně řekl: "Veliteli, podej ten obrázek obžalovanému!"
Neušlo mu, že zatímco Wu je velitelovým odhalením velice rozrušen, kandidátu Tingovi se zřejmě ulevilo. Tento mladý muž si hluboce oddychl a do tváří se mu vrátila barva.
Wu upřeně zíral na portrét.
"Mluvte!" přikázal mu soudce. "Jaký je váš vztah k tomuto děvčeti?"
Wu byl smrtelně bledý. Když odpovídal, byl však jeho hlas pevný: "Odmítám o tom mluvit."
Soudce se opřel v křesle. Pravil chladně: "Obžalovaný zřejmě zapomíná, že stojí před soudem. Přikazuji vám, abyste odpověděl na mou otázku!"
"Můžete mě umučit k smrti," odpověděl Wu zvučně, "ale nikdy se vám nepodaří přimět mě k odpovědi na tuto otázku."
Soudce Ti povzdechl a konstatoval: "Provinil jste se pohrdáním soudem."
Na soudcův pokyn strhli dva strážníci z Wua šaty. Dva jiní ho popadli za paže a přitiskli ho k zemi, až se tváří dotýkal podlahy. Vyčkávavě se dívali na velitele Fanga, který tam stál s těžkým bičem v ruce.
Velitel vzhlédl k soudci se zoufalým výrazem.
Ti porozuměl. Fang byl spravedlivý člověk; měl strach, že v hněvu umlátí Wua k smrti. Soudce pokynul statnému biřici.
Ten vzal od velitele bič. Zvedl svalnatou paži a tenká žíla dopadla na Wuova obnažená záda. Wu sténal, jak mu naskakoval pruh za pruhem. Po desáté ráně vytryskla z rozšvihané kůže krev. Ale nenaznačil, že by chtěl mluvit.
Po dvaceti ranách se zhroutil.
Biřic hlásil, že omdlel. Na soudcův, pokyn zvedli dva biřici Wua na kolena. Dávali mu čichat ocet tak dlouho, až se mu vrátilo vědomí.
"Pohleďte na svého náčelníka!" přikázal soudce Ti.
Jeden biřic popadl Wua za vlasy a zvrátil mu hlavu dozadu.
Soudce se k němu naklonil a pozorně se díval do zmučené tváře.
Wuovy rty se křečovitě chvěly. Pak řekl bezbarvě: "Nebudu mluvit."
Biřic s bičem se chystal udeřit těžkou rukojetí Wua do obličeje. Ale Ti zvedl ruku. Oslovil mladíka prostě: "Wu, jste přece inteligentní člověk. Jistě chápete, jak pošetile si počínáte. Musím vám říct, že toho vím o vašem vztahu k té ubohé svedené dívce víc, než si myslíte!"
Wu jen zavrtěl hlavou.
"Vím všechno," pokračoval soudce klidně, "o vašem setkání s Bílou orchidejí v Poustevně tří pokladů u východní brány.
V tu chvíli Wu vyskočil. Zapotácel se a jeden biřic ho musel zachytit za ruku, aby neupadl. Wu si toho nevšímal. Zvedl obnaženou pravou paži se zaschlými stružkami krve. Zahrozil na soudce pěstí a pronikavě vykřikl: "Teď je ztracená! A zabil jste ji vy, pse jeden úřednická!"
Z davu se ozvaly hlasité výkřiky. Velitel Fang k němu přiskočil a přitom vyrážel nesouvislé otázky. Biřici nevěděli, co mají dělat.
Soudce Ti udeřil kladívkem do stolu. Mohutným hlasem zvolal: "Tady bude ticho a klid!"
Mumlání ustalo.
"Jestli budu nucen vyslovit ještě jedno napomenutí, dám vyklidit soudní síň," řekl přísně. "Všichni zůstanou na vykázaném místě!"
Wu se zhroutil a klesl k zemi. Jeho tělo se zmítalo ve vzlycích. Velitel Fang stál strnule v pozoru. Kousal se do rtů, až mu po bradě stékala stružka krve.
Soudce Ti se pomalu probíral vousem.
Pak přerušil nepříjemné ticho.
"Mladší kandidáte Wu, chápete, že vám nezbývá, než vypovědět všechno, co víte. Jestliže jsem, jak vyrozumívám z vaší poslední poznámky, Bílou orchidej ohrozil zmínkou o vašem setkání v opuštěném chrámu, pak jste za její těžkosti odpovědný vy; měl jste dost příležitostí mě varovat."
Soudce dal znamení strážníkům, aby podali Wuovi šálek silného čaje. Vypil jej jedním douškem a řekl zdrceně: "Její tajemství zná teď celé město. Nic ji nemůže zachránit!"
Soudce Ti poznamenal suše: "Nechtě na soudu, aby uvážil, co je a co není možné. Znovu vás vyzývám, abyste vypověděl, co víte!"
Wu se ovládl a začal tiše vyprávět: "Nedaleko východní brány stojí malý buddhistický chrám, jmenuje se Poustevna tří

pokladů. Před mnoha lety, když ještě tímto městem procházela cesta na západ, postavili tuto Poustevnu mniši z Chotanu. Později ji opustili a chrám začal chátrat, lidé z okolí odnesli dveře a vůbec všechno ze dřeva na topení. Ale zůstaly tam nádherné nástěnné malby, kterými si mniši kdysi chrám vyzdobili.
Objevil jsem je náhodou, když jsem se potuloval po městě a sháněl se po buddhistických uměleckých dílech. Pak jsem tam chodil často a dělal jsem kopie těch maleb. Zamiloval jsem si tu malou uzavřenou zahradu za chrámem. A chodíval jsem tam i za noci, abych vychutnal krásu měsíce.
Jednoho večera asi před třemi týdny jsem trochu přebral. Rozhodl jsem se zajít do chrámu a v zahradě si zchladit hlavu. Sedím tam na kamenné lavičce, když vtom vstoupila do zahrady dívka."
Wu sklonil hlavu ještě hlouběji. V soudní síni vládlo hluboké ticho.
Opět vzhlédl a oči měl upřené do prázdna. Pak pokračoval: "Připadala mi jako naše paní Kuan-jin, která sestoupila na zem. Byla oblečená v jednoduchý tenký šat z bílého hedvábí a hlavu jí halil bílý hedvábný šál. Na krásné tváři měla výraz hlubokého, nevýslovného smutku, na bledých tvářích se třpytily slzy. Ty nebeské rysy se mi vryly do paměti, budu je malovat, co živ budu!"
Zakryl si obličej rukama. Pak mu paže bezvládně klesly. "Pospíchal jsem k ní a koktal zmatená slova, nevím už ani co. Ona ve strachu ustoupila a šeptala: ‚Nemluvte, odejděte, prosím vás! Bojím se!´ Padl jsem před ní na kolena a zapřísahal jsem ji, aby mi důvěřovala.
Přitáhla si šat těsněji k tělu a tichým hlasem řekla: ‚Mám zakázáno vycházet z domu, ale dnes v noci jsem vyklouzla. Musím se ale rychle vrátit, jinak mě zabije. Nikomu to neříkejte. Já zase přijdu!´
Potom měsíc obestřel mrak. Ve tmě jsem sotva zaslechl její rychlé kroky.
Tu noc jsem celé hodiny prohledával chrám a jeho okolí. Ale nikde po ní nebylo vidu ani slechu."
Wu se odmlčel. Soudce Ti pokynul, aby mu podali další šálek čaje. Malíř netrpělivě zavrtěl hlavou a pokračoval: "Od toho nezapomenutelného večera jsem do chrámu chodil téměř každou noc, ale ona už nikdy nepřišla. Je jasné, že ji někdo drží v zajetí. Teď, když je její tajná návštěva v chrámu prozrazena, ji ten netvor, který ji věznì, určitě zabije!" Wu začal vzlykat. Po chvíli promluvil soudce Ti: "Tady sám vidíte, jak nebezpečné je neříci celou pravdu. Soud učiní vše, co je v jeho silách, aby tu dívku našel. A vy byste se zatím měl přiznat, jak jste zavraždil generála Tinga!"
Wu vykřikl: "Přiznám se, k čemu budete chtít! Ale ne teď! Zapřísahám vás, Vaše Ctihodnosti, pošlete své lidi, ať tu dívku zachrání! Snad nebude příliš pozdě."
Soudce Ti pokrčil rameny. Kývl na biřice. Ti postavili Wua na nohy a odvedli ho zpátky do vězení.
"Kandidáte Tingu," pravil soudce, "vyšetřování vzalo zcela nečekaný obrat. Zřejmě toto vše nemá nic společného s vraždou vašeho otce. Je však jasné, že obžalovaný není v takovém stavu, aby mohl být dále vyslýchán. Proto slyšení přerušuji. Ve vhodné době bude pokračovat."
Na stůl dopadlo soudcovo kladívko, soudce vstal a opustil síň.
Dav pomalu vycházel a živě rozmlouval o vzrušujícím novém vývoji.
Zatímco se soudce převlékal do pracovního šatu, přikázal seržantu Chungovi, aby zavolal velitele Fanga.
Ma Žung s Tao Kanem se posadili na stoličky před soudcovým stolem.
Když velitel vstoupil, řekl Ti: "Veliteli, tohle byl pro tebe velký otřes. Škoda, že jsem ti neukázal ten obrázek dříve, ale nemohlo mě napadnout, že je v nějaké souvislosti s tvou starší dcerou. Tohle je však první určitá stopa."
Za řeči vzal červený štětec a vyplnil tři úřední formuláře.
"Vezmeš si teď dvacet ozbrojených biřiců," pokračoval, "a vydáš se do Poustevny tří pokladů. Ma Žung a Tao Kan budou akci řídit. Jsou to naši dva nejlepší lidé a mají v takové práci velké zkušenosti. Tyhle plné moci vás opravňují vstoupit do každého domu v té čtvrti a důkladně jej prohledat."
Soudce otiskl na dokumenty velkou pečeť soudního dvora a podal je Ma Žungovi.
Ma Žung je hbitě zasunul do rukávu. Vzápětí všichni tři odešli.
Soudce poslal písaře pro konvici horkého čaje. Vypil šálek a řekl seržantu Chungovi: "Jsem rád, že má velitel o pohřešované dceři alespoň nějakou zprávu. Teď, když vyšlo najevo, že na Wuových malbách je ona, zdá se mi trochu podobná mladší Fangově dceři Temné orchideji. Měl jsem si toho všimnout hned."
"Jediný, kdo viděl určitou podobnost, Vaše Ctihodnosti," řekl lišácky seržant, "byl náš statečný bojovník Ma Žung."
Soudce se lehce usmál.
"Ma Žung patrně věnoval Temné orchideji víc pozornosti než ty nebo já!"
Soudcova tvář nabyla pak obvyklého vážného výrazu. Po chvíli si povzdechl: "Nebesa vědí, v jakém stavu to ubohé děvče najdou, jestli se jim to vůbec podaří. Když si člověk přeloží poetický popis našeho popudlivého přítele malíře do běžného jazyka, je jasné, že v chrámové zahradě měla Bílá orchidej na sobě obyčejný noční úbor. To znamená, že ji někdo věznil v některém domě poblíž toho chrámu, patrně nějaký zvrhlý zhýralec. Když zjistil, že tajně opustila dům, dostal možná strach a zabil ji. Jednoho dne se její tělo objeví v některé vyschlé studni..."
"Tato záležitost nás však nepřivedla o nic blíže k objasnění generálovy vraždy," poznamenal seržant Chung. "Bojím se, že budeme muset Wua vyslechnout na mučidlech."
Soudce na druhou seržantovu poznámku nereagoval. Řekl: "Všiml jsem si jedné zajímavé skutečnosti. Když jsem se během zasedání zmínil o ženě, zapletené do případu, Wu i Ting zbledli; Ting skutečně dostal strach. Jakmile ale slyšel, že jde o velitelovu dceru, zřetelně se mu ulevilo. To znamená, že s generálovou vraždou má cosi společného nějaká žena. Zřejmě táž osoba, pro niž psal Ting ty vášnivé verše."
Ozvalo se zaklepání.
Seržant Chung vstal a otevřel. Dovnitř vešla Temná orchidej.
Hluboce se před soudcem uklonila a řekla: "Nemohla jsem otce najít, Vaše Ctihodnosti, a tak si dovoluji přijít sama a podat vám zprávu."

"Jsi velice vítána, slečno!" pravil soudce se zájmem. "Právě jsme mluvili o Tingově domě. Řekni mi, pokud to víš: tráví mladý pan Ting hodně času mimo domov?"
Temná orchidej důrazně zavrtěla hlavičkou.
"Ne, Vaše Ctihodnosti," odpověděla. "Služebnictvo by si přálo, aby chodil pryč častěji. Potlouká se po domě prakticky celý den, strká do všeho nos a snaží se nás přistihnout při nějaké chybě nebo nedbalosti. Jednou ho dokonce jedna služka viděla, jak se pozdě v noci krade po chodbě. Snad se chtěl přesvědčit, jestli služebnictvo nekarbaní!"
"Jak přijal mou nečekanou návštěvu dnes ráno?" ptal se soudce.
"Byla jsem právě v pokoji mladého pána, když sluha ohlásil příchod Vaší Ctihodnosti. Seděl tam se svou ženou a počítali přibližné náklady na pohřeb. Mladý pán byl velice potěšen, že Vaše Ctihodnost zase přišla. Prohodil k ženě: ‚Neříkal jsem ti, že první prohlídka otcovy pracovny byla velice povrchní? Dobře, že se soudce vrátil, jsem přesvědčený, že napoprvé přehlédli spoustu stop!´ Jeho žena kysele prohodila, že by se neměl považovat za chytřejšího než okresní náčelník, a on rychle odešel přivítat Vaši Ctihodnost."
Soudce tiše upíjel čaj. Pak řekl: "Jsem ti vděčný za práci, kterou jsi vykonala. Máš bystrý zrak i sluch! Už není třeba, aby ses do Tingova domu vracela. Dnes odpoledne jsme získali nějakou zprávu o tvé starší sestře a otec po ní šel pátrat. Vrať se teď do svého příbytku! Doufám, že tvůj otec přinese dobré zprávy."
Nato Temná orchidej rychle odešla.
"To je zvláštní," poznamenal seržant Chung, "že kandidát Ting nechodí v noci z domu. Člověk by čekal, že má někde tajné hnízdečko, kde se schází s tou neznámou ženou."
Soudce Ti přisvědčil.
"Na druhé straně," řekl, "to může být nějaká stará záležitost, dávno odbytá a skončená. Sentimentální lidé mívají nešťastný zvyk schovávat si upomínky na minulost. Ovšem ty rukopisy, které mi Temná orchidej přinesla, psal zřejmě teprve nedávno. Našel Tao Kan v těch papírech, když je opisoval, nějaké vodítko, které by nám pomohlo odhalit totožnost té ženy?"
"Ne," odpověděl Chung, "ale Tao Kan se při té práci velice bavil. Opisoval text svým nejparádnějším krasopisem a celou tu dobu se přitom pochechtával."
Soudce se shovívavě usmál. Probíral se v haldě dokumentů na psacím stole, až konečně našel Tao Kanovy kopie, úhledně napsané na ozdobném papíře.
Soudce se opřel a začal číst. Po chvíli řekl: "No, ono je to pořád totéž, pouze vyjádřeno různými způsoby. Kandidát Ting je zamilovaný až po uši. Jako by poezie nemohla sloužit lepšímu účelu! Poslouchej:

"Dveře hřeby okované pečlivě jsme uzamkli,
závěs, který lůžko skrývá, za sebou jsme zatáhli.
Na pokrývkách vyšívaných láska hebce spočívá,
na příkazy o chování vášeň sotva myslívá.
Milenci se nestarají, co ukládá zákoník.
Nohy máš jak lotos bílý, rudé rety zdobí smích,
oblá stehna, pevná ňadra jsou jak čerstvě padlý sníh.
Cožpak skvrny na měsíci hyzdí lunu v úplňku?
Drobnou vadou dotváří se krása v nitru achátu,
snad jen blázen velebil by vzácný parfém Západu,
když tvých, údů sladká vůně smysly přímo omámí.
Cožpak někdo s touhle krásou dennodenně na očích
vydal by se do daleka, marnit život hledáním..."

Soudce odhodil papír s opovržením na stůl.
"Rýmuje se to," poznamenal suše. "A to je tak všechno, co se k tomu dá říct!" Pomalu si hladil bradu.
Náhle soudce strnul. Vzal papír, z něhož předtím nahlas předčítal, a soustředěně se do něho zahloubal.
Seržant chápal, že soudce něco objevil. Vstal a šel se mu podívat přes rameno.
Soudce udeřil pěstí do stolu.
"Podej mi to majordomovo svědectví při předběžném výslechu v Tingově paláci!" přikázal.
Seržant Chung přinesl koženou krabici se spisy, týkajícími se vraždy generála Tinga. Vyhledal jeden dokument opatřený pečetí.
Soudce Ti jej pročetl od začátku do konce.
Pak jej uložil zpátky do krabice. Vstal z křesla a začal přecházet po místnosti.
"Zamilovaní lidé jsou neuvěřitelní blázni!" zvolal náhle. "Teď jsem z poloviny vyluštil generálovu vraždu. Jaký hanebný zločin, hodný opovržení všech lidí!"

16

MA ŽUNG PROHLEDÁVÁ VYKŘIČENOU ČTVRŤ;
JE ZAPLETEN DO ZLOČINNÉHO SPIKNUTÍ

První noční hlídka odbila, když se Ma Žung, Tao Kan a velitel Fang sešli v domě správce východní čtvrti. Ve světle svící byly jejich tváře unavené a vyčerpané. Mlčky seděli u čtvercového stolku.
Pročesali celou čtvrť, ale marně.
Ma Žung rozdělil bičice do tří skupin po sedmi. Jednu skupinu vedl Tao Kan, druhou velitel Fang a třetí sám Ma Žung. Do čtvrti přišli z různých stran v nenápadných skupinách po dvou nebo po třech. Pod různými záminkami se tyto skupiny vyptávaly v krámcích a na jiných veřejných místech a pak vcházely do soukromých domů a dělaly důkladné prohlídky.
Velitelova skupina vpadla na tajnou sešlost zlodějů. Ma Žung rozprášil tlupu hazardních hráčů a Tao Kan vyplašil dva ustrašené párky v nehlášeném domě tajných schůzek. Po Bílé orchideji však nebylo nikde ani vidu, ani slechu.
Tao Kan přísně vyzpovídal ženu, která spravovala dům schůzek. Věděl, že když někdo unese dívku a drží ji někde v zajetí, taková žena se o tom dříve nebo později dozví. Avšak půlhodinový obratný výslech Tao Kana přesvědčil, že o Bílé orchideji žena skutečně neví. Dozvěděl se jen pár choulostivých informací o několika předních občanech.
Konečně se museli veřejně prohlásit a systematicky prohledat každou domácnost. Kontrolovali přitom obyvatele podle seznamů, které měl správce čtvrti. Teď si však museli přiznat, že se šťára minula úspěchem.
Po chvíli Tao Kan řekl: "Zbývá jediná možnost, totiž že to děvče bylo drženo v některém domě tady nablízku jen pár dní. Když věznitel zjistil, že si udělala tajný výlet do chrámu, poplašil se a přemístil ji do některého domu tajných schůzek nebo jinam ve městě, anebo ji prodal do nevěstince."
Velitel Fang odmítavě zavrtěl hlavou.
"Nevěřím, že by ji dali do nevěstince," řekl. "Prožili jsme v tomhle městě celý život; neriskovali by, že ji některý návštěvník pozná a řekne mi to."
"Nejpravděpodobnější možnost je tedy některý dům tajných schůzek. Ale zkontrolovat je všechny, to je práce na několik dnů."
"Neříkal tu někdo," prohodil Ma Žung, "že takzvanou Severní alej, vykřičenou čtvrť v severozápadním rohu města, navštěvují málokdy Číňani?"
Velitel přikývl.
"Tam chodí jen spodina," odpověděl, "hlavně Ujguři, Turci a jiní barbaři z druhé strany hranice. Holky jsou tam všelijaké, něco ještě zbylo z lepších časů, kdy tu bývalo plno bohatých barbarských náčelníků a obchodníků ze západních vazalských království."
Ma Žung vstal a utáhl si opasek.
"Já tam teď zajdu," řekl stručně. "Abysme nebudili podezření, půjdu sám. Sejdeme se pozdějc v soudním dvoře."
Tao Kan poškubával třemi vousy na levé tváři.
"To je dobrý nápad," řekl zamyšleně. "Musíme jednat rychle, protože zítra bude o téhle šťáře vědět celé město. Já zase zajdu do Jižní aleje a promluvím si s majiteli tamtěch podniků. Nedělám si velké naděje, ale nemůžeme si dovolit zanedbat ani tuhle možnost."
Velitel trval na tom, že Ma Žunga doprovodí.
"V Severní aleji se shromažďuje spodina našeho města," řekl. "Jít tam sám znamená riskovat krk!"
"Neměj strach!" řekl Ma Žung. "Já si umím s lumpy poradit."
Hodil svou čapku Tao Kanovi a ovázal si vlasy kusem špinavého hadru. Cípy šatu zastrčil za opasek a vyhrnul si rukávy.
Přes velitelovy námitky vyběhl na ulici.
Na hlavní třídě bylo stále ještě plno lidí. Ale Ma Žung šel rychle. Když chodci viděli takového hromotluka, raději mu honem ustupovali z cesty.
Jakmile přešel tržiště u hlásné věže, ocitl se ve čtvrti chudiny. Úzké uličky lemovaly nízké chajdy na spadnutí. Tu a tam rozžal pouliční obchodník olejovou lampu. Prodávali se tu levné moučné koláčky a vinné patoky.
Jak se blížil k Severní aleji, byla scéna čím dál tím živější. Kolem vináren se potloukali lidé v podivných nečínských úborech a hlasitě rozmlouvali drsnými cizími jazyky. Na Ma Žunga sotva pohlédli. Tady byla taková pochybná postava obvyklým jevem.
Zašel za roh a spatřil řadu domů, křiklavě ozářených barevnými lucernami z naolejovaného papíru. Slyšel drnkání barbarských kytar a o kousek dál zněly pronikavé tóny, vyluzované na flétnu.
Náhle se ze stínu vynořil hubený muž v roztrhaných šatech. Oslovil ho lámanou čínštinou: "Neměl by pán chuť na ujgurskou princeznu?"
Ma Žung se zastavil a prohlédl si chlapa od hlavy k patě. Muž se úlisně culil, přičemž odhalil vykotlané zuby.
"Kdybych ti rozbil hubu na maděru," ušklíbl se Ma Žung, "na kráse by ti neubylo. Běž napřed a doveď mě do nějakýho dobrýho podniku. Ale levnýho, rozumíš?"
S těmito slovy otočil muže čelem vzad a uštědřil mu dobromyslný kopanec.
"Jejejeje!" povykoval hubeňour a zatáhl Ma Žunga do postranní uličky.
Po obou stranách stály přízemní domky. Kdysi mívaly fasády vesele vyzdobené reliéfy v omítce. Ale barvy smyl déšť a oprýskal vítr a o opravu se nikdo nestaral.
Dveřní otvory halily umaštěné záplatované závěsy. Jak se blížili, odhrnovaly silně nalíčené holky v křiklavých hadrech záclony a směsicí čínštiny a cizích jazyků je zvaly dál.
Průvodce zavedl Ma Žunga k jednomu domu, který vypadal trochu líp než ostatní. Nade dveřmi visely dva velké papírové lampióny.
"Jsme na místě, pane!" řekl průvodce. "Všechno jsou to rodem ujgurský princezny." Dodal ještě oplzlou poznámku a nastavil dlaň.

Ma Žung ho popadl za krk a hlavu mu lehce omlátil o zchátralé dveře.
"Takhle aspoň ohlásím svůj příchod!" řekl. "Provizi dostaneš od podniku. Nesnaž se vyrazit dvojí tuzér, mizero!"
Dveře se rozletěly a objevil se vysoký chlap, do půli těla nahý. Hlavu měl hladce vyholenou. Díval se na Ma Žunga jedním nevraživým okem. Na místě druhého byla jen ošklivá rudá jizva.
"Tenhle holomek ze mě chce vymáčknout extra provizi!" zavrčel Ma Žung.
Dloubán se hrubě obořil na průvodce.
"Zmiz!" vyštěkl. "Pro vejplatu si přijď pozdějc." Na Ma Žunga pak zavrčel: "Pojďte dál, cizince!"
Vzduch páchl spáleným jehněčím tukem, až se zvedal žaludek. Vedro bylo k zalknutí. Uprostřed stál na udusané hliněné podlaze velký železný koš s řeřavým uhlím. Kolem něj sedělo na nízkých dřevěných lavičkách půl tuctu lidí. Opékali si kousky jehněčího tuku, nabodnuté na měděných jehlicích. Tři muži byli vysvlečeni, až na pytlovité kalhoty. Paprsky z barevných lampiónů dopadaly na jejich upocené obličeje. Ženy, které k nim patřily, měly na sobě široké skládané sukně z červeného a zeleného mušelínu a krátké vesty. Vlasy měly zapletené do silných vrkočů, protažených červenou vlněnou nití. Vesty měly vpředu rozevřené a vystavovaly na odiv nahé prsy.
Muž, který hlídal vchod, vrhl na Ma Žunga podezíravý pohled.
"Padesát kulatejch za jídlo a ženskou, platí se předem!" řekl.
Ma Žung něco zamumlal a začal se hrabat v rukávu. Vytáhl šňůru mincí a pracně rozvázal uzel. Pak pomalu odpočítal na špinavý pult padesát měďáků.
Druhý po nich natáhl ruku. Ale Ma Žung ho rychle popadl za zápěstí, a dřív než mohl peníze shrábnout, přitiskl mu ruku na pult.
"Pití se k jídlu nepodává?" zavrčel.
Jak Ma Žung sevření zesiloval, muž křivil tvář.
"Ne," zaskuhral.
Ma Žung ho pustil a hrubě odstrčil. Začal sbírat peníze a prohlásil: "Tak to se nedá nic dělat. Jsou tady i jiný podniky!"
Chlap se lakotně díval na mizící hromádku měďáků.
"Tak dobrá," řekl konečně, "můžeš dostat konvici vína."
"To už zní líp!" mínil Ma Žung.
Otočil se a chystal se přisednout ke společnosti kolem ohniště. Aby se přizpůsobil stylu podniku, vysvlékl si nejdříve z šatu pravou a pak levou ruku a rukávy si zavázal v pase na uzel. Posadil se na prázdnou lavičku.
Ostatní se uvážlivě dívali na jeho statné tělo, pokryté jizvami.
Ma Žung vytáhl z ohně hůlku s jehněčím tukem. Byl tak trochu labužník a žluklý pach mu obracel žaludek. Ale vzal pečeni do zubů, utrhl z ní sousto a spolkl.
Jeden ze tří Ujgurů byl velice opilý. Objal svou sousedku kolem pasu, pohupoval se sem a tam a tiše si bručel podivnou krátkou melodii. Z čela a z ramenou se mu řinul pot.
Ostatní dva byli střízliví. Byli to hubení muži, ale Ma Žung věděl, že by nebylo moudré podceňovat jejich hladké pružné svaly. Drmolili mezi sebou svou mateřštinou.
Majitel postavil na zem vedle Ma Žunga malý hliněný džbánek.
Jedna z dívek vstala a šla k pultu. Z police vzala třístrunnou kytaru, opřela se o zeď a začala zpívat, přičemž se sama doprovázela. Hlas měla drsný, ale píseň byla docela příjemná, melodická. Ma Žung si všiml, že široké mušelínové sukně mají holky tak tenké, až je skrz ně vidět.
Z dveřního otvoru v pozadí se vynořila čtvrtá dívka, ordinérní, ale poměrně přitažlivá. Byla bosá a na sobě měla jen volnou skládanou sukni z vybledlého hedvábí. Nahé poprsí bylo krásné, ale na ňadrech a na pažích byla umazaná od sazí. Zřejmě pomáhala v kuchyni.
Když si sedala k Ma Žungovi, objevil se na její kulaté tváři slabý úsměv.
Přiložil si džbánek ke rtům a polkl doušek ohnivého nápoje. Pak si odplivl do ohně a zeptal se: "Jak se jmenuješ, krásko?"
Dívka se usmála a zavrtěla hlavou. Nerozuměla čínsky.
"Naštěstí moje řízení tady s tou holkou se obejde bez dlouhejch řečí!" prohodil Ma Žung k oběma mužům naproti.
Vyšší z nich se hlasitě rozchechtal. Zeptal se hroznou čínštinou: "A jak se jmenovat ty, cizinec?"
"Já se jmenuju Jung Pao," odpověděl Ma Žung. "A jak říkají tobě?"
"Mně říkaj Lovec," odpověděl, "a tvý holce prezdívaj Tülki, Liška. A co tebe sem přivedlo?"
Ma Žung se na něho významně podíval a položil ruku na stehno holky, sedící po jeho boku.
"Kvůli takový ses nemusel táhnout až sem," ušklíbl se Lovec.
Ma Žung se zamračil a povstal. Děvče se snažilo stáhnout ho zpátky, ale on je hrubě odstrčil. "Co sleduješ tím vejslechem, ty hajzle jeden špinavej?"
Lovec se podíval na ostatní. Druhý Ujgur se soustředěně věnoval kusu opečeného tuku. Majitel se opíral o pult a šťoural se v zubech. Nikdo nejevil chuť jít mu pomoc. Lovec mrzutě řekl: "Neurážej se hned, Jung Pao! Ptal jsem se jen proto, že sem Číňani moc nechoděj."
Ma Žung ho pustil a vrátil se zase na místo. Dívka mu ovinula paži kolem těla a on s ní chvilku laškoval. Potom jedním douškem vyprázdnil džbánek.
Hřbetem ruky si otřel ústa a řekl: "No co, když tu tak sedíme jako kamarádi, můžu ti na tu otázku odpovědět. Před pár tejdnama jsem měl přátelskou debatu s jedním chlapem na vojenský stanici tři dny cesty odtud. Trochu jsem ho pohladil po hlavě a lebka byla vejpůl. A protože ouřady takovýhle nehody špatné chápou, myslel jsem, že bude lepší trochu cestovat. Teď jsem tady a moje hotovost se venkoncem vypařila. Jestli se tu dá sehnat ňáká práce, ze který koukaj peníze, tak jsem váš člověk."

Lovec rychle překládal druhému muži, podsaditému chlapovi s kulovitou hlavou. Oba pohledem Ma Žunga odhadovali. "Tady se toho teď moc neděje, bratře!" řekl Lovec opatrně. "No, a co takhle unést ňákou holku?" navrhl Ma Žung. "Po takovým zboží je dycky poptávka."
"Ne v tomhle městě, bratře!" odpověděl Lovec. "Všechny podniky maj plnej stav a musej šetřit. Jo, ještě před párma rokama, dokad tudy šel všechen obchod, to byla jiná! Tehdy moh člověk dostat za holku dobře zaplaceno ve stříbře. Ale dneska..."
"Jsou v tyhle čtvrti ňáký čínský holky?" vyzvídal Ma Žung. Lovec zavrtěl hlavou.
"Ani jedna," odpověděl. "Ale co máš proti ty holce vedle tebe?"
Ma Žung rozvázal děvčeti sukni. "Nic," odpověděl, "a kromě toho nejsem vybíravej!"
"Vypadá to, ty nadutej Číňane, že pohrdáš ujgurskou dívkou," řekl Lovec nasupeně.
Ma Žung považoval za rozumnější nevyvolávat hádku. Ohradil se proto: "Nic takovýho! Já mám rád vaše holky takový, jaký sou!" A protože se dívka nepokoušela znovu zahalit, dodal: "A taky že ze sebe nedělaj stydlivky."
"Jasně," řekl Lovec, "jsme ušlechtilá rasa. Jsme mnohem mužnější než vy Číňani. Jednoho krásnýho dne se na vás vrhnem ze severu a ze západu a dobydeme celou vaši zem."
"Ale ne za mýho života!" prohlásil Ma Žung bezstarostně.
Lovec na Ma Žunga znovu pronikavě pohlédl. Pak začal něco dlouze vykládat druhému Ujgurovi. Ten nejdřív kategoricky vrtěl hlavou. Pak se zdálo, že souhlasí.
Lovec vstal a šel k Ma Žungovi. Bez dlouhých cavyků odstrčil děvče a sedl si vedle něho.
"Poslyš, bratře," řekl spiklenecky, "mohli bysme tě přizvat k pěkný práci. Vyznáš se ve zbraních, co se užívaj ve vaší pravidelný armádě?"
Ma Žung si pomyslel, že je to zvláštní otázka. Snaživé odpověděl: "Pár let jsem vojákoval, kamaráde. Vím o nich první poslední."
Lovec kývl.
"Máme před sebou náramnej boj," řekl, "a dobrej chlap si přitom příde na svý."
Ma Žung nastavil dlaň.
"V penězích ne," řekl Lovec. "Ale až to za pár dnů spustíme, budeš mít kořisti, kolik uneseš."
"K službám!" vykřikl Ma Žung nadšeně. "Kde se k vám mám přidat?"
Lovec zase něco rychle vykládal druhému Ujgurovi. Pak vstal a řekl: "Pojď se mnou, bratře, odvedu tě k našemu náčelníkovi!"
Ma Žung vyskočil a přetáhl si šat přes ramena. Děvče přátelsky popleskal a řekl: "Sem tu hned, Tülki!"
Vyšli z domu, Lovec napřed.
Provedl Ma Žunga dvěma temnými uličkami. Pak vstoupili kamsi, kde to vypadalo jako v rozpadlém rodinném sídle. Zastavil před malou chatrčí.
Zaklepal na dveře. Nikdo neodpovídal.
Lovec pokrčil rameny, otevřel dveře a pokynul Ma Žungovi, aby šel za ním.
Sedli si na nízké stoličky, pokryté ovčí kůží. Až na dřevené lůžko byla místnost prázdná.
"Pán tu bude co nevidět," řekl Lovec.
Ma Žung přikývl a připravil se na dlouhé čekání.
Náhle se rozletěly dveře a do místnosti vtrhl ramenatý chlap. Cosi Lovcovi rozčileně vykládal.
"Co to mele?" zeptal se Ma Žung.
Lovce to zřejmě vyděsilo.
"Biřici přej zrovna udělali šťáru ve východní čtvrti!"
Má Žung vyskočil.
"Tak to se musím zdejchnout!" vykřikl. "Jestli sem přídou, tak je se mnou amen. Zejtra se vrátím. Jenomže jak najdu tenhle prašivěj flek?"
"Stačí, když se budeš ptát po Orolakčovi," odpověděl Lovec.
"Tak já mizím! Holka musí počkat!"
Ma Žung vyběhl ven.
Soudce Ti zastihl v pracovně ponořeného v myšlenkách.
Když spatřil Ma Žunga, řekl mrzutě: "Tao Kan a velitel Fang se vrátili před chvílí. Hlásili, že pátrání se minulo účinkem. Tao Kan byl v Jižní aleji, ale tam posledního půl roku žádné nové děvče nekoupili. Našel jsi nějakou stopu po Bílé orchideji v té vykřičené čtvrti na severu?"
"Nedozvěděl jsem se nic o únosu děvčete," odpověděl Ma Žung, "ale zato jsem slyšel něco náramné podivného." A vyprávěl o svém dobrodružství s Lovcem a Tülki.
Soudce Ti poslouchal roztržitě. Řekl: "Ti darebáci asi chtějí, abys s nimi podnikl nájezd na nějaký jiný kmen. Na tvém místě bych se s nimi do stepí za řekou nevydával!"
Ma Žung pochybovačně zavrtěl hlavou, ale soudce pokračoval: "Počítám, že mě a seržanta Chunga zítra ráno doprovodíš do venkovského sídla guvernéra Joua. Ale večer můžeš znovu zajít do Severní aleje, snad se o veliteli těch barbarských darebáků dozvíš něco víc."

17

PANÍ JOU VYKONÁ DRUHOU NÁVŠTĚVU U SOUDU;
VE STARÉM SÍDLE JE UČINĚN PODIVNÝ OBJEV

Soudce se chtěl vydat do guvernérova venkovského sídla časně ráno. Ale právě když dopíjel ranní čaj, oznámil seržant Chung, že ho přišla navštívit paní Jou s Jou Šanem, jak si přál.
Soudce seržanta požádal, aby je uvedl.
Jou Šan byl na svůj věk velký. Měl upřímnou inteligentní tvář a sebejisté vystupování, které se soudci líbilo.
Soudce nabídl paní Jou a jejímu synovi místo před psacím stolem. Po výměně obvyklých zdvořilostí řekl: "Lituji, paní, že mi jiné naléhavé úkoly zatím znemožňují, abych věnoval vašemu případu tolik času, kolik bych chtěl. Nepodařilo se mi ještě rozluštit hádanku guvernérova svitkového obrazu. Mám však dojem, že kdybych věděl víc o celkové situaci ve vaší domácnosti v době, kdy byl váš zesnulý manžel ještě naživu, měl bych větší naději na vyřešení tohoto problému. Chtěl bych vám proto položit několik otázek, čistě jen pro mou vlastní orientaci."
Paní Jou se uklonila.
"Především," pokračoval soudce Ti, "je mi nejasný poměr starého guvernéra k jeho prvorozenému synovi Jou Ťiovi. Podle vašeho svědectví je Jou Ťi člověk bez srdce. Byl si guvernér vědom špatné povahy svého syna?"
"Musím zdůraznit," řekla paní Jou, "že až do otcovy smrti se Jou Ťi choval přímo vzorně. Ani ve snu by mě nebylo napadlo, že je schopen takové krutosti, jakou projevil později. Manžel se mnou mluvil o Jou Ťiovi vždycky laskavě. Říkal, že Jou Ťi je pilný a že je mu velice platný při spravování rodinného majetku. A mně připadal Jou Ťi jako vzorný syn, který se snaží dělat, co otci na očích vidí."
"Dále bych byl rád, paní," pokračoval soudce, "kdybyste mohla uvést jménem pár guvernérových přátel tady v Lan-fangu."
Paní Jou zaváhala a pak řekla: "Guvernér neměl rád společnost, Vaše Ctihodnosti. Dopoledne co dopoledne chodíval ven do polí. Odpoledne obyčejně zašel sám do labyrintu a strávil tam pokaždé asi tak hodinu."
"Byla jste někdy uvnitř?" přerušil ji soudce.
Paní Jou zavrtěla hlavou.
"Ne," ujistila ho. "Guvernér vždycky říkal, že je tam příliš vlhko. Potom zpravidla pil čaj v zahradním pavilónu za zámečkem. Buď četl nějakou knihu nebo se věnoval svým obrazům. Znala jsem se s jistou paní Li, která byla velice nadanou amatérskou malířkou. Guvernér často zvával paní Li a mne, abychom zašly k němu do pavilónu a podívaly se na jeho malby."
"Je paní Li ještě naživu?" zajímal se soudce.
"Myslím že ano. Tehdy bydlela nedaleko našeho městského domu. Chodila ke mně často na návštěvu. Je to velice laskavá dáma, kterou postihlo to neštěstí, že brzy po svatbě ztratila manžela. Jednou jsem ji potkala, když se procházela mezi rýžovišti nedaleko našeho hospodářství, a zdálo se, že ve mně našla zalíbení. Když se se mnou guvernér oženil, udržovala naše přátelství dál a můj muž je podporoval.
Byl tak ohleduplný, Vaše Ctihodnosti! Chápal, že jako paní tak velkého sídla, plného lidí, které jsem předtím neznala, si budu někdy připadat osamělá. Vím, že právě z toho důvodu často zval paní Li, aby k nám chodila, ačkoli zpravidla návštěvy neměl rád."
"Když guvernér zemřel, paní Li přátelství přerušila?" zeptal se soudce.
Paní Jou se začervenala.
"Ne," řekla, "to. je moje chyba, že jsem ji nenavštívila. Když mě Jou Ťi vyhnal z paláce, cítila jsem se ponížená a zahanbená a vrátila jsem se zpátky na otcovo hospodářství. Paní Li jsem už nikdy nevyhledala."
Soudce viděl, že je hluboce pohnutá. Rychle jí položil další otázku: "Guvernér neměl tedy v Lan-fangu vůbec žádné přátele?"
Paní Jou se ovládla. Přikývla a řekla: "Můj manžel byl nejraději sám. Jednou však mi řekl, že někde v horách kousek za městem žije jeho velice starý a důvěrný přítel."
Soudce se k ní dychtivě naklonil.
"Kdo je to, paní?"
"Guvernér jeho jméno nikdy nevyslovil, ale nabyla jsem dojmu, že si ho mimořádně váží a má ho rád."
Soudci se protáhl obličej.
"Je to velmi důležité,.. paní. Pokuste se vrátit se v duchu zpět, možná že si vybavíte ještě něco, co se váže k tomuto příteli!"
Paní Jou pomalu upíjela čaj. Pak řekla: "Uvědomuji si teď, že jednou zřejmě guvernéra navštívil, protože všechno, co se tehdy udalo, bylo tak neobvyklé. Manžel přijímal vždy jednou za měsíc své nájemce. Každý, kdo měl nějakou stížnost nebo se chtěl poradit, mohl za ním toho dne přijít.
Jednou čekal na nádvoří starý venkovan. Jakmile ho guvernér spatřil, spěchal k němu a hluboce se mu poklonil. Zavedl ho rovnou do knihovny a zůstal tam s ním několik hodin. Myslela jsem si, že to je asi ten guvernérův přítel, nejspíš poustevník. Ale nikdy jsem se ho nezeptala."
Ti si hladil vous.
"Předpokládám," řekl po chvíli, "že máte schované nějaké svitky, které psal váš manžel?"
Paní Jou zavrtěla hlavou.
"Když se se mnou guvernér oženil," řekla prostě, "neuměla jsem číst ani psát. On sám mě něco naučil, ale samozřejmě jsem se nikdy nedostala tak daleko, abych mohla ocenit kaligrafii. Ale guvernérovy rukopisy musí být v Jou Ťiově paláci. Vaše Ctihodnost by se měla obrátit na něho."
Soudce Ti vstal.
"Cením si toho, že jste sem vážila cestu, paní," řekl. "Buďte ujištěna, že se vynasnažím, abych odhalil skryté poselství guvernérova obrazu. Dovolte, abych vám blahopřál k synovi. Zdá se, že je to velice bystrý chlapec!"

Paní Jou a Jou Šan vstali a hluboce se poklonili. Seržant Chung je pak vyprovodil ven.
Po návratu řekl: "Zřejmě není nic obtížnějšího než sehnat ukázku guvernérova rukopisu, Vaše Ctihodnosti. Snad bychom měli o nějaký požádat v hlavním městě. Státní tajemník má jistě mnohé originály zpráv, které guvernér vypracoval pro trůn."
"To by trvalo několik týdnů," namítl soudce. "Třeba má paní Li nějaký obraz, který guvernér nadepsal. Pokus se zjistit, je-li dosud naživu, seržante. Informace o tom poustevníkovi, který byl přítelem guvernéra Jou, je tak neurčitá, že naděje na jeho vypátrání je pramalá. Možná také, že už zemřel."
"Vaše Ctihodnost má v úmyslu projednávat dnes odpoledne případ kandidáta Tinga?" vyzvídal seržant.
Předchozího večera mu totiž soudce neprozradil, co vyčetl z básně kandidáta Tinga, a seržant hořel zvědavostí.
Ti mu hned neodpověděl. Pak vstal a povzdechl si: "Abych pravdu řekl, seržante, ještě jsem se nerozhodl. Uvidíme, až se vrátíme z výpravy do toho venkovského sídla. Jdi se, prosím tě, podívat, jestli mám připravená nosítka, a pošli pro Ma Žunga."
Seržant Chung věděl, že nemá smysl naléhat. Vyšel ven a dal připravit soudcův palankýn se šesti nosiči.
Soudce Ti usedl do nosítek a Ma Žung se seržantem Chu-ngem se vyšvihli do sedla.
Vydali se z města východní bránou a pustili se úzkou stezkou mezi rýžovišti.
Ještě než začali stoupat do svahu, zeptal se Ma Žung jednoho rolníka, kudy dál. Vysvětlil jim, že se mají dát na prvním rozcestí doprava.
Zjistili, že tahle odbočka je velmi zanedbaná. Byla zarostlá plevelem a křovím tak, že uprostřed zůstala jen pěšinka.
Nosiči postavili palankýn a soudce vystoupil. "Budeme muset dál pěšky, Vaše Ctihodnosti," poznamenal Ma Žung. "Nosítka tudy neprojdou."
A při těch slovech už přivazoval svého koně ke stromu. Seržant Chung následoval jeho příkladu. Dále kráčeli v řadě za sebou, soudce v čele. Po mnoha zákrutech se najednou nečekaně ocitli před velkou bránou. Dvoukřídlá vrata byla kdysi pokryta zlatým a červeným lakem, ale teď zbyla ze všeho už jen holá rozpraskaná prkna. Jedna výplň byla uvolněná.
"Tudy se dostane dovnitř každý," podivil se soudce. "A přece není v Lan-fangu bezpečnější útočiště!" poznamenal seržant Chung. "Přes tenhle práh by si netroufl ani ten nejodvážnější lupič. Je to rejdiště zlých duchů."
Soudce strčil do skřípějících vrat a vstoupil na místo, jež kdysi bývalo nádherným parkem.
Teď se změnil v divočinu. Kořeny cedru vzpínajícího se do výše prorážely mezi dlažbou a do cesty se jim postavil hustý podrost. Vládlo tu hluboké ticho, ba ani ptáci nezpívali.
Zdálo se, že se cesta ztrácí v houštině keřů. Ma Žung rozhrnul husté listí, aby mohl soudce projít. Spatřili rozpadlý zámeček, obklopený širokou vyvýšenou terasou.
Byla to přízemní budova, poměrně rozlehlá, která kdysi musela působit velkolepým dojmem. Teď byla střecha na několika místech propadlá a vítr a déšť zpustošily dřevěné vyřezávané dveře a sloupy.
Ma Žung vystoupil po drolících se schodech na terasu a rozhlédl se. Nikde nikdo.
"Přišla návštěva!" zvolal mohutným hlasem. Jedinou odpovědí mu byla ozvěna. Vstoupili do hlavní síně.
Ze stěn tu visela odchlíplá omítka. V jednom rohu stálo několik kusů holého polámaného nábytku.
Ma Žung opět zavolal, ale pořád žádná odpověď. Soudce si opatrně sedl na jednu starou židli. "Nejrozumnější bude," řekl, "když se porozhlédnete kolem. Ti dva staří lidé budou asi pracovat na zahradě za domem."
Založil si ruce. Znovu ho uvádělo v úžas tajuplné ticho, které se vznášelo nad tímto místem.
Pojednou slyšel, jak někdo utíká.
Do síně vrazil Ma Žung se seržantem Chungem.
"Vaše Ctihodnosti," supěl Ma Žung, "našli jsme ty staré manžele mrtvé!"
"Mrtví nikomu neublíží," řekl soudce nedůtklivě. "Pojďme se, tam podívat."
Vedli soudce zšeřelou chodbou. Vyústila do poměrně velké zahrady s hradbou starých pinií. Uprostřed stál osmiúhelníkový pavilón.
Soudce Ti sešel po schodech z terasy a kráčel vysokou trávou. Na bambusovém lehátku přímo pod magnólií spatřil pozůstatky dvou lidí.
Těla tam ležela jistě několik měsíců. Kosti trčely z roztrhaných, zteřelých šatů. Prameny šedých vlasů lnuly k holým lebkám. Leželi vedle sebe bok po boku, ruce zkřížené na prsou.
Ti se sklonil a pozorně prohlížel těla.
"Zdá se, že starouškové zemřeli přirozenou smrtí," řekl. "Myslím, že jeden z nich podlehl slabosti a stáří a druhý si lehl vedle něj a vypustil duši. Dáme mrtvé odnést k soudu na ohledání, ale žádné vzrušující odhalení si od toho neslibuji."
Ma Žung zarmouceně zavrtěl hlavou.
"Jestli se tady vůbec dá něco zjistit, tak na to musíme přijít sami," poznamenal.
Soudce Ti šel k pavilónu.
Spletité mřížoví v okenních otvorech dávalo tušit, že to dříve bývalo velice krásné místo. Teď tu nezbylo nic než holé stěny a velký stůl.
"Tady starý guvernér maloval a čítal knihy," řekl soudce. "Rád bych věděl, kam vede ta branka v zadním plotě . . ."
Vyšli z pavilónu a zamířili k brance. Ma Žung do ní strčil a branka se otevřela. Ocitli se na dlážděném dvoře.
Před nimi se na pozadí zeleného listoví rýsovala velká kamenná brána. Zakřivená stříška byla kryta modrými polévanými taškami. Nalevo i napravo se tyčily stěny hustého křoví a stromů vysazených těsně jeden vedle druhého.
Soudce Ti pohlédl vzhůru na kamennou desku s nápisem, zasazenou do omítky nad bránou.
Pak se obrátil k svým průvodcům: "Tohle je zřejmě vchod do guvernérova slavného labyrintu. Podívejte se tady na ten nápis:

Točitá pěšina se vine do dáli
přes sto mil,
avšak k lidskému srdci
stačí udělat jen krůček."

Seržant a Ma Žung dychtivě vzhlédli. Strofa byla vyvedena ve velice zdobném stylu.
"Nedokážu rozluštit ani jediný znak!" zvolal seržant Chung.
Zdálo se, že je soudce neslyší. Stál a hleděl okouzleně na nápis.
"Tak tohle je nejnádhernější kaligrafie, jakou jsem kdy v životě viděl!" vydechl. "Naneštěstí je podpis tak zarostlý mechem, že jej sotva mohu přečíst. Ale ano, je to tak! ‚Poustevník oděný v peří jeřábí´. To je ale zvláštní jméno!"
Soudce se zamyslel, pak pokračoval: "Nepamatuji se, že bych kdy slyšel o člověku tohoto jména. Ale ať je to kdokoli, ten muž je vynikající kaligraf! Když člověk vidí takový rukopis, přátelé, chápe, proč naši předkové opěvovali nádhernou kaligrafii a přirovnávali ji k napjatým svalům pardála chystajícího se ke skoku a k divoké síle draků prohánějících se v dešti mezi blesky."
Soudce prošel bránou a ještě obdivně potřásal hlavou.
"Já dám přednost rukopisu, kterej se dá přečíst!" šeptal Ma Žung seržantovi.
Před nimi se tyčila řada starých cedrů. Prostor mezi silnými kmeny vyplňovaly obrovské balvany a trnité křoví. Vysoko nad zemí se koruny stromů proplétaly, takže na zem nepronikl jediný sluneční paprsek.
Vzduch byl prosycen vůní tlejícího listí. Napravo tvořily dvě pokroucené borovice, každá na jedné straně cesty, přirozenou bránu. U paty jedné z nich stála kamenná deska s nápisem "Vchod". A za nimi začínal vlhký šerý tunel, zpočátku rovný, který pak za ohbím zmizel zrakům.
Jak se soudce do tohoto zeleného tunelu zahleděl, pocítil náhle zlověstný strach.
Pomalu se otočil. Nalevo viděl otvor jiného tunelu. Mezi cedry ležely na hromadě veliké balvany. Na jednom kameni byl nápis "Východ".
Ma Žung s Chungem stáli za soudcem. Nepromluvili ani slovo. I na ně působila atmosféra tohoto místa, naplněná tajemnou hrozbou.
Soudce Ti se opět zahleděl do tunelu. Zdálo se mu, že z něho vydechuje proud chladného vzduchu. Pocítil mrazení až v kostech, třebaže vzduch byl úplně nehybný, ani lísteček nezaševelil.
Soudce chtěl odvrátit pohled, ale šerý tunel jako by ho hypnotizoval. Nutkání vstoupit dovnitř bylo stále naléhavější. Měl pocit, že vidí statnou postavu starého guvernéra, jak stojí v zeleném šeru za ohbím cesty a kyne mu.
Jen s největším úsilím se ovládl. Aby se vymanil z moci zla, jímž byla atmosféra prostoupena, přiměl se sklopit zrak k zemi, pokryté navršeným tlejícím listím.
Náhle se mu srdce zastavilo. Vprostřed blátivého místa přímo u svých nohou spatřil otisk drobné nožky, směřující k tunelu. Jako by ho toto tajemné znamení přímo vyzývalo, aby vstoupil.
Soudce si hluboce povzdechl, pak se rázně otočil a řekl jen tak mimochodem: "Bez pořádné přípravy se do toho labyrintu raději nepohrneme."
S těmito slovy opět prošel obloukem brány a přes dlážděný dvůr se vrátil zpět do zahrady. Nikdy mu nepřišly teplé sluneční paprsky tak vhod.
Pohlédl na mohutný cedr, který čněl vysoko nad borovicemi, a řekl Ma Žungovi: "Chtěl bych mít alespoň povšechnou představu o velikosti a tvaru toho bludiště. Kvůli tomu nemusíme jít dovnitř. Když se vyšplháš na tenhle strom, budeš mít celou tu plochu jako na dlani!"
"Ale to je maličkost!" zvolal Ma Žung.
Rozvázal si pás a svlékl svrchní oděv. Pak vyskočil a chytl se nejnižší větve. Vytáhl se nahoru a brzy zmizel mezi hustým větvovím.
Soudce se seržantem si zatím sedli na padlý strom. Nikdo z nich nepromluvil.
Nad hlavou slyšeli rycnutí a Ma Žung seskočil na zem. S lítostí se koukal na trhlinu ve spodním šatu.
"Vyšplhal jsem se až nahoru, Vaše Ctihodnosti," řekl. "Odtamtud jsem skutečně viděl celý labyrint. Má kruhový tvar a rozkládá se na několika jitrech půdy až k úpatí horského svahu. Ale jak je uspořádaný uvnitř, jsem neviděl. Koruny stromů jsou téměř všude prorostlé, zahlédl jsem jen tu a tam úseky cesty. Místy se vznáší nad labyrintem lehký opar. Nedivil bych se, kdyby bylo uvnitř pár rybníčků se stojatou vodou."
"Neviděl jsi něco jako střechu pavilónu nebo malý domek?" vyptával se soudce.
"Ne," odpověděl Ma Žung, "viděl jsem jenom moře zelených stromů."
"To je zvláštní," hloubal Ti. "Když guvernér trávil v tom bludišti tolik času, člověk by očekával, že tam měl malou knihovnu nebo pracovnu."
Vstal a upravil si oděv.
"Teď si důkladněji prohlédneme zámeček," řekl.
Ještě jednou prošli kolem zahradního pavilónu a dvou mrtvých těl pod magnólií. Pak vystoupili na terasu.
Prozkoumali řadu větších i menších prázdných místností. To, co bylo ze dřeva, většinou už shnilo; omítkou prokukovaly cihly.
Sotva soudce vstoupil do temné chodby, zvolal Ma Žung, který šel před ním: "Tady jsou zavřené dveře, Vaše Ctihodnosti!"
Soudce a seržant Chung šli k němu. Ma Žung ukázal na velké dřevěné dveře, které byly vzorně opravené.
"To jsou první dveře v tomhle domě, které se skutečně dají zavřít!" poznamenal seržant.

Ma Žung se o ně opřel ramenem a málem vletěl dovnitř. Dveře se v dobře naolejovaných pantech lehce otevřely. Ti vstoupil.
Místnost měla jen jedno okno s pevnými železnými mřížemi. Byla prázdná kromě venkovského bambusového lehátka v jednom rohu. Podlaha byla čistě zametená.
Do místnosti vstoupil také seržant Chung a kráčel k zamřížovanému oknu.
Ma Žung vyběhl ven.
"Od našeho dobrodružství pod bronzovým zvonem," volal z chodby na soudce, "si na uzavřený prostory dávám bacha! Dokud bude Vaše Ctihodnost se seržantem uvnitř, postojím venku a dám pozor, aby nějaký dobrodinec ty dveře za námi nepřibouchl."
Soudce se matně usmál.
Podíval se na zamřížované okno a na vysoký strom a poznamenal: "Dobře děláš, Ma Žungu! Kdyby ty dveře někdo zamkl, nedostali bychom se odtud tak snadno!"
Přejel rukou po hladkém bambusu lehátka, na němž nebylo zrnko prachu, a dodal: "Někdo tu zřejmě donedávna bydlel."
"To není špatná skrýš," přidal se seržant. "Mohlo to být doupě nějakého zločince."
"Zločince nebo vězně," řekl soudce zamyšleně.
Pak přikázal seržantu Chungovi, aby dveře zapečetil.
Prohlédli i ostatní místnosti, ale nic neobjevili. A protože se blížilo poledne, rozhodl se soudce pro návrat do soudního dvora.

18

SOUDCE TI SE ROZHODNE NAVŠTÍVIT STARÉHO POUSTEVNÍKA;
MA ŽUNG SE ZMOCNÍ SVÉHO MUŽE V HLÁSNÉ VĚŽI .

Jakmile se vrátili k soudu, soudce si hned zavolal velitele Fanga. Přikázal, aby se s deseti strážníky a dvěma nosítky odebrali do venkovského zámečku a přinesli pozůstatky starého dveřníka a jeho ženy.
Pak si objednal oběd do pracovny.
Při jídle povolal hlavního archiváře. Bylo mu přes šedesát a soudci ho doporučil starší cechu obchodníků hedvábím. Sám byl obchodníkem hedvábím na odpočinku a celý život prožil v Lan-fangu.
Přišel, když soudce dojídal misku polévky. "Slyšel jste někdy o starém učenci v tomto okrese, který užívá literárního jména Poustevník oděný v peří jeřábí?" zeptal se ho.
Archivář opáčil: "Domnívám se, že Vaše Ctihodnost má na mysli Mistra Jeřábí šat."
"To může být docela dobře týž člověk," řekl soudce. "Žije prý někde za městem."
"Ano," odpověděl archivář, "to bude Mistr Jeřábí šat, jak se mu v kraji říká. Je to poustevník, který, co se pamatuji, žije v horách za jižní bránou. Nikdo neví, jak je starý."
"Rád bych se s ním setkal," řekl soudce.
Starý archivář projevil určité pochybnosti.
"To je těžká věc, Vaše Ctihodnosti," řekl. "Starý Mistr nikdy horské údolí neopouští a návštěvníky nepřijímá. Nevěděl bych ani, je-li dosud naživu, kdybych zrovna minulý týden neslyšel, že ho náhodou viděli dva sběrači palivového dřeva pracovat na zahradě. Je to velmi moudrý a učený člověk, Vaše Ctihodnosti. Někteří lidé dokonce říkají, že objevil elixír života a že brzy opustí tento svět jako Nesmrtelný."
Soudce Ti si pomalu hladil dlouhý vous.
"Slyšel jsem mnoho povídaček o takových poustevnících," řekl. "Obyčejně se ukáže, že jsou to mimořádně líní a nevzdělaní lidé. Ale viděl jsem ukázku kaligrafie tohoto muže, která je přímo skvostná. Bude zřejmě výjimkou. Jak se tam jde?"
"Vaše Ctihodnost bude muset jít větší část cesty pěšky," odpověděl archivář. "Horská stezka je tak příkrá a úzká, že po ní neprojdou ani malá nosítka."
Soudce archiváři poděkoval a vtom vstoupil Ťiao Taj. Vypadal ustaraně.
"Doufám, že se ve Čchienové paláci nic nestalo, Ťiao Taji," řekl soudce znepokojeně.
Ťiao Taj se posadil a začal si kroutit krátký knír. Pak řekl: "Vaše Ctihodnosti, těžko se vysvětluje, jak velitel pozná změnu v chování vojenské jednotky. Já myslím, že je to hlavně intuice. Ale poslední dva dny cítím, že se s chlapy něco děje.
Ověřoval jsem si to u desátníka Linga a zjistil jsem, že mu to taky dělá starosti. Říkal, že jak on to vidí, utrácejí někteří vojáci víc peněz, než by dokázali vysvětlit."
Soudce pozorně poslouchal.
"To vypadá vážně, Ťiao Taji!" řekl zvolna. "Poslechni si, jakou podivnou příhodu zažil Ma Žung."
A Ma Žung znovu vyprávěl, co slyšel v Severní aleji.
Ťiao Taj potřásl hlavou.
"Bojím se, že budeme mít o nepříjemnost víc, Vaše Ctihodnosti. Vymysleli jsme neexistující pluk na inspekční cestě po pohraniční oblasti, a tahle lest měla dvojí dopad. Na jedné straně nám umožnila zbavit se Čchien Moua a podrobit si jeho lidi. Ale na druhé straně patrně přesvědčila barbarské kmeny, které chystají nájezd na město, že musí jednat buď teď, anebo nikdy, dřív než sem dorazí posádka."
Soudce si poškubával licousy.
"Barbarský útok na město, to by nám ještě scházelo!" zvolal hněvivě. "Jako kdybychom neměli už tak dost potíží! Mám

podezření, že ten tajemný průvodce všech nesnází, který řídil Čchien Moua, má prsty i v tomhle. Kolika mužům lze důvěřovat, co myslíš?"
Ťiao Taj se zamyslel a po chvíli řekl: "Nespoléhal bych na více než na padesát, Vaše Ctihodnosti."
Všichni mlčeli.
Náhle udeřil soudce pěstí do stolu.
"Snad není příliš pozdě," zvolal. "Ta tvá poznámka o lsti, která má dvojí dopad, Ťiao Taji, mi vnukla nápad. Ma Žungu, musíme se ihned zmocnit toho ujgurského hrdlořeza, co tě k němu vedli včera večer. Dokázal bys ho zatknout, aby to jeho lidi nepostřehli?"
Ma Žung byl zjevné potěšen. Položil si velké ruce na kolena a s úsměvem řekl: "Jasné denní světlo není pro takovou akci nejvhodnější, Vaše Ctihodnosti, ale provést to samozřejmě lze!"
"Vypravte se tam s Ťiao Tajem hned!" přikazoval soudce. "Ale pamatuj si, že ho musíš zatknout potají! Když zjistíte, že by se to bez rozruchu neobešlo, necháte ho být a vrátíte se sem!"
Ma Žung souhlasně přikývl. Vstal a mávnutím ruky zval Ťiao Taje s sebou.
Zašli do ubikací stráží a tam si sedli do kouta. Nejdřív se šeptem chvíli radili a potom vyšel ze soudního dvora samotný Ma Žung.
Obešel celý areál a loudal se hlavní ulicí vedoucí k severní městské bráně. Na okamžik se zastavil před malou jídelnou, pak zašel dovnitř.
Už jednou tam byl a majitel ho pozdravil jménem.
"Poobědvám v malém pokojíku nahoře," oznámil mu Ma Žung a pustil se po schodech do patra.
V prvním poschodí našel prázdnou rohovou místnost. Sotva si objednal oběd, otevřely se dveře a vstoupil Ťiao Taj. Přišel do hostince zadním vchodem.
Ma Žung svlékl svrchní šat a odložil čapku. Ťiao Taj vše svážal do uzlíku, Ma Žung si rozcuchal vlasy a kolem hlavy si ovázal špinavý hadr. Cípy spodního šatu si zastrčil za pás a vyhrnul si rukávy. Rychlé se rozloučil a odešel.
Po špičkách sešel ze schodů a nahlédl do kuchyně.
"Nepovaluje se tu někde zbytečnej olejovej koláček, pupkáči?" vybafl na kuchaře, který se potil nad ohněm.
Kuchař zvedl hlavu. Když viděl neotesaného pobudu, rychle mu dal jeden moučný koláč, který se připekl na pánvi.
Ma Žung něco zamumlal, popadl koláč a zadními dveřmi vyšel z kuchyně.
Nahoře se Ťiao Taj pustil do jeho oběda. Když obsluhující číšník viděl známý hnědý šat a špičatou čapku pracovníka tribunálu, neuvědomil si, že to není týž muž, který přišel do hostince.
Ťiao Taj měl ostatně v úmyslu hostinec opustit ve chvíli, kdy bude mít majitel plné ruce práce.
Ma Žung se zatím loudal k tržišti u hlásné věže.
Chvíli se potloukal mezi stánky pouličních prodavačů a pak zamířil k věži.
Temné prostranství pod kamennými oblouky, na nichž stála hlásná věž, bylo prázdné. Za deštivých dnů užívali tohoto chráněného prostoru pod oblouky často potulní obchodníci a vykládali tam své zboží, ale teď dávali přednost jasnému slunečnímu svitu venku.
Ma Žung se ohlédl. Když viděl, že mu nikdo nevěnuje pozornost, rychle zašel dovnitř. Vyběhl po úzkých schodech do prvního patra.
Tam bylo cosi jako podkrovní místnost s velkými okny do všech čtyř stran.
Za horkých dnů se sem někdy lidé přicházeli trochu osvěžit vánkem, ale teď tu nikdo nebyl. Vstoupit na příkrý žebřík vedoucí do druhého patra bránila dřevěná dvířka. Nebyl na nich zámek, jen železná závora, přelepená páskou s velkou červenou pečetí soudu.
Ma Žung klidně pečeť přelomil a dveře rozrazil. Pak se vyšplhal do druhého poschodí.
Na dřevěné podlaze stál uprostřed na podstavci obrovský kulatý buben. Ležela na něm tlustá vrstva prachu, který se sem dostal otevřenými oblouky. Na buben se tlouklo na poplach v době mimořádného nebezpečí. Zřejmě na něj už léta nikdo neudeřil.
Ma Žung pokýval hlavou a zase seběhl dolů. Zpoza jednoho oblouku se rozhlédl. Když viděl, že ho nikdo nepozoruje, vyklouzl ven a vydal se k Severní aleji.
Za jasného denního světla byla čtvrť ještě ubožejší než v noci. Na ulici bylo pusto. Obyvatelé zřejmě vyspávali probdělou noc.
Ma Žung chvíli bloudil, ale nemohl najít dům, kam ho večer předtím Ujgur zavedl.
Namátkou otevřel jedny dveře. Na dřevěném lehátku si hověla nedbale oblečená dívka.
Ma Žung kopl do lehátka. Dívka se pomalu probírala. Podívala se mrzutě na Ma Žunga a začala se drbat ve vlasech.
Ma Žung nevrle řekl: "Orolakčy!"
Dívka náhle ožila. Seskočila z lehátka a zmizela za závěsem. Když se znovu vynořila, táhla za sebou malého špinavého spratka. Ukazovala na Ma Žunga a rychle mu něco vysvětlovala. Pak cosi řekla Ma Žungovi a ten horlivě přikyvoval, ačkoli nerozuměl ani slovo.
Kluk na Ma Žunga kývl, vyběhl na ulici a Ma Žung šel za ním.
Chlapec vklouzl do úzkého prostoru mezi dvěma domy a muž měl co dělat, aby tudy svou mohutnou kostru protáhl.
Když procházel pod okénkem, velkým asi dvě čtvereční stopy, uvědomil si, že kdyby mu někdo uvnitř chtěl v tom okamžiku rozbít lebku, nemohl by proti tomu celkem nic dělat.
Roztrhl si šaty o hřebík. Zastavil se a smutně se podíval na velikou trhlinu. Pak pokrčil rameny; koneckonců, jeho přestrojení se tím jenom zdokonalilo.
Náhle uslyšel shora něžný hlas: "Jung Pao, Jung Pao!"
Podíval se vzhůru. Dívka Tülki vyhlížela z okénka přímo nad jeho hlavou.

"Jak se máš, holka?" řekl Ma Žung vesele.
Tülki vypadala rozčileně. Začala inu něco šeptat a upírala na něho své velké oči.
Ma Žung zavrtěl hlavou.
"Nevím, co tě trápí, holka zlatá, ale já mám teď moc naspěch. Zaskočím sem později."
Už chtěl pokračovat v cestě, ale Tülki vystrčila z okna nahou paži a chytla Ma Žunga za límec. Ukazovala tím směrem, kudy běžel kluk, a důrazně zavrtěla hlavou. Pak si ukazovákem významně přejela po hrdle.
"Nojo, já vím, že jsou to hrdlořezové!" řekl Ma Žung se smíchem. "Ale neboj se, já se o sebe umím postarat!"
Tulki ho rychle přitáhla k okénku a tváří se na okamžik dotkla jeho tváře. Byla lehce cítit ovčím tukem, ale Ma Žunga napadlo, že je to vlastně docela příjemné.
Jemně se jí vyvinul a šel dál. Když se vynořil z uličky, běžel mu kluk naproti a rozčileně brebentil; asi měl strach, že Ma Žunga ztratil.
Vyškrábali se přes hromadu odpadků a přelezli zřícenou zeď.
Chlapec ukázal na úhledný omítnutý domek, který stál mezi chatrčemi na spadnutí, a odběhl.
Ma Žung už poznával obydlí, které navštívil předešlého večera s Lovcem. Zaklepal na dveře.
"Dále!" ozval se zevnitř hlas.
Ma Žung otevřel dveře a zůstal stát jako přimrazený. Vysoký hubený muž se opíral zády o protější stěnu. Ma Žung nemohl odtrhnout oči od zlověstně dlouhého nože, který spočíval na dlani mužovy pravice. Byl připraven k hodu.
Po chvilce napětí muž řekl: "Tak to jsi ty, Jung Pao! Posaď se!"
Zasunul nůž zpět do kožené pochvy a sedl si na nízkou stoličku. Ma Žung následoval jeho příkladu.
"Včera večír mi Lovec uložil," začal Ma Žung, "abych sem přišel a..."
"Drž hubu!" přerušil ho muž s nožem. "Kdybych o tobě všechno nevěděl, byl bys teď už nebožtík. Když já hodím nožem, nikdy se neminu cíle."
Ma Žung si pomyslel, že to nejspíš bude pravda. Ujgur mluvil výborně čínsky. Odhadoval ho na nějakého nižšího náčelníka.
Podlézavě se usmál.
"Bylo mi řečeno, pane, že mi můžete dopomoct k nějaký práci, z který kouká trocha peněz!"
"Jsi zrádce," řekl dloubán s pohrdáním, "a zrádci myslí jenom na peníze. Ale i tak můžeš být užitečný. Dřív než ti řeknu, co máš dělat, chci, aby bylo v jedné věci úplně jasno.
Tvému zdraví poslouží, když se vyvaruješ i pouhého zdání obojetnosti. Při sebemenším podezření budeš mít nůž v zádech!"
"Chápu, pane," řekl Ma Žung honem. "Víte, v jaký jsem situaci. Já..."
"Tak dost!" řekl dloubán rozkazovačně. "Dobře poslouchej. Svoje příkazy nikdy neopakuji.
Ve stepích za řekou se shromáždily tři kmeny. Zítra o půlnoci obsadí tohle město. Mohli jsme se ho zmocnit kdykoli, ale chceme se vyhnout zbytečnému krveprolití. Vaše čínská vrchnost je spokojená sama se sebou a líná a Lan-fang leží daleko od hlavního města. Jestli tam pád téhle pohraniční výspy nevzbudí velký rozruch, vrchnost nebude mít naspěch, aby sem poslala armádu. Naštěstí pro nás už nevede Lan-fangem cesta na západ, a tak se ústřední úřady nemusí obávat, že budeme obtěžovat karavany, které přinášejí poplatky ze západních vazalských království. Než se rozhoupou k nějaké akci, bude už naše království pevné a schopné odrazit jakýkoli útok.
Vtip je v tom, že se chceme zmocnit Lan-fangu nečekaně. Všechno je připravené, abychom mohli bleskově obsadit soudní areál a zabít okresního náčelníka a jeho lidi. Potřebujeme jenom pár Číňanů, aby vyřídili stráže u bran."
"Jéje!" zvolal Ma Žung, "to máte ale vopravdu štěstí! Náhodou tady mám kamaráda a to je ten právej člověk pro vás! Byl seržantem v naší pravidelný armádě, ale musel zběhnout a teď se schovává, protože se dostal do maléru se zdejším novým náčelníkem. Ten Ti je strašnej chlap!"
"Vy Číňani máte vždycky ze svých náčelníků strach!" ušklíbl se Ujgur. "Já se nebojím žádného! Před několika lety jsem vlastnoručně jednomu takovému podřízl krk."
Ma Žung se na něho podíval obdivně.
"Domluvte se radši s mým kamarádem. Umí prvotřídně zacházet s mečem a ví všechno o heslech a vůbec co a jak v armádě."
"Kde je?" zeptal se Ujgur dychtivě.
"Kousíček odtud, pane!" odpověděl Ma Žung. "Našli jsme pro něho dokonalou skrejš. Ven vychází jen v noci a ve dne spí v druhým poschodí v hlásný věži."
Ujgur se dal do smíchu.
"To není špatný nápad!" řekl. "Tam by ho nikdo nehledal. Jdi a přiveď mi ho sem!"
Ma Žung se zatvářil nerozhodně. Zamračil se a řekl: "Jak jsem právě povídal, pane, za denního světla si nemůže dovolit vystrčit hlavu ven. Nemohli bysme zajít my k němu? Dyť je to jenom pár kroků!"
Ujgur vrhl na Ma Žunga podezíravý pohled. Na okamžik se zamyslel. Pak vstal a přendal si nůž z opasku do rukávu.
"Doufám, příteli, že ve vlastním zájmu neplánuješ nějakou léčku," řekl. "Půjdeš pěkně napřed a při prvním podezřelém pohybu ti zapíchnu nůž do zad a nikdo nebude mít ani tušení, odkud přiletěl."
Ma Žung pokrčil rameny.
"Všechny tyhle výstrahy jsou zbytečný," broukl. "Jako byste nevěděl, že mě máte v hrsti. Stačí jediný slovo u soudního dvora a jsme oba ztracený, kamarád i já."
"Jen abys na to pamatoval!" varoval Ujgur.
Vyšli na ulici. Muž se držel v určité vzdálenosti za Ma Žungem.
Když Ma Žung přišel na tržiště, viděl, že Ťiao Taj stojí zády k pamětní desce. Ruce měl zastrčené do rukávů a nenuceně

obhlížel davy na tržišti. Jeho špičatá čepice, hnědý šat s černou šerpou a autoritativní vzezření jasně prozrazovaly, že je to úředník od soudu. Ma Žung zpomalil krok.
Tohle byla chvíle, kdy nezbývalo než riskovat, čekal, že každou chvíli ucítí Ujgurův nůž v zádech.
Nemohl však jít moc rychle, protože musel mít jistotu, že ho Ťiao Taj spatřil. S ledovým potem na čele hrál Ma Žung dál pečlivě svou roli.
Dělal, jako by na okamžik zaváhal. Když Ťiao Taj zvedl ruku a pomalu si pohladil knír, Ma Žung se otočil a zahnul za kamennou desku.
Jakmile byl v bezpečí pod temným obloukem hlásné věže, Ujgur se k němu připojil.
"Viděl jste toho mizeru, jak se opíral o desku?" šeptal Ma Žung vzrušeně. "To je ňákej panák od soudu."
"Viděl jsem," řekl Ujgur suše. "Hoď sebou!"
Ma Žung vylezl po schodech do prvního poschodí. Pak počkal, až vystoupí taky Ujgur. Ukázal mu přelomenou pečeť na dvířkách a řekl: "Podívejte, tudy se dostal nahoru můj kamarád."
Ujgur vytáhl z pochvy nůž. Palcem přejel po čepeli, ostré jako břitva.
"Tak lez!" přikázal mu.
Ma Žung pokrčil odevzdaně rameny. Pomalu vystupoval po úzkém žebříku a Ujgur za ním.
Jakmile Ma Žung protáhl ramena otvorem v podlaze, zvolal: "A heleme se! Ten lenoch si tu klidně chrápe!"
S těmito slovy rychle vystoupil po posledních příčkách. Ukázal na buben a řekl: "Tak se na toho chlapa podívejte!"
Ujgur rychle stoupal po žebříku.
Když se jeho hlava objevila ve výši podlahy, kopl jej Ma Žung náhle přímo do obličeje.
Ujgur zalapal po dechu a spadl z příkrého žebříku.
Ma Žung sjel co nejrychleji dolů. Tam pod žebříkem sotva stačil uhnout zákeřně vrženému noži. Ujgur ležel na podlaze a opíral se o levou paži. Zřejmě si zlomil nohu a z ošklivé rány na vyholené hlavě se mu řinula krev. Avšak v očích mu planulo zelené světlo a v ruce pevně svíral další nůž.
Ma Žung viděl, že není čas na jemnější chvaty. Rychle skočil za Ujgura, a než se ten stačil obrátit na druhou stranu, kopl ho. Ujgur udeřil hlavou do postranice žebříku. Nůž spadl na podlahu a muž zůstal ležet bez hnutí.
Ma Žung zvedl nůž a strčil si jej za opasek. Pak svázal Ujgurovi ruce za zády. Ohmatal mu nohu; zdálo se, že je zlomená na několika místech.
Pak sestoupil dolů. Vyšel z věže a ledabyle se klackoval po tržišti přímo ke kamenné desce.
Když chtěl projít kolem, Ťiao Taj vykročil.
"Stůj!" křikl a popadl Ma Žunga za ruku.
Ten se mu vyšklubl a vzdorovitě se na Ťiao Taje podíval.
"Nech mě bejt, ty pse!" utrhl se.
"Jsem důstojník od soudu," řekl Ťiao Taj stroze. "A vím jistě, že Jeho Excelence soudce by ti rád položil pár otázek, chlape!"
"Mně?" zvolal Ma Žung pohoršené. "Já jsem poctivej občan, pane důstojníku."
Mezitím se kolem nich shromáždil dav čumilů a dychtivě sledoval, jak se budou věci dál vyvíjet.
"Půjdeš se mnou dobrovolně nebo tě musím napřed srazit k zemi?" zeptal se Ťiao Taj výhružně.
"Necháme se takhle tejrat těma škrabákama vod soudu?" obrátil se Ma Žung k zástupu.
K skrytému uspokojení si všiml, že se nikdo ani nepohnul.
Ma Žung pokrčil rameny.
"No, stejně na mě soud nic nemá!" řekl.
Ťiao Taj mu svázal ruce za zády. Ma Žung se k němu obrátil.
"Poslyšte, pane," řekl, "mám nemocnýho kamaráda. Jestli vám to nevadí, dám prodavači koláčků pár měďáků, aby mu dones něco k snědku. Chudák se nemůže ani hnout."
"Kde je ten chlap?" zeptal se Ťiao Taj.
Ma Žung chvíli váhal. Pak neochotně zahučel: "No, abych pravdu řekl; včera večer jsme zašli nahoru na hlásnou věž, abysme se trochu nadejchali čerstvýho vzduchu. Kamarád spad ze schodů a zlomil si nohu. A teď leží nahoře v prvním patře."
Dav se začal hlasitě smát.
"Myslím," řekl Ťiao Taj, "že se soud rád podívá i na toho tvého pacienta!" .
Obrátil se k přihlížejícímu davu a dodal: "Doběhněte někdo pro správce čtvrti aby sem přišel se čtyřmi muži. A ať s sebou vezme pár starých pokrývek!"
Brzy přiběhl správce se čtyřmi pořízky, kteří nesli bambusové tyče.
"Dohlédni mi tady na toho darebu!" nařídil správci Ťiao Taj.
Pokynul dvěma mužům a šel k hlásné věži. Vystoupil do patra s přikrývkami přes rameno. Ujgur byl dosud v bezvědomí. Ťiao Taj mu nejdřív přelepil ústa kusem naolejovaného papíru. Do jedné přikrývky ho zabalil a druhou mu ovinul kolem hlavy a ramen. Pak přivolal zdola dva správcovy muže, aby bezvládné tělo snesli.
Ujgur byl uložen na improvizovaná nosítka. Průvod se vydal na cestu k soudnímu areálu v čele s Ťiao Tajem, který za sebou vlekl Ma Žunga.
Vešli postranní brankou. Jakmile byli uvnitř, řekl Ťiao Taj správci čtvrti: "Položte tu ta nosítka a můžete se všichni vrátit domů."
Sotva za nimi Ťiao Taj zamkl branku, vyvlékl Ma Žung ruce z uvolněných pout. Spolu s Ťiao Tajem odnesl nosítka do vězení. Ujgura uložili na pryčnu v malé cele.
Zatímco Ma Žung ovazoval raněnému muži hlavu, Ťiao Taj mu rozřízl pytlovité kalhoty a k zlomené noze přiložil

prostou dlahu.
Pak šel Ma Žung rychle podat zprávu soudci.
Ťiao Taj zamkl dveře cely a postavil se k nim zády. Když šel kolem správce vězení, řekl mu, že chytl nějakého násilníka. Jakmile se uklidní, hned zjistí, co je to zač.
V soudcově pracovně nebyl nikdo kromě Tao Kana, který podřimoval v koutě.
Ma Žung ho probral herdou do zad a vzrušeně zjišťoval: "Kde je jeho Excelence?"
Tao Kan na něho zamžoural.
"Soudce odešel se seržantem Chungem krátce potom, co jste s Ťiao Tajem vypadli," řekl nedůtklivě. "Co jsi tak vyjevený? Chytli jste toho Ujgura?"
"Víc než to," řekl Ma Žung pyšně, "chytli jsme vraha okresního náčelníka Pana!"
"To vás večer bude stát rundu vína, bratře!" konstatoval Tao Kan spokojeně. "Jeho Excelence mi přikázala, abych vyřídil Jou Ťiovi, že má dnes později odpoledne přijít k soudu. Myslím, že ho chce soudce vyslechnout stran úmrtí toho starého správce v zámečku a jeho ženy. Tak abych tam radši zašel."

19

POUSTEVNÍK ROZMLOUVÁ O SMYSLU ŽIVOTA;
SOUDCE SE DOZVÍDÁ TAJEMSTVÍ STARÉHO GUVERNÉRA

Když Ma Žung s Ťiao Tajem odešli, vzal soudce Ti z hromady na psacím stole jakýsi dokument a zadíval se do něho, ale jeho obsah zřejmě nevnímal.
Seržant viděl, že si dělá velké starosti.
Soudce dokument netrpělivě odložil a řekl: "Nedá se nic dělat, seržante, přiznejme si, že jestli se Ma Žungovi a Ťiao Tajovi nepodaří dostat toho muže, budeme ve velice nebezpečné situaci."
"Ti už zvládli těžší úkoly, než je tenhle, Vaše Ctihodnosti!" chlácholil ho seržant.
Soudce na to neodpověděl. Půl hodiny se snažil soustředit na úřední dokumenty.
Konečně odložil psací štětec.
"Nemá smysl tady dál sedět a čekat," řekl věcně. "Ma Žung a Ťiao Taj zřejmě našli možnost zatknout toho člověka nenápadně. Počasí je pěkné, půjdeme se podívat po Mistru Jeřábí šat."
Seržant Chung z dlouhé zkušenosti věděl, že když soudce něco trápí, bývá aktivita nejlepším uklidňujícím prostředkem. Proto hned vyšel ven a požádal, aby pro ně připravili koně. Ze soudního dvora vyrazili hlavním vchodem k jihu. Cvalem přejeli mramorový most a projeli městskou bránou.
Nejdříve cválali nějaký čas po hlavní cestě, pak je jeden rolník poslal úzkou pěšinou, která vedla do hor. Ta končila na úpatí příkrého svahu.
Soudce Ti a seržant seskočili z koní. Chung dal pár měďáků sběrači dřeva a požádal ho, aby koně asi na hodinku ohlídal. Pak se pustili vzhůru.
Šplhání na vrchol hřebene porostlého borovicemi bylo namáhavé. Soudce se zastavil, aby nabral dech. Pohlédl dolů do zeleného údolí, které se mu otvíralo u nohou, rozpřáhl paže a vychutnával chladný horský vánek, který mu profukoval široké rukávy.
Když si odpočinul i seržant Chung, pomalu sestupovali pěšinou vinoucí se do údolí.
Jakmile sešli dolů, vítr jakoby zázrakem ustal. Neslyšeli nic než bublání potoka.
Přešli jej po úzkém kamenném mostě. Cesta tu odbočovala k nízké doškové střeše, která prokukovala mezi zeleným listovím. Hustým podrostem došli k hrubě roubené bambusové brance.
Za ní našli malou zahrádku. Po obou stranách kvetly rostliny, dosahující téměř výšky člověka. Soudce si pomyslel, že dosud nespatřil tak nádherné květy v takovém množství.
Omítnuté zdi domku byly porostlé révou; zdálo se, že se prohýbají pod vahou doškové střechy, která se zelenala mechem. Několik chatrných dřevěných schodů vedlo k jediným dveřím z holých prken. Byly otevřené.
Soudce Ti chtěl zavolat, že přicházejí návštěvníci, ale něco se v něm vzpíralo porušit klid, který tu vládl. Rozhrnul větve keřů, které rostly vedle domku.
Spatřil venkovskou verandu, postavenou z bambusových kůlů. Velice starý muž v rozedraném šatu zaléval květiny v kořenáčích. Na hlavě měl velký kulatý slamák. Vzduch byl prosycen jemnou vůní orchidejí.
Soudce rozhrnul větve ještě více a zvolal: "Je Mistr Jeřábí šat doma?"
Stařec se otočil. Spodní polovinu obličeje zakrýval mohutný knír a dlouhý bílý vous; čelo a oči stínila široká střecha klobouku. Neodpověděl, ale neurčitě mávl směrem k domu.
Pak postavil konev a beze slova zmizel za stavením.
Soudce Ti nebyl příliš nadšen tak netečným přijetím. Seržantu Chungovi stroze přikázal, aby počkal venku.
Seržant si sedl na lavičku u branky a soudce vyšel po schodech do stavení.
Ocitl se ve velké prázdné místnosti. Dřevěná podlaha byla holá, stejně jako bíle omítnuté zdi. Zařízení sestávalo z hrubého dřevěného stolku a dvou stoliček před nízkým širokým oknem a bambusového stolu u zadní stěny. Vypadalo to tu jako v rolnickém obydlí. Všechno však bylo úzkostlivě čisté.
Po hostiteli nebylo ani stopy. Soudce se cítil dotčen a začínal litovat, že se vůbec na tu cestu vydal.
S povzdechem si sedl na jednu stoličku a díval se z okna.
Překvapila ho nádherná vyhlídka na řady kvetoucích rostlin, které stály na policích venku na verandě. Vzácné orchideje kvetly v porcelánových a hliněných nádobách a celá místnost jako by byla prostoupena jejich vůní.

Jak tam tak soudce seděl, cítil, že nesmírný klid tohoto místa působí konejšivě na jeho rozrušenou mysl. Naslouchal jemnému bzučení neviditelné včely a měl pocit, že tady se čas zastavil.
Jeho podrážděnost zmizela. Opřel se lokty o stůl a nenucené se rozhlížel kolem. Zpozoroval, že na stěně nad bambusovým stolem visí dva papírové svitky.
Krásnou kaligrafií na nich bylo napsané trojverší.
Soudce Ti si mimoděk předříkával jednotlivé řádky:

Jen dvě cesty vedou k bráně Věčného života:
bud člověk zavrtá hlavu do bláta jako červ,
anebo se jako drak vznese vysoko k obloze.

Soudce si uvědomil, že jsou to velice neobvyklé verše: jejich smysl bylo možno vyložit vícerým způsobem.
Trojverší bylo podepsáno a opatřeno pečetí, ale z místa, kde seděl, nedokázal soudce malé znaky přečíst.
Vybledlý modrý závěs v pozadí se rozhrnul a do místnosti vešel stařec.
Převlékl se z roztrhaného šatu do oděvu z hnědé látky, šedivou hlavu měl nepokrytou. V ruce nesl kouřící kotlík.
Soudce Ti spěšné vstal a hluboce se poklonil. Stařec jen kývl hlavou a nenuceně si sedl na druhou stoličku, zády k oknu. Po chvíli váhání si opět sedl i soudce.
Starcova tvář býk vrásčitá jako slupka planého jablka. Avšak rty měl rumělkově červené. Když se hostitel sklonil nad čajníkem, do něhož lil horkou vodu, dlouhé bílé obočí mu jako clona zastínilo oči, takže je soudce Ti neviděl. Uctivě čekal, až stařec sám promluví.
Když hostitel zakryl čajník víčkem a složil ruce do rukávů, zadíval se zpříma na soudce. Pod hustým obočím měl pronikavé oči, bystré jako jestřáb.
Promluvil hlubokým zvučným hlasem: "Promiňte starci jeho nedbalost. Přijímám hosty jen vzácně."
Jak promluvil, soudce si všiml, že má pravidelné zuby, bílé jako perličky.
Odpověděl: "Odpusťte, prosím, mou nenadálou návštěvu. Já..."
"Cože, Jou?" přerušil ho stařec. "Tak vy jste příslušníkem slavné rodiny Jou!"
"Ne," opravil ho soudce spěšně, "mé rodové jméno je Ti. Ale..."
"Ano, ano," dumal nahlas hostitel, "už je to dávno, co jsem viděl naposledy přítele Joua. Počkejte, musí to být už nějakých osm let, co zemřel. Nebo snad devět?"
Soudce Ti si pomyslel, že je starec už zřejmě dětinský. Protože však hostitelův omyl směřoval k cíli jeho cesty, nepokoušel se ho opravit. Stařec nalil čaj.
"Ano," pokračoval zamyšleně, "starý guvernér Jou byl mužem velkých záměrů. Je to už nějakých sedmdesát let, co jsme spolu studovali v hlavním městě. Ano, byl to muž velkých záměrů, spřádal plány do daleké budoucnosti. Hodlal vymýtit zlo, chtěl zreformovat říši..."
Starec se odmlčel. Několikrát pokývl hlavou a usrkl čaj.
Soudce Ti nadhodil: "Velice se zajímám o život guvernéra Joua tady v Lan-fangu."
Zdálo se, že hostitel neslyší. Pomalu upíjel čaj.
Také soudce zvedl šálek ke rtům. Po prvním doušku poznal, že je to nejlepší čaj, jaký kdy ochutnal. Jako by ho lahodné aroma celého prostoupilo.
Hostitel náhle řekl na vysvětlenou: "Vodu jsem nabral tam, kde potok vyvěrá ze skal. Čajové lístky jsem včera uložil do poupěte chryzantémy. Dnes ráno, když se květy na slunci rozevřely, jsem je vyňal. Tyto lístky nasákly esenci ranní rosy."
Pak bez jakéhokoli přechodu pokračoval: "Jou se dal na úřednickou dráhu a já odešel a potuloval jsem se po celé říši. Jou se stal prefektem a potom guvernérem. Jeho jméno znělo v mramorových síních císařského paláce. Pronásledoval zlo, chránil a podporoval dobro a vykonal velký, převelký kus práce pro nápravu poměrů v říši. Potom však jednoho dne, když se mu už téměř podařilo uskutečnit své záměry, zjistil, že nedokázal napravit vlastního syna.
Vzdal se všech vysokých úřadů a odešel do Lan-fangu; žil tu na odpočinku a dohlížel na obdělávání polí a zahrady. A tak jsme se po více než padesáti letech znovu setkali. Došli jsme různými cestami oba tamtéž."
Stařec se náhle usmál mírně jako dítě a dodal: "Rozdíl je jen v tom, že jedna cesta byla dlouhá a strastiplná, ta druhá krátká a přímá."
Hostitel se odmlčel. Soudce Ti si kladl otázku, může-li požádat o vysvětlení poslední poznámky. Ale dříve než se odhodlal, stařec pokračoval: "Krátce předtím, než zemřel, jsme o tom rozmlouvali. On pak napsal to trojverší, které visí na zdi. Jděte a potěšte se jeho kaligrafií."
Soudce poslušně vstal a šel se podívat na papírový svitek, pověšený na stěně. Teď mohl přečíst i podpis: "Napsal Jou Šou-ťien ze Sídla pohody." Nyní tedy bezpečně věděl, že poslední vůle, kterou nalezli ve svitkovém obraze paní Jou, je padělek. Tento podpis připomínal onen, který stvrzoval pravost poslední vůle, ale určitě nepocházel z téže ruky.
Soudce Ti si pomalu hladil bradu. Mnoho věcí se mu vyjasnilo.
Když si znovu sedl, řekl: "Smím-li se ve vší uctivosti tak vyjádřit, kaligrafie guvernéra Joua je vynikající, ale vaše, pane, je naplněna tvůrčím duchem. Váš nápis na bráně guvernérova labyrintu mě zaujal jako..."
Zdálo se, že stařec neposlouchá. Přerušil soudce slovy: "Guvernér měl tolik velkých záměrů, že jeden lidský život nestačil vyčerpat všechnu jeho energii. Nemohl přestat, ani když se usadil tady. Některé jeho plány na odplatu starých provinění měly dokonce přinést plody až po mnoha létech, až on sám už bude mrtev! Protože chtěl být sám, postavil si fantastický labyrint. Jako by on, se všemi záměry a plány, které na něho neustále dorážely jako rozzuřené vosy, mohl být někdy sám!"

Stařec pokyvoval hlavou. Nalil další šálek čaje.
Soudce Ti se zeptal: "Měl starý guvernér hodně přátel?"
Jeho hostitel poškubával jedním vláskem v dlouhém obočí. Pak se usmál a řekl: "Po všech těch letech a po tom všem, co viděl a slyšel, Jou stále ještě studoval konfuciánské klasiky. Poslal mi sem hromadu těch knih. Byly mi skutečně velice užitečné. Výborně se hodily k podpalování v kuchyňských kamnech."
Soudce se chystal pronést nějaké uctivé námitky proti této uštěpačné poznámce na adresu klasiků, ale hostitel si ho nevšímal. Pokračoval: "Konfucius! Pro vás to byl cílevědomý člověk! Pořád dorážel jako střeček. Nikdy se nezastavil na tak dlouho, aby si stačil uvědomit, že čím víc se snaží, tím méně dosahuje, čím více získává, tím méně má. Ano, Konfucius byl člověk velkých cílů. A právě takový byl guvernér Jou..."
Stařec se odmlčel, potom mrzutě dodal: "A právě takový jste také vy, mladý muži!"
Touto nenadálou osobní poznámkou byl soudce Ti zcela ohromen. V rozpacích vstal. Hluboce se poklonil a skromně řekl: "Může se tato osoba odvážit položit vám jednu otázku..."
Jeho hostitel také vstal.
"Jedna otázka," odpověděl nevrle, "vede jen k další otázce. Jste jako rybář, který se obrátí zády k řece a k sítím a leze v lese po stromech, aby chytil rybu. Nebo jako člověk, který si postaví loďku ze železa, do dna udělá velkou díru a pak se na ní chce dostat přes řeku. Přistupte k svým problémům ze správného konce a začněte s odpověďmi. Potom možná najdete jednoho dne konečnou odpověď. Sbohem!"
Soudce Ti se chtěl na rozloučenou poklonit, ale jeho hostitel se mezitím už k němu otočil zády a šoural se zpátky k závěsu na druhém konci místnosti.
Soudce počkal, až se modrý závěs za hostitelovými zády zavře, a potom vyšel ven.
Seržanta Chunga našel spícího, opřeného o zahradní branku. Probudil ho.
Chung si protřel oči a se spokojeným úsměvem řekl: "Už dávno jsem nespal tak pokojně. Zdálo se mi o dětství, když mi bylo čtyři pět let, o věcech, na které jsem už úplně zapomněl."
"Ano?" řekl soudce zamyšleně. "Je to tu velice zvláštní..."
Mlčky zdolávali horský hřeben.
Když znovu stanuli nahoře pod borovicemi, zeptal se seržant: "Poskytl ten poustevník Vaší Ctihodnosti hodně informací?"
Soudce Ti nepřítomně přikývl.
"Ano," odpověděl po chvíli, "dozvěděl jsem se mnoho věcí. Vím teď se vší určitostí, že poslední vůle, ukrytá v guvernérově obraze, je padělaná. Dozvěděl jsem se také, z jakého důvodu odešel starý guvernér do ústraní. A konečně znám i druhou polovinu pravdy o vraždě generála Tinga."
Seržant by se byl rád zeptal na další podrobnosti, ale všiml si výrazu v soudcově tváři a raději mlčel.
Po krátkém odpočinku sestoupili ze svahu, sedli na koně a vrátili se do města.
Ma Žung čekal v soudcově pracovně.
Když začal líčit, jak se s Ťiao Tajem zmocnili Ujgura, vymanil se soudce ze svého zamyšlení a se zájmem poslouchal.
Ma Žung ho ujistil, že o zatčení nikdo nic neví. Rozhovor s ujgurským náčelníkem popsal do poslední podrobnosti, vynechal jen nenadálé setkání s dívkou Tülki a její varování. Zcela správně usoudil, že soudce by tato romantická mezihra nezajímala.
"Skvělá práce!" zvolal soudce, když Ma Žung skončil. "Teď máme v rukou eso!"
Ma Žung dodal: "Tao Kan se právě věnuje Jou Ťiovi v přijímací síni. Pijí spolu čaj. Když jsem tam před chvílí nahlédl, mohl se Tao Kan vzteknout, protože Jou Ťi mele tak rychle, že ho jeden vůbec nestačí sledovat."
Soudce se bavil. Řekl Chungovi: "Seržante, zaskoč do audienční síně a řekni Jou Ťiovi, že jsem ke své velké lítosti neodkladně zaneprázdněn naléhavou záležitostí. Vyřiď mu, že se mu omlouvám a že ho přijmu hned, jakmile se uvolním."
Když už byl seržant na odchodu, zeptal se ho soudce: "Mimochodem, podařilo se ti zjistit, kde se zdržuje paní Li, ta přítelkyně vdovy po guvernérovi?"
"Přikázal jsem veliteli Fangovi, aby se na to podíval, Vaše Ctihodnosti," odpověděl seržant. "Myslel jsem, že jako místní člověk se dobere výsledků rychleji než já."
Soudce přikývl. Pak se zeptal Ma Žunga: "Co ukázalo ohledání těch starých manželů, které jsme našli v zámečku u guvernéra na zahradě?"
"Ohledač potvrdil, že zemřeli přirozenou smrtí, Vaše Ctihodnosti," odpověděl Ma Žung.
Soudce to vzal na vědomí, vstal a začal se převlékat do úředního roucha. Když si nasazoval soudcovskou čapku s křidélky, zčistajasna řekl: "Jestli se nemýlím, Ma Žungu, dosáhl jsi asi před deseti lety devátého a nejvyššího stupně v rohování, že?"
Habán vypjal hruď a hrdě odpověděl: "Ovšem, Vaše Ctihodnosti!"
"Přenes se teď v duchu do minulosti," požádal ho Ti, "a řekni mi, co jsi cítil vůči svému učiteli, když jsi byl ještě víceméně začátečník, řekněme začátečník druhého nebo třetího stupně?"
Ma Žung nebyl zvyklý analyzovat své pocity. Vraštil obočí a usilovně přemýšlel. Po chvíli uvážlivě odpověděl: "Inu, Vaše Ctihodnosti, já byl svému učiteli hluboce oddanej. Patřil doopravdy k nejlepším rohovníkům naší doby a já ho moc obdivoval. Ale když jsem s ním zápasil a on se jakoby nic vyhnul každý my nejrafinovanější ráně a sám mě hravě zasáhnul, kam chtěl, i když jsem se zuřivě bránil, tak jsem ho sice pořád obdivoval, ale přitom jsem ho nenáviděl, protože mě tak nekonečně převyšoval."
Soudce Ti se unaveně usmál.
"Děkuji ti, příteli," řekl. "Dnes odpoledne jsem se vydal do hor na jih od města a setkal jsem se tam s člověkem, který

mě velice vyvedl z míry. A ty jsi teď přesně vyjádřil to, co jsem se sám pro sebe neodvážil tak jasně formulovat."
Ma Žung neměl tušení, o čem soudce mluví, ale cítil se chválou polichocen. S bodrým úsměvem shrnul závěs na dveřích, vedoucích do soudní síně. Soudce prošel a stanul na pódiu.

20

POVSTALECKÝ NÁČELNÍK SE PŘIZNÁVÁ NA MUČIDLECH;
ZÁHADNÝ CIZINEC JE KONEČNĚ ODHALEN

Tři údery gongu oznámily zahájení odpoledního zasedání soudu.
Všichni se domnívali, že na pořadu budou jen běžné záležitosti, a tak do soudní síně zašlo jen pár desítek diváků.
Jakmile soudce Ti usedl za stůl a zahájil zasedání, dal pokyn veliteli Fangovi. Čtyři bičici se odebrali k vchodu do soudní síně a postavili se na stráž.
"Z důležitých státních důvodů," oznámil soudce Ti, "nikdo neopustí soudní budovu před koncem tohoto zasedání."
V síni to překvapením zašumělo.
Soudce Ti se chopil červeného štětce a vyplnil příkaz pro strážce vězení.
Dva bičici přivedli Ujgura. Chůze mu dělala potíže, strážníci ho museli podpírat.
Před pódiem si klekl na jedno koleno. Zlomenou nohu natáhl před sebe a bolestí zaúpěl.
"Uveď své jméno a zaměstnání!" přikázal mu soudce.
Muž zvedl hlavu. Oči mu planuly nenávistí.
"Jsem princ Uldžin z Modrého kmene Ujgurů!" vyštěkl.
"U vás barbarů," řekl soudce chladně, "si říká princ každý, kdo se vzmůže na dvacet koní. Ale proto ještě není princem ani tady, ani u vás!
Císařská vláda ráčila ve své nekonečné milosti přijmout chána Ujgurů za svého vazala a ten řádně přísahal věrnost Jeho Výsosti a slavnostně se přitom dovolával Nebes i Země jako svědků.
Ty, Uldžine, jsi se chystal přepadnout toto město. Zradil jsi tak vlastního chána a provinil ses vzpourou proti císařské vládě.
Vzpoura je jeden z nejzávažnějších zločinů, za něj se uděluje trest nejvyšší a ten se vykonává některým z nejkrutějších způsobů. Máš naději na malé zmírnění tohoto trestu jedině tehdy, jestliže doznáš plnou pravdu; to znamená, že oznámíš i jména čínských zrádců, kteří slíbili, že ti budou při uskutečňování zločinného plánu nápomocni."
"Vy nazýváte takového Číňana zrádcem," křičel Ujgur, "ale pro mne je to spravedlivý člověk! Někteří Číňané uznávají, že musí vrátit, co nám vzali. Nezmocnili jste se snad vy Číňané našich pastvin, neorají vaši rolníci dobré stepi a nemění je na rýžová pole? Nejsme zaháněni stále dál a dál do pouště, kde nám koně a dobytek zdechá pod rukama? Neprozradím jména Číňanů, kteří uznali to strašné bezpráví, jehož se vaši lidé dopustili na nás, ujgurských kmenech!"
Velitel se chystal udeřit ho, ale soudce zdvihl ruku.
Naklonil se k obviněnému a klidně pravil: "Věc se má tak, že nemám čas na dlouhé řeči. Pravou nohu máš už zlomenou, stejně nemůžeš chodit. Tak ti nebude zvlášť vadit, když budeš mít zlomenou i levou."
Dal pokyn veliteli.
Dva bičici povalili Ujgura zády na zem a stoupli si mu na ruce. Další přinesl dřevěný, asi dvě stopy vysoký podstavec.
Velitel zdvihl Uldžinovu levou nohu a přivázal ji k podstavci. Pak se podíval na soudce.
Jakmile soudce Ti pokynul, udeřil statný bičic těžkou holí muži do kolena.
Ujgur vyrazil strašlivý výkřik.
"Nepospíchej," doporučil soudce bičicovi, "netluč ho moc rychle."
Bičic zasadil ránu do holeně a pak dvě do stehna.
Uldžin křičel a nadával ve své mateřštině. Když dostal další ránu do holeně, zaječel: "Jednoho dne vtrhnou naše hordy do téhle prokleté země. Srovnáme se zemí vaše hradby a vypálíme vaše města. Pobijeme muže a z vašich žen a dětí naděláme otroky..."
Jak mu bičic zasadil další pořádnou ránu, změnil se jeho hlas v divoký skřek. Když opět zvedl hůl ke konečnému úderu, kterým by mu byl nohu přerazil, zvedl soudce Ti ruku:
"Pochop, Uldžine," řekl jakoby jen tak mimochodem, "že tohle je pouze běžný výslech. Nechci nic jiného, než abys potvrdil, co mi řekl tvůj čínský spřeženec, když udával tebe a tvé soukmenovce a celé spiknutí prozradil."
S nadlidským úsilím si Ujgur uvolnil ruce zpod strážníkových nohou. Opřel se o loket a vykřikl: "Nepokoušej se mě nachytat na drzou lež, pse jeden úřednická!"
"Inu," konstatoval soudce chladně, "Číňan byl samozřejmě mnohem chytřejší, než jste vy, hloupí barbaři, mysleli. Tvářil se, jako by byl na vaší straně. A ve vhodné chvíli udal všechno úřadům. Vláda se mu brzy za jeho informace odmění nějakým výnosným úřadem. Nechápeš, že vás všechny i s vaším nevědomým chánem ošálil?"
Když soudce začal mluvit, dal znamení Ma Žungovi a ten teď přivedl před pódium Jou Ťia.
Jou Ťi spatřil Ujgura ležícího na podlaze a obličej mu zpopelavěl. Chtěl se dát na útěk, ale Ma Žung mu stiskl paži jako do svěráku.
Jen Ujgur Jou Ťia zahlédl, vychrlil řadu nadávek.
"Ty ničemo!" ječel. "Ty hanebný zrádce! Buď proklet den, kdy se počestný Ujgur rozhodl začít si něco s obojetným čínským sketou, jako jsi ty!"
"Vaše Ctihodnosti, ten člověk se zbláznil!" křičel Jou Ťi.
Soudce ho ignoroval. Klidně se zeptal Ujgura: "Kdo jsou tví spojenci v paláci tohoto muže?"

Uldžin uvedl jména oněch dvou ujgurských náčelníků, které si Jou Ťi naoko najal jako učitele šermu. Pak zvolal: "Vězte, že zrádci jsou i mezi Číňany! Možná že mě ten padouch Jou Ťi oklamal, ale ujišťuji vás, že ti ostatní čínští mizerové byli ochotni za peníze udělat cokoliv!"
Potom uvedl jména tří čínských obchodníků a čtyř vojáků.
Tao Kan si je pečlivě zaznamenal.
Soudce Ti přivolal pokynem ruky Ťiao Taje a pošeptal mu: "Vrať se hned k sobě na stanoviště do Čchienova paláce a zatkni ty čtyři vojáky. Pak zajdi s desátníkem Lingem a dvaceti vojáky do Jou Ťiova paláce a zajistěte ty dva Ujgury. Nakonec vezměte do vazby tři čínské kramáře. A nezapomeňte na Lovce a jeho spřežence v Severní aleji!"
Když Ťiao Taj odešel, soudce Ti řekl Uldžinovi: "Nejsem nespravedlivý člověk, Uldžine. Nechci se zastávat Číňana, který dostane odměnu za to, že tě zradil, když on tě vlastně naváděl a ponoukal ke zločinu. Chceš-li zabránit tomu, aby se tenhle Jou Ťi ze svých proradných činů vykroutil, měl bys vypovědět, jak byl zavražděn okresní náčelník Pan."
Ujgurovi zaplály oči ďábelskou radostí.
"To bude má odplata!" volal. "Tak poslouchej, úředníku! Před čtyřmi lety mi dal tenhle chlap Jou Ťi deset stříbrňáků. Navedl mě, abych šel k soudu a řekl okresnímu náčelníkovi, že toho večera může přistihnout u brodu Jou Ťia na tajné poradě s vyslancem ujgurského chána. Náčelník Pan se tam vydal se svým pomocníkem. Pomocníka jsem srazil, jakmile se ocitli za městskou bránou. Okresnímu náčelníkovi jsem vlastnoručně podřízl krk a těla jsem odtáhl na břeh řeky."
Uldžin si odplivl směrem, kde stál Jou Ťi.
"A máš po odměně, ty ničemo!" zaječel.
Soudce Ti pokynul hlavnímu písaři. Ten přečetl nahlas záznam Ujgurovy výpovědi. Uldžin potvrdil, že je to věrný obsah jeho přiznání. Biřic mu dokument podal a on na něj otiskl palec.
Pak se ujal slova soudce: "Ty jsi, Uldžine, ujgurský princ z druhé strany hranice a tvůj zločin spadá do oblasti zahraničních vztahů naší říše. Já nemám možnost zjišťovat, zda vůbec a do jaké míry byl váš chán a náčelníci ostatních kmenů zapleteni do příprav této vzpoury. Vynést rozsudek nad tebou není v mé pravomoci. Budeš okamžitě dopraven do hlavního města a tvým případem se bude zabývat Úřad pro záležitosti barbarů."
Dal veliteli pokyn, biřici položili prince Uldžina na nosítka a odnesli ho zpět do vězení.
"A teď předveďte před soudnou stolici zločince Jou Ťia!" přikázal soudce Ti.
Když byl Jou Ťi před pódiem sražen na kolena, řekl soudce přísně: "Ty ses, Jou Ťi, provinil velezradou. Je to zločin proti státu, za který zákon stanoví strašný trest. Možná však, že jméno tvého zesnulého otce a mé doporučení by mohly poněkud obměkčit příslušné činitele, aby zmírnili hrozný osud, který tě čeká. Proto ti doporučuji, aby ses přiznal a podrobně o svém zločinu vypověděl."
Jou Ťi neodpovídal. Svěsil hlavu až na prsa a těžce dýchal. Soudce pokynul veliteli, aby nezasahoval.
Konečně Jou Ťi zvedl zrak. Bezbarvým hlasem, tak odlišným od svého obvyklého živého způsobu mluvy, řekl: "Kromě těch dvou Ujgurů žádní další spiklenci v mém paláci nejsou. Služebnictvu jsem chtěl říct, že se chystáme převzít město, až na poslední chvíli. Ti čtyři vojáci dostali peněžní odměnu. Zítra o půlnoci měli zapálit signální oheň na nejvyšší věži Čchienova paláce. Bylo jim řečeno, že to bude znamení pro bandu darmošlapů, kteří vyvolají neklid, aby byla odvrácena pozornost, protože v té době budou vyloupené dva velké zlatnické obchody. Ve skutečnosti měl být oheň znamením k útoku pro ujgurské kmeny za řekou. Uldžin s čínskými pomocníky měli otevřít Vodní bránu..."
"Stačí!" přerušil ho soudce Ti. "Zítra dostaneš příležitost podrobně popsat celé spiknutí.
Teď chci znát odpověď na jedinou otázku: co jsi udělal s poslední vůlí, kterou jsi našel zalepenou ve svitkovém obraze svého zesnulého otce?"
Na Jou Ťiově ztrhané tváři se objevil výraz překvapení. Odpověděl: "Protože původní závěť stanovila, že dědictví má být rozděleno rovným dílem mezi mne a mého bratra Jou Šana, zničil jsem ji. Místo ní jsem vložil pod brokátovou montáž papír, který jsem napsal sám a který prokazuje nade vší pochybnost, že jsem jediným právoplatným dědicem."
"Vidíš," řekl soudce pohrdavě, "že vím o všech tvých hanebných kouscích. Odveďte toho zločince do vězení!"
Zanedlouho poté, co soudce ukončil zasedání, přišel do jeho pracovny Ťiao Taj a ohlásil, že všichni zločinci byli podle rozkazu zatčeni. V Severní aleji došlo k nějakým potížím; Lovec se zatčení vzepřel, ale desátník Ling ho srazil k zemi.
Soudce se opřel v křesle. Upíjel horký čaj a přitom prohodil: "Uldžin se šesti Ujgury musí být dopraven do hlavního města. Ať desátník Ling vybere deset vojáků a zítra časně ráno se vydají na cestu. Když si na nejbližší vojenské stanici vymění koně, měli by být do týdne v hlavním městě. Ty tři kramáře a vojáky, kteří přijali úplatek, budu soudit sám."
Hleděl na čtyři pomocníky, kteří seděli v půlkruhu před psacím stolem, a s úsměvem pokračoval: "Myslím, že zatčením vůdců jsme spiknutí udusili v zárodku!"
Ťiao Taj horlivě přikyvoval.
"Příslušníky ujgurskýcb kmenů bychom jako válečníky v řádné bitvě v otevřené krajině neměli podceňovat. Jsou to skvělí jezdci a lučištníci střílejí s naprostou přesností. Nemají však zkušenosti ani potřebné zařízení k obléhání opevněného města. Když zítra v noci neuvidí na hlídkové věži signální oheň, neodváží se zaútočit."
Soudce přikývl.
"Nechám to na tobě, Ťiao Taji," řekl. "Udělej všechno, co je zapotřebí, aby nás nic nezaskočilo."
S matným úsměvem pak dodal: "Na nedostatek práce si, přátelé, stěžovat nemůžete!"
"Když jsme onehdy přijížděli k Lan-fangu," připomněl seržant Chung s úsměvem, "Vaše Ctihodnost poznamenala, že máme před sebou zajímavý úkol, protože se střetneme s neobvyklými problémy. A na vaše slova, pane, skutečně došlo!"
Soudce Ti si unaveně přejel rukou přes oči.
"Nemohu věřit," řekl, "že od té doby, co jsme dorazili do Lan-fangu, uplynul teprve týden."
Zasunul ruce do širokých rukávů a pokračoval: "Když se tak podívám zpět na těch několik dní, mám dojem, že Čchien

Mouův tajemný návštěvník mi dělal větší starosti než co jiného. Bylo zřejmé, že on důmyslně řídí všechny tyranovy kroky. Věděl jsem, že dokud bude má svobodě, může se stát cokoli!"
"Jak zjistila Vaše Ctihodnost, že je to Jou Ťi?" divil se Tao Kan. "Co já vím, nepřišli jsme na nic, co by dávalo tušit, kdo je ta záhadná osoba."
Soudce Ti přisvědčil.
"Je pravda," řekl, "že jsme toho moc nevěděli. Měli jsme ovšem dva nepřímé ukazatele. Především jsme věděli, že to musí být člověk zasvěcený do vnitřních i zahraničích záležitostí říše. A za druhé, že pravděpodobně žije v blízkosti Čchien Mouova paláce.
Musím přiznat, že jsem měl nejprve silné podezření na Wu Fenga. Wu je přesně ten typ nezodpovědného mladíka, který by si troufl i na takovýhle divoký podnik. A dík svému rodinnému původu se dostatečně vyzná ve státních záležitostech, aby mohl řídit Čchien Mouovy akce."
"Kromě toho," přerušil ho seržant Chung, "Wu má podezřelou zálibu v barbarském umění!"
"Přesně tak!" zvolal Ti. "Ale Wu bydlí daleko od Čchien Mouova sídla a zdálo se mi nepravděpodobné, že by dokázal pravidelně vycházet z domu v tak náročném přestrojení, aniž by to vzbudilo pozornost toho upovídaného vinárníka od Věčného jara. Konečně Ma Žungův rozhovor s Lovcem potvrdil, že plány spiklenců Wuovým zatčením nikterak neutrpěly."
Soudce Ti vytáhl ruce z rukávů a opřel lokty o stůl. Zahleděl se na Ťiao Taje a pokračoval: "Ty, Ťiao Taji, jsi mi napověděl řešení."
Ťiao Taje toto nečekané prohlášení uvedlo v úžas.
"Ano," pokračoval soudce, "tys to byl, kdo mě v souvislosti s naší neexistující armádou upozornil, že válečná lest může působit dvěma směry. V tu chvíli mi svitlo, že Jou Ťiovy důkladné přípravy na vlastní obranu proti útoku barbarů lze také vykládat jako přípravy k účasti na takovém nájezdu!
Jakmile jsem pojal toto podezření, uvědomil jsem si, že úloha Čchien Mouova tajemného poradce padne Jou Ťiovi jako ulitá. Především, Jou Ťi je samozřejmě dobře obeznámen S politickými záležitostmi; vyrostl v domě jednoho z největších státníků naší doby. Za druhé, jeho dům je pár kroků od Čchien Mouova paláce, takže brzy zahlédl černou vlajku, kterou Čchien vyvěšoval na bránu, když chtěl, aby ho Jou Ťi toho dne navštívil.
Pak jsem si položil několik otázek. Proč by si muž, který se tak bojí nájezdu barbarů, kupoval palác na nejnebezpečnějším místě, v jihozápadním cípu města u Vodní brány? Zvláště když jeden palác už měl, a to na bezpečném místě u východní brány, odkud mohl při první zmínce nebezpečí utéci do hor? A proč Čchien Mou nic nepodnikl, když mu Jou Ťi odlákal nejlepšího šermíře?
Na to mohla být jen jediná odpověď: Čchien Mouovým poradcem je Jou Ťi. To on vypracoval plán na vytvoření nezávislého království tady na hranici.
Konečně, Čchien Mou mi to sám řekl!"
"Kdy, kdy vám to řekl, Vaše Ctihodnosti?" zvolali seržant Chung s Ma Žungem. Tao Kan a Ťiao Taj zírali na soudce v naprostém úžasu.
Soudce Ti se díval na své pomocníky s potutelným úsměvem.
"Když Čchien Mou umíral, všichni jsme si mysleli, že chce začít větu slůvkem ‚já´... Mělo mě to napadnout! Umírající člověk, který téměř není s to vypravit ze sebe slovo, se přece nebude pokoušet formulovat celou větu! Chtěl vyslovit jenom jeho jméno, jméno muže, který zavraždil okresního náčelníka Pana. A to jméno znělo Jou Ťi."
Tao Kan udeřil pěstí do stolu a významně se podíval po ostatních.
"Musím dodat," pokračoval soudce Ti, "že mě na tu myšlenku přivedl starý Mistr Jeřábí šat. Hned na začátku našeho rozhovoru se přeslechl a moje slůvko ‚já´ považoval za ‚Jou´... alespoň jsem si myslel, že se přeslechl. Když si teď vybavuji ten podivný rozhovor, docházím k závěru, že starý pán vyřkl každé slovo záměrně a že i jeho přeslechnutí mělo zcela určitý smysl..."
Soudce mluvil stále tišeji, až se odmlčel a v zamyšlení si hladil vous. Po chvíli se podíval na své pomocníky a řekl rázně:
"Zítra uzavřu případ Jou Ťia. Nejzávažnější zločin, z jakého ho mohu obvinit, je velezrada. Překonává svou závažností i vraždu okresního náčelníka. A na tomto zasedání uzavřu zároveň i případ vraždy generála Tinga."
Toto sdělení ohromilo pomocníky soudce Ti toho večera už podruhé. Všichni začali mluvit najednou. Soudce zvedl ruku.
"Ano," řekl, "konečně jsem našel řešení tohoto podivného a složitého případu. Muž, který generála skutečně zabil, se pod svůj čin podepsal."
"Tak to byl přece jenom ten nestyda Wu!" řekl rozčileně seržant Chung.
"Zítra se dozvíte, jak generál Ting zemřel," řekl soudce klidně.
Upil čaje a pokračoval: "Dnes jsme se dostali o pořádný kus dál. Ale pořád ještě zbývají dva nevyřešené případy. První je konkrétní a naléhavý, totiž zmizení Bílé orchideje. Druhý není tak naléhavý, ale přesto vyžaduje naši plnou pozornost. Mám na mysli hádanku skrytou v obraze guvernéra Joua.
Dokud se nám nepodaří prokázat, že paní Jou a její syn Jou Šan jsou právoplatnými majiteli poloviny guvernérova majetku, budou už provždy nuzovat jako dosud. Vzhledem k tomu, že Jou Ťi bude obžalován z velezrady, zkonfiskuje vláda všechen jeho majetek.
Jou Ťi bohužel zničil poslední vůli, kterou našel v guvernérově svitkovém obraze. Tento důkaz je tedy ztracen. Doznání Jou Ťia nic nemění na skutečnosti, že starý guvernér odkázal na úmrtním loži paní Jou a jejímu synovi tento obraz a ‚všechno ostatní´ Jou Ťimu. Úřední činitelé a zvláště ministerstvo financí budou vycházet z ústní závěti a zkonfiskují všechen majetek Jou Ťiho. A tak, pokud nerozluštím hádanku, kterou tento obraz tají, nedostanou paní Jou a Jou Šan ani měďák."

Tao Kan přisvědčil. Pohrával si se třemi dlouhými vousy, které mu rašily na levé tváři. Pak se zeptal: "Na začátku jsme nevěděli, že se Jou Ťi zabývá plánem na uchvácení města. Věděli jsme jen tolik, že je obžalován v dědické při. Proč se Vaše Ctihodnost hned od samého začátku tolik zajímala o případ Jou versus Jou?"
Soudce s úsměvem odpověděl: "Když už jsme v tom vysvětlování, mohu vám klidně říct, proč jsem se o tento případ tak zajímal.
Musím uvést, že mě vždy velice přitahovala osobnost guvernéra Jou Šou-ťiena. Před mnoha lety, když jsem se připravoval na druhou zkoušku, opsal jsem si všechny dostupné zprávy o kriminálních případech, které vyřešil guvernér Jou, dokud byl ještě okresním náčelníkem. Důkladně jsem je prostudoval a napříště bylo mou ctižádostí osvojit si jeho skvělé dedukční metody. Později jsem pečlivě pročetl i jeho podnětné návrhy trůnu a toužil jsem přenést do vlastního nitra jeho vášnivé zanícení pro spravedlnost a hlubokou oddanost státu a lidu. Byl pro mě zářivým příkladem, ideálem dokonalého služebníka státu.
Jak jsem toužil setkat se s ním osobně! Ale to bylo samozřejmě zhola nemožné, protože on byl guvernérem a já jenom snaživým mladým kandidátem.
Potom guvernér Jou náhle odešel do ústraní. Tento nevysvětlitelný čin mého hrdiny mě tehdy velice vyvedl z míry. Nikdy jsem se tomu nepřestal divit.
Když jsem ve zdejším archívu našel spisy soudní pře Jou versus Jou, doufal jsem, že konečně budu mít příležitost přiblížit se idolu svého mládí, že se s ním setkám alespoň v duchu. Záhada jeho poslední vůle mi připadala jako výzva ze záhrobí..."
Soudce Ti se odmlčel a soustředěně se zahleděl na svitkový obraz, který visel na protější stěně.
Ukázal na něj a pokračoval: "Jsem pevně rozhodnut odhalit tajemství tohoto svitku. Od chvíle, kdy se Jou přiznal, stalo se mi poselství starého guvernéra víc než výzvou. Cítím, že je mou svatou povinností uctít guvernérovu památku tím, že se postarám, aby se vdově a synovi muže, jehož jsem ctil, dostalo toho, co jim právem náleží. A to tím spíše, že posílám jeho staršího syna na popraviště."
Soudce vstal a postavil se před obraz. I jeho pomocníci se zvedli a opět se zahleděli na záhadnou krajinku.
Soudce Ti zasunul ruce do rukávů a pomalu četl: " ‚Besídky prázdných iluzí´. Jak hluboce se muselo dotknout starého guvernéra, když zjistil, že jeho starší syn zdědil po otci skvělý mozek, ale nic z jeho vznešené povahy.
Znám nazpaměť každý tah štětce na tomto obraze. Doufal jsem, že mě ten starý venkovský zámeček přivede na nějakou stopu, ale nemohu ..."
Náhle se soudce odmlčel. Předklonil se a prohlížel si celý obraz odshora dolů. Když se opět napřímil, poškubával pomalu svými licousy. Pak se otočil. Oči mu plály.
"Našel jsem to, přátelé!" zvolal. "Zítra rozřeším i tuto hádanku!"

21

SOUDCE UZAVÍRÁ PŘÍPAD GENERÁLOVY VRAŽDY; ŤIAO TAJ LÍČÍ DÁVNOU VOJENSKOU KATASTROFU

Když soudce příštího dne ráno zahájil zasedání, tísnily se v soudní síni stovky lidí. Novinka o zatčení Jou Ťia se rozšířila po celém městě a zároveň kolovaly nejdivočejší pověsti o zajištění ujgurského náčelníka.
Soudce Ti se rozhlížel po davu a chvíli uvažoval, jak by měl začít výslech. Myslel na to, že Jou Ťi vynikal v přetvářce a pletichaření; byl zvyklý řídit běh událostí z dobře utajeného zákulisí. Takoví lidé se často úplně zhroutí, jsou-li nuceni předstoupit před veřejnost.
Soudce napsal jméno Jou Ťi na proužek papíru a podal jej veliteli Fangovi.
Když byl Jou Ťi předveden, soudce viděl, že usuzoval správně. Přes noc se stal ze zatčeného jiný člověk. Pláštík nenucené bodrosti, do něhož se tak pečlivě nalíval, z něho spadl. Zbyl tu jen otupělý, zlomený člověk.
Soudce Ti řekl klidně: "Formality jsme odbyli při včerejším zasedání. Můžeš začít hned svým doznáním!"
"Vaše Ctihodnosti," promluvil Jou Ťi bezbarvým hlasem, "když člověku nezůstane žádná naděje na tomto ani na onom světě, není důvodu, proč by neměl vypovědět celou pravdu."
Na okamžik se odmlčel. Pak najednou vyhrkl s hořkostí v hlase: "Vím, že mě můj otec nenáviděl. Pravda, já jsem ho nenáviděl taky, i když připouštím, že jsem se ho bál. Ještě za jeho života jsem se pevně rozhodl, že se stanu větším mužem než on. On byl guvernérem; já se chtěl stát panovníkem.
Po léta jsem pečlivě studoval situaci na hranicích. Pochopil jsem, že kdyby bylo možno sjednotit barbarské kmeny a dát jim pevné vedení, snadno by se zmocnily celého pohraničního území. Mohl jsem založit království po obou stranách hranice, s Lan-fangem jako hlavním městem. Čínské úřady bych byl zdržoval sliby, že se jim podrobím, a vleklým vyjednáváním o podmínkách vazalského vztahu, a přitom bych neustále rozšiřoval království směrem na západ, neboť bych jistě získal další a další barbarské náčelníky; a jak by má moc na západě rostla, mé postavení vůči čínským úřadům na východě by se postupně upevňovalo, až bych byl tak silný, že by se mě nikdo neodvážil napadnout."
Jou Ťi si povzdechl a pokračoval: "Byl jsem přesvědčen, že mám dostatek diplomatické obratnosti a znalostí čínské vnitřní politiky, abych tento plán uskutečnil. Ale chyběly mi vojenské zkušenosti. V Čchien Mouovi jsem našel užitečný nástroj. Byl to odhodlaný a nemilosrdný člověk, ale věděl, že se nedokáže prosadit jako politický vůdce. Povzbuzoval jsem ho, aby se v Lan-fangu zmocnil místní vlády, a radil jsem mu, jak má upevňovat své postavení vůči ústředním úřadům. Uznával moje vedení. Po našem vítězství bych ho byl jmenoval svým nejvyšším velitelem. Současně jsem využíval Čchiena k tomu, abych vyzkoušel, jak budou na jeho kroky reagovat ústřední úřady. Všechno se dařilo; zdálo se, že se ústřední vláda smířila se zdejší mimořádnou situací. Rozhodl jsem se tedy učinit další krok a

navázal jsem kontakt s ujgurskými kmeny.
Pak se do věci zapletl ten pošetilec okresní náčelník Pan, který sem přijel. Nešťastnou náhodou mu padl do ruky dopis, který jsem napsal jednomu ujgurskému náčelníkovi. Nařídil jsem Orolakčymu, chánovu bratranci a svému tajnému agentovi, aby vylákal Pana k řece a zabil ho. Čchien Mou se rozzuřil; obával se, že vláda sáhne k represím. Poučil jsem ho však, jak má zločin zahladit, a tak to všechno proběhlo hladce."
Soudce Ti užuž chtěl Jou Ťia přerušit, ale pak uvážil, že bude lépe nechat ho, aby vylíčil celou věc tak, jak ji sám vidí. A Jou Ťi pokračoval stále stejně monotónně: "Byl bych tehdy už vystoupil na veřejnost, nebýt toho, že chán právě dostal zprávy o velkých vítězstvích čínských vojsk nad barbary na severu. Zaváhal a nakonec mi odepřel podporu. Potom jsem začal složitě vyjednávat s nižšími náčelníky, až se mi konečně podařilo sjednotit tři mocné kmeny. Souhlasily s útokem na město, jestliže zaručím, že bude otevřená Vodní brána a že hlavní body ve městě budou obsazené mými lidmi.
Byl stanoven den útoku, ale tehdy právě přijela Vaše Ctihodnost s plukem pravidelné armády na inspekci hranice; Čchien Mou byl zatčen a jeho lidé rozprášeni. Obával jsem se, že mé plány vyjdou najevo a že v blízké budoucnosti dorazí do Lan-fangu silná posádka. Rozhodl jsem se proto jednat okamžitě.
Dnes v noci se ve stepi shromáždí tři ujgurské kmeny. Kdyby o půlnoci uviděly na hlídkové věži signální oheň, přebrodily by řeku a vstoupily Vodní bránou do města.
To je vše."
Dav začal rozčileně brebentit. Lidé pochopili, že jen o vlásek unikli nájezdu krutých barbarských jezdců.
"Ticho!" zvolal soudce Ti.
Pak přikázal Jou Ťiovi: "Pověz, kolik mužů mají tyto kmeny ve zbrani!"
Jou Ťi chvíli přemýšlel a odpověděl: "Asi dva tisíce vycvičených lučištníků na koních a několik set pěšáků."
"Jakou úlohu měli v tom plánu sehrát ti tři čínští kramáři?" pokračoval soudce.
"Nikdy jsem se s nimi nesetkal," odpověděl Jou Ťi. "Mou zásadou bylo vždy zůstávat co nejvíce v pozadí. Poručil jsem Orolakčymu, aby zajistil pomoc asi dvou tuctů Číňanů, kteří by dovedli ujgurské válečníky k budově soudu a k bránám. Ty muže našel on a zajistil jejich účast."
Soudce pokynul hlavnímu písaři. Ten přečetl zápis Jou Ťiovi výpovědi a obžalovaný na ni otiskl palec.
Pak soudce pronesl slavnostně: "Jou Ťi, prohlašuji tě vinným ze zločinu velezrady. Je možné, že nadřízené úřady poněkud zmírní krutost nejvyššího trestu se zřetelem na nesmírné zásluhy tvého zesnulého otce, i proto, že jsi se bez nátlaku přiznal. Je však mou povinností upozornit tě, že za velezradu zákoník předpisuje popravu způsobem zvaným ‚pozvolná smrt´, což znamená čtvrcení zaživa.
Můžete zločince odvést!"
Potom Ti oslovil soudní síň: "Zatkl jsem všechny vůdce tohoto zločinného spiknutí. Když barbaři neuvidí signální oheň, neodváží se dnes v noci zaútočit. Vydal jsem však příkazy, aby pro každý případ byly učiněny nezbytné přípravy. Během dne se od správců ve svých čtvrtích dozvíte, co máte dělat. Barbaři se dosud nikdy nedokázali zmocnit opevněného města, takže nemusíte mít obavy."
Diváci propukli v jásot.
Soudce udeřil kladívkem do stolu. Pak oznámil: "Teď budu projednávat případ Ting versus Wu."
Červeným štětcem vyplnil proužek papíru. Brzy nato předvedli strážníci před pódium Wua.
Když Wu Feng poklekl, vytáhl soudce z rukávu lepenkovou krabičku a shodil ji přes okraj stolu. S plesknutím dopadla zrovna před Wua.
Zvědavě na ni pohlédl. Byla to krabička, kterou našli v rukávu zavražděného generála. Růžek ohryzaný od myši byl dovedně opraven.
Soudce se zeptal: "Znáte tuto krabičku?"
Wu zvedl hlavu.
"V takových krabičkách," odpověděl, "se prodávají sladké švestky. Viděl jsem jich stovky na trhu u hlásné věže. Jednou jsem si také takovou koupil. Tyto krabičky tedy znám, ale právě tuhle jsem nikdy neviděl. Blahopřejný nápis na víčku naznačuje, že ji někdo asi dostal jako dárek."
"Máte úplnou pravdu," řekl Ti, "je to dárek k jubileu. Co byste říkal tomu, kdybych vás požádal, abyste ty švestky uvnitř ochutnal?"
Wu se po soudci udiveně podíval. Pak pokrčil rameny a odpověděl:
"Proč bych neochutnal, Vaše Ctihodnosti?"
Otevřel krabičku. Na vrstvě bílého vláknitého papíru leželo krásně urovnaných devět švestek. Wu je zkoušel ukazováčkem. Tu nejměkčí strčil do úst. Snědl ji a pecku vyplivl na podlahu.
"Přeje si Vaše Ctihodnost, abych jich snědl víc?" zeptal se Wu zdvořile.
"To úplně stačí," řekl soudce chladně. "Můžete odstoupit!"
Wu vstal a ohtédl se po bičících. Ti se nikterak neměli k tomu, aby ho popadli a odvedli zpátky do vězení. Odstoupil tedy o několik kroků zpět a zůstal stát. Zvědavě se podíval na soudce.
"Ať předstoupí kandidát Ting!" nařídil soudce Ti.
Když Ting poklekl před soudcovým stolem, řekl Ti: "Kandidáte Tingu, odhalil jsem, kdo zabil vašeho otce. Ukázalo se, že tento případ je mimořádně složitý. Netvrdím, že jsem rozpletl všechny nitky. Život vašeho otce byl ohrožen z nejedné strany a bylo učiněno několik pokusů o jeho zabití. Tento soud se však zabývá jen tím pokusem, který se zdařil. Obžalovaný Wu s ním nemá nic společného. Proto se tímto stíhání Wu Fenga zastavuje."
V davu to užasle zašumělo. Kandidát Ting mlčel. Neopakoval už svá obvinění proti Wuovi.
Wu zvolal: "Vaše Ctihodnosti, byla nalezena Bílá orchidej?"

Když soudce zavrtěl hlavou, Wu se beze slova otočil a bez dlouhých cavyků si začal lokty razit cestu ke dveřím soudní síně.
Soudce Ti vzal ze stolu psací štětec z červeného laku.
"Vstaňte, kandidáte Tingu," přikázal, "a řekněte mi, co víte o tomto štětci."
Za řeči držel soudce před Tingem štětec tak, že otevřený konec násady směřoval mladíkovi přímo do obličeje.
Kandidát Ting se tvářil nechápavě. Vzal štětec soudci z ruky a obracel jej v prstech. Když si přečetl věnování, pokýval hlavou.
"Teď, když vidím ten nápis, tak si vzpomínám, Vaše Ctihodnosti. Otec mi před několika lety ukazoval několik vzácných starožitností z nefritu a přitom vyndal také tento štětec. Řekl, že mu jej předem věnovala k šedesátým narozeninám jedna vynikající osobnost. Otec se nezmínil, kdo to byl. Dárce mu prý řekl, že cítí blížící se konec, proto mu dává štětec předem; otec jej však měl použít, teprve až oslaví šedesátiny.
Otec si toho štětce nesmírně vážil. Když mi jej ukázal, uložil jej zase do zamčené skříňky, v níž choval svou sbírku nefritu."
"Tento štětec na psaní," řekl soudce Ti vážně, "je nástroj, jímž byl váš otec zabit."
Kandidát Ting se zmateně díval na štětec, který držel v ruce. Pečlivě si jej prohlížel a podíval se i do duté násadky. Pak zavrtěl pochybovačně hlavou.
Soudce pozorně sledoval každý jeho pohyb. Řekl suše: "Vraťte mi ten štětec. Předvedu vám, jak to bylo provedeno."
Když mladík štětec vrátil, vzal jej soudce do levé ruky. Pravou rukou vyndal z rukávu dřevěný váleček a držel jej tak, aby si ho každý mohl prohlédnout.
"Tohle," řekl, "je přesná dřevěná kopie jílce malé dýky, která byla nalezena v hrdle generála Tinga; kopie je stejně dlouhá jako celá dýka včetně čepele. Zasunu ji teď do duté násadky štětce."
Hůlka do násadky přesně zapadala. Když byla uvnitř na půl palce, zarazila se.
Soudce podal štětec Ma Žungovi.
"Zatlač tu hůlku dovnitř!" požádal ho.
Ma Žung stiskl palcem vyčnívající konec hůlky. Se zřejmou námahou jej zatlačil tak, až úplně zmizel v násadce.
Zvědavě pohlédl na soudce.
"Natáhni ruku a co nejrychleji pusť!" přikázal soudce.
Dřevěná hůlka se vymrštila na pět stop do vzduchu a dopadla na dlaždice.
Soudce se opřel v křesle. Hladil si bradu a rozvážně pravil: "Tento psací štětec je rafinovaný smrtící nástroj. V jeho duté násadce je několik tenkých spirál, patrně z jižního rotangu. Když člověk, který tento nástroj zhotovil, vložil spirály dovnitř, stlačil je dutou trubičkou. Pak touto trubičkou nalil dovnitř rozehřátou pryskyřici lakovníku a přidržel spirály stlačené tak dlouho, dokud pryskyřice úplně nezaschla. Pak trubičku vytáhl a nahradil ji tímto."
Soudce otevřel malou dřevěnou krabičku a velice opatrně z ní vyndal nůž, který byl nalezen v hrdle mrtvého generála.
"Uvidíte, že válcovitý jílec zapadá přesně do násadky tohoto štětce a vydutá čepel do oblé dutiny. I kdyby se někdo do násadky podíval, nůž by neviděl.
Před několika lety věnovala určitá osoba tento štětec generálovi, a tím nad ním vyslovila ortel smrti. Věděla, že až bude generál chtít tímto štětcem psát, dříve či později musí opálit jeho konec nad svíčkou, aby odstranil přečnívající vlčí chlupy, jak to děláme všichni, když začínáme psát novým štětcem. V teple nad plamenem se pryskyřice rozehřeje, spirály se uvolní a otrávený nůž bude vymrštěn z násadky. Pravděpodobnost, že zasáhne oběť do tváře nebo do krku, byla deset ku jedné. Spirály ani potom není vidět, protože se natáhnou podél vnitřních stěn duté násadky."
Při soudcových slovech jevil kandidát Ting nejprve známky naprostého zmatku; pak v jeho tváři pomalu začínala převládat nedůvěra a hrůza. Nakonec zvolal: "Kdo sestrojil tento ďábelský vynález, Vaše Ctihodnosti?"
"Podepsal své dílo," řekl soudce klidně. "Nebýt toho, nikdy bych tuto hádanku nerozluštil. Dovolte, abych vám přečetl věnování: ‚S uctivým blahopřáním k dovršení šesti cyklů - ‚Sídlo pohody´."
"Kdo je to? Nikdy jsem toto literátské jméno neslyšel!" zvolal kandidát Ting.
Soudce přitakal.
"Bylo známé jen několika důvěrným přátelům," odpověděl. "Včera jsem zjistil, že to byl pseudonym zesnulého guvernéra Jou Šou-ťiena."
V soudní síni se ozvaly hlasité výkřiky.
Když vzrušení opadlo, soudce Ti řekl: "Tak se shodou okolností objevují před tímto tribunálem v jednom dni otec i syn, syn živý, otec posmrtně.
Vy, kandidáte Tingu, víte pravděpodobně lépe než já, který čin vašeho otce přiměl guvernéra Joua, aby ho odsoudil k smrti a aby sám tímto nezvyklým způsobem vykonal rozsudek. Ať je tomu jakkoli, nemohu žalovat mrtvého. Já, okresní náčelník, prohlašuji tímto případ za uzavřený."
Kladívko soudce Ti dopadlo na stůl. Vstal a zmizel za závěsem. Diváci vycházeli ze soudní síně a vzrušeně debatovali o tom, jak nečekaně soudce rozřešil generálovu vraždu. Vychvalovali ho, jak přišel na kloub tomu vynálezu. Několik starších lidí, kteří měli zkušenosti v soudních záležitostech, bylo ovšem na pochybách. Nebylo jim jasné, co znamenala ta epizoda s krabičkou švestek, a tak si navzájem vykládali, že to byl složitější případ, než by se zdálo.
Když velitel Fang vstoupil do strážnice, zjistil, že tam na něho čeká Wu. Hluboce se před ním uklonil a vyhrkl: "Dovolte mi, prosím, abych se mohl účastnit pátrání po vaší dceři!"
Velitel Fang se na něho zamyšleně podíval.
Pak odpověděl: "Protože jste byl, pane Wu, ochoten podstoupit kvůli mé dceři kruté mučení, vítám vaši pomoc. Musím teď vykonat nějaký rozkaz. Chviličku na mě počkejte. Až se vrátím, řeknu vám všechno o našem prvním neúspěšném pátrání."

Přes Wuovy námitky vyšel k bráně a prohlížel si zástup, který se valil ven. Zahlédl Tinga, který právě vycházel na ulici. Dohonil ho a řekl: "Pane Tingu, Jeho Excelence si přeje, abyste se na chvíli zastavil v jeho pracovně."
Soudce seděl za psacím stolem a kolem byli shromážděni čtyři pomocníci. Soudce požádal Tao Kana, aby podélně rozřízl násadku na dvě poloviny. Spatřili slzu pryskyřice na dně a tenké proužky rotangu, natažené podél vnitřní stěny.
Když velitel uvedl kandidáta Tinga, soudce se obrátil k svým pomocníkům a řekl: "Prozatím vás nepotřebuji."
Vstali a vyšli na chodbu. Ťiao Taj však zůstal stát před psacím stolem.
"Vaše Ctihodnosti," požádal stroze, "dovolte, abych tu směl zůstat."
Soudce Ti zvedl oči a vrhl zvědavý pohled do Ťiao Tajovy kamenné tváře. Pak přikývl a ukázal mu na stoličku vedle psacího stolu.
Ťiao Taj si sedl a kandidát Ting už chtěl následovat jeho příkladu - protože ho však soudce nevyzval, zůstal po chvilkovém váhání stát. Soudce Ti promluvil: "Kandidáte Tingu, záměrně jsem se zdržel odsouzení vašeho zemřelého otce před veřejností. A kdybych neměl zvláštní důvod, který vám hned sdělím, nečinil bych tak ani před vámi, jeho jediným synem.
Vím dobře, proč byl váš otec přinucen odejít do výslužby. Tajné dokumenty, týkající se tohoto případu, přišly do Úřadu pro záznamy a zprávy v hlavním městě, právě když jsem tam pracoval. Nebyly tam uvedeny podrobnosti, protože ani jediný očitý svědek hanebný čin vašeho otce nepřežil. Avšak velitel Wu shromáždil dostatek nepřímých důkazů, aby nade vší pochybnost prokázal, že váš otec byl odpovědný za masakr celého jednoho pluku císařské armády.
Když úřady z politických důvodů nemohly vašeho otce veřejně obvinit, guvernér Jou se rozhodl, že on sám nad ním vykoná ortel, jaký si zasluhuje. Starý guvernér byl nebojácný muž. Byl by zabil vašeho otce veřejně, kdyby tím do případu nezatáhl celou vlastní rodinu. Proto si řekl, že tento čin vykoná, až bude sám mimo dosah lidské spravedlnosti.
Netroufám si vynášet soudy o guvernérových činech. Muž jako on nemůže být nikdy posuzován podle běžných měřítek. Chtěl jsem jen, aby vám bylo naprosto jasné, že znám všechna fakta."
Kandidát Ting neodpověděl. Bylo zřejmé, že o otcově zločinu věděl. Sklopil hlavu a stál tam s pohledem upřeným do podlahy.
Ťiao Taj seděl bez hlesu. Díval se přímo před sebe a v očích měl nepřítomný pohled.
Soudce Ti se chvíli mlčky probíral svým vousem. Pak řekl: "Tím jsem skončil, kandidáte Tingu, s případem vašeho otce a teď přikročím k vašemu."
Ťiao Taj vstal.
"Dovolte mi odejít, Vaše Ctihodnosti!"
Soudce přikývl. Ťiao Taj vyšel ven.
Soudce seděl nějakou dobu beze slova.
Konečně kandidát Ting zvedl bázlivě zrak a hned jej odvrátil, když se setkal se soudcovýma planoucíma očima.
Soudce pevně sevřel opěradlo křesla, naklonil se k němu a řekl opovržlivě: "Jen se podívejte na svého náčelníka, ničemný člověče!"
Mladík na něho zíral se smrtelným strachem v očích.
"Opovrženíhodný blázne!" Soudcův hlas se třásl hněvem: "Vy jste si myslel, že podlými pletichami dokážete oklamat mne, svého náčelníka!"
Jen s námahou se ovládl. Když opět promluvil, byl jeho hlas pevný. Zněl v něm však nemilosrdný kovový tón, který v kandidátu Tingovi vzbuzoval takovou hrůzu, že se celý přikrčil:
"To nebyl Wu Feng, kdo se chystal otrávit vašeho otce! Chtěl jste to udělat vy, jeho jediný syn!
Wuův příjezd do Lan-fangu vám vnukl myšlenku, jak zastřít zločin, který jste promýšlel. Začal jste šířit o Wuovi různé pomluvy a špehoval jste ho. A vy jste se také vplížil do Wuova ateliéru, když odešel nebo se dole účastnil některé pitky, a ukradl jste kus papíru s otiskem jeho pečeti."
Kandidát Ting otevřel ústa.
Soudce uhodil pěstí do stolu.
"Buďte zticha a poslouchejte!" zaburácel.
"Tu noc, kdy slavil váš otec narozeniny, jste měl v rukávu připravenou krabičku s otrávenými švestkami. Když otec opustil síň, doprovodil jste ho jako oddaný syn do knihovny. Majordom šel za vámi.
Otec odemkl dveře. Vy jste poklekl a popřál mu dobré noci. Sluha vstoupil dovnitř a zapaloval na stole svíce. V té chvíli jste vytáhl z rukávu tu krabičku a beze slova jste ji otci podal. Pravděpodobně jste se poklonil. Nápis na víčku činil každé vysvětlování zbytečné. Otec vám poděkoval a zasunul krabičku do levého rukávu.
V té chvíli vyšel majordom opět z místnosti. Myslel si, že viděl, jak váš otec dává zase do rukávu klíč, a domníval se, že jeho slova díků, která slyšel, jsou odpovědí na vaše přání dobré noci. Jenomže co byste byli dělali celé ty asi dvě minuty, kdy sluha zapaloval svíce? Proč by tam byl váš otec po celou tu dobu stál s klíčem v ruce? Ten si samozřejmě uložil do rukávu hned, jakmile odemkl dveře. To, co otec ukládal do rukávu a co majordom považoval za klíč, byla krabička s otrávenými švestkami. Nástroj, jímž se zkažený syn chystal zabít vlastního otce!"
Oči soudce Ti se nořily do Tingových jako dýky. Mladík se začal třást na celém těle, ale nedokázal odvrátit zrak od soudcova upřeného pohledu.
"Vy jste otce nezavraždil," pokračoval soudce tichým hlasem. "Dříve než otevřel krabičku, zasáhla ho ruka mrtvého guvernéra."
Kandidát Ting několikrát polkl. Pak nepřirozeným hlasem zvolal: "Proč? Proč bych já chtěl zabít vlastního otce?"
Soudce vstal. Uchopil svitek se svými poznámkami o Tingově případu. Postavil se před mladíka a hrozivě pravil: "Vy jste se snad zbláznil! Kde se ve vás bere ta troufalost ještě mi položit takovou otázku? Jak se můžete vůbec opovážit

ptát se proč, když ve svých ubohých čmáranicích nejenže otevřeně mluvíte o nízké ženštině, která byla příčinou vaší nenávisti k otci, ale dokonce jste se tam i vyzpovídal z vašeho hříšného poměru?"
Soudce mrštil Tingovi svitek do tváře a pokračoval: "Jen si přečtěte, co jste napsal v té ubohé říkance o ‚prsech bílých jako sníh´ a o ‚měsíci, jemuž skvrny neubírají na kráse´. Vím náhodou od jedné služebné, že Čtvrtá dáma vašeho otce má na levém prsu nevzhledné mateřské znamínko. Dopustil jste se opovrženíhodného zločinu cizoložství s jednou z manželek svého otce!"
V místnosti zavládlo hluboké ticho.
Když soudce znovu promluvil, byla v jeho hlase patrná únava.
"Mohl bych pro toto nestoudné cizoložství vznést proti vám i vaší milence žalobu. Avšak hlavním smyslem zákona je napravit škodu zločinem způsobenou. V tomto případě není co napravovat. Jedno však můžeme učinit a učiníme to: zabráníme tomu, aby se hniloba šířila dál.
Víte, co dělá zahradník s větví, která je zachvácena až na dřeň? Odřízne větev, aby strom mohl žít. Váš otec je mrtev, vy jste jeho jediný syn a jste bezdětný. Jistě chápete, že tato větev rodu Tingů musí být odříznuta. To je všechno, kandidáte Tingu!"
Mladík se otočil. Odcházel ze soudcovy pracovny jako ve snách.
Ozvalo se zaklepání na dveře.
Soudcova tvář se rozjasnila, když uviděl vstupovat Ťiao Taje.
"Posaď se, Ťiao Taji," řekl a unaveně se usmál.
Ťiao Taj si sedl na stoličku. V obličeji byl bledý a ztrhaný. Bez úvodu začal mluvit bezbarvým hlasem, jako by předčítal úřední zprávu.
"Před deseti lety na podzim narazil na severní hranici generál Ting Chu-kuo se sedmi tisíci muži na poněkud početnější armádu barbarů. Kdyby se byl pustil do boje, byl by měl šanci na vítězství.
Nechtěl však riskovat svůj život. Zahájil tajná vyjednávání a podplatil barbarského generála, aby odtáhl. Barbar pak ale trval na tom, že se jeho bojovníci nemohou vrátit do svých stanů bez pár stovek nepřátelských hlav jakožto důkazu vlastní statečnosti v boji.
Generál Ting nařídil šestému praporu levého křídla, aby se odpoutal od hlavní armády a zaujal předsunuté postavení v jednom údolí. Bylo to osm set mužů pod velením Lianga, jednoho z nejudatnějších důstojníků císařské armády, a osmi kapitánů.
Jakmile prapor sestoupil do údolí, vrhly se na ně z hor dva tisíce barbarů. Naši muži bojovali statečně, ale jejich chrabrost nebyla proti takové přesile nic platná. Celý prapor byl pobit. Barbaři usekali tolik hlav, kolik dokázali odvézt, napíchali je na kopí a zmizeli.
Sedm kapitánů rozsekali na kusy. Osmý byl omráčen ranou kopím do přilby, ležel pod svým koněm, a proto ho považovali za mrtvého. Když barbaři odtáhli, přišel k sobě a zjistil, že je jediný, kdo to přežil."
Ťiao Taj mluvil s vypětím sil. Pot se mu po ztrhané tváři jen řinul. Pokračoval: "Ten kapitán se vrátil do hlavního města a na ministerstvu války vznesl žalobu proti generálu Tingovi. Bylo mu řečeno, že případ je uzavřen a že má na celou záležitost zapomenout.
Tehdy ten kapitán zahodil svou uniformu. Přísahal, že si nedopřeje klidu, dokud generála Tinga nenajde a neusekne mu hlavu. Změnil si jméno, přidal se k bandě rytířských lapků a několik let se potloukal po celé říši a hledal generála Tinga. Jednoho dne potkal okresního náčelníka, který cestoval na nové působiště. Tento muž ho naučil, jaký smysl má spravedlnost..."
Ťiao Tajovi se zadrhl hlas. Z hrdla mu vyšel přiškrcený vzlyk.
Soudce Ti na něho láskyplně pohlédl. Pak řekl vážně: "Osud tomu chtěl, Ťiao Taji, abys nepotřísnil svůj dobrý meč krví zrádce. Jiný muž rozhodl, aby generál Ting zemřel, a sám nad ním ortel vykonal.
To, co jsi mi právě řekl, zůstane pouze mezi námi. Ale nebudu tě tu držet proti tvé vůli. Celou dobu jsem věděl, že tě srdce táhne do armády. Co kdybych tě pod nějakou záminkou poslal do hlavního města? Mohu ti dát důvěrný doporučující list pro ministra války. Jistě bys byl jmenován tisícníkem."
Na Ťiao Tajově tváři se objevil matný úsměv.
"Já raději počkám," řekl pokojně, "až přijde ta chvíle, kdy bude Vaše Ctihodnost jmenována do nějaké vysoké funkce v hlavním městě. Prosím, aby mi bylo dovoleno sloužit dále Vaší Ctihodnosti, dokud bude mých služeb zapotřebí."
"Budiž!" řekl soudce se spokojeným úsměvem. "Jsem ti za tohle rozhodnutí vděčný, Ťiao Taji. Velice bys mi chyběl!"

22

SOUDCE ROZEBÍRÁ VRAŽDU GENERÁLA TINGA;
ODHALÍ TAJEMSTVÍ SVITKOVÉHO OBRAZU

Mezitím měl velitel Fang dlouhý rozhovor s Wuem.
Wua očividně nezajímalo nic jiného než zmizení Bílé orchideje. Úplně zapomněl na dny strávené ve vězení i na to, že byl před soudní stolicí zbičován. Duchem nepřítomen poslouchal chvíli velitelovy výklady o tom, jak přišel o život generál Ting. Potom ho nevrle přerušil: "Mne ta zatracená rodinka v nejmenším nezajímá. Nechci slyšet nic jiného, než co budeme dělat, abychom našli vaši starší dceru. Mimochodem, jistě je vám jasné, že jakmile ji najdeme, zajdu za dohazovačem kvůli našemu sňatku."
Velitel se mlčky uklonil. V duchu byl velice pyšný, že si jeho dceru chce vzít takový vznešený mladý muž. Byl však vyveden z míry, že se o svatbě zmínil jen tak, jako by se nechumelilo. Jako většina středostavovských otců rodin lpěl

Fang na formalitách a mezi základní pravidla správného chování patřilo i to, že se ženich budoucímu tchánovi nesmí o věci přímo zmínit, dokud s ním nepromluví dohazovač.
Právě tento Fangův vyhraněný smysl pro správné chování vedl velitele biřiců k tomu, že požádal svou dceru Temnou orchidej, aby shromáždila informace o paní Li, jak mu přikázal seržant Chung. Fang nechtěl vykonat tento příkaz sám, protože usoudil, že kdyby se na paní Li vyptával muž, mohlo by to poškodit její dobrou pověst.
Proto velitel rychle změnil předmět hovoru a řekl: "Čekám, že Jeho Excelence přijde zítra s novým plánem na její vypátrání. Mezitím byste snad mohl, pane Wu, namalovat čtyři nebo pět věrných podobizen mé ztracené dcery, aby je správcové městských čtvrtí mohli dát kolovat."
"To je báječný nápad!" zvolal Wu nadšeně. "Běžím domů a hned se dám do práce."
Vyskočil, ale velitel ho ještě zadržel a ostýchavě se zeptal: "Neměl byste, pane Wu, požádat napřed o přijetí Jeho Excelenci? Ještě jste se s ním náležitě nerozloučil a snad byste mu měl také poděkovat, že vás zbavil podezření!"
"Později, později!" odvětil Wu se smíchem a spěchal pryč.
Soudce Ti v pracovně skromně poobědval. Seržant na něho čekal. Viděl, že je soudce unavený. Jedl mlčky. Když dojedl, chvíli otálel nad čajem. Konečně řekl:
"Seržante, zavolej ostatní pomocníky. Musím vám dopodrobna vylíčit, jak došlo ke generálově vraždě."
Když se shromáždili všichni čtyři pomocníci, opřel se soudce Ti v křesle a řekl jim, o čem hovořil mezi čtyřma očima s kandidátem Tingem.
Tao Kan vrtěl nedůvěřivě hlavou. Hluboce si povzdechl a řekl: "Tak se mi zdá, Vaše Ctihodnosti, že jsme se dosud nesetkali s takovou spoustou složitých problémů."
"Na první pohled to tak vypadá," připustil soudce. "Ve skutečnosti to všechno zkomplikovaly místní poměry. Teď se zamotané nitky postupně rozuzlují a objevuje se vlastní vzor.
Ve skutečnosti jsme tu měli jen tři případy. Nejdříve vraždu generála Tinga. Pak při paní Jou proti Jouovi. A konečně zmizení Fangovy dcery.
Náš zásah proti Čchien Mouovi, odhalení Jou Ťiova spiknutí a vyřešení případu vraždy okresního náčelníka Pana, to všechno musíme brát jen jako místní zvláštnosti. Byly to samostatné problémy, které s podstatou našich tří případů neměly nic společného."
Seržant Chung přikývl. Po chvíli poznamenal: "Celou tu dobu jsem se divil, proč Vaše Ctihodnost nezakročila ihned proti Wuovi. Na začátku svědčily všechny důkazy proti němu."
"Hned když jsme se poprvé setkali s kandidátem Tingem, choval se podezřele," odpověděl soudce. "Oslovili jsme ho přece s Ma Žungem na ulici a na jeho tváři bylo patrné zděšení, když jsem mu řekl, kdo jsem. Protože mám nezaslouženou pověst dobrého detektiva, Ting chtěl zřejmě v prvním okamžiku upustit od svého plánu, který spočíval v tom, že otce otráví a vinu svalí na Wua. Pak ale dospěl k názoru, že plán je bez kazu a že to přece jen může riskovat. Pozval nás do čajovny a naservíroval nám báchorku o tom, že Wu ukládá generálovi o život!"
"Vždyť jsem tomu mizernému Tingovi naletěl dokonce i já!" zvolal rozhněvaný Ma Žung.
Soudce Ti se usmál a pokračoval: "Potom byl generál zabit. Když ho mladý Ting tehdy ráno našel, zřejmě neměl tušení, co se vlastně přihodilo. Ověřil jsem si to znovu dnes dopoledne. Jak jste viděli, vytáhl jsem nečekaně osudný štětec a otevřeným koncem násadky jsem mířil Tingovi přímo do obličeje. Kdyby byl Ting s tím štětcem poté, co jej generál dostal od guvernéra, něco dělal, byl by se určitě nějak prozradil.
Takhle bylo zřejmé, že pro kandidáta Tinga je ta tajemná vražda stejnou záhadou jako pro nás. A prožil si zřejmě nepříjemnou půlhodinku, když se snažil zjistit, kdo tady vlastně vraždil. Měla v tom prsty jeho milenka? Nebo to snad byl někdo jiný, kdo prokoukl jeho plán a ve vhodné chvíli bude vymáhat tučnou odměnu za to, že jej uskutečnil místo něho? Potom však dospěl Ting k závěru, že musí stůj co stůj postupovat podle původního záměru a svalit vinu na Wua. Kdyby byla Wuova vina prokázána, nemusel by se Ting obávat, že ho skutečný vrah bude zastrašovat nebo vydírat. Proto sem přiběhl a podal na Wua žalobu. Neuvědomil si však, že falešná stopa, kterou tak pracně zkonstruoval, je mimořádně ubohá."
"To nechápu, Vaše Ctihodnosti!" přerušil ho Tao Kan. "Krabička s otrávenými švestkami vedla přece přímo k Wuovi!"
"Až příliš!" odpověděl soudce. "Bylo to velice okaté, a kromě toho Ting špatně odhadl Wuovu povahu. Wu je až příliš chytrý a vznětlivý mladík toho typu, který, musím se přiznat, mi není příliš sympatický. Ale nepochybně je to velký umělec. Takoví lidé bývají obyčejně vlažní a neteční k všedním každodenním povinnostem, ale dokážou se obdivuhodně soustředit, jakmile jde o věci, které je skutečně zajímají. Kdyby se Wu rozhodl někoho otrávit, jistě by k tomu nepoužil gumiguty a nikdy by nepřehlédl takovou do očí bijící stopu, jako je razítko na papíře v krabičce."
Tao Kan přisvědčil.
"Konečným důkazem Wuovy neviny," řekl, "byla jeho ochota sníst nové švestky, které jsem vložil do té krabičky."
"Správně!" řekl soudce Ti. "Držme se však chronologického sledu událostí. Když Ting ohlásil vraždu, šel jsem hned navštívit Wua. Chtěl jsem porovnat osobnost žalobce a obžalovaného. Na místě jsem dospěl k názoru, že Wu je sotva typ, který by spáchal promyšlenou vraždu, zvláště ne z důvodů tak za vlasy přitažených, jak se nám snažil Ting namluvit.
Soudil jsem, že skutečným vrahem je někdo třetí. Bylo mi jasné, že člověk, který se dopustil tak těžkého zločinu, jako generál Ting, musel mít mnoho nepřátel, a pochopil jsem, že Ting této skutečnosti využil, aby Wua očernil. Domníval jsem se, že jsou soky v lásce a v tom že vězí pravá příčina Tingova nepřátelství. Stále se opakující portrét dívky na Wuových obrazech a Tingovy milostné dopisy mě přesvědčily o tom, že oba mladíci jsou zamilovaní do stejné dívky. Když jsme našli krabičku s otrávenými švestkami, zesílilo ve mně podezření, že to Ting celé na Wua naličil. Považoval jsem za jisté, že mladík učinil nějaké opatření, aby se na jed přišlo dřív, než by otec švestky snědl. Říkal jsem si, že by přece nikdo neriskoval život vlastního otce, aby se zbavil soka v lásce."

"Ovšem," přerušil ho seržant Chung, "teď chápu, proč Vaše Ctihodnost Wua jako viníka vyloučila!"
"Považoval jsem totiž Tinga za nespolehlivého člověka a za slabocha," odpověděl soudce Ti, "a to mě připravilo na další vývoj událostí - když se ukázalo, že Wu a Ting nejsou zamilovaní do stejné dívky. Ve světle tohoto faktu nebylo mezi Wuem a Tingem už žádné jiné spojitosti než křivé obvinění, jež Ting vznesl proti Wuovi. Ale proč? Jedinou možnou odpovědí bylo, že Ting otce zabil sám a Wua chce nastrčit jako obětního beránka.
Pak jsem se přiklonil k domněnce, že si Ting připravil dvě vražedné zbraně. Jedné bylo skutečně použito, zbývalo však zjistit, jak to dokázal. Další byla krabička s otrávenými švestkami, kterou měl v záloze pro případ, že by první selhala. Pokud jsem měl pravdu, bylo nanejvýš důležité zjistit, jaký důvod měl Ting pro hanebnou vraždu. Může to souviset s dívkou, do níž je tak vášnivě zamilován? A tak jsem poslal Temnou orchidej znovu do Tingova domu, aby posbírala další fakta."
Tady se soudce na chvíli odmlčel a pomalu vypil šálek čaje. V místnosti vládlo hluboké ticho. Pak soudce navázal: "Současně mi však vrtala hlavou zajímavá nedůslednost. Když si dal Ting takovou práci, aby nás druhá zbraň, krabička švestek, zavedla přímo k Wuovi, měl by se logicky postarat i o to, aby na Wua ukazovala také první zbraň. Lámal jsem si hlavu, ale nepodařilo se mi najít v té skutečné vraždě sebemenší stopu, která by vedla k Wuovi.
Proto jsem se rozhodl pro návrat ke své původní domněnce, totiž že vraždu provedla nějaká třetí, nám neznámá osoba, jejíž čin se náhodou časově shodoval s hanebným travičským pokusem synovým. V zásadě nemám náhodné shody rád ale musel jsem připustit, že v tomto případě všechno pro takovou shodu mluví."
"Tato shoda," poznamenal Ťiao Taj, "byla dána skutečností, o níž se Vaše Ctihodnost před chvílí zmínila, totiž že generál Ting měl mnoho nepřátel. Koneckonců ho starý guvernér zabil přece právě proto, že generál zradil vlastní muže."
Soudce Ti přikývl a pokračoval: "Tímto závěrem jsem se sice nikterak nepřiblížil k objasnění skutečné vraždy, ale pomohl mi vyloučit jako podezřelé jak Tinga, tak Wua. Jakmile jsem objevil, proč chtěl Ting otce zabít, byla tato část případu vyřešena."
Seržant Chung ho přerušil: "To měla tedy Vaše Ctihodnost na mysli, když jste řekl, že polovina vraždy je jasná! Vaše Ctihodnost si spojila informaci Temné orchideje, že generálova čtvrtá žena má na prsu nevzhledné mateřské znamínko, se zmínkou v Tingově básni."
"Správně," ujistil ho soudce Ti. "Pokud jde o tu druhou polovinu, o skutečnou vraždu generála Tinga, přiznávám, že bych tuhle hádanku nebyl nikdy rozluštil, kdyby se starý guvernér pod svůj čin nepodepsal.
Dospěl jsem k jedinému závěru, a to, že generál musel být zabit nějakým mechanickým zařízením, protože bylo absolutně vyloučeno, aby se vrah dostal do zamčené místnosti a aby z ní opět odešel. Ale tajemství psacího štětce bych nebyl odhalil! Na guvernérovo brilantní myšlení nestačím. Jistě jste si všimli, že když se nůž vymrští z násadky, pružiny se natáhnou podél stěn. Nebyl bych je viděl, ani kdybych se podíval dovnitř.
Když jsem se při návštěvě Mistra Jeřábí šat dozvěděl, že ‚Sídlo pohody´ je literární pseudonym starého guvernéra, vybavilo se mi jméno vyryté na násadce štětce, jímž generál Ting v okamžiku vraždy psal. Přemýšlel jsem o Tao Kanově nápadu s foukačkou a uvědomil jsem si, že dutá násadka psacího štětce by mohla posloužit stejným způsobem. Přemístěná svíce na stole mi napověděla, že uvnitř štětce bylo nějaké mechanické zařízení, které se uvolnilo, jakmile generál štětec zahřál. Dál už to bylo snadné."
"Co uděláme, jestli kandidát Ting nespáchá sebevraždu?" zeptal se Ťiao Taj.
"Obžaluji jeho i jeho milostnici před tímto tribunálem z cizoložství a podrobím je mučení, dokud se nepřiznají," odpověděl soudce klidně.
Pomalu si hladil dlouhý vous a hleděl na své pomocníky. Když se už nikdo na nic neptal, pokračoval: "A teď se dostávám k druhému případu, k závěti starého guvernéra."
Pomocníci se otočili a zadívali se na obraz na stěně.
"Psanou závěť, umístěnou v brokátové paspartě, tam starý guvernér záměrně nalíčil jako falešnou stopu, aby přelstil Jou Ťia. Plán se zdařil, protože když Jou Ťi dokument našel, svitek nezničil a vrátil jej paní Jou. Skutečným vodítkem, mnohem rafinovanějším, je obraz sám."
Soudce vstal a přešel k obrazu. Jeho pomocníci se rychle zvedli a postavili vedle něho.
"Měl jsem nejasné tušení," pokračoval soudce, "že existuje nějaká souvislost mezi touto krajinkou a guvernérovým venkovským sídlem. To byl hlavní důvod, proč jsem se tam vydal osobně."
"Proč se vám to tak jevilo, Vaše Ctihodnosti?" zeptal se zvědavě Tao Kan.
"Z toho prostého důvodu," odpověděl soudce Ti, "že to byly jediné dvě věci, které si starý guvernér přál stůj co stůj zachovat. Chytrým opatřením si zajistil, že tento svitkový obraz nebude po jeho smrti zničen, a Jou Ťiovi dal přísné pokyny, aby se na jeho venkovském sídle nic neměnilo.
Nejdřív mě napadlo, že do této krajinky je zašifrovaná jakási mapa venkovského domu, na níž je vyznačena tajná schránka ve zdi, kde najdeme pravou guvernérovu závěť. Ale při návštěvě domu jsem nepostřehl sebemenší podobnost. Spojovací článek jsem objevil teprve včera večer."
Soudce Ti se rozhlédl s úsměvem po svých pomocnících. A ti mu přímo viseli na rtech.
"Když si tu krajinku prohlédnete pozorně," řekl, "všimnete si několika podivnůstek v její kompozici. Mezi horskými útesy je tu a tam namalovaný domek. Ke každému vede horská stezka, s výjimkou té největší a nejvznosnější stavby tady vpravo nahoře. Dům leží na řece a nevede k němu vůbec žádná cesta! Dospěl jsem k názoru, že musí mít obzvláštní význam.
Podívejte se na ty stromy! Není vám na nich nic divného?"
Tao Kan se seržantem Chungem obraz pečlivě prohlíželi. Ma Žung a Ťiao Taj to vzdali. Oddaně vrhali na soudce obdivné pohledy.

Když seržant i Tao Kan pokrčili rameny, soudce pokračoval :
"Kolem každého domku je shluk stromů, namalovaných dosti ledabyle. Jenom borovice jsou překreslené do všech podrobností; každý kmen se jasně odráží od pozadí. A teď si všimněte číselného sledu těch borovic. Nahoře na kopci, kde cesta začíná, jsou dvě, pak směrem dolů následují tři; tam, kde cesta přetíná řeku, jsou čtyři a u velkého domu vpravo nahoře je jich pět. Dospěl jsem k závěru, že tyto borovice jsou článkem spojujícím tento obraz s guvernérovým venkovským sídlem. Představují tu dvojici borovic, kterou jsme viděli u vchodu do labyrintu!"
"Pak je tedy tato krajinka plánem bludiště a ukazuje, jak se dostat k domku či pavilónu, který guvernér uvnitř vystavěl!" zvolal Tao Kan.
Soudce Ti zavrtěl hlavou.
"Ne tak docela," řekl. "Souhlasím, že ukazuje cestu k pavilónu v bludišti. Protože tam guvernér chodil téměř denně, je jasné, že uvnitř musí být nějaký pavilón, kde četl a psal. Souhlasím také s tím, že tahle vznosná stavba představuje pavilón. Ale nevěřím, že k němu lze dojít po cestě, která vede bludištěm.
Starý guvernér plánoval svůj útulek v labyrintu jako skutečnou skrýš. Nikdy by tam nenechal důležité dokumenty, kdyby k nim měl přístup každý, kdo má dost odvahy a trpělivosti labyrint prohledat a projít celou cestu.
Proč guvernér tak výrazně odlišil první polovinu cesty od druhé? Proč namaloval druhou polovinu jako horskou říčku?"
"Aby to ještě více znesnadnil," odpověděl pohotově Tao Kan.
"Ne," řekl soudce Ti, "guvernér si dal zvlášť záležet na tom, aby ukázal, že prostor vyznačený čtyřmi borovicemi je mimořádně důležitý. Místo normální horské stezky od tohoto bodu naznačuje směr řeka. Ten most je jen dalším upozorněním, že tady dochází k důležité změně.
Jsem přesvědčen, že tam se musí sejít z cesty a dát se tajnou zkratkou ke skrytému pavilónu, který nestojí při cestě, ale někde stranou jejích zákrutů."
Tao Kan souhlasně přikyvoval.
"Jaká skvělá skrýš!" zvolal. "Bezpečnější než kdovíjaká pevnost! Když člověk nezná klíč k tajemné zkratce, může bludiště prohledávat celé týdny a nikdy ten pavilón nenajde. Ale guvernér a kdokoli, kdo tajemství zná, tam patrně dojde za pár minut."
"Jistě," řekl soudce, "tenhle postřeh je velice důležitý. Guvernér by se jistě nebyl vláčel půl hodiny nebo i déle horskou stezkou pokaždé, když šel do labyrintu. Tato úvaha mě přivedla k domněnce, že existuje tajná zkratka.
Sledujme teď cestu, vyznačenou tady na obraze!"
Soudce ukázal prstem na malý domek nahoře v horách, který měl po každé straně jednu borovici.
"Tohle," řekl, "je vchod do labyrintu. Sestoupíme tady po těch schodech vytesaných do skály a půjdeme po cestě dolů. První rozcestí je bezvýznamné a nezáleží na tom, jestli se dáme doprava nebo doleva. Na druhém rozcestí nám tři borovice u cesty napovědí, že se máme dát vlevo.
Pak dojdeme k řece. To je to místo, kde musíme z normální cesty odbočit. Na tajnou zkratku nás navádějí čtyři borovice. Předpokládám, že v bludišti zkratka začíná mezi druhým a třetím stromem, přesně uprostřed, protože na obraze tudy teče řeka.
Někde při této tajné cestě narazíme na pět borovic ve dvou skupinách, po dvou a po třech. A tam bude stát guvernérův tajný pavilón."
Při těchto slovech soudce ukázal prstem na velký dům v pravém horním rohu obrazu. Pak se vrátil k psacímu stolu a sedl si.
"Jestli se příliš nemýlím," uzavřel svůj výklad, "najdeme v tomto pavilónu železnou truhlu s guvernérovými soukromými listinami, včetně jeho závěti."
"Hm, je to trochu nad moje chápání, ale v každým případě jsem pro to, abysme zkusili štěstí," řekl Ma Žung. "Ovšem ještě pořád máme řešit ten třetí případ, zmizení Bílé orchideje."
Soudcova tvář se zakabonila. Upíjel čaj a tiše řekl: "To je velice bolestivý případ! Tu dívku stále hledáme nadarmo. Je mi to líto tím víc, že jsem si našeho velitele opravdu oblíbil. Je to poctivý, slušný řemeslník, na jaké je naše země právem hrdá..."
Soudce si unaveně přejel rukou čelo. Pak pokračoval: "Dnes po večeři se tu poradíme, co dělat, abychom to děvče našli. Když jsme se zbavili ostatních případů, budeme se moci na tuto poslední záhadu soustředit.
Teď se vydáme k venkovskému sídlu a ověříme si, jestli je moje domněnka o tajné zkratce labyrintem správná.
Najdeme-li guvernérovu poslední vůli, budu ji moci poslat nadřízeným úřadům jako přílohu k úřední zprávě o zradě Jou Ťia. Ministerstvo financí by muselo po vyhlášení konfiskace Jouova majetku vyčlenit Jou Šanův podíl.
Ťiao Taji, tobě zabere celé odpoledne organizace obrany města pro případ, že by dnes v noci barbaři zaútočili. Ale ty, seržante, půjdeš s Ma Žungem a Tao Kanem do labyrintu se mnou!"

23

SOUDCE VEDE SVÉ LIDI DO NITRA BLUDIŠTĚ;
V TAJEMNÉM PAVILÓNU UČINÍ HRŮZNÝ OBJEV

O hodinu později se venkovské sídlo starého guvernéra stalo dějištěm horečné činnosti.
Biřici od soudu se to všude jen hemžilo. Někteří klestili cestu v zahradě; jiní v zámečku sepisovali starý nábytek a další prohledávali zadní partii zahrady.
Soudce Ti stál na dlážděném nádvoří před kamennou bránou, jíž se vcházelo do labyrintu. Dával poslední instrukce

seržantu Chungovi, Ma Žungovi a Tao Kanovi. Kolem nich bylo shromážděno dvacet strážníků.
"Nevím, jak dlouho půjdeme," řekl soudce. "Předpokládám, že cesta bude poměrně krátká, ale není to jisté. Jak budeme postupovat, vždy asi po dvaceti krocích se od naší skupiny oddělí jeden biřic. Zůstane stát v takové vzdálenosti, aby se dovolal muže před sebou i za sebou. Nerad bych se v tom bludišti ztratil!"
Na adresu Ma Žunga pak dodal: "Ty půjdeš před námi s kopím. Nevěřím sice těm povídačkám o nástrahách, které tu jsou prý nalíčené, ale labyrint po léta nikdo neudržoval a v té divočině se mohla zabydlet nebezpečná zvířata. Dávejte na sebe všichni pozor!"
Pak prošli kamennou bránou a vstoupili do labyrintu.
V šerém tunelu je uvítal vlhký pach tlejícího listí. Stezka byla úzká, ale dva muži mohli pohodlně jít vedle sebe. Na obou stranách tvořily hustě vysázené stromy a obrostlé balvany neproniknutelnou stěnu. Byly tu stromy nejrůznějších druhů, ale nikde neviděli jedinou borovici. Větve nad jejich hlavami se dotýkaly, propletené silnými šlahouny popínavých rostlin, které často visely tak nízko, že se soudce Ti s Ma Žungem museli sehnout, aby mohli projít. Na kmenech stromů rostlo množství mimořádně velkých hub. Ma Žung do jedné píchl kopím. Vyvalil se z ní páchnoucí oblak bílého prachu.
"Buď opatrný, Ma Žungu," varoval ho soudce, "takové věci mohou být jedovaté!"
Tam, kde cesta poprvé zahýbala doleva, se soudce zastavil. Se spokojeným úsměvem ukázal na tři pokroucené borovice, stojící těsně u sebe přímo v ohbí.
"Tady je náš první ukazatel!" poznamenal.
"Pozor, Vaše Ctihodnosti!" vykřikl Ma Žung.
Soudce Ti rychle uskočil stranou.
Pavouk velký jako mužská ruka dopadl na zem, jen to žuchlo. Zelené oči mu zlověstně světélkovaly.
Ma Žung ho rozmáčkl patkou kopí.
Soudce si pevně utáhl šátek na krku.
"Nerad bych, aby mi některá z těch potvor spadla za límec," poznamenal suše. Kráčeli dál.
Asi po dvaceti krocích se zdálo, že ostrým zákrutem vpravo se cesta stáčí do protisměru.
"Stůj!" zavolal soudce na Ma Žunga. "Támhle je náš další ukazatel."
U cesty stálý v řadě čtyři borovice.
"Tady musíme sejít z cesty a dát se tajnou zkratkou. Prohledej to tam mezi druhým a třetím stromem."
Ma Žung hrábl kopím do hustého podrostu. Náhle uskočil a bez dlouhých okolků odstrčil soudce dozadu.
Po tlejícím listí se plazila asi dvě stopy dlouhá červená zmije a s překvapující rychlostí zmizela v díře pod stromem.
"To je pohostinný místo!" bručel Ma Žung. "O hadech na tom obraze nic nebylo!"
"Proto jsem ti taky říkal, aby sis vzal silné lovecké nohavice," poznamenal Ti. "Dávej dobrý pozor!"
Ma Žung se přikrčil a podíval se pod větve. Když se napřímil, řekl: "Ano, je tu pěšina. Ale je tak úzká, že se tam člověk sotva protáhne. Půjdu napřed a budu rozhrnovat převislé větve."
Zmizel v hustém listoví. Soudce si přitáhl šat pevněji k tělu a pustil se za ním se seržantem a Tao Kanem v patách. Biřici se rozpačitě podívali na velitele Fanga. Ten tasil krátký meč a vybídl své muže: "Jaképak váhání! Jestli narazíme na divokou zvěř, tak ji pobijeme."
Ukázalo se, že pěšina je dlouhá jen pár sáhů. Po krátkém zápolení s trnitými větvemi se dostali zase zpátky na hlavní stezku.
Ta se zde rozdvojovala v ostrých zatáčkách vpravo a vlevo. Soudce se dal nejprve vlevo. Uviděl před sebou dlouhý, rovný úsek cesty.
Zavrtěl hlavou.
"Musíme jít na druhou stranu," řekl. "Pochybuji, že by se zkratkou šlo takový kus rovně."
Vrátil se na místo, odkud na stezku vyšli. Prošli ohbím a ocitli se na krátké pěšině.
"Tady je to!" vykřikl soudce rozčileně. Ukazoval nalevo i napravo. Na jedné straně cesty stály tři borovice a na druhé straně dvě.
"Podle guvernérova obrazu," řekl soudce svým druhům, "musí být ten tajný pavilón velice blízko. Pěšina povede patrně tam mezi těmi dvěma borovicemi. Ty tři jsou na druhé straně jen proto, aby doplnily počet do pěti."
Ma Žung se zvědavě pustil do křoví mezi oběma stromy. Slyšeli, jak strašně zaklel.
Když se vynořil, měl nohavice nasáklé bahnem.
"Nic než stojatá tůň," řekl znechuceně.
Soudce Ti se zamračil.
"Kolem té tůně musí vést nějaká cesta," řekl netrpělivě. "Až dosud všechno souhlasilo."
Velitel Fang dal znamení biřicům. Ti vytasili meče a začali klučit podrost. Objevil se břeh černé bahnité tůňky. Na místě, kde do ní Ma Žung šlápl, vystupovaly dosud bubliny. Vzduch byl prosycen hnilobným pachem.
Soudce se sehnul a nahlížel pod převislé větve. Náhle uskočil.
Z vody se pomalu vynořila neforemná hlava a z ní na ně upřeně hleděly žluté oči.
Ma Žung se zajíkl a zvedl kopí. Avšak soudce mu chlácholivě položil ruku na paži.
Z tůně pomalu lezl velký mlok. Slizké tělo bylo přes pět stop dlouhé. Na břehu se rychle odplazil vodním býlím.
Všichni se ho velice lekli.
"To je mi milejších šest Ujgurů než tahle potvora!" prohlásil Ma Žung procítěně.
Ale soudce příhoda zřejmě potěšila. Se zjevným uspokojením řekl: "Často jsem čítal ve starých spisech o těchto velkých mlocích. Ale teprve dnes jsem ho spatřil na vlastní oči!"
Pak podrobil důkladné prohlídce břehy tůňky. Nevypadalo to moc slibně; nic než spousta zabahněných vodních

rostlin. Soudce se znovu zadíval na černou hladinu.
"Vidíš tamten kámen?" zeptal se najednou Ma Žunga. "To je zřejmě první z řady nášlapných kamenů, po nichž se dostaneme na druhou stranu. Pojďme napřed!"
Ma Žung si zastrčil šosy šatu za pás a ostatní to udělali po něm.
Postavil se na plochý kámen a kopím měřil hladinu kolem sebe.
"Tady je další kámen!" zvolal. "Přímo vlevo vpředu."
Rozhrnul nízko rostoucí větve a udělal krok. Najednou zůstal stát. Soudce Ti, který šel těsně za ním, do něho vrazil, a kdyby ho byl Ma Žung nezachytil, byl by spadl do vody.
Ma Žung mlčky ukázal na zlomenou větev. Zašeptal soudci do ucha: "Tu větev zlomila lidská ruka a nebylo to dávno. Podívejte se, ani listí ještě neuschlo. Někdo tudy včera šel, Vaše Ctihodnosti! Když si stoupl na tenhle kámen, uklouzl a ve snaze udržet rovnováhu se chytl téhle větve."
Ti se podíval na větev a přisvědčil.
"Může tu být někde nablízku. Připravme se raději, co kdyby se na nás vrhl!" Soudce to pak řekl seržantu Chungovi za sebou a ten to zase předal Tao Kanovi a veliteli Fangovi.
"Mně je milejší jakákoli lidská bytost než ta slizká bestie!" mumlal Ma Žung. Vyrovnal kopím rovnováhu a pustil se vpřed.
Ukázalo se, že tůň není příliš velká. Ale ztratili hodně času, protože museli hledat jeden nášlapný kámen po druhém. Některé byly těsně pod vodní hladinou. Ale člověk, který znal systém, se dostal na druhou stranu tůně v několika minutách.
Když měli, opět pevnou půdu pod nohama, Ma Žung a soudce se přikrčili. Soudce trochu rozhrnul větve.
Uviděl poměrně velkou mýtinu, lemovanou stromy a velkými balvany. Uprostřed stál pod vysokým cedrem kulatý kamenný pavilón. Na oknech byly okenice, ale dveře byly pootevřené.
Soudce počkal, až se všichni biřici dostanou přes tůň. Pak zvolal: "Obklíčit pavilón!"
Při těchto slovech vyrazil, běžel k pavilónu a rozkopl dveře dokořán. Zašustila křídla a ven vyletěli dva velcí netopýři.
Soudce se otočil. Biřici se rozvinuli v rojnici a prohledávali křoví. Ti zavrtěl hlavou.
"Nikdo tu není," řekl. "Ať velitel s biřici důkladně prohledá tady tu mýtinu!"
Pak vešel dovnitř a Ma Žung se dvěma dalšími pomocníky ho následovali. Ma Žung rozevřel okenice.
V nazelenalém příšeří soudce viděl, že pavilón je uvnitř prázdný, až na kamenný stůl uprostřed a mramorovou lavici při zadní stěně. Všechno pokrývala tlustá vrstva špíny a plísně.
Na stole ležela schránka o velikosti asi čtvereční stopy. Soudce se k ní sklonil a cípem rukávu z ní setřel špínu.
Schránka byla ze zeleného nefritu a zdobila ji nádherná řezba draků v oblacích.
Soudce opatrně nadzvedl víčko. Vyjmul malý svitek, zabalený do vybledlého brokátu.
Ukázal jej ostatním a slavnostně prohlásil: "Toto je guvernérova závěť."
Opatrně svitek rozbalil. Pak jej rozvinul a začal nahlas předčítat:

"Toto je poslední vůle a závět Jou Šou-ťiena, člena Císařské akademie, bývalého guvernéra Tří východních provincii atd.
Ctěný pane a kolego, vám, jenž jste rozluštil tajemství mého obrazu a pronikl do srdce labyrintu, skládám tímto svou poklonu.
Člověk na jaře zasévá a na podzim sklízí. Když uplynou léta a život se chýlí k západu, sluší se, aby popatřil zpět a vážil své činy, stejně jako budou váženy na onom světě.
Domníval jsem se, že jsem dosáhl úspěchu. Náhle jsem však pochopil, že stojím před naprostým nezdarem. Ze všech sil jsem se snažil napravit poměry v říši, ale nepodařilo se mi napravit svého syna Jou Ťia, krev mé krve.
Jou Ťi je člověk špatné povahy a nezřízených přání. Protože předvídám, že po mé smrti dříve či později uvrhne sám sebe do záhuby, znovu jsem se oženil, abych splnil svou povinnost vůči předkům a zajistil trvání našeho rodu pro případ, že Jou Ťi zemře ve vězení nebo na popravišti.
Nebesa požehnala toto manželství dalším synem Jou Šanem, do něhož vkládám své velké naděje. Je mou povinností zajistit, aby se Jou Šanoví dařilo dobře i po mé smrti.
Kdybych svůj majetek rozdělil rovným dílem mezi oba syny, Jou Ťia a Jou Šana, ohrozil bych Jou Šanův život. Proto budu na smrtelném loži předstírat, že jsem všechno odkázal Jou Ťiovi. Zde však prohlašuji a stvrzuji svým podpisem a pečetí, že je mým přáním, aby v případě, že se Jou Ťi polepší, dostali s Jou Šanem každý polovinu mého majetku. Kdyby se Jou Ťi provinil nějakým zločinem, zdědí všechno Jou Šan.
Ukryji do svitkového obrazu psanou závět v tomto smyslu s tím záměrem, aby ji Jou Ťi objevil. Jestliže se bude touto poslední vůlí poctivě řídit, všechno bude v pořádku a Nebesa měla s mým rodem slitování. Kdyby Jou Ťi ve své zkaženosti tuto závěť zničil, bude mít za to, že obraz už vydal své tajemství, a ponechá jej mé věrné mladé ženě až do doby, kdy vy, můj moudrý kolego, vyčtete skrytý význam a naleznete tento dokument.
Snažně prosím milostivá Nebesa, aby v době, kdy budete tento dokument číst, nebyly ruce Jou Ťia potřísněny krví. Pokud se vsak dopustil temného zločinu, činím vás zodpovědným za předání přiložené žádosti příslušným úřadům.
Kéž vám Nebesa požehnají, můj moudrý kolego, a kéž se slitují nad mým rodem!
Podepsal a opatřil pečeti: Jou Šou-ťien"

"To potvrzuje do poslední podrobnosti to, co jsme sami zjistili!" zvolal seržant Chung.
Soudce Ti nepřítomně přikývl. Byl zaujat přílohou, volným listem silného ozdobného papíru, který byl ke svitku přiložen. Přečetl nahlas i jeho obsah:

"Jou Šou-ťien, jenž nikdy o nic nežádal ke svému vlastnímu prospěchu, nyní po své smrti ponížen prosí o milost, jakou lze udělit v mezích zákona, pro svého staršího syna Jou Ťia, který se stal zločincem vinou špatné výchovy svého starého otce, jenž ho vždy miloval navzdory jeho chybám."

Ve skrovně osvětleném pavilónu zavládlo ticho. Doléhal sem pouze křik strážníků zvenčí.
Soudce svitek pomalu zavinoval. Hlas se mu zadrhl hlubokým pohnutím, když vážně říkal: "Jeho Excelence Jou byl skutečně vznešený člověk!"
Tao Kan zatím rýpal nehtem do stolní desky.
"Je tu něco vyrytého!" hlásil.
Vytáhl nůž a začal odstraňovat nános špíny. Seržant Chung s Ma Žungem přiložili ruku k dílu. Postupně se objevil kulatý obrazec.
Ti se k němu sklonil.

BLUDIŠTĚ GENERÁLA JOU ŠOU-ŤIENA

"Tohle je mapa zdejšího bludiště," řekl. "Podívejte se! Jak se stezka vine, vytváří čtyři stylizované znaky v archaickém písmu: ‚Besídky prázdné iluze´. Totéž moto, kterým je nadepsaný obraz s krajinkou. To byla stěžejní myšlenka starého guvernéra, když se vzdával úřednické kariéry. Prázdné iluze!"
"Tady je zakreslená i ta zkratka," přispěl se svou troškou Tao Kan. "Borovice jsou označené kolečky."
Soudce se znovu podíval na mapu. Ukazovákem jel po zakreslené cestě.
"Jak důvtipně je ten labyrint vymyšlený!" zvolal. "Podívejte se! Když někdo vejde normálním vchodem a na každém rozcestí se dá doprava, projde celým labyrintem a dostane se k východu. A když někdo naopak vejde východem, dostane se také ven, ale musí se dát všude doleva. Ovšem, pokud člověk nezná tajemství téhle zkratky, tajný pavilón nikdy neobjeví!"
"Musíme získat od paní Jou souhlas k vyčištění bludiště, Vaše Ctihodnosti," prohodil seržant. "Jistě se stane jednou z pozoruhodných pamětihodností tohoto okresu, jako pagoda na Lotosovém jezeře."
V tom okamžiku vstoupil velitel Fang.
"Ať tu byl kdokoliv, Vaše Ctihodnosti, odešel dřív, než jsme sem dorazili!" hlásil. "Prohledali jsme celý podrost, ale nic jsme nenašli."
"Ať se tví lidé podívají i na kmeny stromů a nahlédnou do korun," přikázal soudce Ti. "Náš neznámý výletník se mohl schovat i tam."
Když velitel zase odešel, zadíval se soudce zvědavě na Tao Kana. Ten seděl na bobku u široké lavice a soustředěně prohlížel tlustý nános špíny.
Zavrtěl hlavou a řekl: "Kdybych nevěděl, že je to hloupost, řekl bych, Vaše Ctihodnosti, že tady ta tmavá skvrna neobyčejně připomíná krev!"
Soudce Ti cítil, jak mu strach ledovou rukou svírá srdce.
Rozběhl se k lavici a prsty několikrát přejel místo, které mu Tao Kan ukazoval. Pak šel k oknu a prohlížel si ruku. Byly na ní tmavě červené šmouhy.
Otočil se k Ma Žungovi a stroze ho požádal:
"Podívej se pod tu mramorovou lavici!"
Ma Žung tam nejdříve hrábl kopím. Vyskočila velká ropucha.
Pak si klekl a podíval se do temného prostoru. "Kromě pavučin a špíny tam nic není!" hlásil.
Mezitím Tao Kan nahlédl do mezery mezi lavicí a stěnou.
Otočil se celý sinalý.
"Tady za lavicí leží nějaké tělo," řekl chvějícím se hlasem.
Ma Žung vyskočil na lavici. Společně vytáhli zohavené tělo dívky. Bylo úplně nahé a pokryté zaschlou krví a blátem. Kde bývala hlava, trčel jen roztřepený pahýl krku.
Uložili svůj strašný nález na lavici. Ma Žung si odvázal z krku šátek a zakryl jím dívčí klín. Pak odstoupil a v očích měl děs.
Soudce Ti se sklonil nad pozůstatky kdysi jistě vnadného děvčete. Všiml si ošklivé rány po noži pod levým prsem a několika špatně zahojených jizev na pažích. Pak tělo opatrně otočil. Ramena a boky byly poznamenané švihanci.
Napřímil se a oči mu plály hněvem. Řekl přiškrceně: "To děvče bylo zabito teprve včera. Tělo je dosud ztuhlé a ještě nenastal rozklad!"
"Jak se sem dostala?" ptal se Ma Žung zděšeně. "Musela bludištěm projít nahá! Podívejte, stehna má poškrábaná od trní a na nohách má bahno z tůně. To ona zřejmě uklouzla na jednom tom nášlapném kameni, a když se pokoušela něčeho zachytit, zlomila větev."
"Hlavní problém je, kdo ji sem dovedl," řekl soudce věcně. "Zavolejte velitele Fanga!"
Když velitel přišel, přikázal mu: "Zabal tady to tělo do svého pláště, veliteli! A řekni bičicům, ať useknou pár dlouhých větví a udělají nosítka!"
Velitel si sundal z ramen plášť a sklonil se k tělu na lavici.
V tu chvíli strašlivě vykřikl. Vytřeštěnýma očima hleděl na zohavené tělo.
"To je Bílá orchidej," zaúpěl.
Ze všech hrdel se vydral výkřik.

Soudce Ti zvedl ruku.
"Víš to jistě, veliteli?" zeptal se mírně.
"Jednou, když jí bylo teprve sedm," vzlykal Fang, "upadla přes kotlík s vařící vodou a opařila si levou ruku. Myslíte, že nepoznám tuhle jizvu?"
Ukázal na bílou jizvu, která hyzdila krásu ladné paže. Pak padl na ležící tělo a vzlykal, jako by mu mělo puknout srdce.
Soudce Ti založil ruce do širokých rukávů. Vraštil husté obočí a chvíli tak stál v hlubokém zamyšlení.
Pak zčistajasna položil Chungovi otázku: "Seržante, zjistil jsi, kde bydlí paní Li?"
Seržant jenom tiše ukázal na zhroucenou postavu velitele Fanga.
Soudce položil veliteli ruku na rameno.
"Kde bydlí paní Li?" zeptal se v napjatém očekávání.
Velitel odpověděl, aniž zvedl oči. "Dnes ráno jsem přikázal Temné orchideji, aby se vypravila ven a zjistila to."
Soudce se otočil rychlostí blesku. Za rukáv k sobě přitáhl Ma Žunga a něco mu pošeptal do ucha. Ma Žung beze slova vyběhl z pavilónu.

24

MLADÁ DÍVKA JDE NAVŠTÍVIT ZNÁMOU MALÍŘKU;
ZLOČINEC JE DOPADEN NA NETUŠENÉM MÍSTĚ
@
Toho rána odešla Temná orchidej ze soudního dvora a vydala se podle otcova přání do města, aby zjistila, kde bydlí paní Li.
Šla rychlým krokem po hlavní třídě, vedoucí k východní městské bráně. Celé dny se trápila v obavách o starší sestru. Doufala, že touhle procházkou přijde na jiné myšlenky.
Asi půl hodiny obcházela stánky pouličních prodavačů na křižovatce; pak zašla do obchodního centra u východní brány. Otec jí řekl, že paní Li je malířka, a tak Temná orchidej vstoupila do prvního obchodu papírem a štětci, který spatřila.
Majitel paní Li skutečně znal. Řekl, že je už léta jeho pravidelnou zákaznicí. Je tedy dosud naživu! Obchodník jí hádal asi padesát. Dodal, že si Temná orchidej může cestu za paní Li ušetřit, protože už nejméně měsíc žádnou novou žákyni nepřijala.
Temná orchidej odpověděla, že chce paní Li pouze navštívit kvůli jednomu vzdálenému příbuznému. Majitel krámu jí vysvětlil, jak dům najde. Bydlela jen o pár ulic dál.
Temná orchidej věděla, že teď by se měla vrátit k soudu a oznámit otci, co zjistila. Ale sluníčko svítilo a jí se nechtělo tak brzy domů. Měla chuť se podívat na udanou adresu a prohlédnout si dům paní Li.
Stál v tiché středostavovské čtvrti. Když Temná orchidej viděla dobře udržované domy s krásnými černě lakovanými dveřmi, pomyslela si, že se do těchto míst patrně s oblibou stěhují zámožní obchodníci na odpočinku.
Asi v polovině ulice našla na vratech poměrně velkého domu jméno Li.
Když už Temná orchidej stála před vraty pobitými měděnými hřeby, neodolala pokušení a zaklepala.
Nikdo neodpovídal. To vzbudilo zvědavost děvčete a tím spíš chtělo nahlédnout dovnitř. Zaklepala znovu, tentokrát co nejhlasitěji. Pak přitiskla ucho na dveře.
Zdáli slabě zaslechla šouravé kroky.
Právě když klepala znovu, dveře se otevřely. Ve vchodu stála žena středního věku v nenápadném oděvu, opírající se o hůlku se stříbrným knoflíkem. Změřila Temnou orchidej pohledem od hlavy k patě a chladně se tázala: "Proč bušíte na mé dveře, mladá dámo?"
Podle ženina oděvu a jejího vystupování Temná orchidej poznala, že je to zřejmě sama paní Li. Hluboce se uklonila a řekla uctivě: "Jmenuji se Temná orchidej. Jsem dcera kováře Fanga. Ráda bych našla učitelku, která by laskavě vedla mé nesmělé pokusy o malování, a v obchodě papírem mě poslali sem. Osmělila jsem se přijít a projevit vám svou úctu, paní, ačkoli mi obchodník řekl, že žáky už nepřijímáte."
Starší dáma věnovala Temné orchideji zamyšlený pohled. Pak se najednou usmála a řekla: "To je pravda, že žáky už nepřijímám. Ale když už jste se obtěžovala až sem, pojďte dál a vypijte se mnou šálek čaje."
Temná orchidej se ještě jednou hluboce uklonila. Pak šla za paní Li, která se kulhavým krokem ubírala přes malou, ale dobře udržovanou zahradu do místnosti, jež byla zřejmě hlavním salónem.
Zatímco šla paní Li pro konvici vařící vody, Temná orchidej se rozhlížela kolem a obdivovala elegantní prostředí, v němž se ocitla.
Místnost nebyla velká, ale úzkostlivě čistá a zařízená s vybraným vkusem. Lavice, na níž seděla, byla z růžového dřeva a ležely na ní hedvábné vyšívané polštáře. Vyřezávané židle a malé křehké čajové stolky byly rovněž z růžového dřeva.
Na vysokém stole u zadní stěny stoupal ze starožitného bronzového vykuřovadla jemný oblak kadidla. Nad vykuřovadlem visel dlouhý úzký svitkový obraz s ptáky a květinami. Okno s ozdobnou mříží bylo polepeno bělostným papírem.
Paní Li se vrátila s měděným kotlíkem.
Nalila vařící vodu do čajové konvice z nádherně malovaného porcelánu a usedla na druhý konec lavice.
Nad šálkem voňavého čaje si vyměňovaly obvyklé zdvořilostní otázky.
Temná orchidej si pomyslela, že i přes lehkou kulhavost musela být paní Li zamlada hezká žena. Obličej měla pravidelný, třebaže s rysy poněkud hrubšími, a obočí bylo hustší, než se u žen považuje za krásné. Rozhovor s dívkou jí zřejmě činil potěšení. Temná orchidej se tím cítila polichocena.

Dívce bylo nápadné, že v domě zřejmě není žádné služebnictvo. Když se na to zeptala, paní Li spěšně odpověděla: "Dům je poměrně malý. Mám tu jen jednu stařenu na hrubé práce. Jsem v tomhle ohledu trochu podivínská; nesnáším, aby se kolem mne pořád hemžil zástup služebných. Stařena před několika dny onemocněla. Poslala jsem ji domů k manželovi. Je to starý pouliční obchodník a bydlí hned za rohem. Ve volném čase se mi stará o zahradu."
Temná orchidej se honem ještě jednou omluvila za nemístné vyrušení, jistě tím nepatřičnější, že tu paní Li nemá služebnou. Vstala a chtěla se rozloučit.
Paní Li jí to vymlouvala. Řekla, že ji těší trocha společnosti, a rychle nalila další šálek čaje.
Zavedla Temnou orchidej do pavilónu, kde měla ateliér. Téměř celý prostor vyplňoval velký červeně lakovaný stůl. Na policích u stěny byla řada nádob se štětci všech druhů a velikostí a misky s různými barvami. Svitky hedvábí a papíru stály v porcelánovém válci na podlaze. Okno vedlo do miniaturní zahrádky, plné květů.
Paní Li usadila Temnou orchidej na taburet u stolku a ukazovala jí své malby. Jak paní Li rozvinovala svitek za svitkem, poznala i Temná orchidej, která toho o umění moc nevěděla, že její hostitelka je vynikající malířka. Nemalovala nic jiného než květiny, ovoce a ptáky, a to vše s udivující přesností a citem pro barvy.
Laskavost paní Li uváděla Temnou orchidej do velkých rozpaků. Uvažovala, jestli by jí neměla říct, že přišla na příkaz soudu. Pak si uvědomila, že neví, jestli si to soudce přeje utajit, nebo ne. A tak se rozhodla, že bude raději hrát dál svou roli a odejde, jakmile se naskytne první vhodná příležitost.
Když paní Li obrazy svinovala, Temná orchidej vstala a podívala se z okna. Náhodou si všimla, že je pár květin pošlapaných a zmínila se o tom.
"To udělali nedávno ti darmošlapové od soudu, když sem vtrhli a všechno kolem dokola prohledávali," řekla paní Li jedovatě. V jejím hlase bylo tolik nenávisti, že se na ni Temná orchidej užasle podívala. Ale tvář paní Li byla mírná jako předtím.
Temná orchidej se uklonila a začala pronášet zdvořilostní věty díků.
Paní Li se vyklonila z okna a podívala se, kde stojí slunce. "Hleďme!" zvolala, "kdo by si pomyslel, že už je po poledni! Musím si teď připravit něco k jídlu. Jak já tuhle práci nenávidím! Ale vy vypadáte jako šikovné děvče. Snad nebude nezdvořilé, když vás požádám, abyste mi pomohla?"
Takovou žádost nemohla Temná orchidej odmítnout, jinak by se dopustila neomluvitelné hrubosti. Současně ji napadlo, že když své laskavé hostitelce připraví něco dobrého k jídlu, odčiní tím alespoň svou lež. Hned se nabídla: "Tato osoba je na všechno velká nešika, ale dovolte mi, abych alespoň rozdělala v kuchyni oheň."
Paní Li to zřejmě potěšilo. Zavedla Temnou orchidej přes zadní dvorek do kuchyně.
Dívka si sundala svrchní oděv a vyhrnula si rukávy. Potom rozdmýchala rezavé uhlíky a rozdělala oheň. Paní Li se posadila na nízkou kuchyňskou stoličku a začala jí sáhodlouze vyprávět o svém manželovi, který krátce po jejich svatbě náhle zemřel.
Temná orchidej našla bambusovou krabici s nudlemi. Nakrájela trochu cibule a česneku a ze síťky, pověšené na okně, vzala hrst sušených hub.
Zatímco paní Li vyprávěla, Temná orchidej nalila na pánev olej a za stálého míchání dlouhou železnou lžící do něj vhodila nakrájenou zeleninu a přidala sojovou omáčku. V pravou chvíli přihodila na pánev nudle. Kuchyňkou se brzy linula dráždivá vůně.
Paní Li přinesla misky, jídelní tyčinky a mísu s nakládanou zeleninou. Posadily se na kuchyňskou lavici a pustily se do jídla.
Temná orchidej měla zdravou chuť k jídlu, ale paní Li jedla velice málo. Odstrčila misku, když byla ještě z poloviny plná. Položila dívce ruku na koleno a chválila ji, jak umí vařit. Temná orchidej vzhlédla od své misky a spatřila v očích paní Li výraz, který v ní vyvolal zvláštní neklid, řekla si, že je nesmysl stydět se před jinou ženou, ale přesto se cítila nějak nesvá. Odsedla si o kousíček dál.
Paní Li vstala. Vrátila se s cínovou konvicí a dvěma pohárky.
"Vypijeme si kalíšek na dobré zažití!" řekla s úsměvem.
Temná orchidej zapomněla na své rozpaky. Ještě nikdy neochutnala víno. Připadala si jako dáma a bylo to velice vzrušující.
Upila ze svého pohárku. Byl to příjemně vonící nápoj, zvaný Růžová rosa; podává se studený a je mnohem opojnější než obyčejné žluté víno, které se vždycky pije horké.
Když paní Li několikrát dolila dívčin kalíšek, cítila se Temná orchidej velice šťastná. Paní Li jí pomohla do svrchních šatů a odvedla ji zase do přijímacího salónu. Posadila Temnou orchidej vedle sebe na pohovku a vykládala jí dál historii svého nešťastného manželství.
Paní Li vzala Temnou orchidej kolem pasu. Naznačila jí, že manželský život má pro ženu mnoho nevýhod. Muži jsou hrubí a nemají pochopení; člověk si s nimi nikdy nemůže popovídat tak upřímně jako s osobnou vlastního pohlaví.
Dívka si pomyslela, že na tom, co paní Li říká, je hodně pravdy. Byla velice hrdá, že s ní starší dáma mluví tak důvěrně.
Po chvíli paní Li vstala.
"Ale je to ode mne bezohledné!" zvolala. "Nechala jsem vás pracovat v kuchyni a vůbec jsem nepomyslela na vaše pohodlí. Musíte být velmi unavená! Co si takhle na chvilku odpočinout v mé ložnici? A já se zatím věnuji malování."
Temná orchidej si uvědomila, že by měla jít domů. Ale skutečně se cítila unavená a trochu se jí točila hlava a také jí napadlo, že by bylo zajímavé podívat se na toaletní stolek takové elegantní dámy.
Vzmohla se sice na nesmělé protesty, ale paní Li ji už vedla do místnosti v zadní části domu.
Ložnice překonala veškeré očekávání. Z kulatého vykuřovadla, ozdobeného sklípkovým emailem, které bylo zavěšené od stropu, se linula líbezná vůně. Na ebenovém toaletním stolku stálo ve vyřezávaném stojanu ze santalového dřeva stříbrné zrcadlo. Před ním ležela řada elegantních porcelánových dóz a krabiček z červeného laku. Široké ebenové lůžko

bylo zdobené jemnou řezbou a vykládané perletí. Do bílého tylu závěsů nad lůžkem byl vzor vetkán zlatou nití.
Paní Li jen tak jakoby mimochodem poodhrnula závěs a odhalila tak dva mramorové schůdky, po nichž se šlo do malé lázně. Obrátila se a řekla: "Udělejte si pohodlí, má milá! Až si odpočinete, vypijeme si v ateliéru šálek čaje."
Paní Li odešla a zavřela za sebou dveře.
Temná orchidej si svlékla svrchní šat a sedla si na taburet před toaletním stolkem. Zvědavě si prohlížela obsah toaletních krabiček, čichala k pudrům a mastím. Když uspokojila svou zvědavost, upoutaly její pozornost čtyři kožené kufry, stojící jeden na druhém vedle lůžka. Na kufrech byly zlatým lakem napsané znaky pro čtyři roční období. Tam měla paní Li uložené oděvy, ale Temná orchidej se do nich neodvážila nahlédnout.
Odhrnula závěs a sestoupila do lázně. Vedle nízké dřevěné vany stálo vědro a v rohu dva dřevěné soudky na studenou a teplou vodu. Mřížové okno bylo polepené matným naolejovaným papírem. Slunce na ně ze zahrady vrhalo stíny bambusů, takže okno vypadalo jako jemná tušová malba chvějících se bambusových listů.
Temná orchidej nadzdvihla poklici na soudku s horkou vodou. Voda byla ještě teplá. Na hladině plavaly vonné byliny. Rychle se svlékla a nalila do vany několik věder teplé vody. Když přilévala studenou, zaslechla za sebou nějaký šramot. Rychle se otočila.
Ve dveřích stála paní Li a opírala se o hůlku. S úsměvem řekla: "Nebojte se, děvčátko! To jsem jen já! Napadlo mě, že si také zdřímnu. Dobře děláte, že se chcete nejdříve vykoupat. Bude se vám lépe spát."
Paní Li při těchto slovech upírala na dívku podivný pohled.
Temná orchidej najednou pocítila strach. Rychle se sehnula pro své šatstvo.
Paní Li k ní přistoupila a vyškubla jí spodní prádlo z ruky.
"Cožpak se nebudete koupat?" pravila sevřeným hlasem.
Temná orchidej se začala zmateně omlouvat. Najednou paní Li dívku k sobě přivinula. Něžně jí řekla: "Nemusíte se stydět, má drahá! Jste velmi krásná."
Dívce se sevřelo srdce pocitem hnusu. Vší silou ženu odstrčila. Paní Li zavrávorala. Když zase nabyla rovnováhy, oči jí ve tváři zkřivené vztekem jen plály.
Jak tam Temná orchidej stála, celá se chvěla a nevěděla, co si počít, paní Li se najednou rozehnala a ze všech sil přetáhla dívku holí přes nahé stehno.
Bolestí zapomněla Temná orchidej na strach. Sehnula se s úmyslem popadnout vědro a hodit je paní Li na hlavu. Nepočítala však s tím, že paní umí s hůlkou mistrovsky zacházet.
Dřív než se Temná orchidej stačila vědra jen dotknout, uštědřila jí pořádnou ránu přes zadek, takže dívka uskočila stranou a vykřikla bolestí.
Paní Li se pohrdavě usmála.
"Nezkoušejte na mě žádné uskoky, má drahá!" řekla tiše. "Pamatujte si, že touhle holí dovedu stejně dobře bodat jako švihat. Je s vámi horší pořízení než s vaší sestrou Bílou orchidejí, ale brzy se naučíte poslouchat."
Nečekaná poznámka o sestře dala Temné orchideji zapomenout na bolest.
"Kde je má sestra?" zvolala.
"Chcete ji vidět?" zeptala se paní Li poťouchle. Nečekala na odpověď a hned zašla do ložnice.
Temná orchidej tam stála strachem a úzkostí jako přibitá. Slyšela, jak se paní Li za závěsem zle směje.
Vzápětí odhrnula levičkou závěs. V pravé ruce držela dlouhý ostrý nůž.
"Tak se podívej!" řekla vítězoslavně a ukázala k toaletnímu stolku.
Temná orchidej ve smrtelné hrůze pronikavě vykřikla.
Před zrcadlem stála uříznutá hlava její starší sestry.
Paní Li rychle scházela po schůdkách do lázně a palcem významně přejížděla ostří nože.
"Tak já se ti nelíbím, ty huso!" syčela. "A proto tě zabiju, jako jsem zabila tvou sestru."
Temná orchidej se otočila a z plna hrdla volala o pomoc. Napadlo ji, že by mohla rozbít mřížové okno a utéci na zahradu. Uskočila však, když viděla, jak na papír dopadl obrovský stín.
Okno vyletělo z rámu a dovnitř skočil statný chlap.
Bleskově se podíval po obou ženách a pak skočil směrem, kde stála paní Li. Uhnul před napřaženým nožem, popadl ji za zápěstí a zkroutil je. Nůž dopadl na podlahu.
V okamžiku spoutal paní Li ruce za zády její vlastní šerpou.
"Ma Žungu," křičela Temná orchidej, "zabila mou sestru!"
"Přikryj se, ty nestydo," řekl drsně. "Já už vím, že tahle ženská zabila tvou sestru!"
Temná orchidej pocítila, že se jí tváře rozhořely ruměncem. Zatímco Ma Žung táhl paní Li do ložnice, rychle se oblékla.
Když přišla do ložnice, ležela už paní Li na lůžku a Ma Žung jí důkladně svázal ruce a nohy. Pak uložil uťatou hlavu Bílé orchideje do košíku a řekl:
"Běž otevřít vrata! Brzy sem dorazí biřici. Jel jsem na koni napřed."
"Ty mně nemáš co poroučet, surovce," odsekla Temná orchidej.
Ma Žung se hlasitě rozesmál. Nato horempádem vyběhla z místnosti.

Když se zešeřilo, sešli se soudce a jeho pomocníci v pracovně.
Přišel tam Wu a pozdravil soudce.
"Tělo Bílé orchideje je zatím ve strážnici," řekl chraplavým hlasem. "Hlavu jsme k němu přidali. Už jsem objednal rakev z tvrdého dřeva."
"Jak je veliteli?" zeptal se soudce.
"Teď když ví, co se s Bílou orchidejí stalo, už se uklidňuje, Vaše Ctihodnosti," odpověděl Wu. "Je u něho Temná

orchidej."
Wu se uklonil a zase odešel.
"Tenhle mladík pořádně vystřízlivěl!" poznamenal soudce Ti.
"Mně nejde do hlavy, proč se tady ten chlap pořád potlouká!" bručel Ma Žung nevrle.
"Myslím, že se cítí jaksi odpovědný za tragický osud Bílé orchideje," mínil soudce Ti. "To děvče muselo ve spárech paní Li prožít pravé peklo. Viděli jste ty rány na jejím těle!"
"Já pořád nechápu," bručel seržant Chung, "jak mohla Vaše Ctihodnost tam v tom bludišti přijít na to, že je nějaká souvislost mezi Bílou orchidejí a paní Li."
Soudce se v křesle uvelebil co nejpohodlněji. Probíral se dlouhou bradou a vysvětloval: "Nepřicházelo v úvahu mnoho lidí. Starý" guvernér si tajemství zkratky nechal pro sebe. Nevzal s sebou dovnitř ani Jou Ťia, ani svou mladou ženu. Zkratku mohla objevit jen osoba mimořádných schopností.
Věděli jsme, že paní Li často pila s guvernérem a jeho paní v zahradním pavilónu čaj a hovořila s ním o jeho obrazech. Předpokládám, že tato dáma někdy zřejmě guvernéra překvapila, když pracoval na své krajinomalbě. Nezapomínejme, že má cvičené oko malířky! Pro ni nebylo těžké rozpoznat, že to není obyčejná krajinka. A protože věděla, jak to vypadá u vchodu do labyrintu, uhádla patrně smysl obrazu, aniž si to guvernér uvědomil."
"Možná že viděla obraz na samém začátku," poznamenal Tao Kan, "když na něm byly jenom ty borovice. Zbytek možná domaloval guvernér později."
Soudce Ti přisvědčil.
"Protože paní Li má zvrácený zájem o mladé dívky," pokračoval, "nechala si tento poznatek pro sebe. Myslela si, že by se jí mohl někdy v tísni hodit.
Bílou orchidej nějak vlákala do svého domu. Fangova starší dcera byla mírné děvče poddajné povahy a paní Li brzy zjistila, že je snadné si ji podrobit. Pár týdnů ji držela zavřenou ve svém domě. Dívčina návštěva v opuštěném chrámku paní Li jistě poplašila. Odvezla zřejmě Bílou orchidej do guvernérova venkovského sídla a tam ji zamkla do té místnosti se zamřížovaným oknem. Proto ji strážníci nenašli, když pročesávali Východní čtvrť a hledali v domě paní Li. Jejich návštěva však paní Li vyděsila. Rozhodla se, že svou zajatkyni zabije. Tajný pavilón starého guvernéra byl pro tuto krutou vraždu nejbezpečnější."
"Kdybychom byli toho rána, kdy jsme navštívili statek poprvé, vyjeli od soudu možná jen o hodinu dřív," zvolal Tao Kan, "mohli jsme zločinu zabránit. Paní Li musela odtamtud odjet krátce před naším příchodem."
"Osud tomu chtěl, že právě toho rána mě přišla navštívit paní Jou," řekl soudce vážně. "Později, když jsme prohlíželi vchod do labyrintu, viděl jsem stopu paní Li nebo Bílé orchideje. Tehdy jsem o tom nemluvil, protože když jsem tam tak stál a díval se do labyrintu, zmocnila se mě nevysvětlitelná hrůza. Snad se nade mnou vznášela duše té ubohé dívky, která tam byla sotva půl hodiny předtím brutálně zavražděna. Zdálo se mi také, že vidím ducha starého guvernéra, jak mi ze stínu kyne..."
Soudcův hlas se zlomil. Otřásl se, když si vybavil ty okamžiky smrtelné hrůzy.
Chvíli všichni mlčeli.
Pak se soudce vzchopil a rázně řekl: "Ještě štěstí, že Ma Žung přišel včas, aby zabránil druhé surové vraždě!
Teď se navečeříme. Doporučuji vám, abyste si pak všichni na pár hodin odpočinuli. Kdoví, možná že máme před sebou velice vzrušující noc. Těžko předvídat, jak se ti barbaři zachovají."
Toho odpoledne Ťiao Taj klidně, ale energicky zorganizoval obranu města. Nejlepší vojáky přidělil k Vodní bráně a zbytek rozestavil na městských hradbách. Správcové čtvrtí na jeho příkaz upozornili obyvatelstvo, že barbaři mohou v noci zaútočit na město. Všichni práce schopní muži shromažďovali na městských hradbách velké kameny a otepi suchého dřeva a vyráběli bambusová kopí a šípy s železnými hroty. Tři hodiny před půlnocí obsadili hradby; padesáti civilistům velel vždy jeden voják z povolání.
Dva vojáky přikázal Ťiao Taj na hlásnou věž. Jakmile by se Ujguři přiblížili k řece, měli vojáci silnými dřevěnými paličkami uhodit do velkého bubnu. Temné dunění bubnu mělo být signálem k zapálení pochodní na hradbách. Kdyby se je barbaři pokusili zlézt, narazili by na hráz těžkých kamenů a planoucích otepí.
Soudce Ti toho dne povečeřel ve své rezidenci. Pak se několik hodin prospal na lehátku v knihovně.
Hodinu před půlnocí pro něho přišel Ma Žung v plné zbroji. Soudce si pod šat navlékl tenkou kroužkovanou košili a ze zdi vedle police s knihami sňal dlouhý meč svého děda. Na hlavu si posadil úřední soudcovskou čapku a vyšel s Ma Žungem ven.
Jeli na koních k Vodní bráně.
Tam na ně čekal Ťiao Taj. Hlásil, že seržanta Chunga, Tao Kana a čtyři vojáky poslal na strážní věž Čchienova paláce. Měli dohlédnout, aby odnikud nebyla vidět ani jiskřička.
Soudce kývl hlavou a po příkrých kamenných schodech vystoupil nahoru na Vodní bránu. Na cimbuří stál strnule v pozoru statný voják, vysoký téměř jako Ma Žung. Třímal vysokou žerď s císařskou standartou.
Soudce zaujal místo na cimbuří. Po pravici měl vojáka s císařskou standartou, po levici Ma Žunga, který držel dlouhou hůl s velitelskými odznaky soudce Ti.
Soudce si uvědomil, že je to poprvé, co má velet obrané říšských hranic před útokem cizáků. Pohlédl vzhůru na císařskou standartu, vlající ve večerním vánku, a cítil, jak se mu hruď dme hrdostí. Svíral v rukou meč a hleděl na temné pláně.
Když se přiblížila půlnoc, ukázal na vzdálený obzor. V dálce spatřili záblesky světla. Ujgurové se chystali k útoku.
Světla se čím dál tím více přibližovala, pak se zastavila. Barbarští jezdci zůstali stát a čekali, až se objeví signální oheň na strážní věži.
Přes hodinu stáli tři muži tiše na cimbuří.

Za řekou náhle znovu vzplála světla. Zmenšovala se a zmenšovala, až úplně zmizela ve tmě.
Když se Ujguri nedočkali signálního ohně, vrátili se zase do svých ležení.

25

DVĚMA HANEBNÝM ZLOČINCŮM SE DOSTÁVÁ NEJVYŠŠÍHO TRESTU;
SOUDCE POCHOPÍ TAJEMSTVÍ NEJASNÉHO DVOJVERŠÍ

Příštího dne na dopoledním zasedání soudce vyslýchal paní Li.
Bez zapírání se ke všem zločinům přiznala.
Jednou paní Li čekala na guvernéra - bylo to krátce před jeho smrtí - a popíjela s paní Jou čaj v zahradním pavilónu. Jak si tak prohlížela guvernérovy obrazy, dostal se jí do ruky náčrtek krajinky. Z několika poznámek, které si tam guvernér udělal, vyrozuměla, že obraz vlastně představuje plánek zkratky jeho bludištěm.
Paní Li velice přitahovala paní Jou, ale dokud byl guvernér naživu, neodvažovala se dát jí své city najevo. Po guvernérově pohřbu navštívila paní Li venkovský zámeček, ale našla tam jen staré manžele; a ti neměli tušení, kam se paní Jou uchýlila, když ji Jou Ťi vyhnal. Vyptávala se po venkově, ale paní Jou požádala rolníky, aby nikomu neprozrazovali, ve které usedlosti se se synem skrývá.
Před několika týdny se paní Li náhodně ocitla poblíž starého zámečku a znovu tam zašla. Když zjistila, že staří manželé jsou mrtvi, vydala se na průzkum prvních dvou úseků oné zkratky. Zjistila, že poznávací znamení, které guvernér zapracoval do krajinky a o nichž si tehdy udělala pečlivé poznámky, odpovídají skutečnosti.
S Bílou orchidejí se seznámila na tržišti a přesvědčila ji, aby ji doprovodila domů. Jakmile ji měla pod svou střechou, úplně plachou dívku ovládla a držela ji v zajetí jako oběť svých vrtochů. Přiměla Bílou orchidej, aby dělala veškeré domácí práce, a při sebemenší zámince ji bila holí.
Když paní Li zjistila, že Bílá orchidej v noci vyklouzla do opuštěného chrámu a že se tam setkala s cizím mužem, rozzuřilo ji to. Odvlekla vyděšenou dívku do prázdné komory se silnými zdmi, jimiž nepronikl ven ani hlásek. Paní Li dívce přikázala, aby se svlékla, a přivázala ji za ruce ke sloupu.
Pak ji začala vyslýchat a znovu a znovu opakovala stejnou otázku: prozradila Bílá orchidej cizímu muži, kde se nachází? Pokaždé, když to dívka popřela, ji paní Li surově zbila tenkou rákoskou a neustále opakovala příšerné hrozby. Bílá orchidej se svíjela pod tvrdými ranami a volala o slitování. To paní Li ještě více rozpalovalo. Vší silou bušila rákoskou do nahého těla naříkající dívky, dokud jí neumdlela paže. To už byla Bílá orchidej téměř smyslů zbavená bolestí a strachem, ale stále tvrdila, že je nevinná.
Avšak paní Li se obávala, že tajemství je prozrazeno. Druhého dne ráno převlékla Bílou orchidej za mnišku a odvedla ji do guvernérova venkovského sídla. Tam dívku zamkla do místnosti, v níž dříve bydleli staří manželé, a odnesla jí všechno šatstvo, aby předešla každému pokusu o útěk. Paní Li ji pak každý den navštěvovala se džbánkem vody a košíkem sušených bobů a olejových koláčků. Měla v úmyslu odvést dívku zpátky do města, jakmile se potvrdí, že její výlet do onoho chrámku byl neškodný.
Potom však přišli pátrat po zmizelé dívce do Východní čtvrti biřici. Paní Li propadla panice. Příštího dne časně ráno spěchala do zámečku. Díky borovicím našla cestu do tajného pavilónu. Donutila Bílou orchidej, aby šla před ní, a nemilosrdně ji hůlkou popohánělа. V pavilónu dívce přikázala, aby si lehla na mramorovou lavici a vrazila jí nůž do prsou. Pak neodolala zvrácenému nutkání a uřízla jí hlavu; tělo strčila za lavici. Uříznutou hlavu si paní Li odnesla v košíku. Schránce na stole nevěnovala pozornost.
Paní Li to všechno vylíčila bez jakéhokoli nátlaku. Soudce Ti si všiml, že líčení podrobností jí působí rozkoš a že přímo vychutnává vzpomínku na své surovosti. Sama od sebe uvedla, že před třiceti lety přimíchala svému manželovi jed do vína, a tak ho zavraždila.
Soudce cítil k této zvrácené ženě hluboký odpor. Ulevilo se mu, když paní Li otiskla palec na své doznání a mohla být odvedena zpátky do vězení.
Na témže zasedání vyslechl soudce tři čínské kramáře, kteří se spolčili s Ujgury. Ukázalo se, že neměli představu o skutečném dosahu spiknutí. Domnívali se, že půjde o vyvolání zmatku, aby bylo možno v nastalé nepřehledné situaci vydrancovat pár obchodů.
Ti je odsoudil k padesáti ranám bambusovou holí a navíc je potrestal tím, že musí měsíc nosit kolem krku těžký dřevěný límec.
Téhož odpoledne přiběhl k soudu sluha z Tingova domu. Oznámil, že kandidát Ting se oběsil a čtvrtá žena zesnulého generála požila jed. Nikdo z nich po sobě nezanechal ani řádky na vysvětlenou. Podle obecného mínění je tak vyvedla z míry generálova tragická smrt. Sebevraždu mladé ženy kladně hodnotila hrstka staromilců, kteří považovali za největší důkaz manželčiny oddanosti, když následuje zesnulého muže do hrobu. Zahájili sbírku na postavení kamenné pamětní desky.
Následujících deset dní věnoval soudce všechen svůj čas na konečné uzavření případů Čchien Moua a Jou Ťia. Menší tresty vyměřil dvěma Čchienovým poradrům a těm z jeho pochopů, kteří se provinili vyděračstvím. Paní Jou zpravil o guvernérově skutečné závěti. Měla být předvolána před soud, jakmile z hlavního města dojde rozsudek z nejvyšších míst.
Seržant Chung doufal, že si soudce nyní, když vyřešil všechny tři kriminální příběhy a odvrátil útok na město, trochu odpočine. Ale ke svému zklamání zjistil, že ho pořád ještě něco trápí Býval často ve špatné náladě a občas dokonce měnil předchozí rozhodnutí, což byla u něho věc nevídaná. Seržant neměl tušení, co je příčinou soudcových starostí, a soudce sám mu nic na vysvětlenou neřekl.

Jednou ráno se hlavní třída rozezvučela dusotem kopyt a hlasitými údery gongů. Do Lan-fangu vstoupilo s vlajícími prapory dvě stě vojáků pravidelné armády; posádka sem byla vyslána na žádost soudce Ti.
Velel jim důstojník, který se osobně zúčastnil bojů proti barbarům na severu; byl to inteligentní mladý muž a na soudce udělal ten nejlepší dojem. Odevzdal mu úřední dopis ministerstva války, jímž se soudci dávala plná moc ve vojenských záležitostech lan-fangského okresu.
Posádka byla ubytována ve Čchienově paláci a Ťiao Taj se vrátil k soudu.
Příchod posádky soudce poněkud povzbudil, ale brzy zase upadl do mrzuté nálady. Ponořil se do každodenních správních problémů a velice málo vycházel. Jen jednou vyšel ze soudního areálu, aby se zúčastnil pohřbu Bílé orchideje.
Wu uspořádal velkolepý pohřeb. Trval na tom, že veškeré výlohy uhradí sám. Z malíře se stal jiný člověk. Zapřisáhl se, že nechá pití, kteréžto rozhodnutí se stalo příčinou rozhořčené hádky s jeho domácím, majitelem vinárny Věčné jaro. Ten je totiž pochopil jako kritiku jakosti svého zboží. A všichni místní bratři z mokré čtvrti oplakávali tento zásah do zavedených zvyklostí jako konec slibně se rozvíjejícího kamarádství.
Wu prodal všechny své obrazy a pronajal si nevelkou místnost v areálu Konfuciova chrámu. Většinu času trávil studiem klasiků a ven vycházel, jen aby navštívil velitele Fanga v blízkém tribunálu. Zdálo se, že se z nich stali dobří přátelé. Wu sedával s Fangem ve strážnici a hovořili spolu celé hodiny.
Jednou odpoledne, když soudce Ti seděl sklesle v pracovně a probíral se běžnými záležitostmi, vstoupil seržant Chung s velkou zapečetěnou obálkou.
"Vaše Ctihodnosti," řekl, "tento dopis právě přinesl kurýr z hlavního města."
Soudce Ti se rozzářil. Rozlomil pečeti a dychtivě probíral papíry, které našel v obálce.
Když dokumenty opět složil, spokojeně pokyvoval hlavou. Ukazováčkem poklepal na papíry a řekl: "Tohle je konečné úřední rozhodnutí ve věci Jou Ťiovy zrady, zabití generála Tinga a vražednictví paní Li. Bude tě zajímat, že komplot ujgurských kmenů byl urovnán na vysoké vládní úrovni, jednáním mezi Úřadem pro záležitosti barbarů a ujgurským chánem; Lan-fang se nemusí obávat dalších útoků. Zítra všechny případy uzavřu a potom budu konečně svobodný člověk!"
Seržant Chung nepochopil zcela soudcovu poslední poznámku. Ale soudce mu nedal příležitost k vyptávání. Hned se jal vydávat pokyny pro zítřejší zasedání soudu.
Druhého dne začal soudní personál s přípravami dvě hodiny před rozbřeskem. Před hlavní bránou vzplanuly pochodně; strážníci chystali vůz pro přepravu odsouzenců na popraviště za Jižní bránou.
Navzdory časné hodině se tam shromáždilo mnoho lidí. V těchto přípravách bylo pro ně cosi morbidně přitažlivého.
Pak přijeli z velitelství posádky kopiníci na koních a utvořili kordon kolem vozu.
Hodinu před rozedněním statný biřic třikrát mocně udeřil do bronzového gongu u brány. Stráže otevřely dvoukřídlová vrata a lidé zaplnili soudní dvoranu, osvětlenou svícemi.
Dav přihlížel v uctivém tichu, jak soudce Ti vstupuje na pódium a důstojně usedá za stůl. Byl oblečen do obřadního šatu z třpytivého zeleného brokátu. Přes ramena mu visela šarlatová pláštěnka na znamení, že bude vynesen hrdelní trest.
Jako první byl před soudce předveden Jou Ťi.
Když poklekl na dlaždice před stolem, hlavní písař položil před soudce úřední dokument.
Ti si přitáhl svíčku a pomalu slavnostním hlasem četl:
"Zločinec Jou Ťi je vinen velezradou. Podle práva by měl být odsouzen k pozvolné smrti čtvrcením zaživa. Protože však otec tohoto zločince Jeho Excelence Jou Šou-ťien má velké zásluhy o stát a lid a protože posmrtně vznesl žádost o milost pro svého syna, zmírňuje se tento rozsudek v tom smyslu, že řečený zločinec bude nejprve usmrcen a pak rozčtvrcen. Opět s ohledem na památku zesnulého guvernéra Joua nebude zločincova hlava vystavena na městské bráně a jeho majetek nebude zkonfiskován."
Soudce Ti se odmlčel a podal veliteli jakýsi papír.
"Zločinci se dovoluje, aby si přečetl žádost o milost, kterou vznesl jeho zemřelý otec," oznámil.
Velitel Fang podal papír Jou Ťiovi, který naslouchal s apatickým výrazem ve tváři. Když si přečetl otcův dojímavý dopis, propukl v srdceryvný pláč.
Dva biřici mu svázali ruce za zády. Velitel Fang vzal dlouhé bílé prkno, které bylo předem připraveno, a zastrčil je Jou Ťiovi pod provazy na zádech. Bylo na něm velkými znaky napsáno jeho osobní jméno Ťi, zločin, jehož se dopustil, a vyměřený trest. Rodové jméno Jou bylo vynecháno s ohledem na starého guvernéra.
Když byl Jou Ťi odveden, ujal se soudce slova: "Císařská vláda oznamuje, že ujgurský chán vyslal do hlavního města zvláštní poselstvo v čele se svým nejstarším synem, aby předneslo omluvu za urážlivé spiknutí prince Uldžina, a požádalo, aby bylo chánovi dovoleno obnovit slib poddanství trůnu. Císařská vláda velkomyslně omluvu přijala a předala řečeného Uldžina a jeho čtyři společníky poselstvu, ponechávajíc na chánovi, aby učinil, co považuje za vhodné."
Ma Žung pošeptal Ťiao Tajovi: "Přeloženo do normálního jazyka se tím rozumí, že chán z Uldžina sedře kůži zaživa, hodí ho do vařícího oleje a co z něho pak ještě zbyde, rozseká na kusy. Chán se nemazlí s lidmi, kteří zpackali jeho plány."
"Chánův syn," pokračoval soudce, "byl pozván, aby prodloužil svůj pobyt v hlavním městě jako čestný host říšské vlády."
Diváci začali jásat. Věděli, že pokud bude nejstarší chánův syn držen v hlavním městě jako rukojmí, chán své sliby dodrží.
"Ticho!" zaburácel soudce.

Pokynul veliteli. Před pódium byla předvedena paní Jou a Jou Šan.
"Paní," oslovil ji soudce laskavě, "byla jste už seznámena se skutečnou závětí guvernéra Joua, která byla nalezena v jeho tajné pracovně v srdci labyrintu. Teď převezmete do svého vlastnictví veškerý majetek, a to i jménem svého syna Jou Šana. Jsem si jist, že pod vaším vedením vyroste k obrazu svého slavného otce, v muže hodného nosil velké jméno Jou!"
Paní Jou a její syn na znamení vděčnosti několikrát za sebou pobili čelem o podlahu.
Když odstoupili, hlavní písař předložil před soudce další dokument.
"Nyní přečtu úřední výrok k případu generála Tinga," oznámil.
Hladil si licousy a pomalu četl: "Nejvyšší soud věnoval náležitou pozornost informacím o smrti generála Ting Chu-kua. Podle názoru soudu skutečnost, že na psacím štětci, který v sobě skrýval smrtící zbraň, bylo vyryto určité jméno, není sama o sobě dostatečným důkazem, že to byla táž osoba, která učinila z psacího štětce smrtící nástroj, ani že tento nástroj byl prokazatelně určen k zabití generála. Vzhledem k tomu soud rozhodl, že generálovo úmrtí bude ve spisech uvedeno jako smrt nešťastnou náhodou."
"To je nádherná ukázka právní vědy," šeptl soudci do ucha seržant Chung, když dokument svinoval.
Soudce neznatelně přikývl a tiše řekl: "Zřejmě nechtěli, aby bylo do případu zapleteno guvernérovo jméno."
Pak vzal červený štětec a vyplnil lístek , pro správce žaláře.
Dva biřici přivedli paní Li.
Během té doby, co čekala ve vězení, se jí pomalu zmocňovala hrůza z blížící se smrti. Teď už se nekochala zvrhlými zločiny jako na předchozím zasedání, kdy se k nim přiznávala. Tvář měla strhanou a vytřeštěné oči upírala na šarlatovou pláštěnku na soudcových ramenou a na obra, který s netečným výrazem ve tváři stál vedle pódia. Na ramenou držel oběma rukama obnažený meč; za ním viděla jeho dva pomocníky s noži, pilami a kotouči provazů. Když si paní Li uvědomila, že je to kat a jeho pacholci, roztřásly se pod ní nohy. Oba strážníci ji museli podržet, aby mohla pokleknout před pódiem.
Soudce Ti četl: "Zločinkyně Li, rozená Chuang, je vinna únosem děvčat pro nemravné účely a promyšlenou vraždu. Bude zbičována a pak popravena. Stát se zříká svého nároku na majetek uvedené zločinkyně, ten bude převeden na rodinu oběti jako odškodnění za prolitou krev. Její hlava bude po tři dny vystavena na městské bráně pro výstrahu."
Paní Li se dala do pronikavého křiku. Jeden biřic jí zacpal ústa naolejovaným papírem a druzí dva jí zatím svázali ruce za zády. Nakonec mezi provazy zasunuli ceduli se jménem, proviněním a vyměřeným trestem.
Když paní Li odváděli, dav diváků se chystal opustit soudní síň. Soudce Ti udeřil kladívkem do stolu a hlasitě vyzval ke klidu.
"Nyní přečtu jména dočasných zaměstnanců tohoto soudu," oznámil.
Přečetl jméno velitele Fanga a ostatních bývalých psanců, které zaměstnal jako biřice a strážné druhého dne po svém příjezdu do Lan-fangu. Stáli v pozoru a hleděli na soudce.
Ten se opřel v křesle. Probíral si bradu a zamyšleně se díval na muže, kteří mu věrně sloužili v uplynulých těžkých dnech. Pak řekl: "Fangu, ty i muži, kterým velíš, jste nastoupili službu ve stavu ohrožení, a přesto jste tomuto soudu věrně sloužili. Protože teď už je zase obnoven pořádek, vaše závazky vůči soudnímu dvoru končí. Rozumí se však, že ti z vás, kteří chtějí vstoupit do stálé služby, budou vítáni."
"Všichni," odpověděl Fang uctivě, "jsme vám zavázáni vděčností, Vaše Ctihodnosti, a já víc než kdokoli jiný. Poprosil bych Vaši Ctihodnost, aby mě dále zaměstnávala v nynější funkci, nebýt toho, že s ohledem na svou dceru chci opustit město, kde jí všechno stále připomíná tragédii, jež postihla naši rodinu.
Kandidát Wu Feng mi nabídl místo majordoma v paláci otcova přítele v hlavním městě. Rád bych přijal tuto velkorysou nabídku, tím spíše, že jak mi řekl prostředník, má kandidát Wu v úmyslu oženit se s mou druhou dcerou Temnou orchidejí, jakmile složí druhou literární zkoušku."
"To je od toho děvčete ale černej nevděk!" uraženě bručel Ma Žung Ťiao Tajovi do ucha. "Já jsem jí zachránil život! A co víc, já ji viděl tak, jak ji má vidět jenom manžel!"
"Drž klapačku!" šeptl Ťiao Taj. "Kouk ses na hezkou holku, to ti musí stačit!"
"Prosím, aby mi bylo dovoleno ponechat tady v Lan-fangu svého jediného syna," pokračoval velitel. "Nikde v celé říši by nenašel službu u takového pána, jako je Vaše Ctihodnost. Prosím Vaši Ctihodnost, aby ho i přes jeho chabé schopnosti přijala do stálé služby u tohoto soudu."
Soudce Ti vážně poslouchal. Pak odpověděl: "Veliteli, tvůj syn zůstane u tohoto soudu jako biřic.
Raduji se, že milostivá Nebesa ve své neskonalé dobrotě přála tomu, aby temný zločin vyústil po čase ve štěstí dvou rodin. Až zaplanou červené svíce na svatbě tvé dcery, pohoda, kterou přinese světlá budoucnost, přiloží hojivou mast na staré rány v srdci jejího otce.
S lítostí přijímám od zítřka tvou výpověď."
Velitel Fang a jeho syn poklekli a několikrát po sobě pobili čelem o podlahu.
Tři biřici ohlásili, že se chtějí vrátit k původnímu povolání. Všichni ostatní požádali, aby byli u soudu zaměstnáni natrvalo.
Když byly tyto formality u konce, soudce Ti uzavřel zasedání.
Venku před soudním areálem čekal hustý dav. Jou Ťia a paní Li postavili do otevřeného vozu odsouzenců. Cedule s jejich jmény a zločiny, jichž se dopustili, byly všem viditelné. Pak se otevřela vrata a na ulici vyšli nosiči s palankýnem soudce Ti. Deset biřiců kráčelo vpředu a deset vzadu. Ma Žung a seržant Chung jeli po levé, Ťiao Taj a Kao Kan po pravé straně. V čele zaujali svá místa čtyři běžci, nesoucí plakáty s nápisem "Okresní náčelník Lan-fangu". Strážní rozezněli bronzové ruční gongy a průvod se vydal směrem na jih.
Vůz s odsouzenci, obklopený vojáky doprovodné čety, průvod uzavíral. Pak následoval dav.

Když šel průvod přes mramorový most, ozářily pagodu na Lotosovém jezeře rudé červánky svítání.
Popraviště bylo hned za jižní městskou bránou. Palankýn soudce Ti prošel hradbami. Když soudce vystoupil, vyšel mu vstříc velitel posádky.
Doprovodil ho k provizornímu pódiu, které bylo postaveno během noci. Vojáci před ním nastoupili do čtverhranu.
Kat zabodl meč do země a svlékl si vestu. Na nahém těle mu mohutné svaly jen hrály. Dva pacholci vylezli na vůz a přivedli oba zločince doprostřed popraviště.
Jou Ťiovi rozvázali pouta a odvlekli ho k sloupu s dvěma příčnými břevny, zaraženému do země. Jeden pacholek ho přivázal k sloupu za krk, druhý mu připevnil ruce a nohy k příčným břevnům.
Když byli hotovi, vybral si kat dlouhý tenký nůž a postavil se před Jou Ťia. Pohlédl na soudce.
Soudce Ti dal znamení.
Nato kat vrazil nůž Jou Ťiovi přímo do srdce. Ten zemřel, aniž ze sebe vydal hlásku.
Pak bylo Jou Ťiho tělo rozčtvrceno. Když paní Li viděla, jak tato strašná procedura začíná, omdlela a několik diváků si zakrylo tvář rukávem.
Konečně kat přinesl oddělenou hlavu soudci, který jí na čelo udělal znamení červeným štětcem. Pak ji pacholek hodil do koše k pozůstatkům těla.
Paní Li přivedli k sobě silně aromatickým kadidlem.
Oba pacholci ji odvlekli před pódium a srazili na kolena.
Když paní Li viděla, jak se k ní blíží kat s bičem, začala strašlivě ječet. V zbabělém strachu prosila, aby ji ušetřil.
Kat a jeho lidé byli na takové scény zvyklí. Nevěnovali jejím nářkům sebemenší pozornost. Jeden z pacholků jí uvolnil vlasy. Popadl ji za dlouhé vrkoče a držel jí hlavu vzhůru. Druhý z ní serval svrchní oděv a svázal jí ruce za zády.
Popravčí potěžkával v ruce bič. Tento strašný nástroj měl žíly s železnými háčky. Takový bič bylo možno vidět jen na popravištích, neboť jeho rány nikdy nikdo nepřežil.
Na soudcovo znamení kat zvedl bič. Dopadl na nahá záda paní Li s pronikavým zasvištěním a drásal ženě maso od krku až do pasu. Paní Li by silná rána povalila tváří na zem, kdyby ji pacholek pevně nedržel za vlasy.
Když paní Li znovu popadla dech, začala z plných plic křičet. Ale kat bil znovu a znovu. Šestá rána obnažila kosti; z rozdrásaného masa prýštila krev. Paní Li ztratila vědomí.
Soudce Ti zvedl ruku.
Nějakou dobu trvalo, než opět přišla k sobě.
Potom kat napřáhl meč, zatímco pacholci zvedli paní Li na kolena.
Na soudcovo znamení meč dopadl a jedinou strašnou ránou oddělil hlavu od těla.
Soudce Ti opět označil hlavu červeným štětcem a kat ji hodil do koše. Později měla být vystavena - přibitá za vlasy - na městské bráně a viset tam po tři dny.
Soudce Ti sestoupil z pódia a nasedl na palankýn. Když nosiči zvedali tyče na ramena, dopadly na přilby vojáků první sluneční paprsky.
Nosiči soudcova palankýnu zamířili nejprve do chrámu městského boha. Otevřená nosítka vojenského velitele je následovala.
Soudce ohlásil ochrannému božstvu zločiny, které byly ve městě spáchány, i hrdelní tresty, vynesené nad jejich pachateli. Potom s vojenským velitelem zapálili kadidlo a pronesli modlitbu.
Na nádvoří chrámu se spolu rozloučili.
Po návratu do soudního areálu se soudce Ti odebral rovnou do své pracovny. Vypil šálek silného čaje a poslal seržanta Chunga na snídani. Později během dne spolu sepíšou pro nadřízené úřady zprávu o popravě.
Seržant Chung zastihl Ma Žunga, Ťiao Taje a Tao Kana na hlavním nádvoří v živé debatě. Když se k nim seržant přidal, zjistil, že Ma Žung pořád ještě žehrá na to, co podle něho byla zrada Temné orchideje.
"Celou tu dobu jsem byl skálopevně přesvědčené], že si ta holka vezme mě," remcal. "Tam v horách, když nás tehdá přepadli, mě málem probodla nožem. Já ji měl vážně rád!"
"Můžeš mluvit o štěstí, bratře!" utěšoval ho Ťiao Taj. "Ta holka má jazyk jako břitvu. Ta by tě držela zkrátka!"
Ma Žung se ťukl do čela.
"Teď jsi mě přived na nápad!" zvolal. "Já vám povím, co udělám. Koupím si Tülki. Je to pěkná statná ženská a čínsky neumí ani slovo! Představte si doma to ticho!"
Tao Kan zavrtěl hlavou. Protáhl zasmušile tvář ještě víc než obvykle a chmurně zaprorokoval: "Nedělej si iluze, kamaráde! Ujišťuju tě, že za týden za dva by tě ta ženská zahrnula řečma, až by ti šla hlava kolem. A to plynulou čínštinou!"
Ale Ma Žung se nedal zviklat.
"Dnes večer tam zajdu," prohlásil, "a každej, kdo chce jít se mnou, je vítán! Najdete tam pěkný holky, který svý půvaby neschovávají!"
Ťiao Taj si utáhl opasek. Netrpělivě houkl: "Nemohli byste, chlapi, mluvit o něčem důležitějším, než jsou ženský? Pojďte, dáme si někde pořádnou snídani! Prázdnýmu žaludku neudělá nic tak dobře jako pár kalíšků horkýho vína!"
Všichni se shodli, že jsou to zlatá slova, a vydali se společně k hlavní bráně.
Mezitím se soudce Ti převlékl do loveckého šatu. Požádal písaře, aby mu nechal vyvést ze stáje jeho oblíbeného koně. Vyšvihl se do sedla. Šátek si vytáhl tak, že mu zakrýval ústa i nos. Pak vyjel z brány.
Ulice byly plné lidí. Postávali v hloučcích, debatovali o popravě obou zločinců a osamělému jezdci nevěnovali pozornost.
Jakmile soudce projel jižní bránou, pobídl koně ostruhami. Na popravišti měli biřici ještě plné ruce práce; odstraňovali provizorní pódium a v místech, kde byly krvavé skvrny, rozhrnovali čistý písek.

Když se soudce Ti dostal do polí, zpomalil. Dýchal čerstvý ranní vzduch a pozoroval mírumilovnou krajinu. Ale ani v tomto krásném prostředí nenacházela jeho utrápená mysl klid.
Scény na popravišti soudce vždy hluboce skličovaly. Dokud na případu pracoval, nedopřával si odpočinku, ale jakmile byl zločinec dopaden a učinil doznání, soudce si vždycky přál na případ rychle zapomenout. Trpěl tím, že jeho povinností bylo dohlížet na popravu se všemi jejími hrůznými krvavými podrobnostmi.
Touha rozloučit se s úřednickou dráhou, která se uchytla v jeho podvědomí od chvíle, kdy hovořil s Mistrem Jeřábí šat, se nyní změnila v naléhavé nutkání. Soudce si uvědomil, že právě překročil čtyřicítku; ještě nebylo pozdě začít nový život na malém statku, který měl v rodné provincii.
Co lepšího by si mohl přát, než žít klidně na ničím nerušeném odpočinku, oddávat se čtení a psaní a věnovat plnou pozornost výchově svých dětí? Co to má za smysl, zabývat se každou bdělou hodinu hanebnostmi a špinavými plány zločineckých mozků, zatímco život nabízí tolik dobra a krás?
Na jeho místo může nastoupit bezpočet dobrých úředníků. A nesloužil by státu stejně dobře, kdyby, jak o tom často uvažoval, sepisoval pojednání a vykládal vznešené učení klasiků prostým jazykem tak, aby bylo všem srozumitelné?
Avšak soudce Ti byl na pochybách. Co by se stalo s říší, kdyby všichni úředníci zaujali tento povznesený postoj? Není jeho povinností dát svým synům příležitost později nastoupit úřednickou dráhu? Může život v ústraní někde na malém statku tyto mladíky dostatečně připravit pro budoucnost?
Soudce pobídl koně a pokrčil rameny. Odpověď na tuto
otázku je ukryta v oněch náročných verších, které četl na stěně v poustevně Mistra Jeřábí šat:

Jen dvě cesty vedou k bráně Věčného života:
Bud člověk zavrtá hlavu do bláta jako červ,
nebo se jako drak vznese vysoko k obloze.

Od oné podivné návštěvy se mu tyto verše pořád honily hlavou. Soudce Ti si povzdechl. Ponechá na starém učiteli, aby za něho rozhodl. Snad soudci poradí, kterou z obou cest se má dát.
Když se dostal na úpatí horského hřebene, seskočil z koně. Zavolal na sedláka, který pracoval na blízkém poli, a požádal ho, aby mu na zvíře dohlédl.
Soudce se otočil a chtěl se pustit do svahu; vtom viděl, že proti němu jdou po horské pěšině dolů dva sběrači dřeva. Byli to starší manželé. Tváře měli samou vrásku a ruce sukovité jako dřevo, které nesli na zádech.
Muž se zastavil a odložil otepi. Utřel si pot z čela, podíval se na soudce a zeptal se zdvořile: "Kam má pán namířeno?"
"Jdu navštívit Mistra Jeřábí šat," odpověděl soudce stroze.
"Toho nenajdete, vzácný pane," řekl muž. "Před čtyřmi dny jsme zjistili, že jeho dům je prázdný. Dveře se mlátily ve větru a déšť utloukl všechny jeho květiny. Tak jsme si v tom domě tady s mou starou ženou teď uložili dříví."
Soudce zaplavil pocit naprosté osamělosti.
"Můžete si, pane, teda ušetřit tu námahu s cestou do kopce!" řekl rolník a podal otěže zase soudci.
Ti si je od něho vzal jako duchem nepřítomen a zeptal se sběrače dřeva: "Co se stalo starému Mistrovi? Našli jste jeho mrtvolu?"
Po vrásčité tváři se rozlil čtverácký úsměv a stařec mírně zavrtěl hlavou.
"Takoví lidé neumírají jako vy nebo já, milý pane," odpověděl. "Ti především nikdy doopravdy nepatřili vezdejšímu světu. A nakonec vzlétají k modré klenbě nebes jako okřídlený drak. Nezanechají po sobě nic než prázdnotu!"
Starec zvedl zase své břemeno a šel svou cestou.
Soudce Ti v náhlém osvícení pochopil. To je tedy odpověď!
S úsměvem řekl rolníkovi: "Co dělat, já patřím až příliš tomuto našemu světu! Budu tedy dál zavrtávat hlavu do bláta."
Nato se vyšvihl do sedla a vrátil se zase do města.

*scan camelka, korektura kibi